

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN YAVAŞ ŞEHİR
BELEDİYE HİZMETLERİ KAPSAMINDA
DEĞERLENDİRİLMESİ: SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ**

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN **HAZIRLAYAN**
Doç. Dr. Mevlüt TÜRK **Gülhan SAĞIR**

MALATYA-2016

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN YAVAŞ
ŞEHİR BELEDİYE HİZMETLERİ
KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ:
SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ**

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Mevlüt TÜRK

HAZIRLAYAN

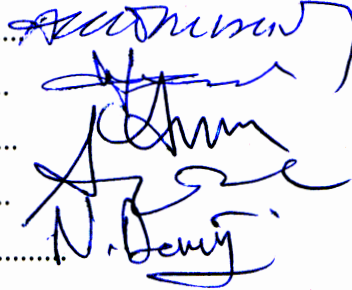
Gülhan SAĞIR

Jürimiz 29/06/2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda bu doktora tezini (oybirliği /oyçokluğu) ile başarılı bulunarak İşletme Anabilim Dalı, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalında doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvan Ad Soyadı

İmzası

1. Doç. Dr. Abit BULUT
2. Doç. Dr. Mevlüt TÜRK
3. Doç. Dr. Nihat AKBIYIK.....
4. Yrd. Doç. Dr. Atilla YÜCEL.....
5. Yrd. Doç. Dr. Nurcan YÜCEL

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun..... tarih ve
..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet KARAGÖZ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ONUR SÖZÜ

“Doktora tezi olarak hazırladığım **KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN YAVAŞ ŞEHİR BELEDİYE HİZMETLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ** başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterildiğini belirtir, bunu onurumla doğrularım.”

Gülhan SAĞIR

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

1. Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
2. Tezim sadece İnönü Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
3. Tezimin 3 yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu süre sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../2016

Gülhan SAĞIR

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın yapılmasında bana yol gösteren değerli danışman hocam Doç. Dr. Mevlüt TÜRK'e rehberliği, anlayışı ve sabrı için teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışmama değerli yorum ve önerileriyle katkı sağlayan İnönü Üniversitesi Üretim Yönetimi ve Pazarlama Bilim Dalı'nın değerli öğretim üyelerine içtenlikle teşekkür ediyorum.

Seferihisar'da alan araştırmasını gerçekleştirdiğim çalışmam için her türlü kolaylığı sağlayan Seferihisar Belediye Başkanı Tunç SOYER ve ekibine, konukseverlilikleriyle değerli vakitlerini ayırıp anketlerimi dolduran Seferihisar kent sakinlerine gönülden teşekkür ediyorum.

Çalışmamın devam ettiği süreçte bana her anlamda destek veren aileme ve arkadaşlarıma, anketlerin toplanmasında benden yardımını esirgemeyen sevgili kardeşim Sinan SAĞIR'a sonsuz sevgilerimi sunuyorum.

ÖZET

SAĞIR, Gülhan. Kentsel Yaşam Kalitesinin Yavaş Şehir Belediye Hizmetleri Kapsamında Değerlendirilmesi: Seferihisar Örneği, Doktora Tezi, Malatya, 2016.

Küreselleşmeyle ile değişen kentsel yaşam, iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki gelişmelerle daha da karmaşık bir hal almış; günlük yaşamda zaman ve mekân algısı dönüşüme uğramıştır. Zaman ve mekân algısının kontrol edilir olması mekânsal engellerin kolayca ortadan kalkmasına sebep olmuş; bu da giderek daha çok kalabalıklaşan, birbirine benzeyen kentler ve daha hızlanmış bireysel yaşamlar yaratmıştır. Değişen yaşam şekilleri, tek tipleşen kentler, yerel toplulukların kimliklerini ortadan kaldırma eğilimi taşıırken aynı zamanda bireylerin kentsel yaşam kalitesini de düşürmektedir. Kentlerde ekonomik, sosyal ve doğal çevrenin karşılıklı etkileşimi, değişim ve gelişimiyle belirlenen kentsel yaşam kalitesi, yerel yönetim politikalarından etkilenmektedir. Dolayısıyla, kentsel yaşam kalitesini yükseltmek ve sürekliliğini sağlamak konusunda belediyelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Son yıllarda yerel yönetimlere alternatif çözümler sunan ve bir yerel yönetim modeli olarak kabul edilen “yavaş şehir” hareketi, kent sakinlerinin yaşadıkları kenti daha yaşanılabilir bir mekân yapma düşüncesi etrafında dönmektedir.

Bu çalışma ile yavaş şehir uygulamaları sonucunda kentin kentsel yaşam kalitesi performansının belirlenmesi, değişimlerin izlenmesi, kentsel yaşam kalitesini etkileyen unsurların ortaya konulması amacıyla bir araştırmaya modeli geliştirilmiştir. Yavaş şehir olma kriterleri ile ilgili 7 temel kategori ve bu kategoriler altında yer alan 27 önermeden oluşan değişkenlerle Seferihisar İlçesi’ne bağlı 6 merkez mahallede alan çalışması yapılmıştır. Alan çalışmasında elde edilen verilerin değerlendirilmesi ile yavaş şehir olduktan sonra kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesinde farklılık meydana gelip gelmediği t testi ile incelenmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin göstergelere ilişkin değerlendirmelerinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla t testi ve ANOVA analizi yapılmıştır.

Çıkan sonuçlara göre; yavaş şehir uygulamalarından sonra kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitelerinde artış meydana geldiği; artışın “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesinde en çok, “Enerji ve Çevre Politikaları”nda ise

en az olduğu görölmüştür. Ayrıca kentsel yaşam kalitesinin düşük olduğu göstergelerde, belediye hizmetlerinin pazarlama yaklaşımına göre değerlendirilmesinin kentsel hizmetlere bağılı yaşam kalitesini artıracak sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Yavaş Şehir, Yavaş Yemek, Kentsel Yaşam Kalitesi, Yavaş Şehir Belediyelerinde Pazarlama.

ABSTRACT

SAĞIR, Gülhan. Evaluation of Urban Life Quality in Terms of Slow City Municipal Services: Case of Seferihisar, PhD Thesis, Malatya, 2016.

Changing urban life caused by globalization has become more complicated with the developments in communication and transportation technologies; time and space perception in everyday life has been transformed. Controllable time and space perception led to elimination of spatial obstacles easily; and this result creates cities, which are similar to each other and which are getting more crowded, and accelerated individual lives. Changing lifestyles, standardized cities, while carrying tendency to eliminate the identity of local communities, at the same time, they reduce the urban life quality of individuals. The urban quality of life which is determined by the common interaction and development of economic, social and natural environment is effected by the local government policy. Hence, municipalities have important responsibilities to improve the urban quality of life and ensure its continuity. Movement of ‘slow city’, considered as a local government model, which also offers alternative solutions for the local government in recent years, is mainly based on the idea that making the city, in which local communities live, a better and livable place.

In this study, a research model is developed with the aim of determining of urban quality of life performance as a result of ‘slow city’ practices; monitoring changes; revealing the factors, which affect the urban life quality. A field research was made in 6 central neighborhoods in Seferihisar district depending on the variables consisting of 7 main categories and 27 of hypothesis, which are under these categories. With the help of evaluated data obtained from field research, and with the help of ‘t test’ it is examined that if there is any significal changes in the urban quality of life of the local communities after their city became a ‘slow city’. In order to find out whether there is a differentness in the evaluation of the participants related to indicators according to the demographic indicators, ‘t test’ an ‘ANOVA’ analysis were done.

According to the results; after the slow city practices, it is seen that there is a increase in the urban quality of life of local communities. This increases are mostly seen in the indicators of ‘Policies for Hospitality, Awareness and Training”; minimum increase is seen in the indicators of ‘Energy and Environmental Policies’. Moreover, it

has been observed that, in the indicators, which the urban life quality is low, the evaluation of municipal services in terms of marketing approach, will increase the life quality related to the urban services.

Key Words: Globalization, Slow City, Slow Food, Urban Quality of Life, Marketing in Slow City Municipalities

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	iii
BİLDİRİM.....	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR	xv
TABLolar.....	xvi
ŞEKİLLER.....	xix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜRESELLEŞME VE YAVAŞ HAREKETİ

1.1. Küreselleşme Olgusunun Kavramsal Çerçevesi	3
1.2. Küreselleşme Kavramına Farklı Yaklaşımlar	5
1.2.1. Radikaller	5
1.2.2. Kuşkucular	5
1.2.3. Dönüşümcüler	6
1.3. Küreselleşmenin Yaşamsal Etkileri	6
1.3.1. Küreselleşmenin Ekonomik Boyutu	7
1.3.2. Küreselleşmenin Kültürel Boyutu	8
1.3.3. Küreselleşmenin Siyasal Boyutu	8
1.4. Küreselleşmenin Kentlerin Fiziksel Mekânı Ve Yaşam Üzerindeki Etkileri.....	9
1.5. Küreselleşmeden Yavaş Hareketine Geçiş	11
1.5.1. Yavaş Yaşam	11
1.5.2. Yavaş Yemek (Slow Food).....	13
1.5.2.1. Yavaş Yemek'in Doğuşu ve Bugünü	14
1.5.2.2. İnsan- Dünya-Tabak (People-Planet- Plate).....	17
1.5.2.3. İyi, Temiz ve Adil: Slow Food'a göre Kalite.....	18
1.5.2.4. Gastronomi Bilimleri Üniversitesi	20
1.5.2.5. Bağlantılı Ağlar	21

1.5.2.5.1. Toprak Ana (Terra Madre) ve Uluslararası Tat Festivali (Salone del Gusto).....	21
1.5.2.5.2. Biyoçeşitlilik için Yavaş Yemek Örgütü	23
1.5.2.5.2.1.Nuh'un Ambarı (Ark of Taste)	23
1.5.2.5.2.2. Presidia	23
1.5.2.5.2.2.Dünya Pazarları (Mercati della Terra)	24
1.5.3. Yavaş Şehir (Cittaslow).....	25
1.5.3.1. Yavaş Şehirler Birliği.....	31
1.5.3.2. Yavaş Şehir Felsefesi	32
1.5.3.3. Yavaş Şehir Tüzüğü	33
1.5.3.4. Yavaş Şehir Hedefleri	33
1.5.3.5. Yavaş Şehir Yönetim Organları Ve Görevleri	34
1.5.3.6. Yavaş Şehir Üyelik Başvuru Süreci	36
1.5.3.7. Yavaş Şehir Mükemmeliyet Koşulları	38
1.5.3.7.1. Enerji Ve Çevre Politikaları	39
1.5.3.7.2. Altyapı Politikaları	40
1.5.3.7.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	41
1.5.3.7.4. Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar.....	42
1.5.3.7.5. Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	43
1.5.3.7.6. Sosyal Uyum	43
1.5.3.7.7. Ortaklıklar	44
1.6. Yavaş Şehir Ve Turizm	45

İKİNCİ BÖLÜM

YAVAŞ ŞEHİR BELEDİYELERİNDE KENTSEL YAŞAM KALİTESİ VE PAZARLAMA YAKLAŞIMI

2.1. Yaşam Kalitesi Kavramı	47
2.2. Yaşam Kalitesine Temel Yaklaşımlar	48
2.3. Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi	50
2.4. Yaşam Kalitesi Araştırmaları ve Göstergeleri	53
2.5. Kentsel Yaşam Kalitesi Kavramı	58
2.6. Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi	60
2.7. Kentsel Yaşam Kalitesine Küresel Yaklaşımlar	65
2.7.1. Avrupa Kentsel Şartı	65

2.7.2. Birleşmiş Milletler: Gündem 21, Yerel Gündem 21 Ve Habitat Gündemi.....	67
2.7.2.1. “Gündem 21”	67
2.7.2.2. “Yerel Gündem 21”	68
2.7.2.3. Habitat Gündemi	68
2.8. Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırmaları Ve Göstergeleri	69
2.8.1. Türkiye’de Yapılan Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırmaları.....	70
2.8.1.1. DPT - İllerin Ve İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması.....	70
2.8.1.2. TÜİK: Yaşam Memnuniyeti Araştırması	71
2.8.1.3. Literatürde Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları	72
2.8.2. Dünyada Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları	78
2.8.2.1. Dünya Sağlık Örgütü (WHO): Sağlıklı Kentler Projesi (Healthy Cities Project).....	78
2.8.2.2. Birleşmiş Milletler (UN): Kentsel Göstergeler Programı (Urban Indicators Programme)	79
2.8.2.3. Avrupa Konseyi (EC) : Kentsel Denetim Çalışması (Urban Audit)	80
2.8.2.4. Literatürde Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları	81
2.9. Yavaş Şehir Belediyelerinde Pazarlama Yaklaşımı.....	84
2.9.1. Hizmet Kavramı	85
2.9.2. Hizmet Pazarlaması Kavramı	86
2.9.3. Belediyeler Ve Belediye Hizmetlerinin Belirlenmesi	87
2.9.4. Yavaş Şehir Belediye Hizmetlerinde Pazarlama	90
2.9.4.1. Müşteri Odaklılık	90
2.9.4.2. Yavaş Şehir Belediye Hizmetlerinde Pazarlama Anlayışı	93
2.9.4.2.1. Pazarın Tanımlanması Ve Pazar Bölümlendirme	94
2.9.4.2.2. Hedef Pazarın Belirlenmesi.....	96
2.9.4.2.3. Belediyelerde Hizmet Pazarlama Stratejileri	99
2.9.4.2.3.1. Hizmet Stratejileri.....	99
2.9.4.2.3.2. Fiyatlandırma stratejileri.....	101
2.9.4.2.3.3. Dağıtım stratejileri	102
2.9.4.2.3.4. Tutundurma stratejileri	103
2.9.4.2.3.4.1.Reklam Stratejileri	104
2.9.4.2.3.4.2.Kişisel Satış Stratejileri.....	105

2.9.4.2.3.4.3.Halkla İlişkiler Stratejileri	105
2.9.4.2.4. Yavaş Şehir Belediyelerinde Sosyal Belediyecilik Ve Sosyal Sorumluluk.....	106
2.9.4.2.5. Yavaş Şehir Belediyelerinde Katılımcı Yönetim Anlayışı	108

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“YAVAŞ ŞEHİR” UYGULAMALARININ YERLEŞİMCİLERİN KENTSEL YAŞAM KALİTESİ ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ

3.1. Araştırmanın Konusu.....	113
3.2. Araştırmanın Amacı Ve Önemi.....	114
3.3. Araştırmanın Kapsamı.....	115
3.4. Araştırmanın Kısıtları.....	115
3.5. Araştırmanın Metodolojisi.....	116
3.5.1. Araştırmanın Modeli.....	116
3.5.2. Araştırmanın Değişkenleri.....	118
3.5.3. Araştırmanın Hipotezleri	119
3.5.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Yöntemi.....	120
3.5.5. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi ve Aracı	122
3.5.6. Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analiz Yöntemleri	128
3.6. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Geçerliliği ve Güvenilirliği.....	129
3.7. Verilerin Dağılımı ve Analizi	130
3.7.1. Verilerin Dağılımı.....	130
3.7.1.1. Katılımcıların Demografik ve Sosyo-Ekonomik Özelliklerine İlişkin Dağılımı	130
3.7.1.2. Seferihisar Kent Sakinlerinin Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentilerine İlişkin Dağılımı.	133
3.7.2. Verilerin analizi	140
3.7.2.1. Yavaş Şehir Uygulamalarının Kentsel Yaşam Kalitesini Arttırmaya İlişkin Analizi.	140
3.7.2.2. Beklenen Ve Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Karşılaştırmalarına İlişkin Analizler	142
3.7.2.3. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Yerleşimci Özelliklerine Göre Dağılımının Analizi	148

3.7.2.3.1. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi	148
3.7.2.3.2. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi	151
3.7.2.3.3. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi	154
3.7.2.3.4. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılım Analizi.....	156
3.7.2.3.5. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılım Analizi	159
3.7.2.4. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Yerleşimci Özelliklerine Göre Dağılımının Analizi	162
3.7.2.4.1. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi.....	163
3.7.2.4.2. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi	165
3.7.2.4.3. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi	168
3.7.2.4.4. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi	170
3.7.2.4.5. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi	172
SONUÇ VE ÖNERİLER	177
KAYNAKÇA.....	190
EKLER	211

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
EC	: European Commission
EQLS	: European Quality of Life Survey
GDO	: Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar
IMF	: International Monetary Found
İGE	: İnsani Gelişme Endeksi
NAFTA	: The North American Free Trade Trade Agreement
OECD	: Organization for Economic Co-operatiom and Development
SEGE	: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması
TBA	: Temel Bileşenler Analizi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UN	: United Nations
UNISG	: University Of Gastronomic Sciences
UNDP	: United Nations Development Programme
YMA	:Yaşam Memnuniyeti Araştırması
WTO	: World Trade Organization
WB	: World Bank

TABLolar

Tablo 1.1. Dünyadaki Yavaş Şehirlerin Listesi.....	30
Tablo 2.1. Avrupa Sosyal Göstergeler Sistemi: Kavramsal Çerçevesi	55
Tablo 2.2. Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi Göstergeleri	57
Tablo 2.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri.....	63
Tablo 3.1. $\alpha = 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri	121
Tablo 3.2. Anket Formu- Demografik Bilgiler.....	123
Tablo 3.3. Anket Formu- Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentisi	124
Tablo 3.4. Anket Formu- Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi.....	126
Tablo 3.5. Cronbach α Testi ile Elde Edilen Güvenilirlik Değerleri.....	129
Tablo 3.6. Katılımcıların Kentte Yaşadıkları Süreye İlişkin Dağılım	130
Tablo 3.7. Katılımcıların Yaşadıkları Mahalleye İlişkin Dağılım	131
Tablo 3.8. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Dağılım	131
Tablo 3.9. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Dağılım	131
Tablo 3.10. Katılımcıların Medeni Durumlarına İlişkin Dağılım	132
Tablo 3.11. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım.....	132
Tablo 3.12. Katılımcıların Çalışma Durumlarına İlişkin Dağılım	132
Tablo 3.13. Katılımcıların Gelirlerine İlişkin Dağılım	133
Tablo3.14.Kent Sakinlerinin Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentilerini Değerlendirmelerine İlişkin İfadeler Ve Kodlar	133
Tablo 3.15. Katılımcıların Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	134
Tablo 3.16. Kent Sakinlerinin Yavaş Şehir Uygulamalarını Değerlendirmelerine İlişkin İfadeler Ve Kodlar	136
Tablo 3.17. Katılımcıların Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	137
Tablo 3.18. Yavaş Şehir Uygulamalarının Kentsel Yaşam Kalitesini Arttırmaya İlişkin Analizi	141

Tablo 3.19. Deneyimlenen ve Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Analizi.....	142
Tablo 3.20. Enerji Ve Çevre Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	143
Tablo 3.21. Altyapı Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	143
Tablo 3.22. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	144
Tablo 3.23. Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi	145
Tablo 3.24. Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	145
Tablo 3.25. Sosyal Uyum Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	146
Tablo 3.26. Ortaklıklar Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi.....	147
Tablo 3.27. Deneyimleme Ve Beklenti Sonuç Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi.	148
Tablo 3.28. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi	149
Tablo 3.29. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi	1522
Tablo 3.30. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi.....	154
Tablo 3.31. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi.....	157
Tablo 3.32. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi.....	160
Tablo 3.33. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi.....	163

Tablo 3.34. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi.....	166
Tablo 3.35. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi.....	168
Tablo 3.36. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi.....	171
Tablo 3.37. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi	173
Tablo 3.38. Araştırma Modelini Destekleyen Hipotezlerin Sonuçları	175

ŞEKİLLER

Şekil 1.1. Slow Food Logosu.....	16
Şekil 1.2. Yavaş Şehir Amblemi.....	32
Şekil 2.1 Yaşam Kalitesi Bileşenleri	52
Şekil 2.2. Yaşamdan Duyulan Tatmin İle Yaşam Alanlarından Duyulan Tatmin Arasındaki İlişki.....	62
Şekil 2.3. Objektif Koşullar Ve Subjektif Tepkiler İle Konut Memnuniyeti Arasındaki İlişki.....	64
Şekil 2.4.Belediye Hizmetlerinde Pazarlama Yaklaşımı	94
Şekil 3.1 Yavaş Şehirlerde Kentsel Yaşam Kalitesi Modeli.....	117

GİRİŞ

Küreselleşme süreci 1980'li yılların ortalarından itibaren hayatımızın merkezine oturmuş; ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal birçok alanda hızlı dönüşümleri içinde barındıran bir olgu olmuştur. Bu süreç, ulaşım ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle zaman- mekân algısını dönüşüme uğratmıştır. Zaman-mekân algısının ortadan kalkmasıyla kentler, hem ülke içi hem de ülke dışından gelen yoğun insan akınına uğramış; bunun sonucunda her yönüyle birbirine benzeyen tek tip kentler ve özellikle kültür, tüketim alışkanlığı, kentsel mimari ve yaşam biçimlerinde birbirine benzeyen toplumlar ortaya çıkmıştır.

Yoğun insan akını sonucu artan kent nüfusu, toplumsal, ekonomik ve mekânsal özellikler açısından kent olarak tanımlanan yerlerde; kentsel altyapı, iletişim, ulaşım, konut gibi hizmetlerin sunulma düzeyinin, önceden belirlenen standartların üstünde olması durumu olarak tanımlanan (Geray,1998:327) kentsel yaşam kalitesini azaltmaktadır.

Kentsel yaşam kalitesi küreselleşmenin sonucu azalırken, kentlilerin ihtiyaç ve beklentileri ise teknolojik gelişmeler ile birlikte çeşitlenmekte ve artmaktadır. Görevleri yerel halkın ihtiyaçlarını karşılamak için politikalar geliştirmek ve uygulamak olan belediyeler bu durum karşısında yetersiz kalmaktadır. Bu sebeple belediyeler, mevcut uygulamaları yanında üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmek ve yerel halkın beklentisini karşılamak için alternatif yönetim modelleri uygulamaktadırlar.

Bu alternatif yönetim modellerinden biri olan yavaş şehir hareketi, kentlerde yaşayan bireylerin yaşam kalitesini arttırmak üzerine kurulu felsefesiyle, sürdürülebilir kentsel kalkınma için günlük hayatı etkileyen küreselleşmenin, tekdüzeliğin, standartlaşmanın ve kurumsallaşmanın olumsuz etkilerine alternatif bir yaklaşım sunmaktadır (Mayer ve Knox, 2006: 322).

Çalışmada yavaş şehir olma kriterleri altında uygulamaya konulan belediye hizmetleri ile ilgili olarak kentsel yaşam kalitesini belirleyen hizmetleri tanımlamak, bu hizmetlerin sunulmasını etkileyen unsurları tespit etmek, kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesinde meydana getirdiği değişimi belirlemek ve kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak pazarlama stratejilerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunmak amaçlanmaktadır.

Çalışma, üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, küreselleşme kavramı ve yavaş hareketine ilişkin kavramsal ve teorik açıklamalar yer almıştır. Bu çerçevede ilk olarak, genel anlamda küreselleşme kavramı ele alınarak, küreselleşmeye ilişkin temel yaklaşımlar açıklanmıştır. İkinci olarak, yavaş hareketine vurgu yapılmış; yavaş hareketi içinde önemli yer tutan yavaş yemek ve yavaş şehir oluşumları ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde yaşam kalitesi, kentsel yaşam kalitesi ve yavaş şehir belediye hizmetlerinde pazarlama yaklaşımına ilişkin kavramsal ve teorik açıklamalar yer almıştır. İlk olarak, genel anlamda yaşam kalitesi kavramı ve yaşam kalitesine ilişkin temel yaklaşımlar üzerinde durulmuştur. İkinci olarak, kentsel yaşam kalitesi ele alınmış ve kentsel yaşam kalitesi kavramı, kentsel yaşam kalitesine ilişkin küresel yaklaşımlar detaylı olarak incelenmiştir. Son olarak, hizmet pazarlaması ve belediye hizmetlerinde pazarlama yaklaşımı detaylı olarak incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise, yavaş şehir belediyelerinde kentsel yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla önceki bölümlerde yer alan literatür taramasından faydalanarak, kentsel yaşam kalitesi göstergelerinin belirlenmesi sonucu oluşturulan ölçekle alan çalışmasında toplanan veriler ve bulgular yer almaktadır. Bu kapsamda, örneklemi oluşturulan Seferihisar İlçesi'ne bağlı 6 merkez mahalleye uygulanan anket ve sonuçları yavaş şehir olduktan sonra kentsel yaşam kalitesinde meydana gelen farklılıklar ortaya konularak incelenmeye çalışılmıştır. İlk olarak 7 gösterge ve 27 ölçüte ilişkin Tanımlayıcı İstatistikî bilgilere yer verilmiştir. İkinci olarak, kentsel yaşam kalitesinin belirlenmesi amacıyla t-testleri ve ANOVA analizi yapılarak sonuçları değerlendirilmiştir. Son olarak, alan araştırmasının sonuçları değerlendirilerek, kentlerde yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜRESELLEŞME VE YAVAŞ HAREKETİ

Çalışmanın bu bölümünde araştırma tasarımını yönlendirmek üzere kapsamlı olarak yavaş hareketi, yavaş yemek ve yavaş şehir üzerinde durulmaktadır. İlk olarak oluşuma zemin hazırlayan küreselleşmenin kavramsal çerçevesi, yaşamsal etkileri ile fiziksel mekân ve yaşam üzerindeki etkileri incelenmektedir. Ardından yavaş hareketine vurgu yapılarak, hareketin uzantısı olan yavaş yemek ve yavaş şehir konuları araştırmanın kapsamını oluşturması sebebiyle ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

1.1. Küreselleşme Olgusunun Kavramsal Çerçevesi

Kavram olarak dünyanın sıkışması ve tek bir yer olma süreci olarak tanımlanan küreselleşme, tanımı, içeriği, bileşenleri üzerinde henüz bir fikir birliğine varılmamış çok boyutlu bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, ekonomik, siyasal ve kültürel alanda toplumsal değişmeye ilişkin tartışmaların da kaynağını oluşturmaktadır (Aslanoğlu, 2000: 128).

Harvey'in (1997: 270) "zaman ve mekân sıkışması" ile farklı yaşam biçimlerinin karşılaşması olarak tanımladığı küreselleşmeyi; Giddens (1994: 62) "geç modern dönem koşullarının yaşandığı, uzak yerlerin birbirleriyle ilişkilendirildiği, yerel oluşumların millerce ötedeki olaylarla biçimlendirildiği dünya çapındaki toplumsal ilişkilerin yoğunlaşması" olarak ifade etmektedir.

Giddens (2000: 67), toplumsal etkileşimin yoğunlaştığı bir süreç ve etkileşimin sadece ekonomik değil; toplumsal, kültürel ve siyasal alanlarda da etkili olması olarak değerlendirdiği küreselleşmenin modernliğin doğal sonucu olduğuna vurgu yapmaktadır. Robertson (1992: 22) ise; dünyanın küçülmesini simgeleyen ve aynı zamanda yaşam biçimlerinin karşılaştığı bir süreç, bir dönüşüm, dünyanın mekânsal anlamda küçülmesi olarak algılanması gerektiği üzerinde durmaktadır. Bu açıdan Robertson, "küreselleşme modernitenin devamıdır" diyen Giddens'in görüşlerine katılmamaktadır (Aslanoğlu, 2000: 138).

Küreselleşme kavramının analizinde sosyolog Ulrich Beck (1997: 28), globalleşme (*Globalisierung*), globalite (*Globalität*) ve globalizm (*Globalismus*) gibi üç kavramı kullanarak küreselleşmeyi farklı boyutlarıyla değerlendirmiştir. Beck'e göre

globalleşme çok boyutlu, ulus üstü bir süreç olması dolayısıyla ulus devletlerin sınırlarını ortadan kaldıran küreselleşmenin siyasi yönüne vurgu yapmaktadır. Bu süreç ulus-devletlerin değil, ulus aşırı aktörlerin ön planda olduğunu göstermektedir. Globalizmi; dünya pazar ekonomisinin bütünlüğüne vurgu yapan ve ulus devletleri birer işletme olarak bu pazarın içinde konumlandırmayı dayatan bir yaklaşım olarak değerlendirmektedir. Globalite kavramı ile kastedilen , “dünya toplumu”na doğru giden küreselleşme sürecinde farklılıkların, çoklukların, kültürel çoğulculuk gibi oluşumların ortaya çıkması anlayışı çerçevesinde ülkelerin birbirlerine çok boyutlu ilişkiler ağı içinde bağlanmasıdır (Sarıbay, 2004: 38).

Kavramın ne olduğuna ilişkin farklı yaklaşım ve teoriler olmakla birlikte olumlu ve olumsuz tartışmalar sürüp gitmektedir. Bu yönde Drucker, küreselleşmenin sömürgecilikten uzak olduğunu savunurken; Giddens ve Harvey gibi postmodern düşünürler ise zaman-mekân kavramını kökten değiştiren küreselleşmenin kapitalizm-modernizm ikilisi ile doğrudan bağıntılı olduğunu ve etkisinin ülkelerin gelişmişlik düzeylerine koşut olarak farklılaşacağını ifade etmektedir (Dulupçu, 2001,17-18). Küreselleşmenin olumlu yönüyle, liberalizm ve demokrasi fikirlerini ortaya çıkarması ve kentlerin yapısında değişiklikler meydana getirmesi; yaşanan çağda ulus-devletlerin demokrasi, insan hakları, ticaret hukuku ve doğal çevreyi koruma gibi önemli konulardaki yetkilerinin ve sorumluluklarının ulus-üstü kurumlar tarafından denetlenmesi sonucunu doğurduğu savunulmaktadır (Batmaz ve Özcan, 2007: 41).

Öte yandan ise Marksist yaklaşım, kapitalizmin doğuşunun küreselleşmenin kökenini oluşturduğu değerlendirmesinde bulunmaktadır. Uluslararası sermayenin, soğuk savaş sonrası kapitalist düzenin kazandığı ideolojik savaşı ekonomik alanda da gerçekleştirip, bu üstünlüğünü tüm dünyaya hâkim kılmak amacıyla başlatılan bir süreç olarak ifade etmektedir (Kansu, 1997: 9). Küreselleşmeye; sınırları kaldıran, mekânı daraltan, toplumları tek tipleştiren, kültürleri homojenleştiren, ulusal sermayeyi ve ulusal pazarın önemini kaybettiren, yerine uluslararası üretim, finans ve ticaret sermayesini bütünleştiren, ulus devletleri ortadan kaldıran bir süreç olarak bakılırsa, bunun bizzat kapitalist düzenin kendisi olduğu görülecektir (Duman, 2011: 669).

1.2. Küreselleşme Kavramına Farklı Yaklaşımlar

Küreselleşmeye yönelik yaklaşımlar, Held McGrow Goldblatt ve Perraton’a göre, “Radikaller” (Hyperglobalist), “Kuşkucular” (Skeptical) ve “Dönüşümcüler” (Transformationalist) şeklinde sınıflandırılmaktadır (Bozkurt, 2000b: 18).

1.2.1. Radikaller

Radikaller, diğer bir ifadeyle aşırı küreselleşmeciler denildiğinde Drucker, Ohmae ve Fukuyama akla gelmektedir. Radikaller, endüstri devrimiyle birlikte ortaya çıkan ulus devlet, küreselleşmeyle birlikte önemini yitirdiğini ve ulus-devletin fonksiyonlarını sivil toplum kuruluşlarına devrettiğini ifade etmektedir (Giddens, 1999: 56).

Politikanın yerini hükümetlerden daha rasyonel çalıştığı için küresel piyasalar almaktadır. Dünya sınırlarının ortadan kalkmasıyla birlikte, ulus devletlerin gücü giderek azalırken küresel piyasa temelinde bütünleşme sağlanacaktır (Fox, 2002: 67).

1.2.2. Kuşkucular

Kuşkucu teorisyenler arasında Amin, Chomsky, Huntington bulunmaktadır. Görüş olarak; radikallerin tam karşısında yer almaktadırlar. Küreselleşme karşıtları olarak da anılmaktadırlar.

Küreselleşme olgusunun yeni bir süreç olmadığını, tarihsel süreç içerisinde zaten var olduğunu iddia etmektedirler. Bununla birlikte pek çok teorisyen, ekonomik, siyasi veya kültürel bir küreselleşmenin varlığı hususunda ortak fikir beyan etmektedir (Hirst, P. Ve G. Thompson, 2000: 27). Kuşkucuların iddiasına göre; küreselleşme, doğrudan kapitalizmin uzantısıdır (Kızılcı, 2002, 15).

Kuşkucular; küreselleşmeye her konuda kuşkuyla yaklaşmaktadırlar (Giddens, 1999: 56). Onlar için küreselleşme, refah devletini yok edecek minimal devlet ve hükümeti amaçlayan çevrelerin sık sık kullandığı basit bir terim olarak görülmektedir (Hablemitoğlu, 2004: 22).

Bu görüşün savunucuları; küreselleşmenin insanları baskı altına aldığını, ulusları emperyalist devletlerin egemenliğine soktuğunu, yerel değerleri yok ettiğini, zayıf olanı ezdiğini, yoksul ülkeleri giderek yoksullaştırırken, zengin ülkeleri giderek

zenginleştirdiğini, oluşumdan sadece çok uluslu şirketlerin yararlandığını ve çevreyi tahrip ettiğini savunmaktadır (Toprak, 2001: 9). Ayrıca, küreselleşme sürecinin ekonomik veya teknolojik gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan bir olgu olmaktan çok, bir ideolojik tutum olduğunu da ileri sürmektedir (Hablemitoğlu, 2004: 23). Dünya küreselleşmeyle birlikte bütünleşmeye değil, bölünmeye doğru gitmekte bu da bölgeler arasında çatışmalara yol açmaktadır (Bozkurt, 2000b: 21).

1.2.3.Dönüşümcüler

Giddens'in de dâhil olduğu ve "dönüşümcüler" diye anılan bu grupta Friedman, Habermas, Hirst ve Thompson bulunmaktadır.

Bu teorisyenlere göre küreselleşme, ulus-devletlerin hâkimiyet gücünü belirsiz hale getirirken, ulusal hükümetlerin otoritelerini ve güçlerini yeniden yapılandırıldığını kabul etmektedir (Bozkurt, 2000a: 4).

Bu konuda Giddens (2000: 29); "Ulus-devletler ve buna bağlı olarak ulusal siyasi liderler hala güçlü müdürler, yoksa dünyayı şekillendiren güçler karşısında büyük ölçüde eli kolu bağlanmış bir konuma mı gelmişlerdir? Ulus-devletler gerçekte hala güçlüdürler ve siyasal liderlerin de dünyada oynayacak büyük bir rolleri vardır. Ama aynı zamanda, ulus-devletin gözlerimizin önünde yeniden şekillenme sürecini de kimse yadsıyamaz. Ulusal ekonomik politika artık eskisi kadar etkili olamaz. Daha önemlisi, jeopolitiğin geçmişteki biçimleri eskidiğine göre, uluslar kimliklerini yeni baştan düşünmek zorundadırlar" tespitini yapmaktadır.

Bu grup ulus- devletin küresel düzene nasıl uyum sağlamayacağı ile ilgili görüş beyan etmektedir.

1.3. Küreselleşmenin Yaşamsal Etkileri

Küreselleşme; ekonomik, siyasal ve kültürel olmak üzere hayatın üç alanında etkili olmaktadır. Ekonomik alan, mal ve hizmetlerin üretimi, dağıtımı ve tüketimini içermektedir. Siyaset alanında gücün yoğunlaşması, savunma ile ilişkili örgütlenmeler, bunların kurumlaşmış olarak otorite ve diplomasiye yansımaları yer almaktadır. Kültürel alan ise inançlar, yaşam tarzı, gelenek-görenek ve değerleri temsil eden sembollerin üretimini kapsamaktadır (Aslanoğlu, 2000: 142).

Küreselleşme çabalarının ardında sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişmeler yatmaktadır. Teknolojik gelişmeler sonucu dünya küçülmüş, ekonomik sınırlar geçirgenleşmiştir (Harvey, 1997: 224). Mekânın daralması ve küreselliği bir bütün olarak algılama bilinci M. McLuhan'ın "küresel köy" ifadesi ile kavramsallaşmıştır. McLuhan'a (1964: 185) göre; günümüzde insanlar arası iletişim yaygınlaşmakta ve dünya, herkesin birbirinden haberdar olabileceği bir köye dönüşmektedir.

Günümüzde, teknolojik gelişmelerde yaşanan hız, uluslararası karşılıklı yoğunlaşan etkileşim, global aktörlerin ulusal ve ulusüstü düzeyde devreye girmesi, küresel çapta üretim ve tüketim pazarlarının oluşması, siyasal ve kültürel açıdan çok yönlü kurulan ilişkiler gibi çok geniş bir alanı içine almaktadır. Sadece ekonomik değil, aynı zamanda siyasi, kültürel ve toplumsallığı içine aldığından küreselleşmenin tek bir boyutundan söz etmek mümkün olmayacaktır (Koray, 2005: 13).

1.3.1. Küreselleşmenin Ekonomik Boyutu

Modernitenin sonucu bilgi, metalaşarak teknoloji olarak gerçek yaşama nüfuz etmiştir. Hızla gelişen iletişim teknolojisiyle birlikte, fiziksel mesafeler ortadan kalkmış, zaman ve mekân anlamsızlaşmış ve yeniden tanımlanmıştır. Global bilgi ve ağsal özellikleri olan bu yeni süreçte ekonomik rejim kapitalist ekonomi olarak piyasalarda yerini almıştır (Castells, 2005: 11).

Buna göre ekonominin küreselleşmesi, kapitalist serbest piyasa ekonomisinin, rekabetin, üretim ve tüketim ilişkilerinin ulus-aşırı hale gelmesi olarak ifade edilebilir. Küreselleşmenin ekonomiler üzerindeki temel etkisi, kendi ulusal ekonomilerini kontrol etme konusunda ulus-devletlerin etkisinin azalması olduğu söylenebilir. Böylece iktisat politikalarının, uluslar-üstü örgütlere ve ticaret anlaşmalarına verdiği önem artmaya başlamıştır (Levy, 1997: 317).

Dünyada telekomünikasyon, bilgi ve ulaşım teknolojisindeki hızlı gelişmeler ile birlikte, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Bankası (WB), Uluslararası Para Fonu (IMF), İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) gibi uluslararası ve Avrupa Birliği (AB), Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) gibi ulus aşırı kuruluşlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu kuruluşlar, ulus-devletin yetki alanı içinde hareket etmeye başlamıştır. Bu durum ulus devletleri, siyasal, ekonomik, hukuk

ve toplumsal alanlarda yapılan düzenlemelere uymaya zorlamaktadır. Uluslararası kurumlar, hem ulusal ekonomik hem de ulusal politik kararların alınmasında etkili olmaya başlamıştır (Went, 2001: 26; Held, 1995: 190).

1.3.2. Küreselleşmenin Kültürel Boyutu

Küreselleşmenin, ekonomik alandan sonra en çok etkili olduğu alan kültürdür. Sınırların ortadan kalkması ile birlikte küresel köy haline gelen dünya tek tipleşmeye doğru giderken, bireyler öz kültüründen uzaklaşmakta, benzer tüketim kalıpları ile bireyler ve gruplar birbirine benzemektedir. Bu da kişileri önce kendileri daha sonra birbirilerine karşı yabancılaştırmakta ve yalnızlaştırmaktadır.

Ritzer (2011: 12-41) küreselleşmenin kültürel sonuçlarını; Alman Kuramcısı Max Weber'in akılcılaştırma süreci dediği kavramı güncelleştirerek "Toplumun McDonalddlaştırılması" kavramıyla açıklamıştır. McDonalddlaştırma'nın, yalnızca restoran sanayisini değil, iş, sağlık, seyahat, zevk, politika, aile ve toplumun tüm diğer değerlerini de etkilediğine vurgu yapmaktadır. Evde pişirilen yemeklerin çoğunlukla fast-food restoranlarında bulunan yiyeceklere benzeyen dondurulmuş, mikrodalga fırınlarda pişirilen yemeklerin yemek masalarında yer bulması McDonalddlaşmanın kaçınılmaz sonucu olduğunu ifade etmektedir. Bu da küreselleşmenin toplumların tek bir kültüre doğru ittiğinin, yaşam tarzlarını birbirine benzettiğinin ve farklılıkları ortadan kaldırdığının açık ispatı olarak belirtilmektedir.

Diğer taraftan, teknolojinin de desteği ile bir örnekleşen yaşam tarzı, giyim kuşam tarzları, beslenme ve tüketim alışkanlıkları kültürel boyutta küresel bir benzeşmeye, kültürel kimlikte tek boyutluluğa ve toplumları geleneklerinden uzaklaşmaya itmektedir Ceylan (2006: 123). Bir taraftan küreselleşmenin kendisinin bir kültür ürünü olması, bir başka açıdan da kültürün küreselleşmeden etkilenecek değişime uğraması, kültür ile küreselleşme arasında karşılıklı bir ilişkinin var olduğunu ortaya koymaktadır (Talas, 2004: 242).

1.3.3. Küreselleşmenin Siyasal Boyutu

Erkızan (2006: 62), küreselleşmenin siyasi boyutunun dünyanın tek kutuplu hale gelmesi olarak ifade etmektedir. Bununla birlikte egemenliğin ve bununla bağlantılı olarak demokrasinin küreselleşmeden nasıl etkilendiği üzerinde durulmakta, ulus-

devletin yeni şartlardaki rolünün ne olacağı tartışma yaratmaktadır. Küreselleşen siyaset, ulus devlet, devletler-üstü kurumlar, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının karşılıklı etkileşimiyle şekillenmektedir (Jameson, 2000: 39).

1945'ten itibaren etkileri ve sayıları giderek artan IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar, bir yandan küresel bağların yoğunlaşmasına neden olurken bir yandan da ulus-devletlerin karar alma süreçlerini etkilemiştir. Bu örgütlerin ortaya çıkışı ile birlikte ekonomik, siyasi ve sosyal politikaların inşasında ulus-devletlerin hem yerelde, hem de küresel düzeyde söz konusu kurumların baskılarını, yönlendirmelerini üzerlerinde hissettikleri bir dünya düzeni ortaya çıkmıştır (Cebeci, 2008: 35). Piyasaların ve dolayısıyla devletin, sadece kendi siyasi sınırları dâhilinde kalarak, küresel ekonominin dışında tanımlanması ve hareket etmesi olanaksız hale gelmiştir. Yirminci yüzyılın geleneksel devlet modelinin sona ermesiyle günümüzde küreselleşme, kendine özgü form ve kurumlarıyla kendi devletini ortaya çıkarmıştır (Drache, 1999: 1).

1.4. Küreselleşmenin Kentlerin Fiziksel Mekânı Ve Yaşam Üzerindeki Etkileri

Kent, toplumsal bakımdan benzerlik göstermeyen bireylerin oluşturduğu, göreceli olarak geniş, yoğun nüfuslu ve mekânda süreklilik niteliği olan yerleşim yerleridir (Gürpınar, 1996: 13). Süreç içerisinde çeşitli nedenlerle kentlerin taşıdıkları anlamlar ve fonksiyonları sürekli olarak değişim/dönüşüme uğramıştır. İçinde bulunulan dönemin siyasal, ekonomik ve kültürel yapısı kentlerin geçirdikleri değişim/dönüşüm sürecinde etkili olmuştur. Bu alanlarda meydana gelen olaylar kentsel yönetim tarzını, kentsel mekânın kullanım biçimini, kentteki kişilerin birbirleriyle olan ilişkilerini etkilemektedir. Ülkemiz kentleri de bu değişim/dönüşüm süreci içine girmiştir.

Özellikle küreselleşme ve küreselleşmenin homojenleştirici etkisi bu değişim/dönüşüm sürecini hızlandırmış; bu durum ekonomik çerçevede, standartlaştırılmış bir tüketim kültürünün gereklerine uyulması ve her yerin görünüşte aşağı yukarı aynılışmasını içermektedir (Tomlinson, 2004:141). Bu aynılışma kentlerde tek tipleşme olarak kendini göstermektedir. Dünyadaki kentlerin çoğunda benzer yapılaşma eğilimleri, kentleri giderek birbirine benzeştirmektedir. Günümüzde, özellikle küreselleşmenin zaman-mekân sıkışmasının sonucu olarak farklı bölgelerdeki

kentlerin giderek birbirlerine benzemesi süreci devam etmekte ve kentler bir örneklemektedir. Küreselleşme benzer yapılarla dünya kentlerini birbirine yakınlaştırırken, yerel özgünlüklerin belirlediği kent kimliklerini yok etmektedir. Böylece dünya küçülürken aynı zamanda kimliksizleşmektedir (Kiper, 2004: 17; Radstorm, 2011: 91).

Küreselleşme süreci içinde sadece kentler değil, aynı zamanda kentlerdeki mekânlarda farklılaşmıştır. Kentsel mekânın biçimlenmesi anlayışı 20. yüzyılın ortalarında insan yaşamına nüfuz eden küreselleşmeden etkilenmiştir. Kapitalizm, üretimin kırsaldan kopup kentlerde yoğunlaşmasını kolaylaştıran koşulları yaratmıştır. Böylece, kentler insan yaşamının mekânsal olarak ana eksenini oluşturmaya başlamıştır (Yırtıcı, 2005: 83). Kapitalizmin ilkeleri çerçevesinde sermaye akışını kolaylaştırmak ve birikimini arttırmak yönündeki eğilim beraberinde yeni mekânsal düzenlemeler getirmekte, eski çevreler sürekli olarak bir değişim ve dönüşüm döngüsü içine girmektedir. Bu değişim ve dönüşüm, kentlerin ön plana çıkacağı ve ulus-devletin fonksiyonunu yitireceği ve geleceğin dünyasında kentlerin belirleyici olacağı diğer bir deyişle kentlerin, küreselleşme sürecinin ekonomik, siyasi ve kültürel boyutlarına yön veren temel aktörler konumuna geleceği anlamı taşımaktadır (Pustu, 2006:131; Massey, 1993:7; Aslanoğlu, 2000:142). Tekeli, yaşanan bu dönüşümü sanayi toplumundan bilgi toplumuna, fordist üretimden esnek üretime, modernizmden post-modernizme ve ulus-devlet dünyasından küreselleşme dünyasına geçiş şeklinde ifade etmektedir (Tekeli, 2001: 27).

Mekânın kapitalist ekonominin gerekliliği doğrultusunda bir değişim geçirerek niceliksel değerlerinin ön plana çıkması, bulunduğu yer ve coğrafyayla arasındaki bağların zayıflaması modern zamanlara özgü bir mekân olgusu olarak kendisini göstermektedir. Kent, sermayenin mekânın bu özelliğini kullanarak kendi kârlılığını arttırmak için yaptığı düzenlemelerin nesnesini oluşturmaktadır (Karakurt, 2006: 6).

Diğer taraftan yaşam bölgelerinde belirgin olarak ortaya çıkan farklı mekânsal düzenlemeler ve mimari tasarımlar, mekânda parçalanma yanında kentsel yaşamda da bir parçalanmanın hem nedeni hem de sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Tikel isteklerin yarattığı baskıyla kentsel mekân yeniden şekillenirken diğer yandan kent parçalanmaktadır; mekânın parçalanması ve birbirlerinden ayrılmalarıyla aynı kent

içinde yaşayan kişiler birbirlerinden uzaklaşmaktadırlar. Kişilerin yaşam mekânlarının ayrılması, toplumsal gruplar arasındaki uçurumun açılmasına ve farklı toplumsal grupların birbirleri ile olan iletişimlerinin azalmasına neden olabilmektedir (Karakurt, 2002: 15). Aynı zamanda bu yeni küresel sistem ile kentler ekonomileri, yaşam tarzları ve insanları ile tek bir sistem içine sokulmaya çalışılmakta ve kentsel mekânlar da tüketim kültürü anlayışından payını almaktadır (Kiper, 2004: 14). Bu durum kentlerde çok kültürlü ve kimlikli, heterojen toplulukların oluşmasına sebep olmakta; diğer yandan toplulukların giderek özlerinden uzaklaşıp homojenleşmelerine ve mekânların ise kimliksizleşmesine yol açmaktadır (Coşkun, 2002: 43).

Giderek artan bir şekilde mekânsızlaşma duygusu, bölgesel kimliğin kaybı ve mekânlara ilişkin ayırt edici yapının erozyonuyla ilişkilendirilmektedir (Knox, 2005:5). Cittaslow (yavaş şehir) gibi toplumsal planlamayı içeren örgütlenmeler, yerel kimliği sürdürebilme sorununa cevap olarak verilen bütünsel, yer odaklı çözüm ve fayda sağlayan hareketler olarak karşımıza çıkmaktadır (Radstrom, 2011: 91).

Yavaş Şehir hareketi, küreselleşmenin kentlerin yaşamsal dokusu üzerindeki olumsuz etkilerine karşılık olarak gelişen, kentlerin kültürünü yeniden keşfetme yollarından biridir (Knox, 2005:6).

1.5. Küreselleşmeden Yavaş Hareketine Geçiş

Küreselleşmenin insan yaşamı üzerindeki olumsuz etkilerine bir tepki olarak ortaya çıkan yavaş hareketi, yavaş yemekten, yavaş şehre; yavaş turizmden yavaş tıpa kadar uzanan geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu bölümde yavaş yemek hareketi ve yavaş şehir hareketine vurgu yapılmaktadır.

1.5.1. Yavaş Yaşam

Hızlı dünya, kapitalizmin küresel ölçüde yayılmasının başlıca ürünüdür. Küresel ekonomik sistemde, zaman değerlidir ve hayat temposundaki artış kaçınılmazdır. (Knox, 2005: 3). Teknolojinin gelişmesiyle de karmaşılaşan yaşamda, birçok insan daha yavaş bir yaşam temposu aramaktadır ve daha yavaş hayat temposunu daha kaliteli yaşama eş değer olarak görmektedir. Örneğin araba kullanmak yerine yürümek kişinin sağlığına katkı sağlarken yaşanan çevrenin de kalitesini arttırmaktadır. Diğer taraftan, kişi kendi şehrini farklı bir bakış açısıyla yeniden keşfetme fırsatı yakalarken aynı

zamanda daha fazla sosyal iletişime girmektedir. Buna göre yavaşlık, daha kaliteli bir yaşamı ve bu kaliteyi yaşamak için acele etmemeyi temsil etmektedir (Randstorm, 2011: 93-95).

Honore “yavaş”ı (2004’den aktaran Schneider, 2008: 395), “Hızlı: yoğun, kontrolcü, agresif, aceleci, analitik, stresli, yüzeysel, sabırsız, aktif; miktar kalitenin üzerindedir. Yavaş ise zıttıdır: sakin, dikkatli, yenilikçi, durgun, sezgisel, telaşsız, sabırlı, yansıtıcı; kalite miktarın üzerindedir. Yavaş, insan, kültür, iş, yiyecek ve her şeyle gerçek ve anlamlı bağlantılar kurmakla ilgilidir” olarak tanımlamaktadır. Honore (2004: 16) göre yavaşlık, hızlı hayatı basit bir reddediş veya gelişen teknolojik dünyaya Luddite (teknoloji karşıtı) bir cevap değildir; aksine, dünyayı çekici kılan bir haldir. Yavaşlık, “kendi hayatının ritmini kontrol etme anlamına gelen” yaşadığımız tempoyu düşünmekle ilgilidir.

Petrini (2001: 26) için yavaşlık; kişinin enerjisini, yaşamayı en çok istediği dünyayı yaratmaya adanmasını gerektirmektedir. Bunu “Eğer bir geleneği canlandırmak ve ona taze bir soluk vermek istiyorsan, ihtiyaç duyduğun genelde yeni bir alet çantası ve biraz yenilikçi fikirlerdir” diye savunmaktadır.

Parkins ve Craig (2006: 67) yavaş yaşam’ın, “bireyselleşme” denemesi olarak ve küresel kapitalizmin normatif yörüngesine meydan okumak olarak algılanabileceğini tartışmakta; Yavaş Yemek ideolojisinin temeliyle uyumlu olan bu tartışmayı iletmemekte, böylece yavaşlamak için gösterilen herhangi bir çabanın tüm engelleri de yavaşlatacağı anlamına geldiğini ifade etmektedirler.

Savunucuları, “yavaş hareketi”ni, hızın gündelik yaşam üzerindeki olumsuz etkisine cevap olarak görmektedir. Yavaş hareketi, yavaş tıp, yavaş okul, yavaş ebeveynlik gibi yaklaşımları içermektedir (Carp, 2012:131). Yavaş yaşam geçmişe, güzel eski günlere bir dönüş, tembellik veya hayatın yavaş hareketi değildir. Aksine yavaş yaşam, günlük hayata -kendi hızında, karmaşasında, heyecanında ve rutininde- ilgi ve dikkatle yaklaşıldığı bir süreçtir. Yavaş yaşam hepsinin ötesinde “şimdi”de anlamlı, sürdürülebilir, düşünceli ve zevkli bir şekilde yaşama sanatıdır (Gallagher, 2013: 99). Yavaş yaşam paradigması, Yavaş Şehir’de yavaşlayarak seyahat etmeyi değil, yolun tadını çıkarmanın çabucak doğru yere varmak kadar önemli olduğunu savunmaktadır.

Yavaş hareket girişiminin amaçları belli- yerel yiyeceğin tadını çıkarma, kentsel yaşamın gelişimi, seyahat ve turizmin olumsuz etkilerini en aza indirmek- ve birbirine bağlıdır. Bir bölgede birinin varlığı diğerinin gelişimini kolaylaştırabilir (Hatipoğlu, 2014:2).

1.5.2. Yavaş Yemek (Slow Food)

Küreselleşme tartışması, küreselleşmenin çelişkili ihtimaller sunduğuna vurgu yapmaktadır: “Küreselleşme süreci geleneksel yaşam tarzının kaybına neden olabilir; yerel gruplar için yeni zorluklar ve engeller yaratabilir; fakat aynı zamanda sürecin değişimi veya dönüşümü için yeni fırsatlar ve araçlar sunabilir. Ayrıca, sosyal hareketler sadece küreselleşme tehdidine cevap olarak doğmaz, aynı zamanda bu hareketler, bir hareketin direnmeye çalıştığı aynı süreçler tarafından sağlanan ve yeni yaratılan fırsatlardan dolayı küresel olarak büyüyebilir. Yavaş Yemek hareketi de geleneksel yaşam tarzına tehdit oluşturan küreselleşmeye karşı doğmuş bir fırsat olarak görülebilir” (Springer, 2011: 159).

Bugünün toplumunda, neredeyse hiç kimse günlük sütünü veya yoğurdunu doğrudan güvenilen üreticiden tedarik etmemekte veya yumurta ve tavuk ihtiyacını karşılamak için çiftliğe gitmemektedir (Petrini, 2001: 67). Petrini’ye göre bu bağ, bilgiyle, eğitimle, yemekleri ve ürünleri standartlaşma selinden kurtarmak için ürünün nereden geldiğini, nasıl üretildiğini sorgulayan dikkatli tüketici aracılığıyla tekrar oluşturulabilir. Yavaş Yemek Hareketi, zaten tüketicileri bu konularda bilinçlendirmek için yola koyulmuştur (Petrini, 2001: 28).

1989’da Paris’te hareketin kurucuları tarafından imzalanan Yavaş Yemek Manifestosu şimdi dünyanın her köşesinde paylaşılan bir kılavuzdur. Onun özgünlüğü Yavaş Yemek tarihine ilham vermiştir ve bugün hala güncelliğini korumaktadır. Zevk alma hakkı, hayatı bilinçlice doğru hızda yaşamamanın önemi, kültürel çeşitliliğin değeri önemli görülmektedir (slowfood.com, 2015a). Yavaş Yemek, uluslararası kâr amacı gütmeyen, demokratik bir birliktir; sosyal ve kültürel amaçları ilerletmek için gönüllülük esasına dayanmaktadır (slowfood.com, 2012b). Ekolojik ve tarımsal sürdürülebilirliğin formu olarak popülerliğini koruyan bu hareket, günümüzde hızlıca yayılmıştır. Bu akıma gönül verenler, fast food veya genetiği değiştirilmiş gıdayı doğal

olarak üretilen gıdaya alternatif kabul etmek yerine yiyeceğin bütünlüğünü korumak istemektedir (Radstrom, The University of Monitaba, 2005: 54).

Yavaş Yemek Manifestosunun vurguladığı gibi tadın standartlaşması, biyo-çeşitliliğe yapılan tehdit, çevresel tahribat (tarımın endüstrileşmesiyle ilişkili olarak), küçük üreticinin yok olması, düşük kârlı türlerin, sebzelerin, meyvelerin ve tahılların yok olması ve kültürel kimliğin kaybı küreselleşmenin olumsuz sonuçlarıdır. Dolayısıyla bu hareket, anti-kapitalizmi ana amacı olarak benimsemektedir. Küreselleşme ile beslenen hızlı hayatın gelenekselin her yönünü, özellikle yiyecek sistemini ve tüketim davranışını bozduğunu vurgulamaktadır (slowfood.com, 2012a; Springer, 2011:6).

Yavaş Yemek, uyguladığı programları ile küçük yerel üreticileri ve yerel işletme sahiplerini desteleyecek ‘bilinçli bir tüketici’ yaratmaya odaklanmaktadır. Yavaş Yemek, organik tarım, genetiği değiştirilmiş ürünler ve GDO’nun biyoçeşitliliğe verdiği zarar konusunda organik tarıma destek vererek çevreye duyarlı üretimi teşvik etmektedir (Mayer ve Knox: 2006: 326).

1.5.2.1. Yavaş Yemek’in Doğuşu ve Bugünü

İtalyan gurme, Carlo Petrini, Yavaş Yemek hareketini Roma’daki Piazza di Spagna’da McDonald’s restoranının açılmasına bir tepki olarak 1986’da İtalya’nın Cuneo eyaletinin Langhe bölgesinde başlatmıştır. Bir grup politik ve kültürel İtalyan activist, uluslararası bir hareket olan Yavaş Yemek’in kuruluşuna ilham veren Yavaş Yemek manifestosunu hazırlamıştır (Jones vd., 2003: 298). Yavaş Yemek Manifestosu1 hızlı yaşamın hayatımız üzerindeki olumsuz etkileri üzerinde durmaktadır.

1 Sanayileşmenin altında doğup büyüyen bu yüzyıl, ilk olarak makineyi icat etti ve sonrasında da yaşam tarzını biçimlendirdi. Hız engelimiz oldu. Aynı virüse kapıldık: bizi ‘fast food’ yemeye zorlayıp geleneklerimizi kıran ve kendi evimizde bile bize saldıran ‘hızlı yaşam’. İnsan bilgeliğini yeniden kazanmalı ve onu yok olma yoluna iten ‘hız’ dan kendini azat etmeli. Hızlı yaşamın evrensel çılgınlığına karşı direnmenin tek yolu, sessiz materyalistik zevki sıkı sıkıya savunmaktır. Durmadan çalışmayı verimlilikle karıştıranlara karşı, yavaş ve uzun süreli hazzı yaşamak için ruhsal doyum zevkinin yeterli bir miktarını aşlamayı teklif ediyoruz. En uygun biçimde, Slow Food ile sofradan başlayacağız. ‘Fast Food’un sıkıcılığından kaçmak için yerel mutfakların zengin çeşitliliği ve aromasını yeniden keşfetmemize izin verin. Verimlilik adına, ‘hızlı yaşam’ yaşam tarzımızı değiştirdi ve şimdi de çevremizi ve ufkumuzu tehdit ediyor. Slow Food, bu duruma tek yenilikçi cevaptır. Gerçek kültür; lezzeti yok saymak yerine onu geliştirmektir. Her şeyden önce damak zevkini yok saymak yerine geliştirmeyi teşvik ederek, uluslararası değişim programlarını, dünya çapındaki projeleri destekleyerek, tarihi yemek kültürünü koruyarak ve eski yemek geleneklerini savunarak geliştirmekle başlayabiliriz. Slow Food bize daha iyi bir yaşam tarzı

Manifestonun amacı, sadece McDonalds'ı protesto etmek değil aynı zamanda toplu üretilen küreselleşen yiyeceklere bir alternatif sunmaktır. Bu manifesto, bugün 130'dan fazla ülkede yaklaşık 100.000 üyesi olan Yavaş Yemek hareketinin başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir. Birliğin 1.500 grubuna (felsefesini destekleyen yerel bölümler) katılmış 100.000 üzerinde üyesi olduğu gibi 2000 ağılı yiyecek grubu (kaliteli yiyeceklerin küçük ölçekli ve sürdürülebilir üretimini yapan) vardır. Hâlihazırda Türkiye'de Yavaş Yemek felsefesini teşvik eden 24 grup bulunmaktadır (slowfood.com, 2015d).

Yavaş Yemek Uluslararası yönetmeliğine göre (slowfood.com, 2012a); yavaş yemek, zevk alma hakkını, hayatın ritmine ve doğayla olan uyumlu ilişkiye saygıyı, korumak için çalışmaktadır. Aynı zamanda, her bir ülkenin mutfağına saygı gösterirken, yemek kültürünü keşfetmek, tanıtmak ve geliştirmek, tadın düzgün eğitimini ve çocukluktan gelen kokuyu geliştirmek ve tarımsal sanayi mirasını korumak ve savunmak için araştırmalar yapmaktadır. Yavaş Yemek, insanların iyi oluşundaki ve sağlıktaki çevresel faktörlere karşı doğru bir tavırla ve yiyecek maddelerinin doğru kullanımını özendirerek kaliteli ürünlerin yayılmasını teşvik etmeye çalışmakta; insanoğlunun çevresiyle ve birbiriyle olan ilişkisini geliştirmesine de katkı sağlamaktadır.

Yavaş Yemek, demokratikleşmeyi savunan, ortak kültürel ve gastronomik ilgileri oluşturmaya niyetlenen insanların gönüllü üyeliğine dayandırılan uluslararası, kâr amacı gütmeyen bir organizasyondur. Hareketin üyeliği herkese açıktır ve organizasyonel değil bireyseldir (Jones vd., 2003: 298). Yavaş Yemek'in bireysel üyeleri, "convivial" adı verilen yerel gruplar halinde buluşmaktadır. Üyeler, hareketin ilkelerini günlük uygulamalara entegre etmek için teşvik edilmekte ve üyelerden hareketin değerlerini tanıtması beklenmektedir (Pink, 2008: 98). Bugün küresel yayılımından dolayı geniş kültürel çeşitliliği içeren Yavaş Yemek, keyifli bir şekilde tadı çıkarılan, yerelde üretilen geleneksel yiyecekleri desteklemeye devam etmektedir (Carp, 2012:133; Furze vd., 2010: 450).

güvencesi verir. Sahibi ve sembolü olarak bilinçli seçilen salyangoz simgesi ile, daha fazla kesinlik fakat istikrarlı bir desteğe ihtiyaç duyan bir fikir ve hayat yoludur (Slowfood.com,1989).

Yavaş Yemek'in felsefik oluşumunu, yavaşlığı bir değer olarak düşünen, her yaratılanın Tanrı'dan mesaj getirdiğine inanan ve salyangozlar hakkında bir kitap yazan Francesco Angelita'nın 17.yy'daki yazılarına dayandırmaktadır. Bu yüzden Yavaş Yemek, salyangozun (Şekil 1.1) yavaş hareketini, insana düşüncesizce ve hızlı hareket ederek kendisine vereceği zarar konusunda eğitmesi için sembol olarak benimsemiştir (slowfood.com, 2012b).

Şekil 1.1. Slow Food Logosu

Kaynak: Themes And Events, [https://www.slowfoodusa.org /themes-andevents#theme1](https://www.slowfoodusa.org/themes-andevents#theme1), 12.02.2015.

Hareket, “tatma hakkını” neredeyse tükenen geleneksel tatlarını muhafaza ederek, yeme zevkinin farkındalığını arttırarak (bir yemeği paylaşmanın sosyal açıları da içererek), tat eğitimi ve geleneksel tarım metot ve tekniklerini korumayı amaçlamaktadır. Tat eğitimi, aynı zamanda Mcdonalds’laşmaya direnmenin yavaş yolu olarak görülmektedir (Petrini, 2001: 69). Oluşumun hedefi “fast food ve hızlı yaşamı, yerli yemek geleneklerinin kaybolmasını ve insanların yedikleri yemeğe, onun nereden geldiğine ve yiyecek seçimlerimizin dünyanın geri kalanını nasıl etkilediğine azalan ilgisini” yok etmektir (slowfood.com, 2012b). Bu hareket, fast food’un homojenleştirici etkisini azaltmayı, yemek zevklerini ve hayatı korumayı amaçlayan ve gastronomik kültürü geliştiren, tarımsal çeşitliliği ve eğitimi tecrübe eden, risk altındaki yiyecekleri koruyan ve kendi üniversitesine sahip bir oluşumdur (Pink, 2008: 97; Pink, 2009: 454).

Yavaş Yemek, ekolojinin, gastronominin, etiğin ve zevkin dönüm noktasında durmaktadır. Tadın ve kültürün standartlaşmasına ve yemek endüstrisinin ve çokuluslu ve endüstriyel tarımın kontrolsüz gücüne karşı çıkmaktadır (slowfood.com, 2012 a). Petrini (2005: 169), bu durumu şöyle ifade etmektedir; “Topraktan başlayan uzun bir

sürecin son tüketicileri olarak, üretimi, toprakların sürülme biçimini ve çevreyi de seçimlerimizle kırsal toplumların geleceği gibi etkiliyoruz... Yiyeceğin üreticilerine ait olan beraberlik, topluluk hissiyatını yaşamalıyız, onlara tekrar fiziksel ve ideal olarak yakınlaşmalıyız.” Petrini’nin ifadesiyle fast food, konuşma, paylaşma, duyuşal zevk için fırsatları azaltmakta ve böylece “ruhun açlığını” aldatmaktadır. Oysaki Yavaş Yemek ‘in tatmin ettiğı sadece vücudun değil, aynı zamanda ruhun açlığıdır (suejackson.com, 2007). Pietrykowski (2004: 315), hareketin yiyeceğin hem kültürel miras aktarıcısı hem de materyalist zevk simgesi olarak korunması etrafında sosyal bir ekonomi yaratmaya çalıştığına vurgu yapmaktadır.

Literatürde Yavaş Yemek akımının gelişimine genellikle son zamanlarda, Amerikanlaşma ve McDonadls’laşmaya karşıt eğilimin bir örneğı olarak yer vermektedir. Ritzer, var olan yereli muhafaza eden Yavaş Yemek’te geçmişı korumaya yönelik güçlü bir unsurun olduğunu aynı zamanda bütün olarak bunun “şimdi”yi de içine aldığını kabul etmektedir. Ona göre, yavaş yemek, Amerikanlaşma ve standartlaşma olarak hayatımıza giren küreselleşmeye temel bir cevaptır (Ritzer, 2005: 151; Knox, 2005: 6) Yavaş Yemek ideolojisi esasen ‘Hızlı Yaşam’a bakış açısı kazandırma’ olarak görülmektedir (De Grazia, 2005: 458) Ritzer’in aksine, De Grazia Yavaş Yemek’in Amerika’ya karşı ters bir duruş sergilemediğini, Yavaş Yemek’in başarılı ticari kabiliyetinden dolayı büyüdüğünü’ belirtmektedir (De Grazia, 2005: 472). Yavaş Yemek’in “daha fazla aydın olmayan İngiliz solunun gözüne” “seçkin orta sınıf yemek kulübü” gibi gözüküğünü savunan diğer bir görüş ise, hareketi “Politik mücadele alanlarının özel, kişisel ve yerel” olarak tanınmasına dayandırılarak “post materyalist” bir hareket olarak isimlendirmiştir (Sassatelli ve Davolio, 2010:209).

1.5.2.2. İnsan- Dünya-Tabak (People-Planet- Plate)

Yavaş Yemek kurucusu Carlo Petrini, gastronomiyi açıklarken, gıdayı kalite, sürdürülebilirlik, biyoçeşitlilik ve sosyal adalet konularıyla bağlantılı ve tamamıyla kültürel bir ürün olarak tanımlamaktadır. Yavaş Yemek ‘in hızlı hayatı reddi, organizasyonun mutfakla ilgili konulardaki endişeleri azaltmak, hayatı yavaşlatmak, küreselleşme ve kapitalizmin saldırılarından korunmak için gerçekleştirilen çabalarına bağlamaktadır. Bu etkili stratejiler, Yavaş Yemek’i, bağımsızlığı veya sosyal ve kültürel alanların demokratikleşmesini sağlayan bir araç olarak gitgide kültürel ve sembolik

stratejilere odaklanan yeni toplumsal hareket olarak konumlandırmaktadır (Schneider, 2008: 390-397).

Petrini'ye göre, yiyecek tabaktan gezegene ilişkilendirilerek iyi, adil ve temiz olmalıdır. Yavaş Yemek'in asıl amacı sadece 'iyi yemeği ve gastronomik hazzı savunmak ve bu yolla daha yavaş hayat temposunu desteklemek' değil, aynı zamanda 'geleneksel yemekleri, ana malzemeleri, yetiştirme ve işleme metotlarını koruyarak, biyoçeşitliliği savunmaktır' (slowfood.com, 2013). Slowfood, kendine eko-gastronomik bir görev vermiştir (Sassatelli ve Davolio, 2010:205).

Yavaş Yemek 'in temel mesajları, mutfakta yapılan tercihlerin kırsal çevrede, çiftçilerin geçimini sağlamada derin etkilerinin olmasıdır; çünkü tabak ve gezegen arasında kaçınılmaz bir bağ bulunmaktadır (suejackson.com, 2007).

Yavaş Yemek organizasyonun temelinde, neo-gastronomi denilen yeni, interdisipliner gastronomi anlayışı yatmaktadır. Damak zevkine bağlı olan hazzı verilen özgün dikkatle başlayarak, sadece tatla alakalı olmayan aynı zamanda çok duyulu ve kompleks olan bu yenilikçi gastronomik yaklaşım, gıda kalitesinin arkasında kültürel, tarihsel, doğal, sosyal, ekolojik, kurumsal, verimli koşulların ve mekanizmaların daha güçlü ve geniş bir farkındalığını gerektirmektedir (slowfood.com, 2015a; Tencati ve Zsolnai 2012:348). Aslında, yiyecek hazzı paylaşılmalıdır ve yemek yemek başlıca sosyalleşme yoludur. Bu yüzden, Yavaş Yemek, yerel toplumların kültürel mirasını, onların el becerilerini, sosyal ilişkilerini ve ilişkili biyoçeşitliliği koruyarak ve savunarak yiyecek kültürünü teşvik etmektedir. Yerel ve sürdürülebilir gıda, insanları beslemenin ve aynı zamanda Dünya'nın taşıma kapasitesine saygı duymanın, çiftçiler ve tüketiciler için daha iyi yaşam koşulları sağlamanın tek yoludur (Tencati ve Zsolnai, 2012: 348-349).

1.5.2.3. İyi, Temiz ve Adil: Slow Food'a göre Kalite

1980'lerin başından beri, genetiği değiştirilmiş ürünler soframızda yerini almaktadır. Çevrecilerin ve Yavaş Yemek'in endişesi, genetiği değiştirilmiş bu ürünlerin çevreyi ve insan sağlığını nasıl etkilediği ile ilgili yeterince çalışma olmamasıdır. Aynı zamanda büyük tarımsal firmalar tarafından genetiği değiştirilmiş ürünlerin patentinin alınması, çiftçileri sonradan az sayıdaki tedarikçiden yüksek fiyata tohum ve ürün almaya zorlamaktadır. Böylece, endüstriyel tarım hem biyoçeşitliliği

hem de yerel tarımsal ekonomileri tehdit etmektedir. Bu nedenle, Petrini, otuz yılı aşkındır, tat ve hazzın farklı yerel kültürleri endüstrileşme ve küreselleşmenin homojenleştirici etkilerinden korumanın aracısı olma rolünde ısrar etmiştir (Schneider, 2008: 390-397). Bu ısrarını “25 sene önce, arkadaşlarım ve ben Yavaş Yemek hareketini başlattık çünkü hayat için gerekli, temiz ve iyi olan bir şeyi, gıda çeşitliliğini, geleneklerimizin zenginliğini, yediğimiz şey ile onun nasıl üretildiği arasındaki bağlantıyı kaybetme eşiğinde olduğumuza inandık. O zamandan beri, Yavaş Yemek, yemek zevkiyle sosyal sorumluluğu bağlayan, herkes için iyi, temiz ve adil yiyeceğe ulaşma temel hakkı için mücadele eden tek hareket oldu” şeklinde ifade etmiştir (cittaslow.org, 2015d).

Yavaş Yemek tarafından geliştirilen kalite fikri, aşağıda ifade edilen üç ilkeyi kapsamaktadır (slowfood.com, 2010):

- Yiyecek **iyi** olmalı. Bu, her insanın yediği yemegin, hiçbir şekilde doğallığını değiştirmeye gerek duymadan, belli bir anda, yerde ve kültürde uygulanan gerçeklik ve doğallık kriterlerine göre tadının iyi olması ve zevk vermesi anlamına gelir.
- Yiyecek **temiz** olmalı. Yiyecek, çevreye, hayvan refahına veya insan sağlığına zarar vermeyen sürdürülebilir bir şekilde üretilmelidir. Tarımsal sanayi zincirinin her aşaması, tüketim dâhil, tüketici ve üretici sağlığını korumak, ekosistemin ve biyoçeşitliliğin korunması gerekir.
- Yiyecek **adil** olmalıdır. Yiyecek üreticileri, kendi itibarları, bilgileri ve yetenekleri korunurken ve değer verilirken, insancıl koşullarda yaptıkları iş için adil bir karşılık almalıdır.

Bu üç koşul, birini diğerine yeğlemek yerine, bilimsel ve geleneksel bilgi arasında diyalog oluşturmaya yardım etmektedir. Yavaş Yemek savunucuları, hem bilimin hem de geleneğin yemek ve düşünmek için iyi olan yiyeceği koruma hakkının olduğu konusunda ısrar etmektedir (Schneider, 2008:390-397).

Diğer taraftan Slow Food tarafından teşvik edilen kalite fikrinin amaçları aşağıdaki gibi ifade edilebilir (slowfood.com, 2013):

- Tüketicileri eğitmek; eğer amaç yiyeceğin üretim ve tüketim şeklini ve sonuçta insanların yaşam tarzını değiştirmekse, eğitim önemlidir. Yemek yemek, bilgili

seçimler yapmayı gerektiren politik bir harekettir. Bu yüzden, pasif tüketiciler gerçek kalitede yiyecek seçen, onu takdir eden ve tarımsal şekilleri destekleyen aktif ve bilinçli e üreticiler olmalıdır.

- Değişim fırsatları oluşturmak ve kaliteli ürünleri geliştirmek; halen egemen seri üretim baskısının üstesinden gelmek amacıyla üreticileri ve e üreticileri bağlamak.
- Sadece meyve, sebze ve hayvan türleri açısından değil aynı zamanda yiyeceği ve yaşamı zevkli hale getiren yerel gelenek ve görenekler açısından biyoçeşitliliği korumak.

Slow Food'un kalite yaklaşımı, birçok yerel halkın (reticiler, aşçılar, teknik uzmanlar, araştırmacılar, gazeteciler vb) sürekli bilgi alışverişi sonucu oluşan karmaşık ve çok yönlü bir olgudur. Bu nedenle bazı seçim kriterleri vardır. Bunlar aşağıdaki gibidir (sloweurope, 2015):

- **Tad:** Yiyecek, duysal bakış açısında ayırt edici kalitede olmalıdır. Kalite yerel uygulamalar ve geleneklerce tanımlanır.
- **Tarih, kültür ve mekân:** Yiyecek, bir grubun hafızası ve kimliğiyle ilişkili olmalı ve çevresel, sosyo-ekonomik ve tarihi açılardan belli bir bölgeyle bağlantılı olmalıdır.
- **Küçük ap:** Yiyecek küçük çiftlikler veya üreticiler tarafından kısıtlı miktarda üretilmelidir.
- **Yok olma riski:** Yiyecek, gerçek veya potensiyel yok olma riski taşımalıdır.
- **Çevresel sürdürülebilirlik:** Ekim teknikleri, toprağın verimliliğini ve hidrografik ekosistemleri korumalı ve sentetik kimyasalların kullanımından mümkün olduğunca kaçınmalıdır.
- **Toplumsal sürdürülebilirlik:** reticiler, ticari kararları etkileyebilmeli ve aktif bir rol oynamalıdır.

1.5.2.4. Gastronomi Bilimleri Üniversitesi

Yavaş Yemek, eğitimsel ve retorik bir harekettir. Hareketin eğitim modeli, yiyecek hakkındaki toplumsal bilgiyi geliştirme aracı olarak hayat boyu eğitim ve bilimsel bir alan olarak gastronominin konumunu geliştirme yolu olarak gastronomi biliminde yüksek eğitimdir. Yavaş Yemek'in diğer eğitici programları, demokratik ve

toplumsal bir uygulama olarak gastronomiyi geliştirmeye çalışmaktadır. Bu amaçla, hareket, okul ve toplum odaklı programlar aracılığıyla iyi gıdayı tanımanın bir yolu olarak duyuşal eğitimin önemine vurgu yapmaktadır (Schneider, 2008: 390-397).

Yavaş Yemek'in gastronomiyi biçimlendirme ve beslenme bilgisine akademik bir duruş kazandırma çabaları İtalya'da Gastronomi Bilimleri Üniversitesi'nin açılması ile sonuçlanmıştır. 2004 yılında, kâr amacı gütmeyen uluslararası Yavaş Yemek Birliği ve İtalya'nın Piedmont ve Emilia-Romagna bölgeleri ile işbirliği ile kurulan kâr amaçsız bir kurumdur. Amacı, tarım metotlarını yenilemek, biyoçeşitliliği korumak ve gastronomi ile tarımsal bilim arasında organik bir ilişki yaratmak üzerine çalışan insanlar için uluslararası araştırma ve eğitim merkezi olmaktır. Çeşitli girişimler ve programlar ile Yavaş Yemek, iyi, temiz ve adil olan yüksek kalite yiyeceği koruyan ve teşvik eden gastronomlar ve yemek endüstrisi uzmanları yetiştirmeyi planlamaktadır. Dünyanın dört bir yanından gelen UNISG öğrencileri, fen bilimleri ve beşeri bilimlerdeki tamamlayıcı eğitim, beş kıta boyunca yapılan inceleme gezileri sırasındaki duyuşal eğitim ve uygulamalı öğrenme sayesinde, zanaatsal ve endüstriyel yiyecek üretiminde dinamik tecrübeler kazanmaktadır. Bugüne kadar, 1000'den fazla öğrenci UNISG tarafında açılan eğitimlere katılmış ve halen katılmaktadır (unisig.it, 2015; Schneider, 2008: 391).

1.5.2.5. Bağlantılı Ağlar

Yavaş Yemek Hareketi, Toprak Ana (Terra Madre) ve Uluslararası Tat Festivali (Salone del Gusto) ile bağlantılı faaliyetler içerisindedir.

1.5.2.5.1. Toprak Ana (Terra Madre) ve Uluslararası Tat Festivali (Salone del Gusto)

157 ülkede ağı bulunan Terra Madre (Toprak Ana) , hepsi “iyi, temiz ve adil” yiyecek sistemini kurmak için çalışan yiyecek üreticilerini, balıkçıları, besicileri, aşçıları, akademisyenleri, genç insanları, sivil toplum kuruluşlarını ve yerel toplulukların temsilcilerini birleştiren uluslararası bir ağıdır (terramadre.info, 2015a). 2004 yılında uluslararası bir etkinlik olarak Turin'de doğmuştur. Salone del Gusto ile beraber organize edilmiştir ve farklı yiyecek topluluklarını temsil etmektedir (Petrini, 2006: 22).

Toprak Ana, Yavaş Yemek'in büyümesinin ve gelişiminin ve onun "yemenin tarımsal bir eylem ve üretiminse gastronomic bir eylem olduğu" inancının sonucu olarak hareketin kendisi tarafından ortaya çıkarılmıştır. Yavaş Yemek kurulduğundan beri, küçük çaplı üreticileri korumanın ve desteklemenin önemi giderek artmıştır. Toprak Ana, küçük üreticileri görünür kılmak, işlerinin gerçek değerinin bilinmesini sağlamak ve onlara daha iyi koşullarda çalışabilmeleri için gerekli imkânları sağlamak için doğmuştur. Bugün Yavaş Yemek'in sürdürdüğü aktif işin birçoğunun bu ağ olmadan gerçekleşmeyeceği söylenebilir (terramadre.info, 2015b).

Hareketin iki temel stratejik projesi, The Ark of Taste (Nuh'un Ambarı) ve Presidia'dır. Aynı zamanda, hareketin iki yılda bir Turin'de düzenlenen uluslararası festivali, The Salone del Gusto (Uluslararası Tat Festivali), gastronomic etkinliği, yemek fuarları ve dev pazarları ile 130.000'den fazla ziyaretçi çekmektedir (Mayer ve Knox, 2010:1552).

Şu anda, Toprak Ana ağı 2.377 yiyecek topluluğundan, yaklaşık 1.000 aşçı, 500 akademisyen, 300'den fazla üniversiteden ve 1.000 genç aktivistten oluşur (terramadre.info, 2015a). Ayrıca, Toprak Ana Günün'nün kutlanması ile her yıl, tüm bu insanlar, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, iyi, temiz ve adil yiyeceğe ulaşımı ve yiyecek güvenliğini/ egemenliğini garantilemeyi hedefleyen 'yerel yemek yeme' anlayışını tanıtmaya kendini adanmıştır.

Uluslararası Tat Festivali ise, tüketicileri yiyecek ve gastronomi hakkında eğitime ve onları yemek ve düşünmek için iyi olan ürünleri araştırmaya daha fazla ikna etme fırsatları olarak düşünülmektedir (Schneider, 2008: 397).

Uluslararası Tat Festivali veya "Hall of Taste", dünyanın tüm kıtalarından farklı gıdalarının, küçük üreticilerinin ve çiftçilerinin bir araya geldiği "iyi, temiz, adil" esaslarındaki buluşma sadece mükemmel lezzeti değil, aynı zamanda çevre değerlerinin sürdürülebilirliğini ve sosyal adaleti sürdürmeyi amaçlamaktadır. Binlerce küçük çaplı yiyecek üreticisi, olağandışı yiyecek çeşitliliğine işaret etmektedir ve özellikle, Yavaş Yemek'in nadir ve tehlikede olan yiyeceklerini ve yemek işlemlerini korumak için kurulan Ark of Taste ve Presidia projelerinin altını çizerek her bir ülkenin ve bölgenin eşsiz yerli ürünlerini ve mutfaklarını keşfetme fırsatı sunmaktadır (www.slowfoodusa, 2015).

1.5.2.5.2. Biyoçeşitlilik için Yavaş Yemek Örgütü

Yavaş Yemek Hareketi, biyoçeşitliliği korumak için Nuh'un Ambarı (Ark of Taste), Presidia ve Dünya Pazarları (Mercati della Terra) gibi birliklerle eşgüdümlü hareket etmektedir.

1.5.2.5.2.1. Nuh'un Ambarı (Ark of Taste)

Nuh'un Ambarı'nın ana felsefesi toplumsal ve ekonomik açılardan çevre ile bağlantı kurmaktır. Bu program, yok olmak üzere olan meyveleri, sebzeleri ve geleneksel ürünleri veya yemekleri onlar için katalog hazırlayıp tanıtarak korumayı amaçlamaktadır. Ark'ın kataloğunda yer almak için, bazı zorunlu şartlar vardır. Ark'ın ürünleri belli başlı bir bölgeyle bağlantılı olmalıdır. Ayrıca, çevresel, sosyo-ekonomik ve tarihsel olarak belli bir bölgeyle ilişkili olmalıdır. Gerçekten veya potansiyel olarak yok olma riskiyle karşı karşıya olduğu gibi küçük üreticiler tarafından kısıtlı sayıda üretiliyor olması gerekmektedir (Mayer ve Knox, 2006:327; Mayer, Knox, 2010:1553).

1996'dan beri, bu proje ile yok olma riski taşıyan kaliteli yiyecek ürünlerini tespit edilip kataloglanmaktadır. Günümüzde, 19 ulusal komisyon, bir uluslararası komisyon ve Yavaş Yemek Birliği kendini küreselleşme süreci tarafından tehdit edilen eşsiz ürünleri keşfetmeye adanmıştır. Ark, yaklaşık 70 ülkeden ürünleri, hayvan türlerini ve sebze çeşitlerini kapsayan 1.063 parça kaydetmiştir. Bu ürünler, tat bakımından kaliteli, belli bir coğrafi bölgeyle bağlantılı, küçük çaplı zanaatkâr üreticiler tarafından, sürdürülebilir tarım yöntemleri kullanılarak üretilmiş ve yok olma tehlikesi altında olanlardır (slowfoodfoundation.com, 2015a; Tencati ve Zsolnai, 2012:351; slowfoodfoundation.com, 2015b; slowfoodusa.org, 2015).

1.2.5.5.2.2. Presidia

Yavaş Yemek Örgütü, Nuh'un Ambarı aracılığıyla yok olma riskiyle karşı karşıya olan yüzlerce ürünü katalogladıktan sonra, dünyadaki üretimle ilgili olarak, yeni yerler tanımak, üreticilerle buluşmak ve onların ürünlerini, çalışmalarını tanımak üzere 1999'da İtalya'da Presidia'yı kurmuştur. Presidia, yerel türleri, bitki çeşitlerini ve yemek ürünlerini koruyan yiyecek topluluklarını içeren projelerden olmaktadır (ekmek, peynir, pişirilmiş et, şarap, vb.) Presidia'nın amacı, geleneksel, zanaatsal, kaliteli yiyecekleri korumak, üreticiler organizasyonunu güçlendirmek, coğrafi

bölgelerin profilini arttırmak, geleneksel teknikleri ve bilgiyi muhafaza etmek, çevresel ve toplumsal sürdürülebilir üretim modellerini teşvik etmektir (slowfoodfoundation.com, 2015b) .

Bu proje, girişimcilik ve yeni pazar fırsatları sağlarken, aynı zamanda üretim kalitesini geliştirmek için, zanaatkâr üretici gruplarına kendi geleneksel metotlarını ve ürünlerini korumalarına yardımcı olacak teknik destek sağlamaktadır (Tencati ve Zsolnai, 2012: 351).

Presidia'nın genel amaçları çeşitli, karışık ve çok yönlüdür; fakat dört alana indirgenebilir. Ekonomik açı oldukça önemli sayılmaktadır (ürünler artık kâr getirmediği için yok olma riskiyle karşılaşmakta ve üreticiler faaliyetlerine devam edebilmek için ekonomik teminata sahip olmak zorundadır); fakat çevresel, toplumsal ve kültürel açılar da önemlidir. Çevresel amaçlar (biyoçeşitliliği koruma, yiyecek üretiminin sürdürülebilirliğini sağlama), ekonomik amaçlar (üreticinin gelirini artırma, istihdamı artırma), toplumsal amaçlar (üreticilerin toplumsal rolünü geliştirme, onların organizasyon yapma kapasitesini artırma) ve kültürel amaçlar (üreticinin kültürel kimliğini güçlendirme ve üretim alanlarını destekleme) olarak ifade edilebilir (slowfoodfoundation.com, 2015d).

Dünyada, 11.700'den fazla küçük çaplı üretici Presidia'da yer almaktadır. Bu üreticiler, baskın, uluslararası tarımsal-yiyecek şirketlerince dayatılan standart kurallar tarafından çeşidin, çeşitliliğin ve gerçek kalitenin çıkarıldığı bir pazarda hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Böylece, Presidia, Yavaş Yemek'in tarım ve biyoçeşitlilikteki ilkelerini uygulamak ve örneklendirmek için en etkili araçlardan biri olarak görülmektedir (slowfoodfoundation.com, 2015c).

1.5.2.5.2.2. Dünya Pazarları (Mercati della Terra)

Dünya Pazarları, Yavaş Yemek felsefesinin ilkelere göre kurulan pazarlardır. Topluca işletilen bu pazarlar, yerel üreticilerin sağlıklı, kaliteli yiyeceği tüketicilere doğrudan, adil fiyatlarda sattığı ve çevresel sürdürülebilir yöntemleri garanti ettiği önemli toplumsal buluşma noktalarıdır. Böylece, yerel toplulukların yiyecek kültürü korunmakta ve biyoçeşitliliğin savunulmasına katkıda bulunmaktadır. Oluşumun bileşenleri aşağıda açıklandığı gibi toplum, üreticiler ve ürünlerdir (earthmarkets.net, 2015; slowfoodfoundation.com, 2015b):

- **Toplum:** Dünya pazarı, ilgili toplum –üreticiler, yerel otoriteler, vatandaşlar-, Yavaş Yemek birliği ve işletmeciler gibi diğer ilgili gruplar, tüketiciler ve yiyecek üreticilerinin buluşması için yeni bir yer kurmak amacıyla bir araya geldiğinde kurulur.
- **Üreticiler:** Üreticiler, Dünya Pazarlarında girmeden önce sürdürülebilirliklerini göstermelidirler. Odak noktası ise büyük dağıtım zincirleriyle rekabet etmek zorunda kalmamaları için fırsat sağlanan küçük çaplı çiftçiler ve zanaatkarlardır. Pazarların özelliği, pazarlara satıcıların kendilerinin gitmesi ve sadece kendi ürettikleri ürünleri satmalarıdır.
- **Ürünler:** Dünya Pazarlarında birçok çeşitte taze ürün, et ve günlük ürün, yumurta, tatlı, ekmek, yağ ve içecek gibi gıdalar bulunur. Tüm üreticiler, iynin, temiz ve adilin Yavaş Yemek ilkelerini yansıtan spesifik kriterleri karşılamak zorundadır.

Dünya Pazarları üreticilerin ve eş üreticilerin doğrudan buluştuğu ve “iyi, temiz ve adil” kalite kriterlerine göre ve dolayısıyla GDO’suz, yerel ürünleri takas ettiği yerlerdir. Şu anda, dünyada 130 ülkeden yaklaşık 5000 üreticisi bulunmaktadır (earthmarkets.net, 2015; mercatidellaterra.it, 2011).

1.5.3. Yavaş Şehir (Cittaslow)

Yavaş Şehir hareketi, Greve-in Chianti belediye başkanı olan Paolo Saturnini’nin öncülüğünde Bra (Francesco Guida), Orvieto (Stefano Camicchi) ve Positano (Domenico Marrone) kentlerinin belediye başkanlarının katılımıyla Ekim 1999’da başlamıştır (Knox, 2005: 6).

Yavaş Şehir hareketi, sürdürülebilir kentsel kalkınma için günlük hayatımızı etkileyen küreselleşmenin, tekdüzeliğin, standartlaşmanın ve kurumsallaşmanın olumsuz etkilerine alternatif bir yaklaşım sunmaktadır (Mayer ve Knox, 2006: 322; Pink, 2009: 453; Grzelak-Kostulska vd., 2011: 187). Kurucularının, yaşanan zamanı “hızlı” ve “homojenleşen” olarak algısına cevaben, Yavaş Şehir, küreselleşme bağlamında yerel farklılığı vurgulamakta ve yaşam kalitesini yerelde geliştirmeye çalışmaktadır (Pink, 2008b: 97; Mayer ve Knox, 2006: 327; Radstrom, The University of Monitaba, 2005: 64).

Parkins ve Craig (2006: 82-83), Yavaş Şehir’e kültürel çalışmalar perspektifinden bakmakta ve yavaş şehirlerde güçlendirilen “insan ilişkileri” ve “toplumsal alanlar”ı inceleyerek, Yavaş Şehir’in modern kentsel bağlamda gittikçe muhalifleşen yaşam tarzlarını ele aldığını savunmaktadır. Küresel kültürün kültürel farklılıkları tehdit eden ve günlük eylemleri standartlaştıran gücü, yavaş toplumlar gibi birimler şeklindeki direnişleri doğurmaktadır. Mayer ve Knox (2006: 324) ise daha geleneksel bir bakış açıcısı sergileyerek Yavaş Şehir’i “kurumsal odaklı kentsel gelişime” bir alternatif sunan dayanıklı “alternatif kentsel gelişim” gündemi olarak yorumlamaktadır. Miele (2008: 32), bilim ve teknolojiyen metotlar kullanarak Yavaş Şehir felsefesini, özellikle üyelik kriterlerini, yerel önceliklere göre dayanıklılığını geliştirmek isteyen her şehir için mümkün kılan akılcı teknolojiler olarak görmektedir. Pink’e (2009: 453) göre; Yavaş şehir, yerel yaşam kalitesini arttırarak, yerel farklılığı koruyarak ve “yerel üretim ve yiyecek kalitesi”nin ötesinde sürdürülebilir şehir ekonomisini destekleyen yönetim amaçlarını içermektedir. Aynı zamanda Pink, duyuşal tecrübelerin rolü ve somutlaşan yerel bilginin gelişimi (örneğin, pişirme, bahçe işleri ve zanaatkârlık) ile alakalı konuları yerel toplumsal ağların gelişimine ve onların sürdürülebilir yerel gelişime karşı olan çalışmalarına bağlayarak tartışmayı daha da ileri götürmektedir (Pink, 2008b: 98).

Hareket, ekolojik olarak hassas, bölgesel olarak otantik ve gastronomi odaklı turizm ile ticareti teşvik etmeye çalışmaktadır. Buradaki tehlike şudur ki; nüfus olarak 50.000 veya daha az nüfusa sahip oldukları için, yavaş şehirlerin büyüleyici cazibesi, turizm ile çok kolay bir şekilde zedelenebilmektedir (Mayer ve Knox, 2010: 1555). Fakat Yavaş Şehirler, çeşitliliğin ve yapacak hiçbir şeyin olmadığı yerler olmayı istememektedir. Benimsenmiş yavaşlığın farkında olarak, Yavaş Şehir Hareketi, pazarlar, festivaller ve fuarların oluşturulması yoluyla canlılığı yaymak istemektedir. Hava, gürültü ve ışık kirlilik kontrol sistemlerinde, modern atık-dönüştürme tesislerinde ve kompostlama hizmetlerinde teknolojiyi yaymayı amaçlamaktadır (Knox, 2005:7).

Diğer taraftan, Yavaş Şehir, gelişimi kökten, sürdürülebilir, adil ve gerçek olarak tanımlayan “küreselleşmeye karşı mobilleşmenin” bir şekli olarak “alternatif bir felsefe” başlatmaktadır. Yavaş Şehir kentleri, kendi “mekân kültürünü” tekrar keşfederek ve kendi kimliğini, köklerini ve değerlerini kucaklayarak daimi ekonomik büyümeye ve tüketime karşı çıkmaktadır (Knox, 2005: 5; Pink, 2008a:174).

Yavaş Şehir hareketi, küreselleşmeye karşı açık ve kökten bir cevaptır; aynı zamanda Yavaş Yemek hareketiyle yakından ilişkilidir. Küreselleşen dünyada yaşayan ve daimi rekabetten yorulan post-modern toplumların gerçek taleplerini karşılamaktadır. Yavaş Yemek hareketi, yiyecek, yerel gruplar, mekân duygusu ve misafirperverlikle ilgili olarak yerel farklılığın kaybına karşı koymaya odaklanırken; yavaş şehir veya Citt'a Lente hareketi kentsel yaşanılabilirliği ve yaşam kalitesini korumayı ve arttırmayı hedeflemektedir. Yavaş Şehirler, vatandaşların ve yerel liderlerin tarihsel mirasa önem verdiği ve farklı yerel bağlamı daha iyi ve sürdürülebilir şekillerde geliştirmek için kullandığı yerlerdir. İki hareketin amaçları farklı fakat tamamlayıcıdır. Yavaş Şehir ve Yavaş Yemek hareketi sürdürülebilirliği ve yerel grupları desteklemektir. Daha genel olarak, her iki hareket de yerel farklılığa odaklanır ve hareketin temelindeki varsayımlar, sürdürülebilir kentsel gelişimin üç E (environment/ çevre, equity/ eşitlik and economy/ ekonomi) arasındaki bağlılığa işaret etmektedir (Mayer ve Knox, 2006: 322; Mayer ve Knox, 2010:1554). İkisi de ekolojik ve humanistik olduğu kadar politik bir oluşum olmamasına rağmen büyük şirketlere ve küreselleşmeye karşıdır. Bu nedenle, Yavaş Yemek hareketi başlangıçta küreselleşmeye doğrudan bir karşı saldırı- McDonald's, Walmart ve küreselleşmenin diğer sembollerinin acımasız egemenliğine direnişte kültürel bir engel olarak algılanmıştır (Knox, 2005: 6; Grzelak-Kostulska vd, 2011:189; Nilsson vd., 2011:376).

Avrupa Yavaş Şehir Manifestosu bir Yavaş Şehir'i aşağıdaki gibi tanımlamaktadır (cittaslow.org, 2015b):

- **Bir Yavaş Şehir, yaşam kalitesini simgeler.**

Bir Yavaş Şehir, kendi vatandaşının yaşam kalitesini korur. Yavaş Şehir'in hedefleri, başlıca içsel birlikteliğe dayanır; çevreye karşı en fazla duyarlılığı gösterirler ve herkesin çevrelerine duyarlı ve farkında olduğundan emin olurlar. Yavaş Şehir bunu, etkin bir politika aracılığı ile başarır. Yerel topluluklar, kendi ortak kimliklerini yeniden keşfettiklerinde doğru bir şekilde gelişeceklerdir. Dolayısıyla çevrelerinin ve sahip olduklarının farkına varacaklardır.

- **Bir Yavaş Şehir, yetenekleri takdir eder.**

Bir Yavaş Şehir, kendi yeteneğinin farkında olan bilinçli bir topluluktur. Kendi toplumunun varlık değerlerini korumak için, kendi vatandaşının ve girişimcisinin

farkındalığına yatırımda bulunur. Yavaş Şehir'in "Toprak Ana Projesi" gibi projelerle yeryüzüne yeniden odaklanır; öğretir; somut projelerle tabiata, tarım arazilerine, doğal alanlara, şehre saygı gösterip önem verir.

- **Bir Yavaş Şehir, başarı anlamına gelir ve bunu ölçülebilir kılar.**

Bir Yavaş Şehir, sürdürülebilirliğe ve kaliteye yatırım yapar. Bu isteğe bağlı bir görev değildir; düzenli aralıklarla denetim ve değerlendirmelerle ölçülecektir.

- **Bir Yavaş Şehir, özellikleriyle şehir - bölge ilişkisine anlam katar.**

Yavaş Şehir üyeleri, Avrupa'da geniş coğrafik bölgelere yayılmıştır. Bir Yavaş Şehir, kültürel, tarihi ve toplumsal değerlerin sürdürülmesini ve güçlendirilmesini sağlar. Bu, yeniden yapılanarak, kültürel tarihi tanımlayarak ve sayısal tekniklere özellikle odaklanıp bilgi elde etmekle başarılmıştır. Amacı; ekolojik ayak izlerini azaltmak, tüm Yavaş Şehir üyelerine bir tür sıralama uygulayarak yaşam alanlarının ve ekosistemin kalitesini ölçmektir.

- **Bir Yavaş Şehir, doğayı korur; biyoçeşitliliği artırır ve devamlılığını sağlar.**

Bir Yavaş Şehir, gelecekte doğanın biyoçeşitliliğini, biyolojik tarımı ve biyolojik yapılanmayı teşvik eder. Her şeyden önce yavaş şehirler kendilerini "yeşil" teknoloji hareketliliğini, hizmetleri, altyapıyı vb. tanıtmaya adanmıştır.

- **Bir Yavaş Şehir, gelenekleri devam ettirir ve yeniliği savunur.**

Bir Yavaş Şehir, geleneksel olarak üretilen ürün, nesne ve araçlara odaklanır. Yenilikçi teknolojiye özendirir; daha dayanıklıdır ve çevre için bir tehdit oluşturmaz. Bir Yavaş Şehir aktif olarak enerji tasarrufu üzerinde durur ve alternatif sürdürülebilir enerji kaynağının kullanımını teşvik eder." Hafıza" Yavaş Şehir'in en önemli amaçlarından biridir. Her üye ülke teknik bilgi ve yerel ilim mirasını nesillere aktarmayı görev edinmiştir.

- **Bir Yavaş Şehir, yöresel ürünleri ve basit besin zincirini harekete geçirir.**

Bir Yavaş Şehir, Yavaş Yemek ile yakından ilişkilidir ve geleneksel ürünleri destekleyip kendi bölgelerinin kârlı ticaretini ve bölgesel ürünlerinin gelişimini sağlar.

- **Bir Yavaş Şehir, bir topluluktur ve toplumsal uyumu sağlar.**

Bir Yavaş Şehir, birbirine önem veren ve birbirine sahip çıkan bir halk topluluğudur. Bir Yavaş Şehir, kendi vatandaşının ihtiyacı olduğunda ona destek verir ve vatandaşlar arasındaki sosyal uyumu sağlar.

- **Bir Yavaş Şehir, Avrupa nesillerinin geleceği için sürdürülebilir bir harekettir.**

Bir Yavaş Şehir, sürdürülebilir çözümleri tercih eder. Tüm iyi şeyler devam ettirilir ve bu gelecek nesillerin gelişimi üzerinde olumsuz bir etki yaratmamalıdır.

- **Bir Yavaş Şehir, geçmişteki ve şimdiki yoksulluğa karşı kullanılan bir araçtır.**

Yavaş Şehir, sorumluluk ve katılımı içeren sosyal katılım projeleri, kentlerdeki kılığa karşı yerel bir seviyede de olsa çok etkilidir. Sosyal katılım ve yeni yurttaşlık projeleri, toplumlarımız ve tüm Avrupa için gelecekte daha iyi bir yaşam kurmasına yardımcı olacaktır.

Yaşam kalitesinin iyileştirilmesine dayalı Yavaş Şehir felsefesi, bugün yalnızca İtalya’da değil tüm dünyaya yayılan geniş bir yelpazede kabul görmektedir. Yavaş Şehir Uluslararası Yavaş Şehirler Ağı’na kentler, belediyeleri aracılığıyla üye olabilmektedir. Yavaş Şehir ağının, 2016 Nisan Ayı itibarıyla 30 Ülkede 213 üyesi bulunmaktadır. Türkiye’den Yavaş Şehir ağına ilk olarak 2009 yılında Seferihisar dahil olmuştur. Daha sonra Seferihisar’ın 'Yavaş/Sakin Şehirler' örgütlenmesine üye olmasının ardından 2011 yılında Muğla’nın Akyaka, Aydın’ın Yenipazar, Çanakkale’nin Gökçeada ve Sakarya’nın Taraklı ilçeleri katılmıştır. 2012 yılında bu ağa Isparta’nın Yalvaç, Kırklareli’nin Vize, Ordu’nun Perşembe ilçeleri dahil olmuştur. 2013 yılında Şanlıurfa’nın Halfeti İlçesi’nin ardından 2015 yılında Artvin’in Şavşat İlçesi ve son olarak 2016 yılında Erzurum’un Uzundere İlçesi “Yavaş Şehir” ler sahnesinde yerini almıştır. Tablo 1.1.’de dünyadaki yavaş şehirlerin listesi yer almaktadır.

Tablo 1.1. Dünyadaki Yavaş Şehirlerin Listesi

Cittaslow ABD	Sebastopo, Sonoma
Cittaslow Almanya	Bad Essen, Bad Schussenried, Berching , Bischofsheim, Blieskastel, Deidesheim, Hersbruck, Lüdinghausen, Nördlingen, Penzlin, Meldorf
Cittaslow Avusturalya	Goolwa, Katoomba, Yea
Cittaslow Avusturya	Enns, Hartberg, Horn
Cittaslow Belçika	Chaufontaine, Enghien, Estinnes, Evere, Lens, Silly
Cittaslow Çin	Yanyang (Meizhou city), Yaxi (Gaochun County), Fuli (Fuchuan Yao Autonomous), Shimenshan (Qufu city)
Cittaslow Danimarka	Mariagerfjord, Svendborg
Cittaslow Finlandiya	Kristinestad
Cittaslow Fransa	Blanquefort, Créon, Labastide d'Armagnac, Loix, Mirande, Saint Antonin Noble Val, Segonzac, Valmondois
Cittaslow Güney Afrika	Sedgefield
Cittaslow Güney Kore	Cheongsong County (Pacheon-myeon), Damyang County (Changpyeong-myeon), Hadong County (Akyang-myeon), Jecheon City (Susan-myeon & Bakdaljae), Jeonju City (Jeonju Hanok Village), Namyangju City (Joan-myeon), Sangju City (Hamchang-eup, Gonggeom-myeon, Ian-myeon), Shinan County (jeung-do island), Wando County (Cheongsando Island), Yeongwol County (Kimsatgat-myeon), Yesan County (Daeheung & Eungbong-myeon)
Cittaslow Hollanda	Alphen-Chaam, Bellingwedde, Borger-Odoorn, Echt-Susteren, Heerde, Midden-Delfland, Vaals ,Vlagtwedde
Cittaslow İngiltere	Aylsham, Berwick upon Tweed, Llangollen, Mold, Perth
Cittaslow İrlanda	Clonakilty
Cittaslow İspanya	Begur, Lekeitio, Mungia, Pals, Rubielos de Mora
Cittaslow İsveç	Falköping
Cittaslow İsviçre	Mendrisio
Cittaslow İtalya	Abbiategrosso, Acqualagna, Acquapendente, Altomonte, Amalfi, Amelia ,Anghiari, Asolo, Barga, Bazzano, Borgo Val di Taro, Bra, Brisighella, Bucine, Caiazzo, Capalbio, Casalbeltrame, Castel Campagnano, Castelnovo nè Monti, Castelnuovo Berardenga, Castel San Pietro Terme, Castiglione Olona, Castiglione in Teverina, Cerreto Sannita, Chiavenna, Chiaverano, Cisternino, Città della Pieve, Città Sant'Angelo, Civitella in Val di Chiana, Controguerra, Cutigliano, Fontanellato, Francavilla al Mare, Galeata, Giuliano Teatino, Gravina in Puglia, Greve in Chianti, Grumes,Guardiagrele, Levanto, Marradi, Massa, Marittima, Monte Castello di Vibio, Montefalco ,Morimondo, Novellara, Orsara di Puglia, Orvieto, Pellegrino Parmense, Penne ,Pianella, Pollica, Positano, Pratovecchio – Stia, Preci, Ribera, Salorno, San Gemini, San Miniato, San Potito Sannitico, Sant'Agata di Puglia, Santarcangelo di Romagna, San Vincenzo, Santa Sofia, Scandiano, Sperlonga, Suvereto,

	Teglio, Termoli, Tirano, Todi, Tolfa, Torgiano, Trani, Travaco Siccomario, Trevi, Turbigo, Vigarano Mainarda, Zibello
Cittaslow İzlanda	Djupavogshreppur
Cittaslow Japonya	Kesenuma
Cittaslow Kanada	Cowichan Bay, Naramata
Cittaslow Kolombiya	Pijao
Cittaslow Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	Lefke, Yeniboğaziçi
Cittaslow Macaristan	Hódmezővásárhely
Cittaslow Norveç	Eidskog, Levanger, Sokndal, Ulvik
Cittaslow Polonya	Barczewo, Bartoszyce, Biskupiec, Bisztynek, Działdowo, Dobro Miasto, Goldap, Górowo Iławeckie, Kalety, Lidzbark, Lidzbark Warminski, Lubawa, Murowana Goślina, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Nowy Dwór Gdański, Orneta, Olsztynek, Pasym, Prudnik, Rejowiec Fabryczny, Reszel, Ryn
Cittaslow Portekiz	Lagos, Sao Bras de Alportel, Silves, Tavira, Viana Do Castelo, Vizela
Cittaslow Tayvan	Dalin, Fonglin, Nanzhuang, Sanyi
Cittaslow Türkiye	Akyaka, Gökçeada, Halfeti, Perşembe, Seferihisar, Şavşat, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç, Yenipazar
Cittaslow Yeni Zelanda	Matakana (Rodney District)

Kaynak: Cittaslow List, [http://www.cittaslow.org/download/Documenti Ufficiali/CITTASLOW_LIST_June__2016.pdf](http://www.cittaslow.org/download/Documenti%20Ufficiali/CITTASLOW_LIST_June__2016.pdf), 12.05.2016.

1.5.3.1. Yavaş Şehirler Birliği

Daha önce 15 Ekim 1999’da Orvieto’da gayri resmi olarak kurulmuş olmasına rağmen 17 Mart 2001 tarihinde Greve, Chianti’de, “Cittaslow –Rete Internazionale delle città del buon vivere” kısaca “Cittaslow” olarak adlandırılan birlik hukuken süresiz olarak kurulmuştur. Birlik, kendi logosunu Şekil 1.2.’de gösterildiği gibi “modern ve tarihi binalardan oluşan bir taş taşıyan turuncu renkli bir salyangoz” olarak benimsemiştir (Cittaslow Charter Ek D’ye bağlı olarak): “Cittaslow Rete Internazionale Delle Città Del Buon Vivere” sloganı logonun tamamlayıcısıdır. İngilizce “International Network Of Towns Where Quality Of Life is Important” olan slogan dilimize “Cittaslow Birliği: Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslararası Ağı”olarak girmiştir (cittaslow.org, 2015a).

Şekil 1.2. Yavaş Şehir Amblemi

Kaynak:Cittaslow international charter, <http://www.cittaslow.org/section/association/charter,2015a>).

1.5.3.2. Yavaş Şehir Felsefesi

Temel felsefe, şehrin geleneksel olarak kimliğini oluşturan değerleri ve yaşam biçimlerini tanımlamak ve desteklemektir. Yavaş Şehir savunucularına göre, bu karakteristikler desteklendiği, geliştirildiği ve devam ettirildiği zaman kentler bir örnek olmaktan kurtulur. Bu yolla mekân algısını yeniden yaratmak, fiziksel çevreyle ve aynı zamanda toplum hayatı için esas olan yerel tarihi bağlarla yeni bir ilişki kurmaktadır (Radstrom, 2011: 92).

Yavaş Şehir felsefesi Yavaş Yemek ‘in yavaş felsefesini almaktadır ve yerel politika çerçevesinde uygulamaktadır. Bu felsefe, kendi sakinlerine yüksek kaliteli yaşam sağlama isteği üzerine kurulmuştur. Bir şehir mükemmel olmak için değişmek veya en son moda ayak uydurmak zorunda değildir. Sahip olduğu kendine özgü unsurlara sahip çıkması yeterlidir. Böylece yaşayanların yaşamaktan zevk alacağı daha iyi bir çevre olacaktır (cittaslow.org, 2015c).

İyi yaşam, vatandaşlara şehirlerinde kolay ve memnun şekilde yaşama hakkı veren hizmet ve çözümlerin tadını çıkarma fırsatına sahip olmaktır. Yavaş yaşamak, yavaşça aceleci olmak, Latinlerin söylediği “festina lente”, günlük “modern zamanların dengi”ni aramak, başka bir deyişle geçmişin en iyi bilgisine sahip olmayı ummak, şimdiki ve gelecekteki en iyi imkânların sayesinde bundan zevk almak demektir. “Şimdi” yaşamak ve Yavaş Şehri yönetmek bugünün trendlerinden ziyade sıradan bir yaşam şekli sürmenin özel bir yoludur. Tabiki bu yol daha az öfke, gelir ve hız demektir; ama bu daha insancıl, çevresel olarak daha doğru, şimdiki ve gelecek nesiller

için daha yararlı olacaktır. Bu proje gittikçe daha fazla küresel dünyadaki küçük gerçeklere saygı duyacaktır (cittaslow.org, 2015c).

1.5.3.3. Yavaş Şehir Tüzüğü

Tüzük, şehirleri yaşam kalitesini yükselten normatif hedefler doğrultusunda çalışmaya teşvik etmektedir. Yavaş Şehir Tüzüğü ve göstergeleri otantik ve sürdürülebilir şehir yapılandırma hedefleriyle yerel planlamayı desteklemektedir. Aynı zamanda tüzük, yabancı yatırımcıyı bölgeye çekmeye çalışan ekonomik kalkınma modeli yerine bölgeye özgü ürünler ve geleneklerle ilişkilendirilmiş bir ekonomik kalkınma fırsatının altını çizmektedir (Mayer ve Knox, 2009: 36-37).

Uluslararası Yavaş Şehir tüzüğüne göre; Yavaş Şehir, kâr amacı gütmeyen birimlerdir ve amacı kentler için çözüm uygulama yoluyla iyi yaşama kültürünü arttırmak ve yaymaktır. Birlik, şehirlerde sürdürülebilir kalkınma prensiplerini yayarak standartlaşma ve tekdüzelik açısından küreselleşmenin olumsuz etkilerinin nasıl sınırlandırılacağı konusunda öneriler sunmaktadır (cittaslow.org, 2015a).

Ağ, kendini sakinleri için yaşam kalitesinin iyileştirilmesi üzerine çalışmaya adanmış, nüfusu 50,000'den az olan şehirleri seçmektedir. Birlik, çevreden altyapıya kadar birçok alanı kapsayan sorunlara odaklanmaktadır. Doğal çevre koşullarına ulaşmak için alternatif enerji kaynaklarını geliştirmeyi destekleyen; hava, su ve toprak kalite değerlendirme sistemi içeren çevresel bir politika (kabul kriterlerinde gösterildiği gibi) tasarlanmıştır. Yeşil alan oluşturma isteği, tarihi kentsel gelişimin özgün şartlarda restorasyonu, yaşayanlara rahat ve işlevsel olanak sağlayan kentsel altyapının gelişimi ve engelli insanlar için alanlar yaratma kentsel altyapı alanında gereklidir. El işi ürünleri kalite sertifikası, yok olmaya yüz tutmuş el işi ürünlerin korunmasını amaçlayan programların gelişimi, geleneksel iş ve meslek yöntemlerinin korunması, yerel kültürel etkinliklerin korunması ve geliştirilmesi, yerel ürünlerin üretilmesi ve tanıtılması ile yapılması gerekenler arasındadır (cittaslow.org, 2015e).

1.5.3.4. Yavaş Şehir Hedefleri

Cittaslow'un ana hedefi, Yavaş Yemek felsefesini yerel topluluklara ve belediye yönetimlerine yaymak, eko gastronomi kavramını günlük hayat uygulamasına sokabilmektir. Aynı zamanda kültürel mirası, mimariyi ve kasabalardaki diğer

geleneksel değerleri muhafaza etmek ve geliştirmektir. Küreselleşmeyle birlikte tehdit oluşturan homojenleşmenin etkisini azaltmak için çabalamaktadır (Nilsson vd., 2011: 375). Yavaş şehirde, hayatın daha sakin olduğu, yeterli dinlenme firsatları olan ve sakinlerinin doğayla uyumlu bir şekilde yaşadığı insan canlısı bir şehir yaratmak amaçlanmıştır. En onemlisi ise Yavaş şehrin küçük şehirleri, yaşamak ve dinlenmek için mükemmel bir yere dönüştürme amacıyla yeni teknolojileri kullanmaya teşvik etmesidir. Yavaş şehir kurucularına göre, Yavaş şehir küreselleşen bir dünyada yaşayan ve sürekli yarışmaktan yorulan post-modern toplumların gerçek taleplerini yerine getirmektedir (Grzelak-Kostulska vd., 2011:189).

Buna göre, Yavaş şehir’e en uygun topluluklar, mirası ve yerel kültürel özellikleri ile büyük şehirlere yakın olan küçük ve homojen şehirlerdir (Mayer ve Knox, 2006: 322). Katı giriş kriterleri, uygulamalar için gl düzenlemeler, yerelleşen ekonomik gelişime vurgu ve evre dostu üretim sistemleri (küresel kapitalist uygulamaların aksine) ile Yavaş şehir sürdürülebilir kalkınma kuramsal desteğini ve Yerel Gündem 21’i daha gl ve pratik bir eylem planına dönüştürmektedir (Mayer ve Knox, 2006: 331).

Yavaş şehir, aynı anda çevrenin, ekonominin ve eşitliğin  E’si arasındaki zıtlıkları dengeleyerek, planlayıcılara küresel sorunların sistematik ve uzun vadeli çözümlerini benimsemelerine, topluluk hissini baltalayan küresel kurumların etkili bir şekilde gücünü azaltmalarına olanak vererek birçok farklı fakat kesişen alanı kapsamaktadır (Mayer ve Knox, 2010: 1555; Seemmens, 2012: 359).

Yavaş şehir hareketinin hedeflerine ulaşması, yerel yönetimin harekete gl bir bağlılığını gerektirmektedir. Uzun vadede ise, başarı kent yönetiminin, yerel işletmelerin ve Yavaş şehir idealini destekleyen yerleşimcilerin ittifakını içeren politik bir işbirliğine bağlıdır (Knox, 2005: 7). Yerleşimciler, yerel işletmeler ve politik liderler arasındaki etkin bütünleşme Yavaş şehir prensiplerinin daha geniş bir topluluğa ilişkilendirildiği anlamına gelmektedir (Pink, 2008b: 101; Knox, 2005: 6).

1.5.3.5. Yavaş şehir Yönetim Organları Ve Görevleri

Birliğin hem ulusal hem de uluslararası merkezi Orvieto kentindedir ve tali merkezlere de sahip olabilmektedir. Birlik, kr amaçlı bir kuruluş değildir ve amacı şehir organizasyonu için çözümlerin araştırılması, uygulamaların geliştirilmesi ve test

edilmesi yoluyla iyi yaşama kültürünü tanıtmak ve yaymaktır. Kimlik, hafıza, çevresel koruma, adalet ve sosyal aidiyet, toplum, aktif vatandaşlık birliğin geliştirdiği değerler arasındadır. Birliğin ana prensipleri, Cittaslow Manifestosu'nda yer almaktadır. Orvieto'da, 15 Ekim 1999'da kurulan birlik, sağlam mikroekonominin yaratılmasına ve ağ içinde iyi uygulamaların alışverişine değer vermektedir; yerel toplumluklarda, şehirlerde ve onların bölgelerinde, kültürel, çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan, bugün ve gelecek kuşaklar için vatandaşlık eylemlerini desteklemektedir. Birliğin resmi dilleri İtalyanca ve İngilizce'dir (cittaslow.org, 2015a: Cittaslow International Charter, Önsöz ve Sözleşme, Bölüm:1, Madde 1-6").

Uluslararası Birliğin organları aşağıdaki gibidir (cittaslow.org, 2015a: Önsöz ve Sözleşme, Bölüm:4, Madde: 15-23):

- Uluslararası Genel Kurul
- Uluslararası Koordinasyon Komitesi
- Uluslararası Başkan
- Başkanlık Konseyi
- Garantörler Kurulu
- Uluslararası Bilimsel Komite
- Finansal Denetmen

Tüm organlar üç yıl için seçilir.

Uluslararası Genel Kurul, üyelik aidatları tamamıyla ödenen ve gereken tüm formaliteleri tamamlayan üye şehirlerin bütün temsilcilerinden oluşmaktadır.

Kurul;

- Uluslararası Koordinasyon Komitesini, Finansal Denetmen ve Garantörler Kurulu'nu seçer.
- Yıl boyunca uygulanacak olan hedefleri ve çalışma ilkelerini belirler.
- Birliğin yıllık aidatını belirler.
- Çoğunluğa göre başkanı seçer.

Uluslararası Koordinasyon Komitesi, yılda iki kez Orvieto'daki uluslararası merkez ofisinde veya Yavaş Şehirler'in birinde bir araya gelmektedir. Komite birliğin icra organıdır.

Koordinasyon Komitesi oy çokluğuna göre;

- Başkanlık Konseyi'ni atar.
- Şehirler için üyelik prosedürlerini belirler ve şehirlerin üyelik başvurusunu değerlendirir, üyelikten çıkarılma konularını karara bağlar.
- Birlik kararlarının uygulanmasındaki yeni girişimleri planlar.
- Yatırım Fonu'nu, bütçe ve muhasebe yönetimini planlar.
- Birliğin faaliyetlerini ve projelerini koordine eder.
- Uluslararası Bilimsel Komite ve Garantörler Kurulu üyelerini atar.

Uluslararası Başkan; birliği temsil etmekte; birliğin faaliyetlerini denetlemekte; Uluslararası Genel Kurulu ve Uluslararası Koordinasyon Komitesini toplamaktadır. Başkan, Yavaş Şehir belediye başkanları arasından seçilmektedir ve 3 yıl görevde kalmaktadır.

Garantörler Kurulu, birliğin yasal ve yargısal organıdır. Üyeler tarafından ibraz edilen disiplin vakalarını incelemektedir ve 60 gün içerisinde karara bağlamakla yükümlüdür. Başkanın içlerinden seçildiği 3 üyeden oluşmaktadır.

Uluslararası Bilimsel Komite, kentsel tasarım, mimarlık, ekonomi gibi değişik disiplinlerde çalışmalar yapan İtalyan akademi temsilcilerinden oluşmaktadır. Birliğin hedeflediği faaliyetlerin işleyişi ve gelişimi için bilimsel ve kültürel yönden destek sağlamaktadır.

Finansal Denetmen, Uluslararası Genel Kurul tarafından üç yılda bir atanmaktadır. Harcamaların denetimini yapmakta ve genel kurula rapor sunmaktadır.

1.5.3.6. Yavaş Şehir Üyelik Başvuru Süreci

Yavaş Şehir üyeliği nüfusu 50.000'in altında olan kent yönetim birimlerine açıktır. Üye olmak isteyen kentler, en yakın Yavaş Şehir ağından –ulusal veya uluslararası- üyelik şartları için elektronik çizelge alarak kendilerini 7 kategori ve 72 kriter üzerinden değerlendirmeye başlamaktadır. Üye olmak için kentler, belirtilmiş bir kriter listesine uyarak yaşamak, planlama, altyapı, geri dönüşüm, koruma, yerel üretim ve misafirperverlik gibi alanlara kesin bağlılık göstermek zorundadır. Değerlendirmeden sonra, bir Yavaş Şehir ağı üyesi, aday şehrin taahhüt ettiği gibi kentin şartları karşıladığını ve Yavaş Şehir yükümlülüklerini yerine getirmeye hazır

olduğunu doğrulamak için kenti ziyaret etmektedir. Değerlendirme ayrıca bir planlama aracıdır. İlk değerlendirme belediyedenin mevcut faaliyetlerini ve özelliklerini esas almaktadır. Yavaş Şehir sertifikası alındıktan sonra, bölgenin yavaş değerlerine katkıda bulunan Yavaş Şehir programlarını başlatmalıdır ve beş yılda bir tekrar değerlendirmeye tabi tutulmaktadır (cittaslow.org, 2015a: Cittaslow International Charter, Önsöz ve Sözleşme,, Ek:B, Madde 1-11).

Aday şehirler sadece geleneksel yerel sanatları ve zanaatı değil aynı zamanda ürünleri bölgeye ayırt edicilik ve kimlik katan modern endüstrileri de desteklemeyi vaat etmelidirler. Aynı zamanda, inşa edilmiş çevrelerine özgü karakterleri korumayı vaat etmeli ve ağaç dikmeyi, daha fazla yeşil alan oluşturmayı, bisiklet yollarını arttırmayı, caddeleri trafiğe kapamayı, umumi alanları korumayı, meydanlarda ve açık alanlarda pano reklamlarının ve neon lambaların olmamasını, araba alarmlarının yasaklanmasını, ses, ışık ve hava kirliliğini azaltmayı, alternatif enerji kaynaklarını kullanmaya teşvik etmeyi, toplu taşımayı geliştirmeyi ve her türlü gelişmede çevre dostu mimariyi desteklemeyi taahhüt etmelidir. Hareket, ISO 9000’de yer alan yönetim standartlarına ve ISO 14000’in çevresel yönetim ve düzenleme standartlarına bağlıdır (Knox, 2005:7).

Yerel denetimciler tarafından şehrin Yavaş Şehir prensiplerine bağlılığı üzerine bir rapor ve sonra da 7 bölümü –çevresel politikalar ve planlama, altyapının kullanımı, teknolojiyle uyum, yerel ürünlerin ve yaşam biçimlerinin tanıtılması, konukseverlik ve hayat ritmi, mekân duygusu- kapsayan detaylı bir teftiş raporu hazırlandıktan sonra değerlendirme raporunu belediye başkanlığı aracılığıyla Yavaş Şehir merkez ofisine göndermektedir. Uluslararası Koordinasyon Komitesi, değerlendirme raporunu gözden geçirmekte ve her kategorideki en az bir parametre ile uyumlu olarak toplam yükümlülüklerin %50’sini sağlayan kentler için katılım kararı vermektedir. Mükemmeliyet Koşulları bölümünde sayılan “Olaganüstü Gereklikler” başlığı altında yer alan cittaslow üyesi olduktan sonra uyulması gereken kurallar, üyelik öncesi karşılanması gereken ölçütler arasında sayılmamaktadır. Başvurunun kabulünden sonra, şehir 600 Euro miktarındaki tek seferlik ödemeyi yapmalıdır (cittaslow.org, 2015a: Ek:B, Madde 2-6).

Birlik organlarının gerekçeli kararlarıyla farklı bir hüküm verilmedikçe yalnızca nüfusu 50 binden fazla olmayan şehirler katılabilir. Başvuruları, Uluslararası

Koordinasyon Komite'si (International Coordinating Committee) tarafından Ulusal Yönetim'in (National Coordinating) önerisine dayandırılarak onaylanan üye şehirler ve kasabalar olarak kabul edilmektedir. Üyenin "konum"u, kabulden sonraki dört ay içinde üyelik ücretinin ödenmesinden sonra ilan edilmektedir. Katılım başvurusunda, aday üye Birlik Sözleşmesi'ni koşulsuz kabul ettiğini beyan etmelidir. Katılım, geri çekilme ve birlikten çıkarılma süreçleri, Birlik Düzenlemeler Tüzüğü tarafından yürütülmektedir (cittaslow.org, 2015a: Ek:B, Madde 8).

Her üye, kendi bölgesinde ve toplumunda Yavaş Şehir Birliği'nin hedefler ilkesini uygulamayı garanti etmektedir. Ek olarak, hepsi Yavaş Şehir Birliğinin amaçları, felsefesi ve değerleriyle çelişen ve imajını ciddi şekilde zedeleyen davranışlardan uzak durmakla yükümlüdür (cittaslow.org, 2015a: Bölüm:3, Madde: 9).

1.5.3.7. Yavaş Şehir Mükemmeliyet Koşulları

Yavaş Şehir'e katılmak için başvuran her kentin ele alması gereken 70'in üzerinde farklı kriter vardır. Çevre ilkeleri, altyapı ilkeleri, kent dokusunun kalitesini geliştirme, yerel üretimi ve ürünleri tanıtmak, misafirperverlik, Yavaş Şehir'i anlama ve farkındalık oluşturma gibi başlıklar altında toplanmaktadır.

Bir aday şehrin, gerçekleştirmesi gereken kriterler "Festina Lente" (yavaşça hızlan), geçmişin en iyi başarılarının günümüzdeki benzerlerinin arayışını ifade eden, ilkesi üzerine kurulmuştur (Miele, 2008:139). Hava kalite kontrolü, atık yönetimi, hafif kirlilik kontrolü ve alternatif enerji kaynakları gibi çevresel önlemler kentin çevresel değerlerini korumayı amaçlamaktadır (Knox, 2006: 328).

Yavaş Şehir ilkeleri, küresel kültürün sonucu olan tekdüzeliğin aksine bireyselliği ve yaratıcılığı yerel seviyede vurgulamak için verimli yollar sağlayarak "yavaş" felsefesinden daha ileri gitmektedir (Parkins ve Craig, 2006: 31). Uygulanan çeşitli önlemler, trafiği azaltmayı, yaya alanlarını ve bisiklet yollarını arttırmayı, parkları ve yeşil alanları geliştirmeyi, miras kalan binaları restore etmeyi, çevre dostu mimariyi desteklemeyi ve gürültü, ışık ve hava kirliliğini neon ışıkları, reklam panolarını, araba alarmlarını ve baz istasyonlarını yasaklayarak azaltmayı hedeflemektedir (Knox, 2005: 7). Aynı zamanda, Yavaş Şehir, çevrenin korumasını, misafirperverlik, sosyallik ve işbirliği ile yerli üretici için ağları teşvik eden, gastronomik gelenekleri ve yerel estetiği destekleyen teknolojiyi desteklemektedir (Pink, 2008a:164).

Yavaş Şehir ilkeleri, kentlere kendi kimliğini ve ruhunu bulmak için fırsat vermektedir (Radstrom, 2011: 69-70). Hareket için yerel farklılığı ve mekân duygusu teşvik etmek neredeyse iyi yerel yemek ve içeceğin tadını çıkartmak kadar önemlidir. Bu, sözleşmenin kentsel tasarımı ve planlamanın birçok yönünü kapsadığı anlamına gelmektedir (Knox, 2005:7).

Mükemmeliyet Koşulları, Enerji Ve Çevre Politikaları (12 Madde), Altyapı Politikaları (9 Madde), Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları, (17 Madde), Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar (10 Madde), Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar (10 Madde), Sosyal Uyum (11 Madde) Ve Ortaklıklar (3 Madde) olmak üzere toplam 7 ana başlık ve 72 maddeden oluşmaktadır (cittaslow.org, 2015a, Ek: C).

1.5.3.7.1. Enerji Ve Çevre Politikaları

Bu politika, havayı, suyu, görsel kirliliği ve trafik gürültüsünü kontrol etme ilkelerini içermektedir. Aynı zamanda, ISO 14000 gibi yönetim sistemleri ve Gündem 21 projesine katılımla uyumlu olarak kompostlama ve alternatif enerji kaynaklarının gelişimini teşvik etmektedir. Ayrıca görsel kirliliğe sebep olan tabelaların azaltılmasına karşı tedbirleri içermektedir.

Enerji ve çevre politikaları ile ilgili kriterler aşağıdaki gibidir:

- Hava temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi*
- Su temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi *
- Halkın içme suyu tüketimi
- Kentsel katı atıkların toplanması*
- Endüstriyel ve evsel kompostlamanın desteklenmesi
- Kanalizasyon atıklarının arıtılması *
- Binalarda ve kamusal kullanım alanlarında enerji tasarrufu
- Yenilenebilir kaynaklardan kamusal enerji üretimi

*= Zorunlu yükümlülük

- Görsel kirliliğin, trafik gürültüsünün azaltılması
- Kamusal ışık kirliliğinin azaltılması *
- Hane başına düşen elektrik enerjisi tüketimi
- Biyoçeşitliliğin muhafazası

1.5.3.7.2. Altyapı Politikaları

Altyapı Politikaları, oyun alanlarıyla ile kamuya açık yeşil alanlarının oluşturulması ve engelsiz kaldırımların bulunması gibi kent ve peyzaj tasarımı unsurlarını içermektedir. Engelliler için tüm kamu alanlarına eşit erişim gibi faaliyetler desteklenmektedir. Ayrıca, bu politikalar, şehri hem yaşayanlar hem de ziyaretçiler için daha yaşanabilir yapmaya odaklanmaktadır. Diğer taraftan, dükkânların çalışma saatleri düzenlenerek, sakinlerin ve ziyaretçilerin ihtiyaçlarıyla uyumlu olması için teşvik edilmektedir. Bu, genel felsefe için de önemli olan yaşam kalitesi ve yaşanabilir kentler için alanlar yaratmaktadır.

Yavaş Şehirlerin, altyapı politikalarına ilişkin sağlaması gereken kriterler aşağıdaki gibidir:

- Kamu binalarına bağlı olan etkili bisiklet yolları
- Oluşturulan kentsel bisiklet yolları uzunluğunun araç yollarının toplam uzunluğuna oranı *
- Metro ve otobüs durakları gibi aktarma noktalarında bisiklet parkı yerleri
- Şahsi araba kullanıma alternatif olarak ekomobilitenin planlanması*
- Mimari engellerin kaldırılması*
- Aile hayatı ve hamile kadınlar için girişimler*
- Sağlık hizmetlerine onaylanmış erişim
- Kent merkezlerinde ticari ürünlerin “sürdürülebilir” dağıtımı
- Başka şehirlere günlük olarak çalışmaya giden sakinlerin yüzdesi *

*= Zorunlu yükümlülük

1.5.3.7.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları

Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları, kentin tarihi ve kültürel değerlerdeki varlıkları restore etmek, çevre dostu inşaat malzemelerini kullanarak biyolojik mimariyi teşvik etmek ve internete erişimi sağlama planlarıyla ilişkilidir. Bununla birlikte, gürültü kirliliği ve kamuya açık yeşil alanların artmasına karşı önlemleri içermektedir. Şehrin tarihi alanlarını tanıtmak için teknolojinin kullanımı desteklenmektedir. Bu politikalar, yavaş şehir felsefesinin temel dinamiklerini oluşturmaktadır.

Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları şöyledir:

- Kentsel esnekliğin planlaması**
- Kente ait değerlerin iyileştirilmesi ve kent merkezlerin değerinin artırılması (sokak mobilyaları, turizm levhaları, antenler, kentsel peyzaj ve koruması)*
- Verimli bitki ve/veya meyve ağaçlarıyla sosyal yeşil alanların iyileştirilmesi/oluşturulması**
- Kentsel yaşanabilirliğin artırılması (kreş, çalışma saatleri vb.)
- Kullanılmayan alanların değerlendirilmesi ve yeniden kullanımı*
- Vatandaşlar ve turistler için interaktif hizmetlerin gelişiminde bilgi ve iletişim teknolojinin kullanımı*
- Sürdürülebilir mimari için yardım masası (biyolojik mimari) *
- Kablolu ağa sahip kent (fiber optik, kablosuz sistemler) *
- Kirlenici maddelerin denetlenmesi ve azaltılması (gürültü, elektrik sistemleri vb.)*
- Tele-çalışmanın geliştirilmesi (Bilgisayar bağlantısıyla evden çalışma)
- Sürdürülebilir kişisel kent planlamasının teşviki (Pasif ev, inşaat vb.)
- Sosyal altyapının teşvik edilmesi (ücretsiz bisiklet projesi vb.)
- Sürdürülebilir kamusal kent planlamasının teşviki (Pasif ev, inşaat vb.) *
- Kent çevresinde verimli bitki ve/veya meyve ağaçları kullanılarak sosyal yeşil alanların iyileştirilmesi/oluşturulması**

*=Zorunlu yükümlülük

** = Perspektifsel yükümlülük

- Yerel ürünlerin ticareti için alanların oluşturulması *
- Atölyeleri koruma/ değerini arttırma- doğal alışveriş merkezlerinin oluşturulması *
- Yeşil kent alanlarında kullanılan çimentonun miktarı (metreküp olarak)

1.5.3.7.4. Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar

Bu kriter, yerli ürünleri ve yerel kimliği içinde barındıran unsurların sürdürülmesine odaklanmaktadır. Ayrıca, tat eğitimleriyle yerelde üretilen yiyeceklerin tatları gibi konularda insanları eğitmeyi içermektedir. Yine yerel kültürel değerlerin korunması, GDO'suz üretim konularını teşvik etmektedir. Girişimciler, bu yerli ürünlerin üretimini ve yöreye özgü geleneksel el sanatlarını koruyacak şekilde desteklenmektedir. Yine biyolojik mimarinin gelişimi desteklenmektedir.

Yavaş Şehrin Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikaları şehri geliştirmek için aşağıdaki kriterleri yerine getirmek zorundadır:

- Agroekolojik tarımın gelişimi**
- El yapımı ve/veya esnaf/zanaatkâr ürünü olarak adlandırılan ürünlerin korunması (sertifikalı, kültür müzeleri vb.)*
- Çalışma tekniklerinin ve geleneksel el sanatlarının değerinin arttırılması*
- Kırsal alanların değerinin arttırılması (bölgede yaşayanların hizmetlerine erişim)*
- Kamuya ait restoranlarda yerel ürünlerin, mümkünse organiklerin kullanımı (okul kantinleri vb.) *
- Tat eğitimi verilmesi ve yerli ürün kullanımına teşvik etme, mümkünse yeme içme endüstrisinde ve özel tüketimde yerel ürünlerinin kullanımını teşviki*
- Yerel kültürel etkinliklerin değerinin korunması ve arttırılması
- Otel kapasitesinin arttırılması (yataklar/ yıllık konaklayanlar) *
- GDO'nun tarımda kullanımının yasaklanması

*=Zorunlu yükümlülük

**= Perspektifsel yükümlülük

- Önceden tarım amaçlı kullanılan alanlar için yeni planlar uygulama

1.5.3.7.5. Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar

Yavaş Şehir, çocukların, genç insanların ve okulların dünyasına özel bir dikkatle ve tat eğitiminin sistematik tanıtımıyla girmektedir. Yiyecek ile ilgili bilgi (nereden geldiği, nasıl üretildiği, işlendiği ve nasıl yayıldığı) ve yemek eğitimi (yemeğin tadını fark etmek için gereken eğitim) Yavaş Yemek felsefesinin ana unsurlarıdır.

Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikaları aşağıdaki gibidir:

- İyi bir karşılama (sorumluların eğitimi, yönlendirme levhaları, ziyaretçilere uygun altyapı olanakları ve tanıtım ofisleri gibi bu alanda çalışan noktaların mesai saatlerinin düzenlenmesi)*
- Esnafın ve işletmecilerin artan farkındalığı (uygulanan fiyat ve tarifelerin şeffaflığı)
- “Yavaş” güzergâhların varlığı (yazılı, internet vb.)
- Önemli yönetim karar alma sürecine katılımı aşağıdan yukarıya katılımı sağlamak için aktif tekniklerin benimsenmesi
- Eğitimcilerin/yöneticilerin ve çalışanların Yavaş Şehir’de Yavaşlık hakkında sürekli eğitim görmeleri
- Sağlık eğitimi (obeziteye, diyabetle mücadele vb.)
- Yavaş şehir sakinlerine Yavaş Şehir’in anlamını hakkında sistematik ve kalıcı eğitim vermek (öncelikle bağlılık) *
- Yavaş Şehir ile ilgili yerel yönetim ile çalışan derneklerin aktif varlığı
- Yavaş şehir kampanyalarının desteklenmesi*
- Yavaş Şehir logosunun antetli kağıt ve web sitelerinde kullanımı/eklenmesi *

1.5.3.7.6. Sosyal Uyum

Sosyal Uyum Kriterleri, sakinlerinin şehrin “yavaş” konumunun farkındalığını geliştirmeyi dolayısıyla yavaş şehir hareketinin desteklenmesine odaklanmaktadır. Ayrıca, Yavaş Şehirler, dinlenme aktiviteleri, yaşlılar ve kronik hastalar için ev hizmetleri gibi aile hayatını kolaylaştıran programları desteklemektedir.

*=Zorunlu yükümlülük

Sosyal Uyum Kriterleri, şehrin “yavaş” statüsünün farkındalığını geliştirmek için aşağıdaki kriterlere uymak zorundadır:

- Azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar
- Farklı etnik kökene sahip insanların aynı mahallede yaşaması
- Engelli insanların entegrasyonu
- Çocuk bakımının teşviki
- Gençliğin istihdam durumu
- Yoksulluk
- Toplumsal ortaklıklar/sivil toplum kuruluşların mevcudiyeti
- Çok kültürlü katılım
- Politik katılım
- Kamu konutları
- Gençlik aktivite alanlarının ve gençlik merkezinin varlığı

1.5.3.7.7. Ortaklıklar

Ortaklıklar, oluşumun yaygınlaşması için gerekli işbirliğinin sağlanmasına odaklanmaktadır.

- Yavaş Şehir kampanyaları ve aktiviteleri için destek
- Doğal ve geleneksel yiyecekleri tanıtarak diğer organizasyonlarla işbirliği (Slowfood gibi)
- Eşleştirme projelerini desteklemek ve geliştirmekte olan ülkelerin gelişimi için, yavaş şehir felsefesinin yayılımını sağlayacak şekilde işbirliği yapmak

Yavaş Şehir ilkelerine göre, yerli üreticiler ekonomik olarak da desteklenebilir çünkü ürünleri Yavaş Şehir ve Yavaş Yemek ağları aracılığıyla tanıtılabilir. Böylece sakinler ve turistler, Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir’in marka kalitesinden haberdar olacak ve bu sayede bu özel yerli ürünleri satın alacaktır. Topluluğun ekonomik gelişimiyle birlikte, Yavaş şehir, yerli tabiatın korunacağını ve yerli üreticilerin ekonomik olarak ayakta duracağını böylece büyük endüstrilerin ihtiyaç dışında getirilmeyeceğini garanti etmeye çalışmaktadır.

1.6. Yavaş Şehir Ve Turizm

Yavaş Şehir ve Yavaş Yemek literatürde farklı yönlerden ele alınmaktadır: birincisi hareketi küreselleşmenin politik ve toplumsal etkileri olarak gören, bir diğeri tüketim odaklı olarak bireysel veya yerel kimlik yapılaşmasının parçaları olarak gören, üçüncüsü ise Yavaş Şehir'i yerel kalkınma için muhtemel bir çerçeve olarak gören anlayıştır. Dolayısıyla Yavaş Şehir'in amaçlarından birinin üye şehirleri arkadaş canlısı bir yer haline getirmeye katkı sağlamak olmasına rağmen, turizm Yavaş Şehirle alakalı literatürde nadiren tartışılmaktadır (Nilsson vd., 2011: 378). Bazı yazınlarda, Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir hareketlerinin doğrudan turizm amaçlı olmadığı ve bu yüzden de turizm ve destinasyon pazarlaması olmadığı belirtilmektedir (Heitmann vd. 2011: 121).

Yavaş Şehir'in amacı kenti, sakinleri için daha iyi bir yer yapmaktır. Turizm asla başlıca amaç olmamıştır, daha çok toplumsaldır. Yavaş Şehir, Yavaş Yemek'ten ilham alsada ve yerel tatlar Yavaş Şehir felsefesinin merkez noktası olsada, yiyecek tüm denklemin sadece tek bir parçasıdır (cittaslow.org. 2015d; Radstorm, 2011:100; Nilsson vd, 2011: 376). Her ne kadar turizm başlıca amaç olmasada, yavaş şehir ilkeleri arasında, şehrin turistler için cazibesi ve ziyaretçilere karşı gösterdiği misafirperverlik gibi özellikleri geliştirmek, Yavaş Şehir ilkelerinin önemli açılarıdır. Diğer taraftan, savunucuların hepsi tek tek kendi kentine daha fazla turist çekmek çabası içerisinde. Turistler, sadece Yavaş Şehir'in teşvik etmeye çalıştığı küçük yerel girişimciler için değil; gelir için de önemli bir kaynak olarak görülmektedir (Nilsson vd, 2011: 381).

Tam olarak anlatılan misafirperverlik (ağa katılan şehirlerden turistik bilgi sağlaması ve konukseverlik sunması için eğitim beklenir), uluslararası turist işaretlerinin kullanımı ve hizmetler ilkesi gibi ek maddelerin tanıtımı da dâhil olmak üzere turizmin tanıtımı en önemli adımdır. Bilgiyi ve hizmetleri değerlendirmek, “yavaş” şehir turları hazırlamak (broşürler, internet siteleri, vb.), uygun fiyat belirlemek önemlidir (Grzelak-Kostulska vd, 2011:188) .

Turizm yerine, Yavaş Şehir başlıca yerel miras, çevre ve toplum ekonomisiyle ilgilidir. Kentsel dokuyu korumak ve dikkatlice geliştirmek, küçük esnafı korumak ve orijinal yerel yaşam tarzını tanıtmak, Yavaş Şehir kasabaları için en önemli konulardandır (Nilsson vd., 2011:383). Diğer taraftan, Yavaş Şehir'in arkasındaki

“felsefe” turistlerin değil de vatandaşların yerel aktörler için önemli bir hedef olduğunu savunmaktadır. Ayrıca, hem Yavaş Yemek’e hem de Yavaş Şehir’e anti-ticari bir taraf vardır. Sonuç olarak, yerel savunucular destinasyon pazarlaması ve kitle turizmine direnmeye çalışmaktadır (Nilsson vd., 2011:383).

Turizm odaklı olmasa da, Yavaş Turizm ve benzerleri, Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir’in “yavaş” etiketini kaliteli turistler çekmek ve kaliteli turizmin gelişimini sağlamak için kullansada yavaş şehir savunucularının destinasyon pazarlamasına direnmesi bu konudaki uzun süre fikir birliğine varılamayacağını göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YAVAŞ ŞEHİR BELEDİYELERİNDE KENTSEL YAŞAM KALİTESİ VE PAZARLAMA YAKLAŞIMI

Çalışmanın bu bölümünde, yaşam kalitesi, kentsel yaşam kalitesi ve belediyelerde hizmet pazarlamasına ilişkin kavramsal ve teorik açıklamalar yer almaktadır. Bu kapsamda ilk olarak, genel anlamda yaşam kalitesi ele alınmaktadır. Sonrasında, yaşam kalitesinin mekân boyutu içinde önemli bir yer tutan kentsel yaşam kalitesi incelenerek ve kentsel yaşam kalitesinin ölçülmesine yönelik farklı yaklaşımlar ele alınmaktadır. Ardından ülkemizde ve dünyada yapılan yaşam kalitesi çalışmaları incelenerek, bu çalışmaya teorik ve metodolojik açılardan katkı sağlayacak bulgular irdelenmektedir. Son olarak, yüksek yaşam kalitesi standardı sunan yavaş şehir belediyelerinde hizmet pazarlaması yaklaşımı ile ilgili teorik bilgilere yer verilmektedir.

2.1. Yaşam Kalitesi Kavramı

Yaşam kalitesi, birbirinden farklı pek çok boyutu içinde barındırması, zaman, mekân ve kişiye göre farklılık göstermesi sebebiyle tanımlanması ve ölçülmesi güç olan bir kavramdır. İnsanoğlunun elindekiyle yetinmeyip hep daha iyiye özlem duyması yaşam kalitesinin göreceli ve öznel olması ile ilişkilendirilir. Bu açıdan, yaşam kalitesini, insanların birey ve topluluk olarak özlemlediklerini gerçekleştirebilmeleri olarak tanımlamak mümkündür (Argüden, 2008: 12-13).

Van Kamp vd. (2003: 93) yaşam kalitesini, çevrenin ölçülebilir mekânsal, fiziksel ve toplumsal bileşenleri ve bu bileşenlerin algılanma biçimlerini bir arada ele alan ve buna göre bireylerin algılama biçimlerinin yalnızca nesnel özellikleri ile değil, aynı zamanda bireysel etkilerin de değerlendirildiği bir yaklaşımla ele almaktadır.

Szalai (1980: 98) ise yaşam kalitesi kavramını, bireyin varoluş hali, refahı, yaşamdan aldığı haz ile ilişkilendirmekte; kavramın bir taraftan objektif gerçekler ve faktörler ile diğer taraftan subjektif algı ve değerlendirme ile belirlendiğini ifade etmektedir.

WHO (Dünya Sağlık Örgütü) için yaşam kalitesi; bireyin, hedefleri, beklentileri, standartları ve endişeleri ile ilgili olarak yaşadıkları kültür ve değer yargıları bağlamında durumunu algılama biçimine yapılan vurgudur (The Whoqol Group, 1993: 153).

Diğer bir tanıma göre yaşam kalitesi; insanın sağlıklı bir ortamda yaşayabilmesi, beslenme, korunma, barınma gereksinimlerini karşılayabilmesi, bedensel, tinsel gelişmesine uygun olanakları bulabilmesi, yaratıcı gücünü kullanabilmesi, içinde yaşadığı çevreye ve topluma olumlu katkılarda bulunabilmesi, doğal ve yapay yaşam ortamlarının birbirleriyle dengeli uymunu yansıtmadır (Geray 1998:327).

3-14 Haziran 1996 tarihinde yapılan Habitat II İstanbul Deklarasyonu'nun 30. ve 36. maddelerinde yaşam kalitesi kavramı kentle ilişkilendirilerek şöyle tanımlanmıştır (BM Habitat, 1996: 12; Akder,1996:9-19):

"Tüm insanların yaşam kalitesi, diğer ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel faktörlerin yanı sıra, köy, kasaba ve kentlerimizin fizik koşullarına ve mekânsal karakteristiklerine bağlıdır. Kentlerin yerleşim düzeni ve estetiği, toprak kullanma biçimleri, nüfus ve yapı yoğunlukları, ulaşım, temel mal, hizmet ve kamu hizmetlerine erişim kolaylığı ve halka açık tesisler, yerleşmelerin yaşanabilirliğini hayati biçimde etkileyen unsurlardır (30)."

"İnsan sağlığı ve yaşam kalitesi, sürdürülebilir insan yerleşmeleri geliştirme çabalarının merkezindedir. Bu nedenle kendimizi, kaliteli eğitimden evrensel ve eşit yararlanmaya, beden, ruh ve çevre sağlığında erişilebilecek en yüksek standartları gerçekleştirmeye, temel sağlık hizmetlerine eşit erişime, ırk, ulusal köken, cinsiyet, yaş ve özürlülük ayırımı gözetmeksizin, ortak ve özel kültürlerimize saygı duyarak ve geliştirerek, konut dahil olmak üzere toplumsal ve ekonomik koşullara ilişkin eşitsizlikleri gidermek için özellikle gayret sarf etmeye adanıyoruz (36)."

Yaşam kalitesi, çok boyutlu bir kavramdır ve her bilim dalının kendi çalışma alanına göre tanımlar yaptığı görülmektedir. Bu da kavramın çok yönlü olmasıyla ilgilidir.

2.2. Yaşam Kalitesine Temel Yaklaşımlar

Yaşam kalitesinde, İskandinav ve Amerikan yaklaşımları olmak üzere iki farklı yaklaşımdan bahsetmek mümkündür (Berger-Schmitt ve Jankowitsch, 1999: 6).

- *İskandinav- kaynak yaklaşımı*; değerlendirmeli refah göstergelerinden ziyade nesnel veya tanımlayıcı göstergelere odaklanarak dışsal koşulları ele almaktadır.

- *Amerikan yaklaşımı*; yaşam kalitesinin en iyi bireyin kendisi tarafından tespit edileceğinden bu yaklaşım subjektif göstergelere odaklanarak içsel koşulları ele almaktadır.

İskandinav Yaklaşımı, objektif yaşam koşullarına odaklanmıştır. Bu yaklaşımda; yaşam kalitesi objektif göstergelerle ölçülmeye çalışılmaktadır. Refah içinde yaşayan bireyin elindeki kaynakları istediği gibi yaşamak için harekete geçirebilmesi, elindeki kaynağı bu amaçla bilinçli olarak kullanabilmesini ifade etmektedir. Objektif yaşam koşullarını belirleyen, para, mülk, bilgi, ruhsal ve fiziksel enerji, güvenlik gibi kaynaklar bireyin amaçlarını gerçekleştirmesini sağlayan araçlardır. İktisatçı Amartya Sen, bu yaklaşımı ‘yeti’ olarak ifade etmekte, kitap okumak, tiyatroya gitmek gibi bireyin yapabildiğini yansıtan ‘yeti’ler olarak görmektedir. Bu açı, yaşam kalitesinin bir kişinin neler yapmak için yeterli olduğunun değerlendirilmesi olarak bakmaktadır. Vurgu yapılan konu kişinin yaşam kalitesinin ne yaptığı ile ölçülemeyeceğidir. İster kaynak, ister yeti olsun önemli olan bireyin aktif ve bilinçli olarak tercihlerine göre yaşamasıdır. Yaşam kalitesi ancak bu anlayışla ölçülebilir. İnsani Gelişme Raporlarının da temelinde yatan görüş de budur (Akder, 1996: 9-19).

Amerikan yaklaşımı ise, koşullar ve süreçlerin sonucunda varılan noktanın bireyler tarafından değerlendirilmesini ifade etmektedir. İskandinav- kaynak anlayışının aksine- Amerikan Yaşam kalitesi yaklaşımı ihtiyaçların giderilmesinin, birey tarafından, subjektif olarak doyum, hayatından memnun olmak veya mutluluk olarak değerlendirilmesini, algılanmasını esas almaktadır. Burada nihai amaç, gerekli kaynakların sağlanması ile değil, insanların iyi durumda olduklarını algılamasıyla yerine gelmektedir. Bu anlayışla yola çıkıldığında değerlendirme ancak subjektif göstergeler kullanılarak yapılmaktadır (Akder, 1996: 9-19).

Her iki yaklaşım beraber kullanıldığında objektif ve subjektif refah göstergeleri eşit derecede değerlendirilir.

2.3. Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi

Yaşam kalitesi ile ilgili iki farklı sosyal gösterge tanımlanmıştır (Erkut, 1995: 42; Mostafa, 2012: 257; Drewnowski, 1980: 20-21). Bunlar aşağıdaki gibidir:

- Subjektif (Öznel) Ölçümler.
- Objektif (Nesnel) Ölçümler.

Subjektif göstergeler; bireyin memnuniyet/refah düzeyini ve onun için neyin önemli olduğunun görülmesini sağlamaktadır. Objektif göstergeler ise değerlendirilmesi zor olan çevresel yönler için gereklidir; subjektif önlemlerin doğruluğunu etkinleştirmek için kullanılmaktadır (Van Kamp vd., 2003: 14).

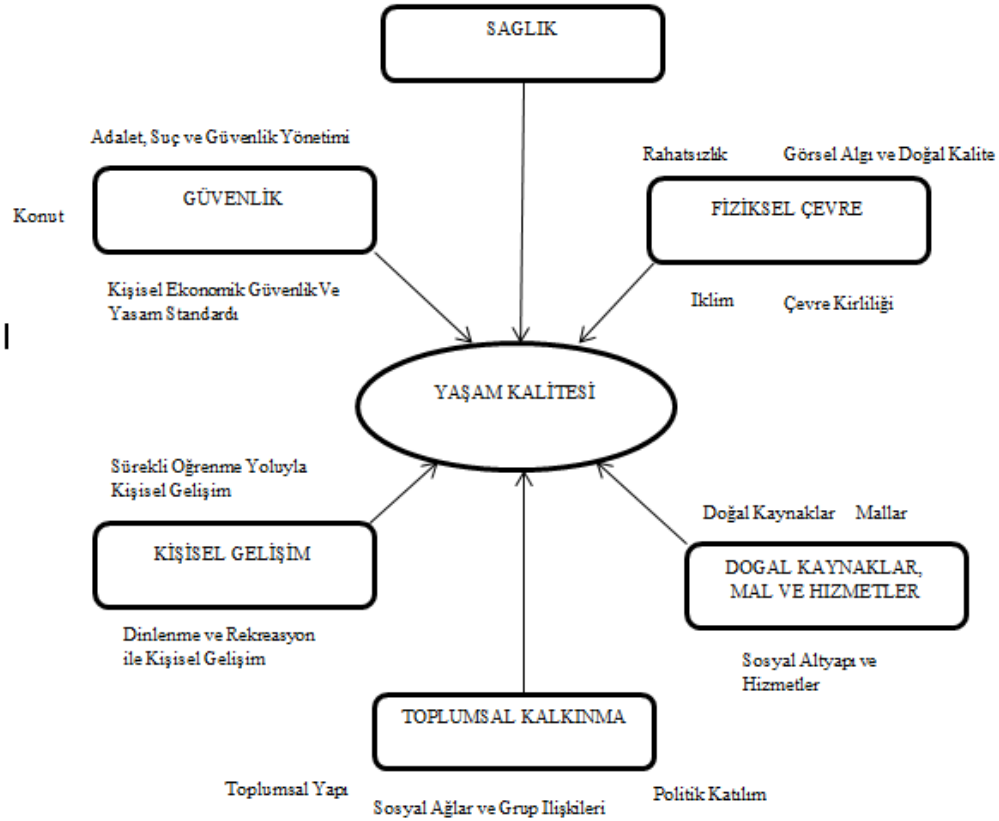
Objektif göstergelerin bireysel algılara dayalı olmaması en güçlü yönünü oluşturmaktadır. Bu durum, bölgesel, ulusal ve demografik karşılaştırma yapmaya olanak vermektedir. Objektiflik kriterleri küçük ölçüm hataları ile ölçüme imkân sağlamaktadır (Diener ve Suh, 1997: 193). Objektif göstergelerin diğer bir yönü bir toplumun normatif ideallerini yansıtmasıdır. Buna göre; bireysel farklılıklara bakılmaksızın paylaşılan sosyal değerler ölçülebilmektedir. Küresel ısınma, insan hakları gibi önemli küresel problemlere ışık tutarak bu problemlerin derecesine göre çözümler üretilmesine katkıda bulunmaktadır. Objektif göstergeler, güçlü yönleri varsa da yanılabilir olması zayıf yönünü göstermektedir. Örneğin bebek ölümlerinin çoğu evde yapılan doğumlarda olduğundan bunun ölçümünü yapmak zor olabilmektedir (Diener ve Suh, 1997: 194).

Objektif ölçümlere dayanan çalışmalar daha çok ekonomi, politika, sosyoloji gibi bilim dallarında yapılmaktadır. Ancak bu araştırmalarda yalnızca mevcut durum ortaya konmakta; bu rakamların bireyler için ne ifade ettiği dikkate alınmamaktadır. Bu nedenle sadece objektif göstergelerle bireyin mutluluk ve tatmin düzeyi bilinmediği için subjektif kriterler değerlendirmeye alınmıştır. Subjektif göstergelerle yapılan çalışmalar daha çok insanların kendi yaşamları hakkında hissettikleri ve yaşamlarını nasıl değerlendirdikleri üzerinde durmaktadır. Subjektif ölçümler için bireye kendi yaşamını nasıl değerlendirdiği sorulmaktadır. İnsanlara yaşamlarında ne gibi imkânlar sunulduğundan çok, onların bunları nasıl algıladıklarının önemli olduğunu savunanlar,

kişilerin yaşamdan duydukları tatmin düzeyini, onların yaşamlarının kalitesini değerlendirme ölçüsü olarak almışlardır (Dündar, 1993:50).

Buna göre, yaşam kalitesi araştırmalarında sübjektif göstergeler, insanların kendileri için önemli olduklarını düşündüğü deneyimlerini ölçüyor olması ve objektif göstergeler tarafından özetlenen kanıtlara ek olarak bir değerlendirme sunması açısından avantaj sağlamaktadır. Her iki göstergenin birlikte kullanılması daha kesin ve derin sonuçlara ulaşılmasına olanak sağlamaktadır (Diener ve Suh, 1997: 205). Sübjektif göstergeler, etki alanları içinde kolayca mukayese edilebilir olması nedeniyle ulusal göstergeler oluşturarak uluslararası karşılaştırmalar yapmayı teorik olarak mümkün kılmaktadır (Diener ve Suh, 1997: 205). Ancak sübjektif göstergelerin ölçümü ile ilgili bazı zayıf yönleri bulunmaktadır. Kişisel refah, kişilerin sosyal beklentileri ve çevrelerine uyumlarından etkilendiği için, bu göstergeler toplumsal faktörlerden çok kişisel deneyimlere bağlı olduğundan toplumun yaşam kalitesini tam olarak yansıtmayabilir (Diener ve Suh, 1997: 206).

Daha önce ifade edildiği gibi yaşam kalitesi araştırmaları, suç oranı, ölüm ve hastalık oranı, istihdam verileri gibi insani koşulları yansıtan objektif göstergeleri ölçme eğilimindedir. Ancak, son yarım yüzyılda birçok sosyal bilimci yaşam kalitesinin objektif gerçekliği kadar sübjektif bir boyutu olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Kahneman, Deiner ve Schwartz bireylerin yaşam deneyimlerinin kalitesinin sosyal ve kültürel boyuta bağlı olduğunu savunmaktadır. Aynı zamanda yoksulluk, suç oranı ve çevresel kirlilik gibi toplumsal nesnel özellikler insanların yaşam yargılarına katkıda bulunmakta; bu da yaşam kalitesinin objektif ve sübjektif bileşenlere sahip olduğunu göstermektedir (Marans, 2012:10). Van Kamp vd. ise yaşam kalitesini; fiziksel ve bireysel bileşenler ile bu bileşenlerin bireyler tarafından algılanma şekline göre değerlendiren; bu bireylerin algılama şekillerini sadece objektif değil aynı zamanda sübjektif olarak değerlendirdiği bir yaklaşımla ele almaktadır. Şekil 2.1’de yaşam kalitesini belirleyen bileşenler gösterilmiştir. Buna göre; objektif ve sübjektif göstergeler birlikte ele alınarak yaşam kalitesi değerlendirilmektedir.

Şekil 2.1 Yaşam Kalitesi Bileşenleri

Kaynak: Mitchell, 2000'den aktaran Van Kamp vd., "Urban Environmental Quality And Human Well-Being Towards A Conceptual Framework And Demarcation Of Concepts; A Literature Study", *Landscape and Urban Planning*, 2003, (65), p.12.

Andrews-Withey tarafından 1976 yılında yapılan yaşam kalitesi araştırmasında ise; yaşam kalitesini bireyin sosyal ilişkilerinden doyumu olarak görmektedir. Bu çalışmada, yaşam kalitesinin sadece fiziksel değişkenlerle tanımlanamayacağı, önemli algısal ve subjektif faktörleri içerdiği savunulmaktadır. Yaşam kalitesinin sadece bireylere objektif çevre içinde sunulan bir takım fiziksel koşulları değil, aynı zamanda bu fiziksel koşulları kişinin nasıl değerlendirip, algıladığını da içeren bir kavram olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle de öncelikle mevcut durumun birey tarafından nasıl algılandığı ölçülmeye çalışılmıştır. Bireylerin mevcut durumu algılamaları, ne derece tatmin duydukları ölçülerek belirlenmiştir. Bu açıdan bireylere, ülke yönetimi, yerel yönetim, ekonomik durum, eğitim, iş hayatı, arkadaşlarla ilişkiler, sosyal faaliyetler,

konut, aile hayatı ve bireyin kendisi gibi belirlenen yaşam alanlarına yönelik sorular sorulmuştur (Dündar, 1993:51).

Diğer taraftan göstergelerin seçiminde, araştırma hedefleri önemli bir rol oynamaktadır. Genel olarak, öznel ve nesnel göstergelerin bir kombinasyonu tercih edilmektedir. Öznel göstergeler bireylerin refahı / bir kişinin memnuniyeti için neyin önemli olduğunu ölçmeye ve empati kazanmaya olanak sağlamaktadır. Objektif göstergeler ise, değerlendirmesi zor olan çevresel nitelikleri belirlemek için kullanılmaktadır (Van Kamp vd, 2003: 14).

Araştırma konusu ile ilgili olarak araştırmacı farklı değişkenler seçebilmektedir. Aynı konuyu araştırmak için bir politikacı ile bir akademisyenin seçeceği göstergeler farklı olabilir. Seçilen değişkenlere göre sonuçlar da farklılık gösterecektir (Diener and Suh, 1997: 197).

2.4.Yaşam Kalitesi Araştırmaları ve Göstergeleri

Sosyal göstergelerin kullanılmasına 1960'ların ortalarında ABD'de başlanmıştır. ABD'de başlayan ve geliştirilen sosyal göstergeler araştırmaları daha sonra Avrupa ve diğer ülkelere yayılmıştır. Sosyal Göstergeler Hareketi çalışmalarına öncülük eden uluslararası kuruluşların başında OECD ve Birleşmiş Milletler gelmektedir. 1970'de sosyal göstergelerle ilgili ilk çalışma OECD tarafından yapılmıştır. Sosyal göstergeler, araştırmaların erken aşamasında sadece bilimsel etki değil aynı zamanda güçlü bir bağlılık duygusu da kazandırarak 'Sosyal Göstergeler Hareketi (Social Indicator Movement) olarak anılmıştır (Noll, 2002a:1; Marans, 2012: 10).

En son sosyal göstergeler sistemi, Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen 'Avrupa Sosyal Göstergeler Bilgi Sistemi'dir (Noll, 2002: 13). AB politikaları çerçevesinde üç temel amaç belirlenmiştir (Noll, 2002b: 64):

- Ekonomik ve sosyal gelişme: Yaşam koşullarının ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi.
- Ekonomik ve sosyal uyumun güçlendirilmesi: Bölgeler ve sosyal gruplar arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıkların azaltılması; insanlar ve bölgeler arasındaki bağlantı ve ilişkilerin güçlendirilmesi.
- Sürdürülebilirlik.

Avrupa Sosyal Göstergeler Bilgi Sistemi'nin kavramsal çerçevede, refahın ölçümü ve sosyal değişimin izlenmesinde ağırlığın yaşam kalitesine verildiği görülmektedir. Avrupa Sosyal Göstergeler Bilgi Sistemi'nin kavramsal çerçevesi, refahın ölçülmesi ve sosyal değişimlerin izlenmesi amaçları doğrultusunda, bireysel ve toplumsal düzeylerdeki bileşenleri Tablo 2.1.'de ifade edilmektedir.

Avrupa Sosyal Göstergeler Bilgi Sistemi (European Social Indicators Information System), araştırmanın bir parçası olarak refah ve yaşam kalitesinin ölçülmesi, gelişmelerin izlenebilmesi için geliştirilmiş bir sistemdir (Noll,20020: 13). Bu sistem Avrupadaki sosyal durumu ve toplumsal değişiklikleri izlemek için bir araç olarak kullanılmaktadır. Gösterge sistemi 14 yaşam alanını kapsamaktadır (Noll, 2002b: 69):

- Nüfus
- Aile Ve Hane Halkı
- Konut
- Ulaşım
- Serbest Zamanlar, Medya Ve Kültür
- Sosyal Ve Politik Katılım Ve Entegrasyon
- Mesleki Eğitim
- İşgücü Piyasası Ve Çalışma Koşulları
- Gelir, Yaşam Standardı Ve Tüketim Kalıpları
- Sağlık
- Çevre
- Sosyal Güvenlik
- Suç Ve Kamusal Güvenlik
- Genel Yaşam Düzeyi

Tablo 2.1. Avrupa Sosyal Göstergeler Sistemi: Kavramsal Çerçevesi

	Refah Ölçümü	Sosyal Değişimin İzlenmesi
Bireysel Düzey	Yaşam Kalitesi • Yaşam Koşulları • Subjektif Refah	Değerler ve Tutumlar • Postmateryalizm • Cinsiyet Roller • Parti Seçimleri vb.
Toplumsal Düzey	Toplumsal Kalite Sürdürülebilirlik • Doğal ve Beşeri Sermayenin Korunması • Sosyal Uyum • Eşitsizliklerin Azaltılması, eşitsizlikler, dışlama • İlişkiler ve ilişkilerin güçlendirilmesi	Sosyal Yapı • Demografik • Sosyal Sınıf • İstihdam vb.

Kaynak: Noll, H. H., “Towards A European System Of Social Indicators: Theoretical Framework And System Architecture”, *Social Indicators Research*, 2002b, (58), s. 68.

Uluslararası kuruluşlar halen sosyal raporlama yaparak bu alandaki önemli aktörlerden biri olmaya devam etmektedir. OECD’nin Sosyal Göstergeler Çalışma Programı (1982), BM Demografik İstatistikler ve Sosyal sistem (1975)’i modern sosyal raporlama sistemini etkilemiştir. Son yıllarda BM ve bağlı kuruluşları insani gelişme ve küresel sosyal gözlemler üzerine yoğunlaşmıştır. Dünya Bankası Raporları, UNDP İnsani Gelişme Raporları yine bununla ilgilidir (Noll, 2002a: 17).

1990'dan bu yana yayınlanan insan odaklı İnsani Gelişme Raporları tüm dünya ülkelerindeki sosyal gelişmeyi sistematik olarak ölçüp, seçilmiş göstergelere göre ülkeleri "toplumsal gelişmişliklerine göre" sıralayan önemli bir "yaşam kalitesi" raporu olarak kabul edilmektedir."Sosyal Göstergeler Hareketi" ve "Yaşam Kalitesi Araştırmaları" sosyal bilimlerin artık kabul görmüş, birbirlerini tamamlayan araştırma alanlarıdır. 1990 yılında ilk çıkışından bu yana UNDP, yıllık raporlarında toplumsal

gelişmeyi ölçmek, derecelendirmek, başka ülkelere göre kıyaslamak üzere çok sayıda bileşik endeks kullanmış ve geliştirmiştir. Bunlardan ilki, gelişmenin ne kadar büyüme ile değil, ne tip bir büyümeyle değerlendirileceği ile ilgili İnsan Gelişme Endeksi (Human Development Index)'dir. İGE, sağlıklı ve uzun bir ömür; eğitim ve bilgi düzeyi; kişi başına gayri safi yurtiçi hasıla rakamları kullanılarak yaşam standardını ölçmektedir (DPT, 2004: 24; hdr.undp.org, 2015).

Son yıllarda kentsel ve toplumsal düzeyde uygulanan sosyal göstergeler ve yaşam kalitesi araştırmaları, akademik alanda da ilgi görmektedir. Sadece Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzyılın başında 200'ün üstünde topluluk üzerinde ekonomik, çevresel ve sosyal refah ve ekonomik uzun vadeli eğilimleri aydınlatan göstergeler geliştirilmiştir. En iyi bilinen örneği; NewYork'da yaşayan halkın refahında meydana gelen değişikliklerin görüntülenmesinde ve ihtiyaçların tanımlanmasında kullanılan New York City Social Indicators Survey (SIS) 'dir. Almanya'da, yaklaşık 20 büyük kent yaşam kalitesi konularına odaklanmış anket çalışmaları yapmaktadır. Bu farklı toplum göstergeleri ve yaşam kalitesi projeleri sonuçları yönetsel ve toplumsal düzeyde sosyal raporlama aktivitelerinde ve aynı zamanda akademik alanlarda kullanılmaktadır (Noll, 2002a: 22).

Yaşam kalitesini ölçen önemli araştırmalardan biri olan “Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi” (EQLS), 2003 yılında yapılan Avrupa Birliği'nin genişleme sürecinde yalnızca üye ülkeleri değil; aynı zamanda aday ülkeleri de kapsayan bir araştırmadır. 27 Avrupa Birliği üyesi ülke ve aday konumunda ülke olan Türkiye'yi kapsayan toplam 28 ülkede yapılan anket, yaşamla ilgili sorulardan oluşmuştur. Araştırmanın amacı temel yaşam alanlarındaki yaşam kalitesinin ölçülmesidir. İstihdam, ekonomik kaynaklar, barınma, konut ve yerel ortam, aile ve hane yapısı, topluma katılım, sağlık ve bakım, eğitim ve mesleki eğitim gibi bir dizi temel yaşam faktörlerinin Avrupalıların yaşam kalitesini nasıl etkilediğini analiz etmeye yönelik olan Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi kapsamında yaşam kalitesi konusu hem objektif hem de subjektif boyutları ile kavramsallaştırılmıştır (Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi: Türkiye'de Yaşam Kalitesi Değerlendirme Raporu, 2007: 2). Araştırmada belirlenen alanlar Tablo 2.2 'de gösterildiği gibidir.

Tablo 2.2. Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi Göstergeleri

Temel Alanlar	Alt Alanlar
Ekonomik Durum	Gelir, Dayanıklı Tüketim Malzemeleri
Konut ve Yakın Çevresi	Rekreasyon Alanlarına Erişim, Çevresel Problemlerin Düzeyi, Suç, Konut Özellikleri, Ev Sahipliliği
İş, Eğitim Ve Yetenekler	Eğitim Düzeyi İşsizlik Oranları Ve İş Güvenliği Vb.
Hane Halkı Yapısı Ve Aile İlişkileri	Hane Halkı Yapısı, Ev İşleri, Aile Yaşantısı Sosyalleşme Ve Sosyal Destek Örüntüleri
İş-Yaşam Dengesi	Çalışma Günleri Ve Saatleri Serbest Zaman Aktivitelerine Yönelik Bireysel Zaman Varlığı
Sağlık ve Sağlık Hizmetleri	Hastalıklar, Sağlık Hizmetlerine Erişim, Sağlık Hizmetleri Kalitesi
Subjektif Refah	Genel Memnuniyet, Memnuniyet Ve Memnuniyetsizlik Unsurları, Geleceğe İlişkin İyimserlik, Mutluluk, Aidiyet
Algıya Dayalı Toplumsal Kalite	Sosyal Sermaye, Yönetimsel Ve Diğer Sistemlere Güven, Eğitim Sisteminin Kalitesinin Değerlendirilmesi, Topluma İlişkin Değerlendirmeler

Kaynak: Eurofound 2003, First European Quality of Life Survey: Quality of Life in Europe, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eqls/2003>, 01.02.2015.

Yaşam kalitesinin belirlenmesinde yapılan diğer bir çalışma 2012 yılında gerçekleştirilen Üçüncü Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi'nde Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi (European Quality of Life Survey-EQLS)'dir. Bu araştırma, genişleme sürecine dâhil dokuz ülkenin yedisinde gerçekleştirilmiş, yaşam alanlarının kalitesine yönelik yapılan kapsamlı bir çalışmadır. EQLS, yaşam koşulları, barınma, yerel çevre, sağlık, kamu hizmetleri, sosyal uyum ve toplumun kalitesi ve aynı zamanda öznel refah üzerine zengin bir bilgi kaynağı sunmaktadır. EQLS'teki bakış açısı, özellikle ekonomik ilerlemeye odaklanmanın ötesinde daha geniş çaplı kamu politikası hedeflerine değer vermeye ve yaşam kalitesine daha çok önem verilmesini benimsemeye doğru gelişen bir küresel

hareketi yansıtmaktadır. Genişleme kapsamındaki ülkelerde yaşam kalitesinin incelemesi için bir dizi gösterge seçilmiştir. Seçilen yaşam kalitesi alanlarına dair bilgiler, hem nesnel yaşam koşulları ve öznel refah hem özel hayat koşulları ve algılanan toplum kalitesinin yanında katılıma da ışık tutmaktadır. EQLS’de yaşam kalitesi alanları ve göstergeleri: Öznel Refah (3), Sağlık ve Ruhsal Sağlık (2), Yaşam Standartları (4), İş-Yaşam Dengesi (4), Kamu Hizmetleri (3), Güven ve Gerginlikler (5), Katılım ve Dışlanma (3) olarak 7 alan ve 24 göstergeden oluşmaktadır (eurofound.europa.eu, 2012).

2011 yılında OECD tarafından uygulamaya konulan ‘Daha İyi Yaşam Endeksi (Better Life Index), ülkelerde refah düzeyini ve refah düzeyinde meydana gelen değişimleri ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu endeks 11 kriterden oluşmakta ve 34 OECD ülkesinin refahını her bir kriter için ayrı ayrı karşılaştırmaya olanak sağlamaktadır. Bu kriterler; Konut, Gelir ve Refah, İş ve Kazanımlar, Sosyal İletişim, Eğitim ve Beceriler, Çevre Koşulları, Sivil Katılım ve Yönetim, Sağlık Durumu, Yaşam Memnuniyeti, Güvenlik, İş ve Yaşam Dengesi olarak sıralanmaktadır (OECD, 2013: 21).

Son yıllarda sosyal göstergelerle birlikte yaşam kalitesi ekonomik olmaktan çok sosyal bir boyut kazanmıştır. Seçilen göstergelerle, sağlık ve eğitim gibi konulara dikkat çekmektedir. Yaşam kalitesi göstergelerinde görüldüğü gibi geçerli evrensel bir gösterge bulunmamaktadır.

2.5.Kentsel Yaşam Kalitesi Kavramı

Kentsel yaşam kalitesi, ilk olarak 1960’lı yıllarda “Sosyal Göstergeler Hareketi” (Social Indicators Movement) içinde ortaya çıkmış ve kavramsallaşmıştır. Ekonomik ve sosyal iyilik ile bireysel ve toplumsal iyilik arasındaki ilişkilere dair varsayımları sorgulamayı hedeflemiştir (National Research Council 2002’den aktaran Atik vd., 2014:22).

“Kentsel Yaşam Kalitesi, dar anlamıyla, toplumsal, ekonomik ve mekânsal öğeler açısından kent tanımına giren yerlerde, kentsel alt yapı, iletişim, ulaşım, konut ve benzeri olanakların sunulma düzeyinin önceden belirlenen ölçülerin üstünde olması durumudur. Geniş anlamıyla, “kentsel yaşam kalitesi” kavramı, toplumsal, kültürel, siyasal öge ve süreçleri de içerir. Kentin sunduğu olanak ve fırsatlardan örgütler, katmanlar içinde yaşayan bireylerin eşit, dengeli, gereksinimleri oranında yararlanması,

eğitsel, sanatsal, kültürel, siyasal etkinliklere, süreçlere etkin biçimde katılabilme olanaklarına sahip olabilmesi söz konusudur.” (Geray, 1998: 327).

Avrupa’da ve Dünya’nın çeşitli ülkelerinde mevcut nüfusun yarısı kentsel alanlarda yaşamaktadır. Bu kentler aynı zamanda kaynak tüketimi, enerji tüketimi ve doğal tahribatın yüksek olduğu yerler olarak bilinmektedir. Bu tahribatın sonucunda kentlerin çevresel koşulları kötüleşmekte ve kentsel yaşam kalitesi de düşmektedir (Zengin ve Esedov, 2010:160). Georg Simmel, Louis Wirth, Emile Durkheim, Karl Marx ve Max Weber kentleşmeyle birlikte topluluk duygusunun yok olduğunu iddia etmişlerdir. Kentleşmenin hızlanması ve büyük kentlerde çok sayıda insanın yaşamaya başlamasının topluluk duygusunun ve mekâna bağlılığın yok olmasına, genel olarak ise anonimleşme ve yabancılaşmaya yol açtığını, bunların da kentsel yaşam kalitesinin düşmesiyle sonuçlandığını savunmuşlardır (mimarlikdergisi.com, 2015).

Kentsel yaşam kalitesi; toplum, ekonomi ve çevre ekseninde, yaşam kalitesi ve çevre kalitesinin karşılıklı etkileşiminde gerçekleşen nesnel ve öznel değerlendirme ölçütleri ile ifade edilebilen bir kavramdır. Kentsel yaşam kalitesinin algıya dayalı esenlik, sağlık, güvenlik, huzur vb. değerleri öznel bileşenlerini oluştururken; yapılı çevre, doğal çevre, ekonomik ve sosyal fonksiyon alanları gibi somut değerler ise nesnel bileşenlerini oluşturmaktadır (Emür ve Onsekiz, 2007:367).

Bireyin yaşam kalitesi ise, huzur ve mutluluğu, kentsel huzur ve yaşam kalitesinden bağımsız olmayıp sürekli bir etkileşim içerisinde. Kentsel yaşam kalitesi ise öznel ve nesnel faktörlerle birlikte kent olmayı gerektirdiği tüm diğer faktörleri kapsayan bir yaşama biçimidir.

Buna göre; iki kavram arasında farkın, yaşam kalitesinin sadece insanları, kentsel yaşam kalitesinin ise ilgili alanda tüm canlıları kapsamı olduğu söylenebilir. İnsanların daha az veya daha çok mutlu olmaları olarak tanımlanan yaşam kalitesi, sadece insan yaşamından bahsetmektedir (Szalai, 1980: 8). Ancak kentsel yaşam kalitesi kentin içerisinde barındırdığı tüm canlıları kapsamaktadır; çünkü kentsel yaşam kalitesinin artması insanlar ile birlikte kentte yaşayan tüm canlıları etkilemektedir (Veenhoven, 2000: 3).

2.6.Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi

İlk Küresel Kentsel Göstergeler (Global Urban Indicators Database- GUID1), 1996 yılında İstanbulda gerçekleştirilen Habitat II Konferansında kentsel koşulları ve eğilimleri tespit etmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu göstergeler, seçilmiş 20 alanda trend ve performansları ölçmek için ve Yerel Gündem'in uygulanmasındaki ilerlemeyi ölçmek için tasarlanmıştır (ww2.unhabitat.org, 2014).

Yerel Gündem'in yirmi kilit bölgesinin gelişimi üzerine şehir seviyesinde rapor hazırlamak amacıyla, dünya çapındaki şehirlerin tipik özelliklerinden düzenli olarak kentsel göstergeler toplanmaktadır. Veri toplama işi, seçilmiş bölgesel enstitüler kadar yerel ve ulusal kent gözlemevleri aracılığıyla da yürütülmektedir. Küresel kent göstergeleri veritabanı 2, dünya çapında 200'den fazla şehirde politika odaklı göstergeler içemektedir. Buna göre Habitat Gündemi göstergeleri; Barınma (6), Sosyal Kalkınma Ve Yoksulluğun Azaltılması (4), Çevre Yönetimi (6), Ekonomik Kalkınma (3), Yönetişim (1) alanlarında olmak üzere 20 göstergeden oluşmaktadır (ww2.unhabitat.org, 2015).

Kentsel yaşam kalitesini ölçen diğer bir araştırma, 2013 yılında yapılan Quality Of Life In Urban And Rural Europe (Kentsel ve Kırsal Avrupada Yaşam Kalitesi, 2013). EQLS 'ye vurgu yapan Quality Of Life In Urban And Rural Europe (Kentsel ve Kırsal Avrupada Yaşam Kalitesi, 2013) araştırması, kırsal ve kentsel Avrupadaki yaşam farklılıklarını ortaya çıkarmak için insanların yaşadığı şehirden memnuniyeti, şehir hakkındaki görüşleri, çevre, insanların kişisel durumu, şehirlerin karşılaştığı en önemli konulara değinmiştir. 79 şehirde, 41.000 kişi üzerinde yapılan araştırmada bir dizi sorular aracılığıyla vatandaşların kentsel yaşamın çeşitli yönleri üzerinde kendi görüşlerini ifade etmeleri istenmiş ve böylece şehirler arası yaşam kalitesi farklılıkları tespit edilmiştir (eurofound.europa.eu, 2012).

Marans (2012: 11), şehirlerde ve metropollerde yaşayan insanlar bağlamında, yaşam kalitesi ve kentsel yaşam kalitesinin belirlenmesi için iki temel yaklaşımdan bahsetmektedir:

- İlk olarak, Yaşam Kalitesi/Kentsel Yaşam Kalitesi'nin ilk göstergelerinin (genellikle fazla çalışma, nüfus sayımı gibi -)Yaşam Kalitesi/Kentsel Yaşam

Kalitesi (örneğin, hane geliri, suç oranları, kirlilik seviyeleri, konut maliyetleri vb.) algısıyla ilişkili olduğu söylenir.

- İkincisi, kentsel çevresel yaşamın karakteristiği ile insanların, yaşamın geneline ilişkin memnuniyetlerini de içerecek, öznel yaşam kalitesi alanı değerlendirmeleri arasındaki ilişkiyi içerir. Bu yaklaşım, genellikle anket araştırma yöntemleri aracılığıyla toplanan verileri içerir ve regresyon tekniği ve yapısal eşitlik modelleri gibi teknikler kullanılarak analiz edilir.

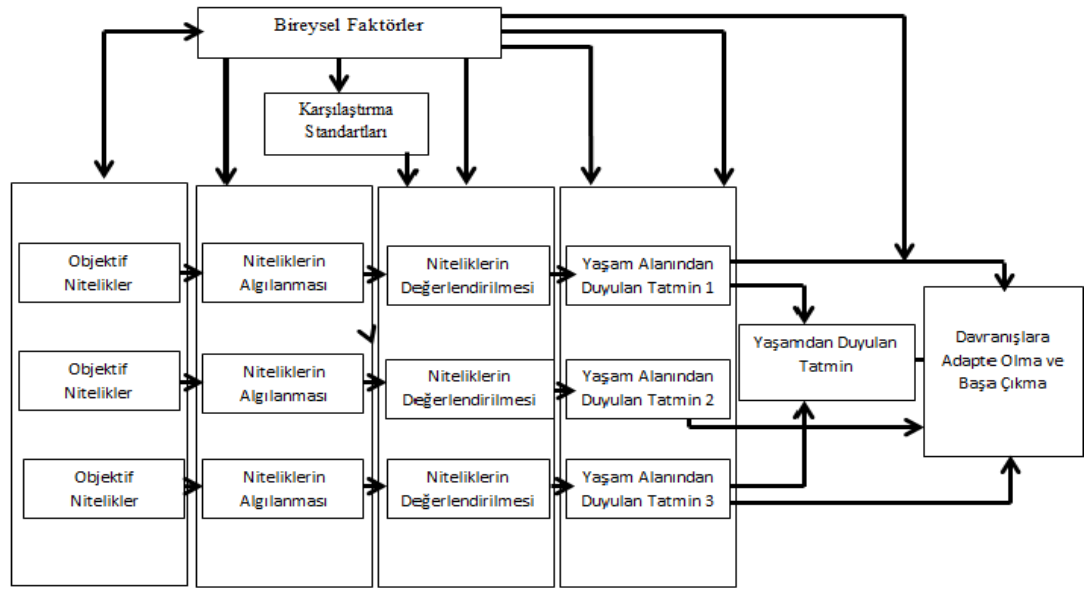
Literatürde Yaşam kalitesi çalışmalarını en çok Campbell ve ark. tarafından yapıldığı görülmektedir. Oluşturdukları model, farklı yaşam alanları ve düzeylerini dikkate alırken bunlara demografik, sosyal, ekonomik ve çevresel ilişkilerde dahil edilmektedir. Model dört prensipten oluşmaktadır (Marans, 2012:10; 2014: 49):

- İnsanların deneyimleri, onların ilgili nesnelerin özellikleriyle olan ilişkilerinden türemiştir.
- İnsanların öznel deneyimleri nesnel özelliklerinden farklıdır.
- İnsanlar kendi deneyimlerine karşıt niteliklerle yanıt verir.
- Farklı yaşam alanlarının memnuniyet seviyesi yaşam kalitesinin geneline katkıda bulunur.

Şekil 2.2 'de gösterilen modelde, etki alanı memnuniyeti ve yaşam doyumu arasındaki ilişki gösterilmektedir. Birey, belli bir yaşam alanını değerlendirirken bu alanın özelliklerini bireysel faktörlerden etkilenerken değerlendirmektedir. Bireyin yaşam alanını algılaması ve değerlendirmesi, objektif çevre koşullarına bağlı ancak yeterli değildir. Çünkü yaşanan çevre bireysel niteliklerine göre algılandığından her birey objektif nitelikleri ile birlikte çeşitli standartlara göre karşılaştırıp bir değerlendirmeye varmaktadır.

Campbell ve diğerleri, 1976 yılında yaptıkları çalışmada yaşam kalitesi deneyiminin kavramlaştırılmasında bireylerin algılama, değerlendirme ve memnuniyetlerinin ölçülmesi yaklaşımını kullanmıştır. Böylelikle, daha önce kullanılan yaşam koşulları yerine, yaşamın çok boyutlu deneyimi konularına ağırlık vermiştir. Bu yönüyle yaşam kalitesini anlamada, memnuniyetin ölçülmesinin yanısıra, yaşanan ortamın özelliklerinin ve bireysel özelliklerin de önemli olduğunu belirtmiştir. Ona göre

yaşamın herhangi bir boyutundan memnuniyet, bireylerin yaşam boyutu özelliklerini algılamasını ve değerlendirmesini yansıtmaktadır. Bu ise, doğrudan yaşam boyutunun objektif özelliklerinden etkilenmektedir. Campel ve diğerlerinin başlattığı çalışmayı Marans ve diğerleri ampirik açıdan incelemiştir. Bu araştırmada Campbell ve diğerleri; herhangi bir coğrafi birimin (şehir, mahalle, konut) yaşam kalitesinin öznel bir algı olduğunu ve her bireyin bu konudaki görüşlerinin farklı olabileceğini öne sürmüşlerdir. Marans ve diğerlerine göre bireylerin görüşleri, yaşanılan ortamın özelliklerinin algılanma ve değerlendirilmesinin yanı sıra, bireyin özellikleri ve geçmiş deneyimlerinden de etkilenmektedir. Bireyler, şimdiki deneyimlerini geçmiş deneyimleriyle karşılaştırarak değerlendirmektedirler. (Marans, 2014: 49; Marans, 2003: 74; Türkoğlu vd., 2008: 105).

Şekil 2.2. Yaşamdan Duyulan Tatmin İle Yaşam Alanlarından Duyulan Tatmin Arasındaki İlişki

Kaynak: Campbell vd., 1976’dan aktaran Marans, R.W., “Quality of Urban Life Studies: An Overview and Implications for Environment-Behaviour Research”, Procedia - Social and Behavioral Sciences, 2012, (35), pp. 9-22.

Objektif ve subjektif göstergeler göz önüne alındığında bütün olarak nasıl kullanıldığı ile ilgili görüşbirliği bulunmamaktadır. Geçmişte yapılan çalışmalar yaşamın belirli boyutlarını değerlendirmeye yönelmiş olsa da konut veya yerleşme

ölçeğinde objektif-subjektif ilişkisini inceleyen çalışmalar oldukça sınırlı kalmıştır. Campbell ve diğerlerinin amacı insanların yaşamalarını bir bütün olarak değerlendirmek ve karşılaştırmaktır. Campbell vd., sağlık, evlilik, konut, aile, arkadaşlık, mali durum, eğlence, toplum veya ikamet yeri, inanç ve ulusal hükümet olmak üzere 11 farklı doyum alanı tespit etmişlerdir. Marans ve Rodgers, Campbell, Converse ve Rodger'in Yaşam Kalitesi Modeline uyarlanan konut ortamında yaşam memnuniyeti modelini geliştirmiştir. Buna göre objektif ve subjektif göstergeler Tablo 2.3.'de gösterildiği gibidir.

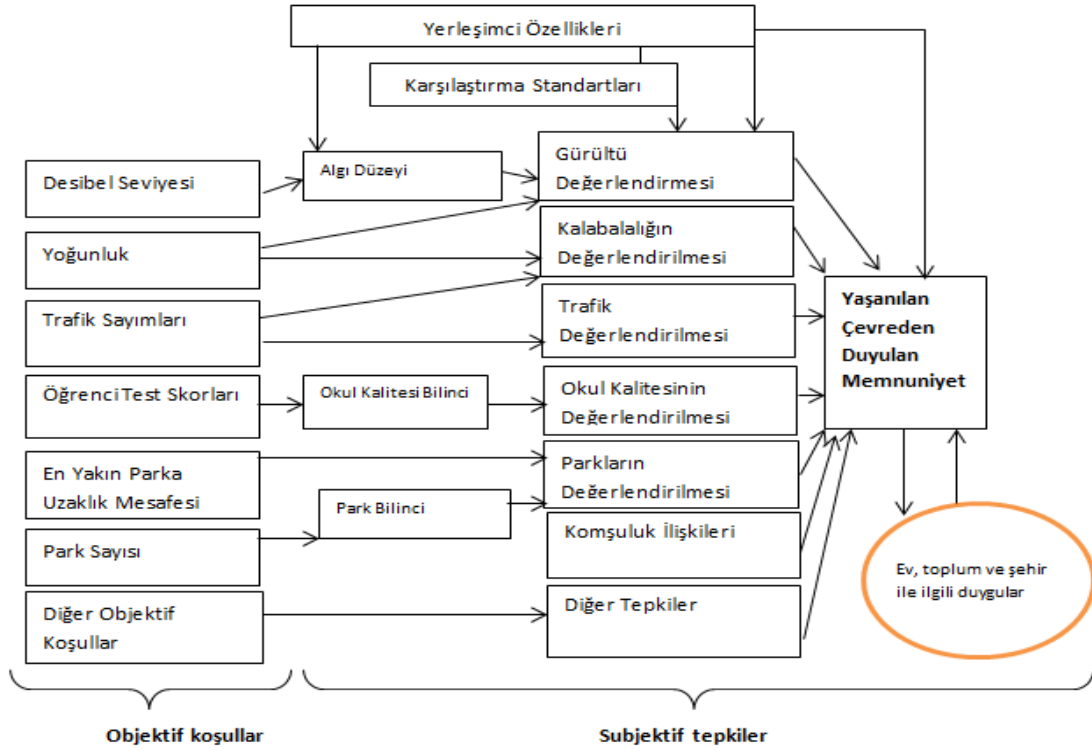
Tablo 2.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri

Objektif Göstergeler	Subjektif Göstergeler
İstihdam Oranları	Konut/Mahalle Memnuniyeti
Eğitim Düzeyi	Hareket İsteği
Kişibaşına Düşen Gelir	Suç Algısı
Suç İstatistikleri	Okul Kalite Algısı
Aile İçi Şiddet	Sağlık Hizmeti Algısı
Ölüm Oranları	Komşuluk
Kronik Hastalıkların Tekrarlanma Düzeyi	Çöplerin Toplamaması İle İlgili Algı
Hava Kalitesi	Kalabalık ile ilgili Duygular
Konut Yoğunluğu	Hükümet İle İlgili Duygular
Boş Konut Oranı	Sağlık Memnuniyeti
Park Alanı	Aile, Arkadaşlar, İş Vb. Memnuniyeti
Toplu Taşımayı Kullananların Sayısı	Yaşam Memnuniyeti, Genel Mutluluk (Genel Refah)

Kaynak: Marans, R. W., “Quality of urban life & environmental sustainability studies: Future linkage opportunities”, *Habitat International*, 2014, (45), pp. 47-52. p.43.

Marans (2012: 51)'ın geliştirdiği model, kentsel yaşam kalitesini ölçmede kullanılan'ın objektif koşullar ile subjektif tepkilerin “konut memnuniyeti” üzerindeki bütünleşik etkisini ortaya çıkaran “Objektif Koşullar Ve Subjektif Tepkiler İle Konut

Memnuniyeti Arasındaki İlişki“yi gösteren modelidir. Çok boyutlu ve bütüncül bir yaklaşım içerisinde “konut memnuniyeti”ni açıklayan Marans, modelinde (Şekil 2.3); yaşanılan çevrenin farklı fiziksel boyutlarını ele alarak; bu boyutların objektif özellikler ile bireysel algılama ve algısal değerlendirme sonucunda geliştiğini ortaya koymuştur.

Şekil 2.3. Objektif Koşullar Ve Subjektif Tepkiler İle Konut Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Kaynak: Marans, R.W., “Understanding Environmental Quality through Quality of Life Studies: The 2001 DAS and its Use of Subjective and Objective Indicators”, *Landscape and Urban Planning*, 2003, (65), pp. 73–83.

Tüm bu yaklaşımlara göre, yaşam kalitesinin ölçülmesinde sadece objektif göstergelerin kullanılması veya sadece subjektif göstergelerin kullanılması gerçekçi sonuçlar vermeyeci söylenebilir. Dolayısıyla çalışmalarda objektif ve subjektif göstergelerin aynı anda kullanılması daha geçerli ve anlamlı sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır.

2.7. Kentsel Yaşam Kalitesine Küresel Yaklaşımlar

Uluslararası kuruluşlar, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak birtakım toplantılar gerçekleştirilmiş ve kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik düzenlemeleri içeren uluslararası belgeler yayımlanmıştır. Kentlerde yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapan kuruluşların başında; Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler gelmektedir. Bu kuruluşların kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak hazırladığı ve uluslararası düzeyde kabul görmüş belgelerden en önemlileri ise; Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan Avrupa Kentsel Şartı ile Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan Gündem 21, Yerel Gündem 21 ve Habitat Gündemi'dir.

2.7.1. Avrupa Kentsel Şartı

Avrupa Kentsel Şartı (European Urban Charter), 1980-1982 arasında Avrupa Konseyi tarafından düzenlenen ve “Yerleşmelerde Daha İyi Yaşam” sloganıyla “Kentsel Rönesans için Avrupa Kampanyası“ (European Campaign for Urban Renaissance) ”çalışmaları sonucunda ortaya çıkmıştır (Erbay Ve Yener, 1999: 79).

Avrupa Kentsel Şartı, kentsel yaşamın geliştirilmesi ve kentsel politikaların belirlenmesinde yol gösterici bir belge niteliğindedir. Kentsel fiziksel çevrenin geliştirilmesine, mevcut konut alanlarının iyileştirilmesine, yerleşmelerde sosyal ve kültürel olanakların yaratılması ve toplumsal kalkınma ile halk katılımı politikası üzerine kuruludur. Şart, kentsel yerleşimlerdeki yaşam kalitesinin yükseltilmesini; yerel halkı karar alma sürecine katmak ve kentin sorunlarını yakından anlamak için tüm Avrupa kentleri arasında “işbirliği ve dayanışma”yı zorunlu kılmaktadır. Avrupa Kentsel Şartı çerçevesinde hazırlanan “Avrupa Kentsel Haklar Bildirgesi” de, kentte yaşayan bireylerin gündelik yaşamlarında karşılaştığı sorunlar konusundaki haklarını bir araya getiren bir belge niteliğini taşımaktadır (Duru, 2005: 64).

Kentli hakları alanındaki önemli belgelerden olan Avrupa Kentsel Şartı, 20 maddelik bir deklarasyon ve 13 maddelik şart ilkelerinden oluşmaktadır (Pektaş ve Akın, 2010: 28). Avrupa Konseyi tarafından 1992 yılında kabul ve ilan edilen Avrupa Kentsel Şartı'nın ilk bölümünü oluşturan Avrupa Kentli Hakları Deklarasyonu'nda (The European Declaration of Urban Rights) kent sakinlerinin sahip olduğu haklar 20 maddede toplanmaktadır. Bunlar: güvenlik, kirletilmemiş sağlıklı bir çevre, istihdam, konut, dolaşım, sağlık, spor ve dinlenme, kültür, kültürler arası kaynaşma, kaliteli bir

mimari ve fiziksel çevre, işlevlerin uyumu, katılım, ekonomik kalkınma, sürdürülebilir kalkınma, mal ve hizmetler, doğal zenginlikler ve kaynaklar, kişisel bütünlük, belediyeler arası işbirliği, finansal yapı ve mekanizmalar, eşitlik olarak ilan etmiştir (mo.org.tr, 2008; Pektaş ve Akın,2010: 28).

Avrupa Kentsel Şartı'nın 13 maddelik şart ilkeleri ise;

- Ulaşım ve dolaşım,
- Kentlerde çevre ve doğa,
- Kentlerin fiziki yapıları,
- Tarihi kentsel yapı mirası,
- Konut,
- Kent güvenliğinin sağlanması ve suçların önlenmesi,
- Kentlerdeki özürlü ve sosyo ekonomik bakımdan engelliler,
- Kentsel alanlarda spor ve boş zamanları değerlendirme,
- Yerleşimlerde kültür,
- Yerleşimlerde kültürlerarası kaynaşma,
- Kentlerde sağlık,
- Halk katılımı, kent yönetimi ve kent planlaması ve
- Kentlerde ekonomik kalkınma,

ana başlıkları altında yer alan ilkelere oluşmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin Yerel ve Bölgesel Yönetimler Konferansı, 1992 tarihli ilkinin ardından Avrupa Kentsel Şartı 2'yi kabul ederek, kentlerin ve kasabaların kentsel toplumların günümüzdeki sorunları ile baş edebilmesini olanaklı kılacak bir dizi ortak ilke ve kavram oluşturmayı ve kentsel kalkınmanın temel aktörleri ve Avrupa'nın kent halkları için, yeni bir kentsel yaşam şeklinin çerçevesini çizmeyi, diğer bir deyişle, yeni bir ortak yaşam tarzı ve kent yaşamına yeni bir yaklaşım sunmayı amaçlamaktadır (mo.org.tr, 2008: 4).

Şart, Avrupa'da hemen her ülkeye uygulanabilecek yol gösterici evrensel ilkeleri tanımlamaktadır. Şart'ın önemle benimsediği temel iki ilke ise işbirliği ve dayanışmadır (Palabıyık, 2004: 5).

2.7.2. Birleşmiş Milletler: Gündem 21, Yerel Gündem 21 Ve Habitat Gündemi

Birleşmiş Milletlerin, Habitat, Çevre ve Kalkınma Konferansları çerçevesinde, küresel ölçekte, kentleşme, yerleşme ve konut sorunlarına yönelik politika, strateji ve programlar geliştirilmiştir. Bu süreçte, barınma ve konut gibi temel hakların yanı sıra, güvenli, risklerden arındırılmış sağlıklı bir çevrede yaşama, eğitim, sağlık gibi kamusal hizmetlerden yararlanma, atık su sistemi ve içme suyu sağlama gibi altyapıya erişim konuları bireysel ve toplumsal haklar olarak gelişmiştir (Kentges, 2010: 12).

Gündem 21, Yerel Gündem 21 ve Habitat ile Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kentleşme ve yerleşme hedeflerine ulaşmak için küresel eylem programları geliştirilmekte ve ülkelere tavsiyelerde bulunmaktadır.

2.7.2.1. “Gündem 21”

1992 BM Rio ‘Yeryüzü Zirvesi’nde “Sürdürülebilir Kalkınma”, tüm insanlığın 21. yüzyıldaki ortak hedefi olarak benimsenmiş ve bu doğrultuda, 21. yüzyılda çevre ve kalkınma sorunlarıyla başa çıkılmasına ve sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaşılmasına yönelik ilkeleri ve eylem alanlarını ortaya koyan “Gündem 21” başlıklı Eylem Planı, Zirve’nin temel çıktısı olarak, BM üyesi ülkelere kabul edilmiştir. Küresel bir eylem planı olan Gündem 21, uluslararası ve ulusların kendi içinde yaşadıkları eşitsizliklere, giderek artan yoksulluk, açlık, hastalıklar ve eğitimsizliğe, ekosistemlerdeki bozulmaya işaret etmektedir. Çözüm olarak ise, temel gereksinimlerin karşılanmasını, yaşam standartlarının iyileştirilmesini, ekosistemlerin daha iyi korunması ve yönetimini ve daha güvenli bir geleceğe giden yolun yapı taşlarının döşenmesini sağlayacak küresel ortaklık kavramı gündeme getirilmektedir. Gündem 21’in temel yaklaşımı, tüm program alanlarına yönelik finansman politikalarının belirlenmesi, yeni kaynakların yaratılması, uygulanabilir teknik ve ekonomik araçların belirlenmesi, merkezi yönetim-yerel yönetim ilişkilerinin “yerinden yönetim” anlayışı doğrultusunda güçlendirilmesi, hükümetler ve hükümet-dışı kuruluşlar arasında işbirliğinin geliştirilmesi ve halkın etkin katılımının sağlanması gibi öncelikler üzerine inşa edilmiştir (Emrealp, 2005: 16).

2.7.2.2. “Yerel Gündem 21”

Gündem 21’in, 1992 Yerel Yöygenetimler Curitiba Bildirgesi esas alınarak hazırlanan 28. Bölümü’nde yer verilen, yerel yönetimlerin, halka en yakın yönetim kademesi olarak sürdürülebilir kalkınma konusundaki yaşamsal konumlarının altı çizilmekte ve yerel yönetimlere yönelik hedefler ortaya konmaktadır. Ana hedef olarak, her ülkedeki yerel yönetimlerden, kendi belde halkları ile katılımcı bir süreci başlatmaları ve kendi kentleri için bir Yerel Gündem 21 oluşturmaları konusunda görüş birliği sağlamaları beklenmektedir (Emrealp, 2005: 19).

Gündem 21’in hedeflediği sürdürülebilir kalkınmanın yerel düzeyde yaşama geçirilmesini sağlayacak başlıca mekanizma olarak kabul edilen Yerel Gündem 21, insanların temel gereksinimlerinin karşılanması, yaşam standardının iyileştirilmesi ve güvenli bir geleceğin sağlanması yönündeki öncelikleri, ekosistemlerin “taşıma kapasitesi”nin dikkate alınması ve gelecek nesillerin haklarının korunması yönündeki küresel taahhütlerle harmanlaması nedeniyle, özünde “çevre ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi projesi”dir (Emrealp, 2005: 20).

2.7.2.3. Habitat Gündemi

1987 yılında “Ortak Geleceğimiz” diğer adıyla “Brundtland Raporu” olarak bilinen rapor BM tarafından yayımlanmıştır. Küresel bir eylem planı niteliğinde olan Raporda, kentsel sorunlara çözümler üretilmesi ve kentlerin iyileştirilmesi için bir dizi önerilere yer verilmiştir (BM, 1991: 313).

Habitat Gündemi’nin “Herkes için yeterli konut sağlanması” ve “Kentleşen dünyada sürdürülebilir yerleşmeyi gerçekleştirmek” olan iki temel hedefi, Gündem 21’in “sürdürülebilir insan yerleşimleri gelişmesinin desteklenmesi” ilkesi ile yakından ilişkilidir. Bu bağlamda, Habitat Gündemi, “sürdürülebilir kalkınma” kavramının temel insan haklarına ve kentsel haklara uzanan geniş bir çerçevede ele alınması gereğinin altını çizmektedir. Habitat Gündemi’nin, yaşama geçirilmesi, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer yerel aktörlerin etkin katılımının sağlanmasına bağlıdır (Emrealp, 2005: 23).

BM İnsan Yerleşimleri Programı (BM-HABITAT) herkes için yeterli barınma sağlamak amacıyla, sürdürülebilir şehir ve kasabaları, sosyal ve çevresel yönden

kalkındırma görevini yürütmektedir. İkinci BM İnsan Yerleşimleri Konferansı (İstanbul, 1996) anlaşması, Habitat II (The United Nations Conference on Human Settlements) zirvesinde oluşturulmuştur. Gündem, herkese yeterli konut ve kentleşen dünyada sürdürülebilir insan yerleşimleri üzerinde çalıştıkları küresel bir eylem planı niteliğindedir (unicankara.org.tr, 2015).

2.8.Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırmaları Ve Göstergeleri

Dünyada kentsel yaşam kalitesini tanımlamak ve ölçmek amacıyla 1930'lı yıllarda pek çok araştırma yapılmış; farklı alanlarda yaşam kalitesi araştırmalarına olan ilgi 1970'den sonra artış göstermiştir. Türkiye'de yaşam kalitesi ile ilgili çalışmalar 2000'li yıllara dayanmaktadır.

Genel olarak yapılan yaşam kalitesi araştırmaları (Pacione, 2003: 28),

- Zaman içindeki eğilimleri belirlemek ve sonraki ölçümlerle karşılaştırmak için bazı temel önlemler almak,
- Memnuniyet ve memnuniyetsizliğin toplumda ve mekânda nasıl dağılım gösterdiğini belirlemek,
- Çeşitli yaşam kaygılarının yapısını ve bunların birbirleriyle olan bağımlılığını veya ilişkisini anlamak,
- İnsanların bireysel yaşam kaygılarına ilişkin duygularını yaşam kalitesini genel bir değerlendirmesi ile nasıl ilişkilendirdiğini anlamak,
- Bireylerin refah duyguları ve bu duyguların bireylerin davranışlarına olan etkisini oluşturan nedenler ve koşulların daha iyi anlaşılmasını sağlamak,
- Özel ilgi ve çözüm gerektiren sorunları tanımlamak,
- Etkin politikaların oluşturulması amacıyla mevcut koşulların değerlendirildiği normatif standartlar belirlemek,
- Mekân üzerindeki politikaların etkilerini izlemek,
- Politikaların oluşturulma sürecine halkın katılımını teşvik etmek,

amacıyla sosyal bilimcilere ve politika yapıcılara bilgiler sunarak kılavuzluk etmektedir.

2.8.1. Türkiye’de Yapılan Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırmaları

Türkiye’de, yaşam kalitesinin belirlenmesine yönelik uygulamalar DPT ve TÜİK tarafından yapılmıştır. DPT tarafından yapılan “İllerin ve İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” nesnel ölçümleri içeren ve TÜİK tarafından yapılan “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” ise öznel ölçümleri içeren alan çalışmalarıdır.

2.8.1.1. DPT - İllerin Ve İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

1960 yılından bu yana planlama, imar planlamasının dar kapsamından çıkarılarak; fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutların da içerildiği bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu planlı dönemde bölgesel gelişme ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi için kalkınma planları hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, iller ve bölgeler itibarıyla yapılan en son sosyo-ekonomik gelişmişlik araştırması 2003 yılında yayımlanmıştır. İlçelerin, illerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyindeki değişmelerin ortaya konulması amacını taşıyan bu araştırmalar; çeşitli ölçekteki mekânsal birimlerin ekonomik ve sosyal sektörler itibarıyla zaman içinde izlenmesini ve karşılaştırmalar yapılmasını sağladığı gibi, “Kalkınmada Öncelikli Yörelere”in belirlenmesine, kamu kaynaklarının tahsisine ve özel sektör yatırımlarının yönlendirilmesine ilişkin politikaların belirlenmesinde temel dayanak niteliği taşımaktadır. Yapılan araştırmada; Demografik Göstergeler, İstihdam Göstergeleri, Eğitim Göstergeleri, Sağlık Göstergeleri, Sanayi Göstergeleri, Tarım Göstergeleri, Mali Göstergeler, Diğer Refah Göstergeleri olarak 8 alanda 32 değişken kullanılmıştır (DPT, 2004: 11-26).

Son yıllarda gelişmişlik düzeyi, çok sayıda ekonomik, sosyal ve kültürel değişkenin kullanıldığı ve coğrafi bazda mukayese olanağı sağlayan sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksleri oluşturmak suretiyle ölçülmekte ve karşılaştırılmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde, illerin ve bölgelerin gelişmişlik düzeylerinin karşılaştırmalı olarak ölçülmesinde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE) Araştırmalarının ayrı bir yeri bulunmaktadır. SEGE araştırması ile illerin ve bölgelerin gelişmişlik sırası tespit edilebilmekte, yapılan kademelenme çalışmaları ile illerin ve bölgelerin hangi gelişme grubunda yer aldığı görülebilmekte, böylece kaynakların daha etkin kullanımı ve dengeli kalkınmanın sağlanması için gerekli olan analiz altyapısı sağlanmış olmaktadır.

Bu çerçevede, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 1996 yılında yapılan SEGE çalışmasında Temel Bileşenler Analizi (TBA) yöntemiyle 76 ilin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması yapılmıştır. Bu çalışmada iller farklı gelişmişlik kademelerine göre 5 ayrı gruba ayrılmıştır. Çalışmada 58 adet gösterge kullanılmış olup, sosyal göstergeler başlığı altında demografi, eğitim, sağlık, istihdam, altyapı ve diğer refah göstergelerine yer verilmiştir. SEGE-2011 çalışması kapsamında, Dünya Bankası, OECD, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar tarafından üretilen tüm endeksler, veri setleri incelenmiş, ülkemiz kamu kurum ve kuruluşları tarafından il bazında üretilen tüm göstergeler analiz edilerek hangi değişkenlerin nasıl kullanılması gerektiği değerlendirilmiştir. SEGE-2011 Çalışmasında Kullanılan Göstergeler 8 alanda 61 değişken kullanılarak belirlenmiştir. Sekiz alan aşağıdaki gibidir (Kalkınma Bakanlığı, 2013: 1-40):

- Demografik Göstergeler
- İstihdam Göstergeleri
- Eğitim Göstergeleri
- Sağlık Göstergeleri
- Rekabetçi ve Yenilikçi Kapasite Göstergeleri
- Mali Göstergeler
- Erişilebilirlik Göstergeleri
- Yaşam Kalitesi Göstergeleri

Sadece sosyal ve ekonomik verilerin kullanıldığı bu çalışmaları gerçek anlamda yaşam kalitesi araştırmaları olarak değerlendirmek doğru olmayabilir.

2.8.1.2. TÜİK: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Resmi istatistik olarak Türkiye’de yapılan, mutluluk konusunu ele alan ilk araştırma, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” (YMA) adıyla 2003 yılında gerçekleştirilmiştir. Yaşam Memnuniyeti Araştırması, TÜİK’ in toplumsal içerikli ve aynı zamanda öznel öğeler içeren ilk araştırması olma özelliğini taşımaktadır. Araştırmada bireylerin mutluluk, umut, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyeti ve bu alanlardaki kamu hizmetlerinden memnuniyeti ölçülmüştür.

Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının ilki, 2003 yılı Kasım ayında Hane Halkı Bütçe Anketi'ne ek bir modül olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2003 yılından itibaren her yıl düzenli olarak yapılmaktadır.

Kamu hizmetlerinden memnuniyet kapsamında ele alınabilecek olan, ancak 2003 yılı soru kâğıdında bulunmayan belediye hizmetlerine ilişkin sorular ve mevcut kamu hizmetleri sorularına ilişkin alt maddeler, 2004 yılında soru kâğıdına dâhil edilmiştir. 2004 yılı içinde, gündemde olan Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliği konusunda görüşlerin derlenmesi amacıyla bu konuları kapsayan sorular, 2004 yılı YMA soru kâğıdına eklenmiştir. 2013 yılı araştırması, ilk defa il düzeyinde yapılmıştır. Genel kamu hizmetleri altında yer alan belediye hizmetleri sonuçları, il sınırları içindeki bütün belediyelerin hizmetlerini kapsamaktadır.

Yaşam Memnuniyeti Araştırması ile Türkiye'deki bireylerin öznel mutluluk algılaması, sağlık, sosyal güvenlik, örgün eğitim, çalışma hayatı, gelir, kişisel güvenlik ve adalet hizmetleri, kişisel gelişim gibi temel yaşam alanlarındaki memnuniyetleri ölçülmekte ve bunların zaman içindeki değişimi takip edilmektedir. Bu bölümde vurgulanan konular: Hane Halkı Yaşam Koşulları, Bireysel Mutluluk- Memnuniyet, Kamu Hizmetlerinden Memnuniyet, Beklenti, Kişisel Gelişim Ve Umut, Değerler, Avrupa Birliği'ne Bakış'dan oluşmaktadır (TÜİK; 2013: 13-16) .

2.8.1.3. Literatürde Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları

Türkiye'de kentsel yaşam kalitesine yönelik yapılan araştırmalar yeterli olmamakla birlikte ancak 2000'li yıllarda artış gösterdiğini söylemek mümkündür. Ancak, Ülkemizde bu konularda yapılan çalışmalar, Avrupa ülkelerine kıyasla oldukça azdır; ancak son yıllarda bu konuda yapılan çalışmaların arttığı söylenebilir. Bunlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır;

Yerel yönetimlerin yerel bir bakış açısı oluşturması açısından yaşam kalitesini ölçmek önemlidir. 2001 yılında halkın öncelik, beklenti ve ihtiyaçları belirlemek için yapılan çalışmada kentsel yaşam kalitesini etkileyen faktörler fiziksel çevrenin kalitesi, sosyal çevrenin kalitesi, ekonomik çevrenin kalitesi, ulaşım ve iletişimin kalitesi başlıkları altında sınıflandırılarak aralarında hiyerarşik bir yapı oluşturulmuştur. 4 ana kategori altında 17 gösterge belirlenerek kentsel yaşam kalitesi öznel olarak ölçülmüştür. İstanbul'da ikamet eden 200 kent sakin ile gerçekleştirilen araştırma

sonucunda esas olarak, tatmin edici iş bulma fırsatı bulmak, yeterli altyapı ve belediye hizmeti, akıcı trafik ve düşük konaklama maliyeti gibi faktörlerin bir şehrin yaşamak için tercih edilmesinde önemli rol oynadığı tespit edilmiştir (Ülengin, 2001: 366-373).

Türkoğlu ve diğerleri (2008: 103-113), İstanbul'da yaşam kalitesi boyutlarını değerlendirmek ve yaşam kalitesini değerlendirmek için gerekli göstergeleri saptamak amacıyla konut, toplu taşıma ve ulaşım, konut çevresi, makro ve mikro çevreden memnuniyet, rekreasyonel yürüyüş, fiziksel aktivite ve sağlık başlıkları altında kentsel yaşam kalitesi araştırması yapmıştır. Araştırma da halkın beğeni ve eğilimlerinden güvenlik konularına kadar yaşam kalitesinin bileşenlerine ilişkin tepki ve davranış özellikleri değerlendirilmiştir. Araştırma, İstanbul halkının kentsel koşullara yönelik algısı belirlemeye yöneliktir. Çalışma sonuçlarına göre, genel olarak, kentin planlı gelişmiş orta yoğunluklu bölgelerinde hem konut hem de makro ve mikro konut çevresinden memnuniyet düzeyi görece olarak yüksek olduğu; kamu ulaşımının etkin olmakla birlikte aynı zamanda etkin olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan parklar ve kültürel donatıların yeterli seviyede ve yeterli kalitede olmaması parklar ve kültürel donatıların kullanılmamasına neden olduğu görülmüştür.

Ayataç ve Türk (2009: 88), İstanbul Metropolitan Alanı'nda, 26 ilçenin yaşam kalitesini ölçmek için konut ve yakın çevre göstergeleri ve sosyoekonomik değişkenler olmak üzere iki boyut kullanmıştır. Sosyoekonomik değişkenler, bireyin demografik durumundan arkadaş ve ziyaret edilen akrabaya, serbest zaman faaliyetinden istihdama kadar geniş bir yelpazeyi içine alan değişkenlerdir. Konut ve yakın çevre göstergeleri ise; bina yaşı, binanın büyüklüğü, konutun bulunduğu çevrenin güvenliği, konutun ekonomik değeri, binanın fiziksel durumu, ortalama konut yoğunluğu ile çevre koruma ve afet zararlarının azaltılması değişkenleridir. Toplam 2 boyut ve 48 gösterge kullanılarak yapılan araştırma sonucuna göre kentteki bir mekânda geçirilen süre, kentte ikamet edilen süre, eğitim durumu ve gelir ile ilgili olduğu görülmüştür. Kentsel yer tercihlerin de ise eğitim durumu yerine gelir durumu daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Şeker (2011: 34), İstanbul Metropolitan Alanı'nda, 39 ilçenin yaşam kalitesini ölçmek ve ilçeler arası karşılaştırmalar yapmak için; demografik yapı, eğitim, sağlık, ekonomi, ulaşım, çevre, sosyal yaşamdan oluşan 7 ana alan ve 54 gösterge belirlemiş ve ölçmüştür. Araştırma sonucunda, ilçelerde yaşam kalitesini etkileyen en önemli

unsurun ekonomik yapı olduğu; eğitim düzeyinin yaşam kalitesinin önemli belirleyicisi olduğu tespit edilmiştir. Yaşam kalitesi düzeyi azaldıkça sağlık sorunlarının arttığı ve sağlıkla ilgili alınan hizmet düzeyinin azaldığı gözlenmiştir; İstanbul'daki en önemli sorunun trafik ve ulaşım olduğu; ulaşım imkânlarının çeşitliliği ve erişilebilirlik düzeyinin yüksek olması yaşam kalitesini etkileyen değişkenler olarak belirlenmiştir.

Yine aynı ilçelerde, insan ve sosyal sermaye göstergeleri, ekonomik yapı, altyapı ve ulaşım olmak üzere üç temel kategori altında yer alan 100 gösterge ile kentsel yaşam kalitesi endeksleri üretilerek ölçüm yapılmıştır. Buna göre, ekonomik yapının yaşam kalitesini etkilediği; demografik yapı, hane halkı sayısı ve eğitim düzeyi gibi bazı faktörleri yaşam kalitesinde farklılıklar yarattığı görülmüştür. Nüfusun yoğunluğu gibi bazı faktörlerin sağlık alanında yaşam kalitesini düşürdüğü, altyapı ve ulaşım çeşitliliğinin yaşam kalitesini olumlu etkilediği sonucuna varılmıştır (Şeker, 2015: 4).

TR63 Bölgesi ilçelerini kapsayan (Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş), illerin ekonomik ve sosyal durumlarının karşılaştırılmalı olarak analiz edilmesi amacıyla Yaşam Kalitesi Analizi çalışması ile farklı sosyoekonomik özelliklere sahip ilçelerin kentsel yaşam kalitesi araştırılmıştır. Araştırmada hem kalitatif hem de kantitatif yöntemler kullanılarak temel göstergeler ekonomik yapı, çevresel yapı, kentsel ve kişisel yaşam olarak belirlenmiş; toplam 4 ana kategori ve 100 gösterge ile ölçüm yapılmıştır. Hatay İli ve 15 ilçesini kapsayan temel sorunlarının en önemlisi ekonomik temelli sorunlar, sonrasında altyapı, trafik, çevre, eğitim ve Suriyeli mülteci sorunu takip etmiştir. Kentsel memnuniyet açısından en fazla şikâyet edilen alanların başında altyapı, kamu kurumları, güvenlik ve sosyal yaşam gelmiştir. Hatay'da yaşamaktan duyulan memnuniyet düzeyi ortalamanın üzerinde çıkarken, kent sakinleri, aile hayatlarından ve işlerinden yüksek düzeyde, eğitimlerinden ve yaşadıkları evden ise düşük düzeyde memnun olduklarını belirtmiştir. Kahramanmaraş ilinde 11 ilçede yapılan araştırmaya katılanlara göre kentin en önemli sorunlarının başında trafik/ulaşım ve işsizlik/ekonomi gelmektedir. Bu sorunları, yol altyapısı ile çevre ve temizlik izlemektedir. Kahramanmaraş'ta yaşamaktan duyulan memnuniyet ortalamanın üstünde gerçekleşirken; kentlilerin, aile hayatlarından ve işlerinden yüksek düzeyde, sosyal yaşamlarından ve hayat standartlarından düşük düzeyde memnun oldukları tespit edilmiştir. Osmaniye ilinde 7 ilçeyi kapsayan araştırma sonuçlarına göre; kentsel memnuniyet açısından en fazla şikâyet edilen alanların başında çevre kirliliği, sağlık ve

eğitim kurumları gelmektedir. Osmaniye’de yaşayan bireylere göre kentin en önemli sorunları işsizlik, ekonomik temelli sorunlar, trafik/ulaşım ve yol altyapısı olarak belirtmişlerdir. Osmaniye’de yaşamaktan duyulan memnuniyet düzeyi, ortalamanın üstünde olduğu saptanmıştır. Kentliler, eğitimlerinden ve manevi hayatlarından yüksek düzeyde, sosyal yaşamlarından ve yaşadıkları evden düşük düzeyde memnun olduklarını belirtmiştir (dogaka.gov.tr, 2014).

TRC2 Bölgesini oluşturan Diyarbakır ve Şanlıurfa illerini kapsayan yaşam kalitesine yönelik yapılan çalışmada temel göstergeler, ekonomik yapı, çevresel yapı, kentsel ve kişisel yaşam olarak belirlenmiştir. Dört ana başlık ve toplam 127 değişken endeks hesaplamasına dâhil edilerek ilçe düzeyinde, il ve bölge sıralamalarıyla birlikte analiz edilmiş; ilçelerin yaşam kalitesi açısından mevcut durumları ortaya konmuştur. Genel olarak, Diyarbakır İli ve 17 ilçesini kapsayan araştırmada, yaşam kalitesini etkileyen en önemli sorunun trafik ve ulaşım; ekonomik anlamda ise işsizlik olduğu tespit edilmiştir. Altyapı, ekonomi ve trafik temelli sorunlarla birlikte kent sakinlerinin ortalamanın üzerinde bir değerle Diyarbakır’da yaşamaktan memnun oldukları sonucuna varılmıştır. Şanlıurfa İli ve 13 ilçesini kapsayan yaşam kalitesi araştırma sonuçlarına göre, kentin en önemli sorunun işsizlik ve arkasından gelen trafik/ulaşım, altyapı ve çarpık kentleşme olduğu tespit edilmiş; kentsel memnuniyet açısından en fazla şikâyet edilen alanların ise sosyal yaşam, ulaşım, çevre kirliliği ve sağlık kurumları olduğu görülmüştür (karacadag.org.tr, 2014).

TRC1 Bölgesini oluşturan illerden Kilis’te kenti incelemek, kente dair geri bildirim almak, gelecek döneme ait öngörülerde bulunarak daha yaşanılabilir kent için yapılan yaşam kalitesi araştırması, altyapı ve ulaşım, çevre, konut, sosyo-ekonomik hayat, sosyo-kültürel hayat, sağlık eğitim, güvenlik, memnuniyet algısı ve gelecek beklentisi başlıkları altında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda Kilis ili için yaşam kalitesini olumsuz etkileyen faktörlerin altyapı, işsizlik, çarpık kentleşme ve konut sıkıntısı, çevre kirliliği ve kültürel ve sportif faaliyetlerin eksikliği olduğu tespit edilmiştir. Güvenlik, sağlık hizmetleri, eğitim, ulaşım olanakları ve doğal güzellik ise Kilis’in yaşam kalitesini olumlu etkileyen faktörler olarak belirtilmiştir (investinadiyaman.gov.tr, 2014).

Yavaş şehirler bazında ilgili literatür tarandığında ülkemizde yavaş şehir ağına dahil olan kentlerde oluşumun üye kentlere sağladığı katkıları belirlemeye yönelik

olarak kentlerin mimari, turizm ve yaşam kalitesi açısından değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar genel olarak nitel özellik taşımaktadır. Bunlardan, Keskin (2010)'ın yaptığı çalışma konuya ilişkin ilk örnek olarak gösterilebilir. Bu çalışmada, yavaş şehir olmanın üye kentlerin sürdürülebilir kent olmalarına katkı sağlayıp sağlamadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; yavaş şehir olmanın nüfusu belirli bir büyüklüğe sahip kentler için alternatif bir sürdürülebilir kent modeli olduğu; aynı zamanda üye şehirler için yüksek yaşam kalitesi vaat eden bir oluşum olduğu tespit edilmiştir.

Doğutürk (2010), 9 yavaş şehirde (Chaudfontaine, Mendriso, Deidesheim, Namarata, Levanger, San-Vincenzo, Perth, Hersbruck, Waldkirch) yavaş şehir akımının kentlerin mimari tasarım ve yaşam kalitesine etkilerini belirlemek için inceleme yapmıştır. Üye kentlerin yavaş şehir olma konusunda başarı ile ilerlediği görülmüştür. Ancak İtalya merkezli bir oluşum olması, İtalya'nın ihtiyaçlarına ve kültürüne odaklanması nedeniyle diğer üye kentlerin oluşuma uyumunun zor olduğu; sakinlerin konu ile ilgili yeterli bilgilendirilmemeleri nedeniyle önyargılı bir yaklaşım sergiledikleri tespit edilmiş ve bu konuda öneriler geliştirilmiştir.

Çerçi (2013)'nin ilk yavaş şehir özelliği taşıyan Seferihisar İlçesi'nde yaptığı araştırmada, Yavaş Şehir Ağına katılarak yeni bir yerel kalkınma ve turizm geliştirme modeli uygulamaya başlayan İlçe'nin destinasyon imajı, yavaş şehir yaklaşımının marka kimliği olarak benimsendiği destinasyon markalama modeli çerçevesinde incelenmiştir. Araştırma sonucunda; Seferihisar'ın yavaş şehir özelliklerini yansıtan özgün imaj bileşeninin ziyaretçiler tarafından destinasyon marka imajının bağımsız bir bileşeni olarak değil; Seferihisar'ın genel özelliklerinin önemli bir unsuru olarak değerlendirildiği; bilişsel imajın, duygusal imaja göre marka imajını (bütüncül imaj) daha büyük oranda etkilediğini ve marka imajının yeniden ziyaret etme niyetine göre tavsiye etme niyeti üzerinde daha belirleyici etkisi olduğu saptanmıştır.

Özgenç (2012), durum çalışması yöntemi ile toplumsal düzenin sağlanmasından kent kurguların nasıl olması gerektiği üzerine bir analiz yapmıştır. Araştırma sonucuna göre; ideal bir kentin oluşturulması için, yeni bir kent kurgulamanın yanında mevcut bir kentin iyileştirilmesi ile yapılabileceği sonucuna varılmıştır. Yavaş şehir akımının mevcut kentlerin düzenlemelerini tekrar yorumlayarak, dünya için başarılı kentsel

mekânlar oluşturmaya olanak sağladığı; ancak genç nüfusa iş olanağı sağlamaması, bu kentlerin yaşlı nüfus tarafından tercih ediliyor olması ve nüfusu 50.000'in üstünde olan büyük kentleri kapsamaması nedeniyle küçük yerleşim alanları için alternatif bir yaklaşım olurken, büyük kentler için yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

Sungur (2013), bir tür yerel kalkınma modeli olarak ele alınabilecek sakin şehirleri, kadınlara sunduğu imkânlar açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye'nin yavaş şehir açısından zengin bir potansiyele sahip olduğunu ve yavaş şehirlerin kadınlara geniş imkânlar sunan kriterlere sahip olması nedeniyle kadın girişimciliğine olanak sağladığı saptanmıştır.

Baldemir, Şahin ve Kaya (2013), analitik hiyerarşi süreci yöntemi kullanarak Muğla ilindeki en iyi yavaş şehrin belirlenmesi için bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada, yavaş şehir olma kriterinin yedi ana başlığı ve altında yer alan alt kriterler derecelendirilmiş ve kıyaslamalar yapılarak yavaş şehir olma konusunda hangisinin daha çok önem arz ettiği tespit edilmiştir. Buna göre çevre politikalarının önemli bir kriter olduğu belirlenmiştir. Muğla ilindeki 7 ilçede gerçekleştirilen çalışmada, tüm kriterler arası etkileşimler değerlendirilerek en iyi yavaş şehrin Datça olduğu, bunu sırasıyla Ortaca, Dalaman, Kavaklıdere, Yatağan, Köyceğiz ve Ula'nın izlediği saptanmıştır.

Doğan vd. (2014), yavaş şehir markasının Seferihisar turizmi üzerindeki etkisini incelediği araştırma, toplam 80 konaklama işletmesinin 41'i üzerinde yapılmıştır. Elde edilen verilere göre; Yavaş Şehir markasının Seferihisar turizmi üzerinde etkileri olduğu tespit edilmiş; tanıtım ve müşteri sayısındaki artış olumlu etkiler; imar ve yapılaşmanın artışı ise önemli olumsuz etkiler olarak saptanmıştır.

Araştırmanın ana amacına uygun olarak yapılan literatür taramasında ise, kentsel yaşam kalitesi ile ilgili sübjektif ve objektif göstergeler kullanılarak hem dünyada hem de ülkemizde birçok araştırma yapılmış; ancak yavaş şehir olarak tanımlanan kentlerde kentsel yaşam kalitesinin ölçülmesine ilişkin araştırmalara sık rastlanmamıştır. Türkiye'de yavaş şehir uygulamalarının kenti ziyaret eden turistlerin davranışları ve kentte yaşayan halkın kentsel yaşam algısını ölçmeye yönelik ilk araştırma Coşar (2013)

tarafından gerçekleştirilmiş; nitel olarak yapılan çalışmada yavaş şehir uygulamalarının kentsel yaşam kalitesini arttırdığı sonucuna varılmıştır.

2.8.2. Dünyada Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları

Kentsel yaşam kalitesinin ölçülmesi konusunda WHO- Dünya Sağlık Örgütü, OECD- Ekonomik Kalkınma İşbirliği Örgütü, UNDP- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, EC- Avrupa Konseyi, UN- Birleşmiş Milletler gibi birçok uluslararası örgüt çeşitli araştırmalar yapmakta, rapor yayımlamakta ve araştırmalara destek sağlamaktadır. En önemlileri arasında Dünya Sağlık Örgütü'nün Sağlıklı Kentler Projesi (Healthy Cities Project), Birleşmiş Milletler'in Kentsel Göstergeler Programı (Urban Indicators Programme) ve Avrupa Konseyi'nin Kentsel Denetim (Urban Audit) çalışmaları bulunmaktadır.

2.8.2.1. Dünya Sağlık Örgütü (WHO): Sağlıklı Kentler Projesi (Healthy Cities Project)

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Sağlıklı Kentler Projesi, küresel bir harekettir. Yaklaşım kurumsal değişim, kapasite geliştirme, ortaklık temelli planlama ve yenilikçi projeler oluşturulması yoluyla sağlığın geliştirilmesini ve bunun yerel yönetimlerce yürütülmesi gerektiğini güçlü bir şekilde vurgulamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü, 1987 yılında başlattığı "Sağlıklı Kentler Projesi"ni kent halklarının yaşam kalitesinin artırılmasında, eşitsizliklerin azaltılmasında ve kentlerin varlıklarını sürdürebilmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Girişim, kent yönetimlerinin sosyal, ekonomik ve politik gündeminde sağlığı en üstlere koymak ve yerel düzeyde toplum sağlığı için güçlü bir hareket yaratmayı amaçlamaktadır. Yaşam kalitesini arttırmak, insan onurunu ve sağlığını korumak dünya sağlık örgütünün temel sağlık stratejisini oluşturmaktadır. Bu sadece sağlık sektörü ile ilgili değildir; ekonomide sağlık anlayışı, yenilenme ve kentsel gelişim çabasını da içermektedir (euro.who.int, 2015) .

Proje kapsamında yerel düzeyde "Herkes için Sağlık" uygulaması için çalışmalar yürütülmektedir. Kentlerin yaşam kalitesinin insan sağlığı için temel nitelik taşıdığına vurgu yapan Sağlıklı Şehirler Projesi; kentlerin sağlıklı, temiz ve güvenli bir yerleşim yeri yaratmak üzerine deneyimlerini paylaşarak tüm vatandaşların yaşamaktan mutlu olacakları bir çevre yaratmaya ve eşitlik temelinden yola çıkarak din, dil, ırk, kültür, sınıf ve düşünce farkı gözetmeksizin toplumu bir bütün olarak görerek eşit ve kaliteli bir

yaşam ortamı sağlamak için sağlık, ulaşım, çevre gibi alanlarda ortak projeler geliştirmeye odaklanmıştır (skpo.izmir.bel.tr, 2014).

DSÖ'ye göre sağlıklı kent kriterleri aşağıdaki gibi olmalıdır: (skb.golcuk.bel.tr, 2014).

- Temiz ve güvenli bir fiziksel çevre,
- Dengeli ve sürdürülebilir bir ekosistem,
- Güçlü ve dayanışma içinde olan bir toplum,
- Hayatlarını, refahlarını ve sağlıklarını etkileyecek kararlara yüksek düzeyde katılımcı bir toplum,
- Kentte yaşayanların temel ihtiyaçlarının karşılanmış olması (gıda, su, barınma, gelir, güvenlik ve iş),
- Çeşitli iletişim, etkileşim ve bağlantıları kullanarak deneyimlere, kaynaklara, ilişkilere erişebilme,
- Sektörel olarak çeşitlilik ve yenilikçilik gösteren canlı bir şehir ekonomisi,
- Kültürel, tarihi ve biyolojik geçmişine ve mirasına sahip çıkan vatandaşlar,
- Herkes tarafından ulaşılabilen yeterli seviyede halk sağlığı ve sağlık tesislerinin varlığı,
- Yüksek sağlık hizmeti.

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi 4 ana başlık altında 32 adet göstergeden oluşmaktadır. Bunlar: Sağlık Göstergeleri (3), Sağlık Hizmetleri Göstergeleri (7), Çevre Göstergeleri (14), Sosyo-ekonomik Göstergeler (8)'dir.

2.8.2.2. Birleşmiş Milletler (UN): Kentsel Göstergeler Programı (Urban Indicators Programme)

Daha önceden BM İnsan Yerleşimleri Merkezi olarak bilinen BM İnsan Yerleşimleri Programı (BM-HABITAT), BM sistemi içerisinde insan yerleşimleri ile ilgilenen öncü kuruluştur. 1991 yılında Konut Göstergeler Programı'nı başlatmıştır. Bu programa, BM Genel Kurul'u tarafından, herkes için yeterli barınma sağlama amacıyla, sürdürülebilir şehir ve kasabaları, sosyal ve çevresel yönden kalkındırma görevi verilmiştir. Habitat II zirvesinde, İkinci BM İnsan Yerleşimleri Konferansı (İstanbul, 1996) Anlaşması Habitat gündemi çerçevesinde oluşturulmuştur ve bu anlaşma

hükümetlerin herkes için yeterli barınma ve sürdürülebilir şehirselleşme hedefleri yönünde çalıştıkları küresel bir eylem planı niteliğindedir. BM-HABİTAT programı gündemin uygulanması ve ulusal, uluslararası ve yerel seviyelerdeki uygulamalarında kaydedilen ilerlemelerin değerlendirilmesi ve son olarak da küresel eğilim ve koşulların denetlenmesinde bir odak noktasıdır. Daha sonra kent sorunlarına daha geniş yelpazede odaklanmak amacıyla 1993 yılında Kentsel Göstergeler Programı 'na dönüşmüştür (Urban Indicators Guidelines, 2004:3-8).

Kentsel Göstergeler Programında 5 temel alan ve 20 temel göstergeye yer verilmiştir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

- **Barınma (6):** Dayanıklı yapılar, aşırı nüfus yoğunluğu, güvenli konut sahipliği, içilebilir suya erişim, geliştirilmiş kanalizasyona erişim, hizmetlere bağlantı.
- **Sosyal Kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması (4):** beş yaş altı ölümleri, cinayetler, yoksul hane halkları, okuryazarlık oranları.
- **Çevre Yönetimi (6):**kentsel nüfus artışı, planlı yerleşimler, suyun fiyatı, arıtılmış, atık su, katı atık depolanması, seyahat süresi.
- **Ekonomik Kalkınma (3):**kayıt dışı istihdam, kentsel üretim, işsizlik.
- **Yönetim (1):**yerel yönetim gelirleri.

2.8.2.3. Avrupa Konseyi (EC) : Kentsel Denetim Çalışması (Urban Audit)

Avrupa kentlerinde yaşam kalitesinin değerlendirilmesi için artan bir talep vardır (ec.europa.eu, 2014). Kentsel Denetim, Avrupa kentlerinde yaşam kalitesinin değerlendirilmesi amacıyla artan talebe karşılık vermek için Avrupa Komisyonu ve Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) ile yaptığı ortak bir çalışmadır. Temel amacı Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri ve aday ülkelerdeki şehirler için bölgesel politika oluşturmak amacıyla karşılaştırılabilir bilgi ve veriler toplamaktır (app.statistics.sk, 2014).

Kentsel Denetim, 27 Avrupa ülkesinde 258 şehir için Avrupa kentsel istatistikleri sağlar. Demografi, toplum, ekonomi, çevre, ulaşım, bilgi toplumu ve boş zaman gibi konularda yaklaşık 300 istatistiki gösterge içermektedir. Kentsel Denetim, yerel yöneticilere ve yetkililere Avrupa'daki diğer şehirlerle doğrudan karşılaştırma yapacak veri sağlamaktadır. Bu tür karşılaştırmalar mevcut uygulamalarla karşılaştırma yaparak yerel kentsel politikaların verimliliğini arttırmaya olanak vermektedir. Sayısı projenin bireysel aşamalarında ayarlanan Kentsel Denetim, göstergeleri (336), kentsel yaşam

kalitesinin yönlerini yansıtan 25 alanda tanımlanmaktadır. Bu göstergeler, kentsel 'yaşam kalitesi' yönlerini yansıtmaktadır. Etki, dokuz başlık altında toplanmıştır (app.statistics.sk, 2014).

- **Demografi (3):**Nüfus, Uyruk, Hane Halkı Yapısı.
- **Sosyal Boyut (3):**Konut, Sağlık, Suç.
- **Ekonomik boyut (3):**İşgücü Pazarı, Ekonomik Faaliyet, Gelir Eşitsizliği Ve Yoksulluk.
- **Toplumsal Duyarlılık (2):**Siyasal Katılım, Yerel Yönetimler.
- **Eğitim Ve Öğretim (2):**Eğitim Hizmetlerinin Sunumu, Nüfusun Eğitim Durumu.
- **Çevre (6):**İklim-Coğrafya, Hava Kalitesi Ve Gürültü, Su, Atık Yönetimi, Arazi Kullanımı, Enerji Kullanımı.
- **Seyahat Ve Ulaşım (1):**Seyahat Şekli.
- **Bilgi Toplumu (3):**Kullanıcılar Ve Altyapı, Yerel E- Devlet, Enformasyon Ve Bilişim Sektörü.
- **Kültür Ve Rekreasyon (2):**Kültür Ve Rekreasyon, Turizm.

2.8.2.4. Literatürde Yapılan Yaşam Kalitesi Araştırmaları

Ulusal ve uluslararası kuruluşlar yanında farklı disiplinlerdeki araştırmacılar, 1930'lu yıllardan bu yana yaşam kalitesi ölçmek için çalışmalar yapmışlardır. Ulusal ve uluslararası literatürde kentsel yaşam kalitesini ölçmek üzere pek çok değişken kullanıldığı tespit edilmiş; genel olarak yapılan çalışmalar, kent ve mahalle düzeyinde yaşam kalitesini yansıtan göstergeleri tespit etmeye yönelik olduğu görülmüştür. Bu araştırmalardan bazıları aşağıda sıralanmıştır.

Marans and Rodgers (1975'den aktaran Karakurt, 2013: 221), kentsel yaşam kalitesini ölçmek için kullanılan kriterleri; iklimsel koşullar, demografik özellikler, ulaşım, ekolojik, kentsel doku özellikleri başlıkları altında 17 gösterge kullanarak ölçmeyi önermiştir.

Liu (1975: 15), metropoliten kentlerde yaşam kalitesini, sosyal bileşenler, ekonomik bileşenler, politik bileşenler, çevresel bileşenler, sağlık ve eğitim bileşenleri ve sosyal bileşenler olmak üzere 5 ana kategori ve 123 değişken kullanarak ölçmüştür.

Araştırma sonucunda, gelir seviyesi, teknolojik çıktılar, yerleşim alanları, göç ve ekonomik büyümenin yaşam kalitesine etki ettiği görülmüştür.

Boyer ve Savageau (1981: 33), kentsel yaşam kalitesini ölçmek için iklim, konut, sağlık ve çevre, suç, ulaşım, eğitim, sanat, rekreasyon, ekonomi boyutlarından oluşan 9 ana kategori ve 55 gösterge belirlemiştir.

Marans (2003: 73-83), Amerika'nın Detroit Metropolitan Alanında yaptığı araştırmada kent sakinlerinin yaşam kalitesini ölçmek için öznel ve nesnel göstergeler kullanmış; çalışma kapsamında kent sakinlerinin seyahat ve ulaşım, mahalle ve komşuluk, park ve rekreasyon alanları, konut ve konut hareketliliği, açık alanların varlığı ve yayılımı ile ilgili sübjektif ve davranışsal tepkileri incelemiştir. Araştırma sonucunda, bir mekânın veya coğrafi birimin (şehir, mahalle yada konut alanı) kalitesinin sübjektif bir olgu olduğu ve kişilerin bireysel niteliklerine göre farklılık gösterdiği; çevresel ve kentsel durumlar ile ilgili bireylerin algısı ve farkındalığının bireylerin değerlendirmelerini etkilediği tespit edilmiştir.

Findlay, Morris ve Rogerson (1988: 269), yaptıkları yaşam kalitesi araştırmalarında; suç oranı, sağlık imkânları, hayat pahalılığı, alışveriş imkânları, kirlilik düzeyi, eğitim olanakları, iş bulma düzeyi, maaş kademeleri, manzara durumu, işsizlik düzeyi, ev sahipliği düzeyi, iklim, sosyal konutların durumu, işe geliş gidiş süresi, sportif faaliyetler, boş vakit değerlendirme olanakları ve ırksal uyum başlıklarından oluşan 17 ana kategori ve 33 gösterge kullanmışlardır. Asıl amaç karşılaştırma yapmak için bir dizi gösterge belirlemektir. Böylece kent sakinlerinin yaşam kalitesini arttırmak için bazı temel öneriler geliştirilmiştir.

Oktay ve diğerleri, mahallenin güvenliği ile mahallede rahatça yürüme tatmini, rekreasyonel alanlar ile parklar, mahalledeki evlerin bakımı, açık alanlar ve sokakların bakımı, ağaçların varlığı, araç sirkülasyonu, ortak kamusal alanlara ulaşılabilirlik ve otoparkları varlığı, trafik yoğunluğu, gürültü düzeyi, nüfusun yoğunluğu, yaşanan süre ile mahalleden duyulan memnuniyet gibi bazı sosyal-mekânsal faktörlerin etkilerini incelemiştir. Gazimağusa'nın dört mahallesinde toplam 191 katılımcı ile gerçekleştirilen çalışmada, yaşanan yerle kurulan duygusal bağ ile yaşanan mahalleden duyulan memnuniyet ve topluma ait olma açısından farklılıklar bulunmuştur. Konut durumu, çalışma durumu ve ikamet edilen süre gibi bazı sübjektif ve objektif faktörlerin

yaşanılan yerle kurulan duygusal bağ üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Yaşanılan mahalleden duyulan memnuniyetin trafik yoğunluğu, güvenlik, sokakların bakımı gibi etkin tedbirler ile ilişkili olduğu ancak yaş, ikamet süresi, gürültü seviyesi, araç sirkülasyonu, yeşil alanların varlığı ile ilişkili olmadığı görülmüştür (Oktay, Rüstemli ve Marans: 2009: 6-20).

(Oktay ve Marans, 2011: 1-12), yaşanılan mahalleden duyulan tatmin ile iki farklı grubun algılanan mahalle doyumu arasındaki farklılığı; yaşanılan mahallenin çekiciliği, yaşanacak bir yer olarak uygunluğu, yapılan şeylerin kullanılabilirliği, ulaşılabilirlik, çevrenin bakımı, trafik, gürültü, mahallenin ev olarak verdiği his boyutuyla değerlendirmiştir. Mağusa'da yaşayan kent sakinleri ile uluslararası öğrenciler olmak üzere iki farklı grubun algılanan mahalle kalitesi diğer bir ifadeyle yaşanılan mahalleden duyulan memnuniyetin, Mağusa'nın karışık demografik yapısı göz önüne alındığında değişken olduğu tespit edilmiştir. Mahallenin, yaşam yeri olarak, yapılacak aktiviteler, erişebilirlik, çevrenin bakımı, trafik ve gürültü çekici olduğusonucuna varılmıştır. 302 kent sakini ve 96 uluslararası öğrenci ile yapılan çalışmada, yerel halk ile öğrencilerin çevresel faktörler açısından algılarının farklılık gösterdiği; genel olarak her iki grup yaşadığı mahalleden memnun olsalar da mahallenin çekiciliği ve çevrenin bakımı öğrenciler için çok önemliyken, kent sakinleri açısından yaşanılan yer ve yaşanılan yere hissedilen duygu çok önemli olarak tespit edilmiştir.

Pacione (2003: 19-30) çalışmasında, yaşam kalitesi ve kentsel çevre kalitesini sosyal coğrafi yaklaşımla ele almaktadır. Glasgow'da yaşam kalitesini coğrafi yaklaşımla ele aldığı araştırmada, yaşanabilir bir kent hedefine ulaşmak için, sosyal, ekonomik ve çevresel ihtiyaçların tatmin edilmiş olması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Demografik, sosyal, ekonomik ve konut koşullarına ilişkin 64 gösterge seti kullanmıştır. Böylece, şehirlerdeki yoksunluğun etki, yoğunluk ve doğasını tanımlamıştır. Diğer bir çalışmasında, yerel düzeyde (mahalle ölçeğinde) cinsiyete göre bireyler arasındaki suçun korku niteliği ve kapsamını ölçmüştür Çünkü, modern şehirlerin sosyal coğrafyasında suç korkusu giderek büyüyen sosyal ve politik bir sorundur. Suç korkusu, yaşayan nüfusun alt gruplarının günlük yaşam şekilleri ve genel yaşam kalitesi üzerinde etkisi büyüktür. Kentsel çevre sorunlarının, özel ve kamu aktörleri, kişisel koşullar ve çevresel koşullarından kaynaklanan çok yönlü nedenleri olduğunu tespit etmiş; sorunları çözmek için yaşam kalitesinin tüm boyutlarıyla ölçmek

gerektiğini ifade etmiştir. Araştırmalar teknolojik gelişmeler ve gelir düzeyindeki artış ve maddi zenginlikle birlikte çevresel, toplumsal ve siyasal faktörlerin yaşam kalitesinde etkili olduğunu göstermektedir.

Mercer Human Resource Consulting'in gerçekleştirdiği yaşam kalitesi araştırmasında; değerlendirilen her iki yer arasındaki nispi farklılıkları karşılaştıran yaşam kalitesi indeksi kullanılmaktadır. Mercer, yılda bir kez 380'nin üstünde şehirde yaptığı yaşam kalitesi araştırmalarında yaşam koşullarını politik ve sosyal çevre, ekonomik çevre, sosyo-kültürel çevre, tıp ve sağlık konuları, okullar ve eğitim, kamu hizmetleri ve ulaşım, rekreasyon, tüketim malları, konut ve doğal çevre başlıkları altında 10 ana kategori ve 39 gösterge kullanarak değerlendirmektedir (imercer.com, 2016). Dünyanın en kapsamlı ve en geçerli araştırmaları arasında sayılan ve en son 2016 yılında yapılan yaşam kalitesi araştırmasına göre; son zamanlarda yaşanan güvenlik sorunları, toplumsal huzursuzluk ve bölgenin ekonomik görünümüne ilişkin endişeye rağmen dünyanın en yüksek yaşam kalitesi standardı sunan ülkelerin Avrupa ülkeleri olduğu tespit edilmiştir. Avrupada en yüksek yaşam kalitesi sunan kentin Viyana, Amerikada Vancouver, Asya'da Singapur, Ortadoğu ve Afrikada Dubai olduğu görülmüştür. Yaşam kalitesini belirleyen en önemli faktörün bireysel güvenlik olarak değerlendirildiği araştırmada, güvenlik konusunda Lüksemburg ilk sırada Bağdat ise en son sırada yer almıştır. Mercer anketinde genel olarak yapılan sıralamalar, kişisel güvenlik, iç istikrar, suç rakamları, kolluk kuvvetlerinin tutumu ve diğer ülkeler ile ilişkisine dayanmaktadır. Mercer, araştırmalarında bütüncül bir yaklaşım sunarak belediyelere kılavuzluk etmektedir (mercer.com, 2016).

Yapılan literatür taramasında yaşam kalitesi, ve kentsel yaşam kalitesi ile ilgili pekçok çalışma yapıldığı görülmüş ancak bu çalışma kapsamında, yaşam kalitesi kavramında ve ölçümünde kullanılan göstergelerin gelişimine katkı sağlayan çalışmalara değinilmiştir.

2.9.Yavaş Şehir Belediyelerinde Pazarlama Yaklaşımı

Hızlı kentleşme süreci ile kent nüfusunun artması, artan nüfusun yerel yönetimlerden beklentisini arttırırken; artan nüfus yerel yönetimlere ek yükler getirmiştir. Bu ek yükler aynı zamanda yerel yönetimlerin sorumluluklarını arttırmıştır. Günümüzde yaşanan altyapı sorunları, yeşil alanların talan edilmesi, çarpık kentleşme,

evre kirliliği ve gecekondulaşma gibi pek çok sorunla karşı karşıya kalan kentler, kent sakinlerinin yaşam kalitesini dūřurırken; yerel yönetimlerin hem sorunların çözümleri konusunda karşılaştıkları zorlukları hem de yüklendikleri sosyal sorumluluklarını arttırmaktadır.

Yerel yönetimlerin karşılaştığı bu sorunlara alternatif çözüm yolu olarak görülen Yavaş şehir ağına dāhil olmak; kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesini arttırırken aynı zamanda yerel yönetimlere diğer yerel yönetimlere göre avantaj sağlamaktadır. Yerel yönetimlerin kendilerinden beklenen görevleri yerine getirdiklerinin bir ölçüsü olarak görülebilecek vatandaş memnuniyetinin sağlanması, yerel yönetimlerce vatandaşın istek ve ihtiyaçlarının karşılanması konusunda şüphesiz pazarlama anlayışla hareket etmesiyle mümkün olacaktır.

2.9.1. Hizmet Kavramı

Hizmetlerle ilgili çalışmalarda ne çıkan unsurlardan biri, hizmetin kapsamının çok geniş olması ve sınırının belirlenmesinin g olmasıdır.

En basit ifadeyle hizmet, hareketler, süreçler ve performans olarak tanımlanabilir (Zeithaml and Bitner, 1996: 5). Geniş anlamıyla hizmet, doğal olarak az veya çok dokunulmaz bir yapıya sahip olan müşteri ve hizmet personeli ve/veya hizmeti sağlayan araç ve gereçleri veya mal ve /veya sistemleri arasındaki etkileşim anında oluşan ve müşteri problemlerine çözüm olarak sağlanan bir faaliyet veya faaliyetler dizisi olarak ifade edilmektedir (Grönroos,1990: 27). Bu tanımda hizmetin etkileşim boyutu üzerinde durulmaktadır. Bu etkileşimler müşteri ile hizmeti doğrudan yerine getiren kişi arasında olabileceği gibi; hizmetin sunulduğu çevredeki fiziksel kaynak ve mallarla da olabilir (ztrk, 1998: 4).

Diğer bir tanıma göre hizmet, “ insan ve makineler tarafından insan gayretiyle üretilen ve tüketicilere doğrudan fayda sağlayan ve fiziki olmayan ürünler” dir. Hizmetler soyut oldukları için tüketiciler tarafından bir fayda veya bir tatmin olarak algılanmaktadır (Karahan, 2000: 21).

Başka bir ifadeyle hizmet, “tüketicilerin yaşantılarından kaynaklanan ve çoğunlukla fiziksel olmayan sorunlarını çözmeye veya çözümü kolaylaştıran sistemler, faaliyetler ve faydalar” (İslamoğlu vd., 2006: 18) olarak tanımlanmaktadır.

Yapılan tanımlara göre dokunulmazlık hizmet tanımlarında karşılaşılan bir özellik ve aynı zamanda hizmetlerin en temel özelliğidir. Hizmetlerin açıklanmasında dokunulmazlık/ dokunulabilirlik boyutlarından faydalanılmıştır. Hizmeti tanımlamak kolay değildir ve genel kabul görmüş bir tanımı yoktur. Buna bağlı olarak nelerin hizmet olduğu, hangi işletmelerin hizmet sektöründe faaliyet gösterdiğini kesin olarak söylemek mümkün değildir (Öztürk, 1998: 4).

2.9.2. Hizmet Pazarlaması Kavramı

Hizmet pazarlamasının konusunu oluşturan hizmet kavramı farklı bakış açılarıyla farklı tanımlar yapılmasına olanak sağlayan birçok alanda yaygın bir kullanıma sahiptir.

Var oluş amaçlarını “hizmet vermek; halka tüketiciye hizmet vermek” olarak ifade eden işletmeler hangi alanda faaliyet gösterirlerse gösterebilirler kendilerini bir hizmet örgütü olarak konumlandırmayı seçmekte; bu durum da hizmetin tanımlanması zorlaştırmaktadır (Öztürk, 2003: 3). Genel anlamıyla, hizmet pazarlamasını; satışa sunulan, mamullere bağlı olarak veya olmayarak önerilen faaliyetler, faydalar ve memnuniyetler (Örs, 2007: 4) olarak tanımlamak mümkündür.

Hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmeler, mamul pazarlaması alanında sürdürülen geleneksel pazarlama yaklaşımını, hizmet pazarlaması alanında da sürdürmektedir (Karahan, 2000: 12). Ancak hizmet pazarlaması karmaşıklık hizmetin kendine has özelliklerine göre mal pazarlaması karmasına göre farklılık göstermektedir. Temel pazarlama karmasını oluşturan ürün, fiyat, dağıtım ve tutundurma genel olarak kabul görmüş pazarlama tanımının içerisinde yer almaktadır. Gelişen modern pazarlama anlayışı pazarlama fonksiyonlarının hizmet pazarlaması için yetersiz olduğunu göstermiş; bunun yanında katılımcı, süreç yönetimi ve fiziksel ortamda hizmet pazarlaması karması elemanları arasında yer almıştır (Magrath, 1986:7).

Fiziksel ortam, katılımcı ve süreç yönetiminin klasik hizmet pazarlaması karmasına eklenmesinin sebebi, hizmetlerde katılımcı olarak tanımlanan çalışanların, hizmetin üretildiği yerde tüketilmesi prensibine bağlı olarak önemli olması, hizmetin sunulduğu fiziksel ortamın önemi ve iş süreçlerinin yine üretildiği yerde tüketilmesinden kaynaklanmaktadır. Özellikle süreçte insanın daha fazla yer alması pazarlama karar alma sürecini zorlaştırmaktadır (Karahan, 2006: 51).

Fiziksel mallar, alınıp satılabilir, devredilebilir, depolanabilir ve farklı zamanlarda kullanılmak üzere saklanabilirler. Oysaki hizmetlerin böylesi özellikleri yoktur. Hizmetler, dokunulmaz olması, heterojen olması, depolanamaz olması ve üretildiği yerde tüketilmesi gibi özellikleri ile mallardan farklılaşmaktadır (Palmer, 2005: 16; Grönross, 1990 28). Bu farklılık hizmet pazarlama sürecini zorlaştırmakta ve müşteri odaklı olmayı gerektirmektedir. Toplumların kalkınması ve tüketicilerin bilinçlenmesi ile bir bütün olarak değişen ve gelişen pazarlama anlayışı, hizmetlerde ayrı bir alan olarak gelişmekte ve önemini artırmaktadır.

Buna göre hizmet pazarlamasının üç hedefi bulunmaktadır (Taşkın ve Büyük, 2002: 7):

- Ekonomik hedefler (hizmet gelirlerini, kârlılığı, satışı arttırmak ve iyileştirmek),
- İşletme hedefleri (pazar payını arttırmak, kârın maksimizasyonu vb.),
- Sosyal hedefler (istihdam, kamu yararı, çevre ve doğanın korunması, kalkınma, hayat seviyesinin yükselmesi vb.).

Sonuç olarak, bir ürünün pazarlanması ile bir hizmetin pazarlanmasındaki temel prensipler aynı olmakla beraber kendine özgü nitelikleri nedeniyle, hizmetlerin pazarlanmasında ayrıcalıklar olacağı gözden kaçırılmamalıdır (Cemalcılar, 1999: 90).

2.9.3. Belediyeler Ve Belediye Hizmetlerinin Belirlenmesi

Yerelde yasaların uygulayıcılarından olan belediyeler, belli yasalar çerçevesinde oluşturacakları kent politikaları ile vatandaşlarının beklenti ve ihtiyaçlarına cevap veren yerel örgütlenmelerdir.

Genel anlamda belediye, kentsel nitelikli yerleşim birimlerindeki yerel ortak ihtiyaçlarını düzenlemek ve karşılamakla görevli olan, yerel halk tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip, merkezi yönetimin denetim ve gözetimi altında bulunan kamu tüzel kişisidir (Bozlağan, 2005: 53). Kent yönetiminde en etkin yerel yönetim birimi olan belediyeler, hizmetlerde ekonomik ve yönetsel etkinliği sağlamak amacıyla kurulmuşlardır (Toprak, 2006: 87).

5393 sayılı belediye kanununda belediye; belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak ifade

edilmektedir (2005 Tarih 5393 Sayılı Belediye Kanunu, m.3). Belediyeler, bir taraftan mevcut hizmetleri geliştirerek yerel halka daha kaliteli hizmet sunarken diğer taraftan değişen dünya ve ülke koşulları çerçevesinde yeni ve modern hizmetleri sunmakla yükümlüdür (Top, 1999: 27).

Belediyelerin görev ve sorumlulukları 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14. Maddesinde belirlenmiştir. Bu maddeye göre belediyelerin görevleri şöyledir:

Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler.
- Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

14. maddenin a fıkrası, belediyelerin yapmakla zorunlu olduğu görevleri, b fıkrası ise belediyelerin isteğe bağlı olarak yapacakları görev alanlarını açıklamaktadır.

5393 Sayılı Kanun'un Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlıklı üçüncü bölümünde yer alan 15. maddede ise belediyelerin yetkileri ve imtiyazları 18 fıkra halinde sıralanmıştır. Bunlardan altyapı ve atık yönetimi hizmetleri, çevre düzenleme ile kent içi ulaşım ve toplu taşıma hizmetleri ile ilgili olanlar şöyledir:

- Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek.
- Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek.
- Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.
- Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.
- Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.
- Belediyelerde hizmetler, bir kâr amacı olmadan belediyenin yerel halkın ve çalışanlarının faydalanması için yerine getirdikleri tüm eylemleri kapsamaktadır. Bu hizmetler, yalnızca yol, su, elektrik sağlamak, kanalizasyon çalışmaları yapmak, ulaşım imkânlarını sağlamak değil; aynı zamanda belediye çalışanlarının belirli bir amaca yönelik çalışmalarını ve yerel halkın yararına olan her faaliyeti bu kapsamında değerlendirmek gerekmektedir (Öztemel, 2001: 27-30).

Öyleyse, belediyelerin kentlerde sundukları hizmetler; imar ve planlama hizmetleri, ulaşım hizmetleri, konuta ilişkin hizmetler, çevre koruma hizmetleri, güvenlik

hizmetleri, eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri, kültür hizmetleri, sosyal hizmetler, spor ve rekreasyon hizmetleri ve ekonominin geliştirilmesi hizmetleri olarak sıralanabilir. Buna göre, belediyelerin görev ve sorumlulukları incelendiğinde birer hizmet kuruluşu olduklarını söylemek mümkündür. Belediyeler, sınırları içerisinde yaşayan halka hizmet sunmaktadır. Bireylerin, sosyal bir varlık olarak gereksinim duydukları kamusal hizmetler bu birimlerce karşılanmaktadır. Hizmetlerin yerinden karşılanması ilkesi ile oluşturulan yerel yönetimler, o bölgede yaşayan halka en yakın birim olduklarından, yerelde ortak ihtiyaçları en iyi şekilde tespit edip, hizmet üretimini sağlamakla yükümlüdür (Torlak, 1999a: 29).

2.9.4. Yavaş Şehir Belediye Hizmetlerinde Pazarlama

Rekabetin yüksek olduğu aynı zamanda beklentileri yükselmiş bilinçli müşterinin var olduğu günümüz pazar koşullarında işletmenin müşteri memnuniyetini sağlamadan pazarda başarılı olması ve hedeflerine ulaşması zordur. Pazarlamanın müşteri istek ve ihtiyaçlarını tespitinden bu istek ve ihtiyaçları karşılayacak ürünlerin geliştirilip müşteriye ulaştırılmasına kadar süren süreçte bu süreçte müşterinin de dâhil olması müşteri memnuniyetini arttıran bir faktördür. Müşteri istek ve ihtiyaçlarının bilinmesi, müşteri memnuniyetinin sağlanmasında izlenecek yol açısından çok önemlidir. Sürece dâhil olan müşteri hem ortaya çıkan ürünü sahiplenecek hem de artan müşteri memnuniyetini tecrübe edecektir (Özel ve Polat 2013: 61). Bunu gerçekleştirmek isteyen yerel yönetimlerin müşteri odaklılık, sosyal belediyecilik ve katılımcı belediyecilik gibi konuları da pazarlama stratejilerine eklemeleri gerekecektir.

2.9.4.1. Müşteri Odaklılık

1980'lerden itibaren gelişmiş ülkelerin birçoğu kamu hizmeti yönetiminde bir dönüşüme tanıklık etmiştir. Katı, hiyerarşik ve bürokratik olan kamu yönetimi, esnek, piyasa tabanlı kamu yönetimine evrilmiştir. Bu durum, birçok ülkede hakim olan klasik kamu yönetiminde bir paradigma değişikliği olarak görülmüştür (Ömürgönülşen, 1997: 517). Bu değişiklik, vatandaşlık kavramında bir dönüşüme aracılık etmiş, bu dönüşüm ise devlet anlayışındaki değişimler ve küreselleşmeyle birlikte kamu hizmetlerinde değişimi ve bu bağlamda yeni bir yaklaşımı gündeme getirmiştir. Vatandaş odaklı kamu hizmeti olarak ifade edilen bu yaklaşım, kamusal hizmetlerin tasarım, sunum ve denetiminin her aşamasında vatandaş istek, ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan, bazı

özel sektör araçlarıyla bu süreçleri daha şeffaf, kolay erişilebilir ve kaliteli hale getirip vatandaşları süreçlere dâhil eden, vatandaş memnuniyetini esas alan ve adalet, eşitlik ve kamu yararını gözetmeye devam eden hizmet anlayışını ifade etmektedir (Uysal Şahin, 2014: 113).

İşletme yönetimindeki müşteri odaklılık anlayışının kamuya yansımaları sonucu kamu yönetiminde ortaya çıkan müşteri/vatandaş odaklı yönetim anlayışında (Toker ve Ekici, 2003: 4); öncelikli amaç hizmeti vatandaşa daha nitelikli, etkin ve hızlı şekilde sunmakken; aynı zamanda statükodan kurtulmuş, birbiri ile entegre, etkin, şeffaf ve basitleştirilmiş süreçlere sahip bir devlet yapısının oluşturulmasıdır. Vatandaşlar artık, yetersiz, kalitesiz ve erişimi sıkıntılı kamu hizmetleriyle yetinmemektedirler (Uysal Şahin, 2014: 28). Vatandaşlar, kamu yönetiminden daha iyi hizmet beklemekte, daha verimli ve etkin bir yönetim sistemi talep etmekte ve karar alma süreçlerine daha çok katılmayı istemektedir (Çukurçayır, 2009: 4).

Bu sonucun küreselleşmeyle birlikte ekonomik, teknolojik, toplumsal ve kültürel alanlarda yaşanan değişimle olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü kamu yönetiminde egemen olan organizasyon ve yöntem anlayışı, yerini giderek toplam kalite ve müşteri memnuniyeti hedefleriyle işgören ve paydaşların katılımına dayanan verimlilik yönetimi anlayışına bırakmış; yönetim üzerinde giderek daha çok rol oynayan ve beklentileri artan yurttaş, memnuniyeti hedeflenen müşteri olarak görülmeye; kamu idarelerinin faaliyetleri de kalite standartları sürekli yükseltilmesi gereken "hizmetler" olarak kabul edilmeye başlanmıştır (Uçkan, 2003:5).

Belediyeler açısından bakıldığında durum farklı değildir. Çünkü belediyeler siyasi ve ekonomik açıdan kendilerine yüklenen amaçlar nedeniyle modern kent anlayışının oluşması için aktif olarak çalışıp gelişen kurumlardır. Modern kentlerin oluşumunda güç sahibi olan yönetimlere, sundukları hizmetler açısından da ek yükler gelmiştir. Siyasi vesayetin azaltılması ile güçlenen belediyeler, alacakları kararlar yönünden de pazar odaklı yani vatandaş odaklı olmak durumundadır. Bunun en önemli sebebi şüphesiz siyasi amaçlardır. Tek başına bu amaç bile ihtiyaca uygun hizmetlerin, istenilen maliyetle, istenilen yerde ve istenilen süreçlerle sağlanması için yeterlidir (Güler ve Gürer, 2014: 129-130).

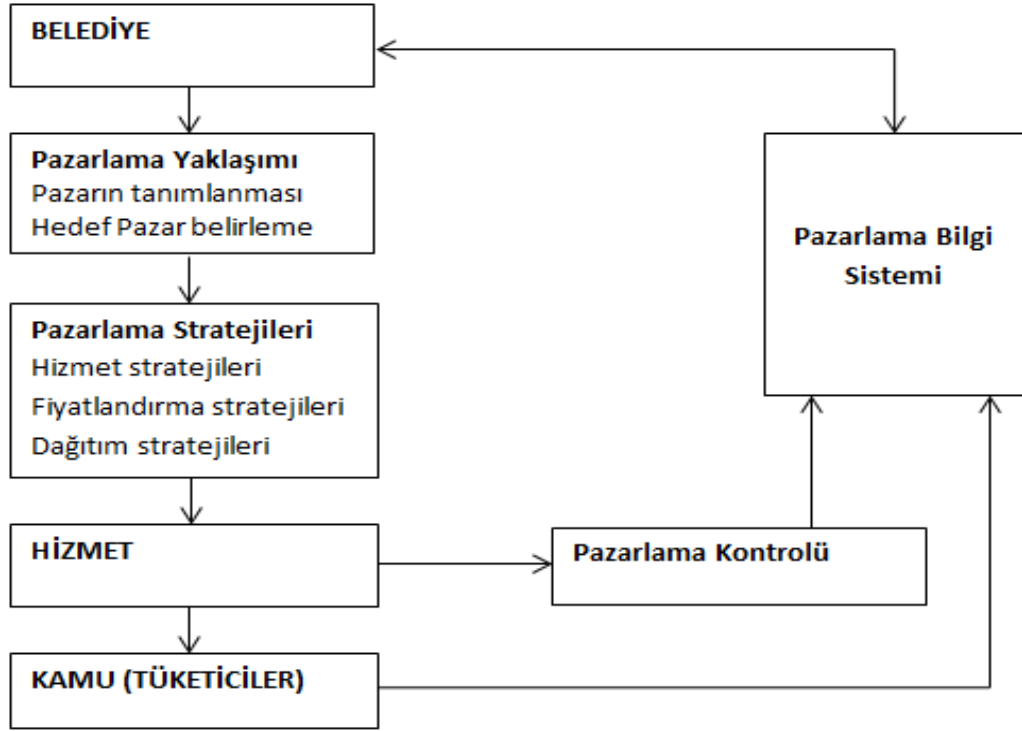
Vatandaş merkezde koyan bu yönetim anlayışında; kamu yönetiminde artan yönetim kalitesi, hesap verebilirlik, kamu hizmetinin sunumunda şeffaflık sağlanması, vatandaşın karar alma aşamasında yönetim sürecine dâhil olması gibi faaliyetleri öne çıkarmaktadır. Öyle ki 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun genel gerekçesinde bile "...yerel nitelikli kamu hizmetlerinin sunumunda hizmetlerden yararlananların memnuniyetini artırmak, hukuka uygunluğu, etkinliği ve verimliliği sağlamak için vatandaş taleplerini temel alan bir anlayışı yönetime hâkim kılmak gerekmektedir. Sonuca, yani çıktılara odaklanan bir yönetimde hesap verebilirliği, açıklığı, saydamlığı, katılımı, öngörülebilirliği kapsayan mekanizmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Hizmetlerin vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulması öngörülerek belediye yönetiminin daha demokratik ve vatandaş odaklı bir anlayışı benimseyecekleri düşünülmüştür. Buna göre, belediye idaresi ve belde halkı arasında sürekli işbirliği, dayanışma ve karşılıklı güven artacaktır. Belediyeler, idarenin bütünlüğüne uygun olarak görev yapan; güvenilir ve öngörülebilir, açık ve saydam, hesap verme yükümlülüğü olan; verimli, etkin ve kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavuşacaklar; demokratik değerlerin yaygınlaşmasına ve refahın artmasına katkıda bulunacaklardır" (TBMM, 2005: 2-8) ifadeleri vatandaş odaklı yönetime vurgu yapmaktadır. Ancak, son yıllarda hızla artan sosyal, ekonomik ve ekolojik sorunlar ihtiyaçların tatmin edici biçimde karşılanmasını zorlaştırmaktadır. Yasalar ve kaynakların kısıtlayıcı yönü, belediyelerin sundukları hizmet kalitesinin iyileştirilmesi konusunda zorluklara neden olmaktadır (Kurgun vd., 2008: 32; Yüksel, 2004: 4; Bozlağan ve Yaş, 2007: 12; Acartürk, 2001: 58).

Vatandaş müşteri olarak gören yeni kamu yönetiminde asıl konu yerel yönetim hizmetlerinde pazarlamaya neden ihtiyaç duyulduğudur. Bu sebeplerden biri; artan gelir ve refah seviyesi yanında rekabetin artması, verimliliğin ve hizmet kalitesinin düşmesi, teknolojiye hızlı gelişme, maliyetlerin yükselmesi, talebin giderek düşmesi, tüketicinin bilinçlenmesi, kamu kuruluşlarına yönelik olarak bütçenin yetersizliği, toplum içinde olumlu bir imaj edinme isteği, gittikçe tüketici odaklı olma zorunluluğu nedeniyle de pazarlamaya odaklanmalarındır (Aslan, 1996: 17). Diğer taraftan devlete bağlı veya devletten destek olarak faaliyette bulunan bu kuruluşlar son yıllarda hem ekonomik hem de buna bağlı olarak dünyada yaşanan değişimlerden ötürü devletten

gelen kaynakların kısılmasına veya kesilmesiyle birlikte rekabetçi ortamda varlıklarını sürdürmek istemeleri pazarlamaya yönelmeleri için diğer bir sebeptir (Hunt, 1976: 24).

2.9.4.2. Yavaş Şehir Belediye Hizmetlerinde Pazarlama Anlayışı

Genel olarak ele alındığında yerel yönetimlerin seçimlerle belirlendiği demokratik ülkelerde siyasi rakipler yerel yönetimler aracılığıyla rekabet etmektedir. Seçilen adayların bir sonraki seçimde tekrar seçilmeleri ancak yerel yönetim hizmetlerinin pazarlanması yoluyla halk tarafından yeniden onay almalarına bağlıdır. Yerel yönetimlerde pazarlama, hizmetlerin tanıtımını, hangi hizmetin gerçekleştirildiği ile ilgili vatandaşın bilgilendirilmesini sağlarken diğer taraftan vatandaşlar açısından bir değer yaratmaktadır. Pazarlama yoluyla yerel yönetimler tarafından sunulan hizmetin tanıtımının yapılması, vatandaşların hizmetten haberdar olmasını ve dolayısıyla faydalanmasını sağlamakta; bu da, hizmetlerin sadece tanıtılması aracılığıyla bile kendileri için bir değer oluşturmaktadır. Diğer taraftan yerel yönetimlerin kent sakinlerinin temel ihtiyaçlarını karşılamak ve yaşam kalitelerini arttırmak olan amaçları da yine pazarlama anlayışını benimsemek yoluyla mümkün görünmektedir. Şekil 2.4.'de belediyelerde pazarlama yaklaşımına ilişkin şemalandırma gösterilmektedir. Buna göre belediye hizmetlerinin pazarlanmasında da temel pazarlama stratejilerinin kullanıldığı söylenebilir. Halkın yapılan hizmetten haberdar edilmesi, tanıtılması ve kararlara katılımının sağlanması halkın memnuniyet düzeyini ve yaşam kalitesini arttıracaktır. Bu da pazarlamayı yerel yönetimler için uygun bir araç haline getirmektedir (Özel Ve Polat, 2013: 58-59).

Şekil 2.4. Belediye Hizmetlerinde Pazarlama Yaklaşımı

Kaynak: Torlak, Ö. “Belediye Hizmetlerinde Pazarlama”, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 1999b/8, (1), 96- 114).

Bir belediyenin yavaş şehir ağına dâhil olması başlı başına pazarlama faaliyetidir. Ağa dâhil olmadan önce ve sonrasında yavaş şehir olmaya yönelik pazarlama stratejileri geliştirip uygulaması şarttır.

2.9.4.2.1. Pazarın Tanımlanması Ve Pazar Bölümlendirme

Tüketiciyi merkezine yerleştiren modern pazarlama yaklaşımında olduğu gibi belediye hizmetlerinde pazarlama yaklaşımında da atılacak ilk adım pazarın tanımlanmasıdır.

“Belirli bir ihtiyacı ve isteği paylaşan, o ihtiyacı ve isteği doyurmaya yönelik ve değişimi gerçekleştirmeye yetkili tüm umulan alıcılar topluluğu” olarak tanımlanan pazar, işletmelerin pazarlama stratejilerine temel oluşturacak ipuçlarını vermektedir (Yükselen, 2001: 77). Tanıma göre pazar, istek ve ihtiyaçlarının karşılanmasını talep eden ve belirli sınırlar içerisinde yaşayan alıcılardan oluşmaktadır. Belediyeler

açısından düşünüldüğünde belediye sınırları içerisinde yaşayan kent sakinlerinin tümü belediyenin pazarını oluşturmaktadır.

Konu yavaş şehir belediyeleri olarak ele alındığında hizmet pazarını belediye sınırları içinde sürekli ve geçici yaşayan kent sakinlerinin oluşturduğu söylenebilir. Seferihisar İlçesi pazarını İlçe sınırları içerisinde yaşayan kent sakinleri oluşturmaktadır.

Vatandaş odaklı pazarlama anlayışıyla hareket eden belediyelerin tüketici istek ve ihtiyaçlarına göre pazarlama stratejilerini oluşturması önemlidir. Pazarını belirleyen belediyeler için bir sonraki adım, satın alıcıların ihtiyaçlarının, isteklerinin ve davranışlarının birbirlerinden farklı olduğunu göz önünde tutarak, her pazar bölümüne farklı pazarlama karması oluşturmak için pazarı farklı bölümlere ayırmaktır (Kotler, vd.,1996: 354).

Kavramsal olarak pazar bölümlendirme stratejisi, tüm pazarın farklı bölümlerine farklı pazarlama stratejileri uygulanması ve geliştirilmesini sağlamaktır (Robert C. Blattberg ve Subrata K. Sen, 1974: 17). Pazar bölümlendirme pazar ile ilgilidir; pazarları tüketiciler oluşturur ve bu tüketiciler birbirlerinden farklı özelliklere sahiptir. Onlar ihtiyaçları, varlıkları, kaynakları, bulundukları yerler, satın alma davranışları ile birbirlerinden farklıdır. Hizmet sunulan bölgenin tamamının bir pazar, bölgede bulunan insanların tüketici olduğu varsayımına göre özel sektörde olduğu gibi belediye hizmetlerinde de tüketici istek ve ihtiyaçları ile yola çıkılmalıdır (Torlak 1999b: 98; Mucuk, 2001: 94). Buna göre belediyelerin kent sakinlerinin demografik, kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi yapılarının belirlenmesi pazarlama stratejisi oluşturma açısından önemli bir adımdır. Böylece pazarda bulunan tüketicinin özellikleri bilindiğinde hangi hizmet/ hizmet grubunun pazarı oluşturan hangi gruba gideceği ile ilgili ayrıntılı bilgiye ulaşılmış olacaktır (Torlak 1999b: 100). Zira tüketiciyi odağına yerleştiren modern pazarlama anlayışında olduğu gibi belediye hizmetlerinin sunulduğu pazar da pazarın, tüketicinin istek ve ihtiyacını karşılayacak yönde pazarlama stratejileri uygulanması ve geliştirilmesi sürdürülebilir yerel yönetimler için önemlidir.

Seferihisar Belediyesi, yavaş şehir adaylığı öncesi yapılan köy ve kahve toplantılarında yavaş şehir ile ilgili kent sakinlerini bilgilendirmiş; istek ve ihtiyaçlarının neler olduğu ile ilgili bilgi toplamıştır. Elde edilen bilgilerden halkın istek

ve ihtiyaçlarını karşılayacak oluşunun yavaş şehir ağına dâhil olmak olduğuna karar verilmiştir. Öyleki Yavaş şehir, insanların birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kendine yeten, sürdürülebilir, el sanatlarına, doğasına, gelenek ve göreneklerine sahip çıkan ama aynı zamanda alt yapısı tamamlanmış, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan, modernizmden uzaklaşmadan teknolojinin kolaylıklarından faydalanmak isteyen kentler için alternatif bir yol çizdiğinden zaten halkın istek ve ihtiyaçlarına denk gelen hizmeti sunmaktadır. Dolayısıyla Seferihisar Belediyesi, Yavaş şehir kriterlerini hem kent sakinlerinin istek ve gereksinimlerini karşılamak hem de kentin markalaşması için bir yol haritası olarak kullanmaktadır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.2. Hedef Pazarın Belirlenmesi

Pazarın tanımlanması, pazarın özelliklerini tüm boyutlarıyla değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Hedef pazarın belirlenmesi ise işletmelere pazarla ilgili fırsat ve üstünlükler sağlamaktadır. Hedef pazarın belirlenmesi, pazarların bölümlendirilerek işletmeye en uygun olan pazarın seçilmesi ile hem işletmenin kaynaklarının en uygun seviyede kullanılarak kâr hedeflerine ulaşmasına hem de rakiplerden gelebilecek tehlikelere karşı hazırlıklı olmasına imkân verecektir. Böylece her bir pazar bölümünün taleplerine odaklanan işletmeler, tüketicinin değişen istek ve tercihlerinin tatmin edilmesine de yardımcı olmaktadır (Uğurlu, 2007: 19).

Hedef pazarlara ulaşmak; pazar bölümlendirme stratejisinin sonucudur. Bu stratejide başlangıç potansiyel tüketici gruplarının analiz edilmesi yani pazar araştırmasıdır. İkinci aşaması, pazar bölümlendirme, bu tüketicilerin benzer özelliklerinin tespit edilmesi ve buna göre gruplandırılmasıdır. Üçüncü aşaması olan hedef pazarlama aşaması, belirlenen bu pazar bölümlerinden uygun olanların seçilmesidir. Dördüncü aşama, seçilen her bir hedef pazarın ihtiyaçlarına uygun pazarlama karması oluşturmaaktır. Bu aşamalar tamamlandıktan sonra artık işletme, her bir hedef pazar için konumlandırma stratejisi geliştirebilir (abuk ve Yağcı, 2003: 117).

Kâr amacı gütmeyen örgütlerin pazarlama stratejisinde ise beş aşamasından söz edilmektedir (Syre ve Wilson 1990'dan aktaran Ekrem, 2006: 394). İlk aşama, tüketici konumundaki birey veya grupların ihtiyaç ve isteklerini belirlemek amacıyla pazarlama araştırması yapılmasıdır. İkinci aşaması, tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılayacak ürün ve

hizmetlerin sunulması aşamasıdır. Üçüncü aşama, tüketiciler ile gereksinimi karşılayan ürün ve hizmetler arasında akıcı ve etkili olarak işleyen bir iletişim ağının oluşturulmasıdır. Dördüncü aşama, sunulan hizmet veya ürünün en uygun zaman, yer ve fiyatta en uygun şekilde müşterilere ulaştırılmasıdır. Beşinci aşaması, tüketicilerin tatmin olmuş ve sadık bir müşteri olarak kalmalarının sağlanmasıdır.

Belediyelerin sundukları hizmetler çeşitlilik gösterdiği için sundukları hizmet veya hizmet grubu ile ilgili hedef pazarlamaları zorunlu hale gelmiştir. Çünkü hedef pazar tespiti ile her pazar bölümünün hizmet önceliği belirlenmiş olacaktır (Torlak, 1999b:100). Yavaş şehir belediyelerinde temel sorun yavaş şehrin hangi hedef kitleye hitap edeceğidir.

Pazarlama odaklı hareket etmek zorunda olan yavaş şehir belediyeleri için yapılan pazar araştırması ve araştırma sonucu pazarın bölümlendirilmesi ve sonrasında belirlenen hedef pazarlar için pazarlama amaçlarının belirlenmesi zorunludur. Seferihisar Belediyesi de yavaş şehir ağına dâhil olmadan önce halkı bilgilendirmiş, istek ve ihtiyaçları belirlenmiş ve bu gereksinimleri karşılayacak adımın yavaş şehir ağına dâhil olma olduğuna kesin olarak karar verdikten sonra yavaş şehir kriterlerini uygularken; hangi kriterin hangi hedef pazar için olduğunu yapılan fizibilite çalışmalarıyla desteklemiştir. Bu da belediyenin ihtiyaçları karşılayacak doğru fikirler ürettiğini göstermektedir. Aynı zamanda, belirli aralıklarla akademisyenlerden oluşan bilim komitesi ile yapılan toplantılarda uzman görüşüne de başvurmaktadır. Buna göre Yavaş Şehir'in temel taşlarını oluşturan yerel tohumları korumak, yöresel lezzetleri gün ışığına çıkarmak, yerel üreticilerin gelecekleri ile ilgili söz hakkına sahip olması konusunda destek olmak, kenti marka şehir yapmak; yavaş şehirlerin hedef pazarları ve hedef pazara sunulacak hizmetler için ipucu vermektedir. Örneğin; yavaş şehir olma koşullarından kentsel yaşam kalitesi politikaları başlığı altında yer alan “Yerel ürünlerin ticarileşmesi için alanların yaratılması” kriteri kapsamında mandalina üreticileri için “Mandalina Üreticiler Birliği”, zeytin üreticileri için “Zeytin Üreticileri Birliği” balıkçılara balıkçılık hakkında bilgilendirme ve destek için “Sürdürülebilir Balıkçılık Projesi”, ev hanımları için “Kadın Emeği Evleri”, sosyal uyum başlığı altında yer alan genç neslin istihdam durumu ve gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü alanların ve bir gençlik merkezinin mevcudiyeti kriterleri kapsamında Gençbank Projesi ve Doğa Okulu hayata geçirilmiştir. Öte yandan “Yavaş Mutfak ” projesi ile Seferihisar'ın kendi

değerlerini, ürünlerini ve yemeklerini kullanarak sürdürülebilir turizm alanında hem kentin kapasitesini arttırmak, hem kadınların örgütlenmesine destek olmak hem de Türkiye’deki diğer Yavaş Şehirlere uygulanabilecek bir model oluşturulmuştur (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

Hedef pazarın belirlenmesi ve sonrasında sunulan yerel yönetim hizmetlerinde dikkat edilmesi gereken nokta, bu hizmetlerin yerine getirilmesinde kent sakinlerinin memnuniyetinin ne derece sağlanabildiğinin ölçülebilmesi ve düzeltici-önleyici faaliyetler geliştirilerek, vatandaş odaklı hizmetler sunabilmesidir (Henden ve Henden, 2005: 49). Çünkü hizmet, halk tarafından tüketilmekte ve halkın sunulan hizmetten memnun kalması yerel yönetimin başarısının göstergesi sayılmaktadır. Dolayısıyla yönetimler, kent sakinlerinin istek ve beklentileri ile ilgili bilgi toplamak için yöntemler oluşturmak durumundadırlar. Bu yöntemleri, vatandaşa uygulanan anketler, hizmet sunulan kent sakinlerinin doğrudan talepleri, hizmetin gerçekleşmesi sırasında toplanan bilgiler, tüketiciler arasında yapılacak gözlemler, hedef gruplar belirlenmesi, hedef kitle ile (vatandaşlarla) görüşmeler, semt toplantıları, şikâyet veya hizmet talep formları, danışma kurulları, halkın yaptığı toplantılara katılmak, sosyal görevlerde arazi ilişkiler kurulması ve kitle iletişim araçlarının yakından izlenmesi olarak sıralamak mümkündür (Osborne and Gaebler 1992: 177-179). Böylece sözkonusu yöntemlerle toplanacak bilgilerle, kent sakinlerinin ihtiyaçlarında herhangi bir değişimin olup olmadığı tespit edilip raporlanabilir, değişimin zamanında izlenmesiyle hizmet yeni ihtiyaca göre farklılaştırılabilir.

Seferihisar Belediyesi her perşembe günü yaptığı Halk Günü ve Sosyal Danışma Müdürlüğü aracılığı ile yaptığı çalışmalar ile vatandaşların tüm talep, istek ve ihtiyaçları tespit edilmektedir. Diğer taraftan ihtiyaçların belirlenmesi, katılımcı belediyeçilik anlayışının yönetim anlayışına yerleşmesi ve önemli yönetsel kararlara tabandan tavana katılım süreci ile mümkündür. Seferihisar Belediyesi katılımcı belediyeçilik anlamında halkın katılabileceği toplantılar düzenlenmekte; alınacak kararlar halka sunulmakta ve düzenli aralıklarla anket çalışmaları yapılmaktadır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.3. Belediyelerde Hizmet Pazarlama Stratejileri

Küreselleşme ile birlikte devlet anlayışında meydana gelen değişim sonucu ortaya çıkan yeni kamu yönetiminin felsefesi, vatandaşın istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetlerin yerel yönetimlerce yerine getirilmesi şeklindedir (Özer, 2005:4). Yeni kamu yönetimi anlayışı, hizmetin daha kaliteli, etkin ve etkili şekilde yerine getirebilmek için, işletmelerin benimsemiş olduğu yönetim tarzını uygulamaktadır.

Bu yönetim tarzını benimseyen bir belediye yönetiminin, işletmelerin uyguladığı stratejileri geliştirmesi ve uygulaması için belediye hizmetlerinde pazarlama yaklaşımını benimsemesi gerekmektedir. Böylece pazarı tanımlanmış; tüketicileri hizmetler bakımından bölümlere ayrılmış; bölümleri oluşturan halkın istek ve ihtiyaçlarına uygun hizmet sunulmuş bir belediye yönetiminde başarı kaçınılmaz olacaktır.

Belediyeler, hizmetlerinin sunumunu yapmak için pazarlama fonksiyonlarını kullanırken, pazarını oluşturan kent sakinlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için pazarlama karması elemanları olan mal/hizmet, fiyatlandırma, dağıtım ve tutundurma elemanlarını kullanmaktadır. Belediyeler siyasi iktidarın etkisine açık olduklarından siyasi başarı ve sürdürülebilirliği sağlamak için de pazarlama stratejilerini kullanmaktadır.

2.9.4.2.3.1. Hizmet Stratejileri

Belediyeler ürettikleri mal ve hizmeti satan ancak kâr amacı gütmeyen örgütlerdir. Belediyelerin hedef pazarlarının çok farklı kesimlerinden oluşması ve her kesime ayırt etmeksizin hizmet sunması zorunluluğu vardır. Dolayısıyla belediyeler, pazarlama stratejilerini tüketiciler, işletmeler, kurumlar ve devlet kuruluşlarına uygulamaktadır. Bu yolla belediyeler, farklı hedef pazarların talebini devam ettirmeye çalışmaktadır (Stevens, 1968: 198).

Kâr amacı güden işletmelerin aksine belediye yönetimlerinde rekabet zayıf olsa ve kâr elde etmek temel amaç olmasa da, belediyelerin hizmetten faydalananlara kaliteli hizmet sunması gerekmektedir. Çünkü kentte yaşayan sakinler belediye hizmetlerinin doğru seçilmiş hedef pazar istek ve ihtiyaçlarına uygun olarak uygulamaya geçirilmesi sonucu kentsel yaşam kalitelerinde meydana gelen değişime duyarlılık göstermektedir. Yavaş şehir felsefesinin temelini oluşturan yaşam kalitesi bu duyarlılığa cevap veren

önemli bir çıktı olurken aynı zamanda amaçları siyasi olarak halkın desteğini kazanmak ve böylece yerel seçimlerde tekrar seçilmek olan belediyelerin konumunu güçlendirmektedir.

Belediyelerde hizmetin kamu hizmeti sayılabilmesi için gerçekleşmesi gereken koşul, hizmetin kamuya yöneltilmiş ve kamuya yararlı olması (sosyal fayda yaratması); diğer taraftan da hizmetin ilgili kamu kuruluşunca denetim altında tutulmasıdır. (Bozkurt vd., 1998: 128-129). Bu yönüyle, özel sektör mal ve hizmetlerinden ayrılan kamu hizmetlerini, nitelikleri bakımından özel sektör kuruluşlarının sunduğu mal ve hizmetlerden ayıran yönler şöyledir (Gözlü, 1996: 48):

- Kamu hizmetleri, vatandaşların ortak toplumsal ihtiyaçlarını karşılayarak sosyal fayda yaratmak amacıyla yapılırken, özel sektörde mal ve hizmetler kâr elde etmek için sunulmaktadır.
- Özel sektörde mal ve hizmet üretiminde rekabet varken, kamu kuruluşlarınca sunulan hizmetlerin sunumunda rekabet söz konusu değildir.
- Özel sektörde, bir müşteri grubunu esas alarak hedef pazarda uzmanlaşmaya giderken, kamu hizmeti veren kuruluşlar ise bir hizmeti verirken birden çok hedef grubunu göz önünde bulundurmak zorundadırlar.
- Özel sektör işletmeleri, genel olarak ölçülebilir somut nitelikli mal ve hizmetler üretirken, kamu hizmetlerinin somut mamullere dönüştürülebilmesinde diğerleri gibi niteliksel ve niceliksel olarak ölçümlenmesi zordur.
- Özel sektör ürettiği mal ve hizmeti müşterilerin değişen isteklerine göre yeniden üretirken topluma sunulan kamu hizmetlerinin kullanımı ve tüketimi ise kamu hizmetlerinin özellikleri dolayısıyla vatandaşların istek ve beklentilerine aynı oranda uygun düşmeyebilir.

Yavaş şehir ağına dâhil olmak belediyeleri başlı başına pazar temelli olmaya zorlamıştır. Çünkü Yavaş Şehir'e dâhil olmak için hizmet-pazar-yerel halk çerçevesinde bakmak ağa dâhil olmanın temel hedeflerinin bir parçasıdır. Belediye hizmetlerinde pazarlama yaklaşımli stratejilerin uygulanması, benimsenmiş pazarlama yaklaşımli yönetim anlayışı ile mümkün olmaktadır. Bu yaklaşım, yavaş şehir ağına dâhil olmuş yavaş şehir belediyelerine, kentlerin geleceklerini güvence altına alabilmelerinde ve markalaşma konusunda diğer belediyelere göre önemli bir imkân ve rekabet ortamı

sunmaktadır. Seferihisar Belediyesi'nin ilk olarak 2009 yılında ağa dâhil olmak için attığı adım ve sonrasında hem kentin markalaşması hem de yerel değerlerini koruyan kent imajını yaratması yönetimin hem hizmet hem de pazarlama anlayışına ışık tutmaktadır. Öte yandan gerek ağa dâhil olmanın zorunluluğu olan hizmet kriterlerini yerine getirmek; gerekse de kriterleri yerine getirmenin sonucu kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesinde meydana gelen olumlu değişim belediyeyi rakiplerine göre daha avantajlı hale getirmiş; aynı zamanda bu değişimi gören diğer belediyelere yavaş şehir olmanın getiri ve götürülerini göstererek öncülük etmiştir.

İlk bölümde ayrıntılarıyla bahsedildiği üzere Yavaş Şehir adaylığı ve sonrasında belediyelerin yerine getirmesi gereken toplam 72 kriter genel olarak belediye hizmetlerini kapsamaktadır. Yavaş Şehir kriterlerini genel belediye hizmetlerinden farklılaştıran yanı kentleri tek tipleşmeye karşı taahhüt altına alma garantisi vermesidir.

2.9.4.2.3.2. Fiyatlandırma stratejileri

Belediyelerin çok fazla çeşitlilikte hizmet ürettiyor olması, bu hizmetleri farklı biçim ve zamanlarda farklı hedef kitlelere sunması fiyatlandırmayı da zorlaştıran bir durumdur. Hizmetlerin standartlaşmamış olması ve heterojen olması yine fiyatlandırmayı zorlaştırmaktadır.

Kamu hizmetlerinde birçok hizmet bedelsiz sunulmakta, siyasi koşullar fiyatlandırmada etkili olmakta ve fiyatlandırma rekabetten uzak şekilde yapılmaktadır. Bu durum kamu hizmetlerini pazarlama uygulamalarında dikkat edilmesi gereken bir konudur. Her ne kadar özel işletmelerde mal ve hizmetleri fiyatlandırmanın tüm güçlüklerine rağmen fiyatlandırma “maliyet artı” metoduna göre yapılırsa da belediye hizmetlerinde genel olarak “temel hizmetlerde maliyet veya maliyet altı fiyatlandırma” veya “fiyat farklılaştırma stratejileri ”ne göre yapılmaktadır. Maliyet veya maliyet altı fiyatlandırma, ulaşım, içme suyu, sosyal ve spor hizmetleri gibi hemen hemen herkesin kullandığı hizmetlerde uygulanmakta; talep edeni sınırlı olan kültür, sanat ve eğitim gibi hizmetlerde ise fiyat farklılaştırma stratejisi kullanılmaktadır (Torlak, 1999b: 108).

Kâr amaçsız işletmelerin fiyatlandırma amaçları ile kâr amacı güden işletmelerin amaçları arasındaki diğer farklılıklar ise şöyle sıralanabilir (Cemalcılar, 1994: 222):

- Kâr amaçsız kuruluşlar maliyetlerini karşılayacak bir fiyat saptamaya çalışır. Önemli olan, işletmenin maliyetinin ne kadarını fiyatı ile karşılayacağıdır.

Belediye hizmetlerinde toplu taşıma hizmetlerinin fiyatlandırması bu yolla yapılmaktadır.

- Kâr amaçsız işletmelerin çoğu, hizmetlerini kullanan tüketici sayısını maksimize etmeye çalışmaktadır. Bu durumda genellikle hizmetleri ücretsiz sunarak çok müşteri çekmektedir. Özellikle kütüphane hizmetlerinde uygulanmaktadır.
- Pazarı yıldırma; belirli bir mamulün/hizmetin satın almasını azaltmak/önlemek amacı gütmektedir. Bu tür hizmet veya mamul ya insanlar için zararlıdır veya kıt olan bir kaynağın tüketimi azaltılmaya çalışılmaktadır. Belediyeler, belirli kullanım oranlarından sonra su israfını önlemek amacıyla fiyatı kademeli olarak arttırmaktadır.

Belediye hizmetlerinde hizmetlerin fiyatını, özel mal ve hizmetlerde olduğu gibi arz-talep arasındaki karşılıklı denge belirlememektedir. Temel hizmet niteliği taşıyan ve vatandaşların ortak ihtiyacını karşılayan cadde, sokak, park, bahçe, kaldırım, kanalizasyon, atıkların toplanması, depolanması, ayrıştırılması, çevrenin korunması, gıda denetimi, sinyalizasyon gibi belediye hizmetleri fiyatlandırılmazken; özellikle bölünebilen ve bireyselleştirilebilen içme suyu, yapı ruhsatı, mezbaha, otopark, şehir içi yolcu taşımacılığı ve defin gibi kullanıcıları belirlenebilen hizmetlerinin belirli bir bedel karşılığı sunulması mümkündür (Erdoğan, 2010: 25). Belediye hizmetlerinde fiyatlandırma yapılan hizmet alanlarında düşük gelirli belde halkının durumu, yaşlı veya öğrenci olması gibi durumlar dikkate alınmalıdır.

Yavaş şehir kriterleri kapsamında verilen hiçbir hizmet fiyatlandırma kapsamında değildir. Hatta fiyatlandırılması gereken bazı hizmetlerden ücret alınmamaktadır. Haftanın bir günü faaliyet gösteren Sığacık Pazarı'nda kadınların açtığı tezgâhlar için işgaliye ücreti alınmamaktadır. Çünkü bu pazarlar hem yavaş şehir olmanın zorunlu kriterlerinden olan yerel üretimi ve üreticiyi desteklemek hem de kadınların ekonomiye kazandırılması için atılmış önemli adımlardır. Yine üretici, iyi tarım yöntemleri ile ilgili belediye uzmanlarınca ücretsiz bilgilendirilmektedir (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.3.3. Dağıtım stratejileri

Hizmetlerin dağıtımı, hizmeti sunan ve kullanan arasında oluşan yüzyüze ilişkiyi veya doğrudan bir dağıtım kanalını gerektirmektedir (Uğurlu, 2007: 175). Belediyelerin

sunmuş oldukları hizmet kullanıcıları coğrafik olarak geniş bir alana yayıldığından ve farklı tüketiciler farklı hizmetleri farklı yer ve zamanda talep ettiklerinden dağıtım önemli bir faktör olmaktadır.

En kaliteli ve fiyatı uygun olan hizmetler bile etkin bir dağıtım olmaksızın başarılı olamamaktadır. Çünkü hizmet ve fiyat stratejilerinin başarısı, onların istenilen yer, zaman ve koşullarda bulunmasıyla ilintilidir. Özellikle kamu hizmeti olarak sunulan mal ve hizmetler için gerekli olan farklılaştırılmış pazarlama stratejileriyle hangi hizmetlerin hangi pazar bölümü için olduğu iyi tespit edilmelidir Böylece farklı hizmetler, hizmetleri kullanan kullanıcılara göre farklı yaklaşımlarla dağıtılabilecektir. Sokak lambaları gibi tüm pazar bölümlerine hitap eden hizmetler kitle pazarlama yaklaşımına göre; çocuk ve yaşlılar gibi farklı gruplara yönelik sosyal hizmetler gibi hizmetler farklı bölümlere farklılaştırılmış yaklaşımla; lise eğitimi gibi bir pazar bölümüne sunulan bir hizmet ise yoğunlaştırılmış pazarlama yaklaşımı ile sunulacaktır (Torlak, 1999b: 110).

Belediye hizmetlerinin pazarlanması açısından esas olarak belediye yönetimlerinin uygulayacakları dağıtım stratejilerini “yoğun dağıtım stratejisi” ve “seçici dağıtım stratejisi” olarak ikiye ayırmak doğru olacaktır. Buna göre “yoğun dağıtım stratejisi”ni eğitim, cadde ve sokakların temizlenmesi, çöplerin toplanması, içme suyunun sağlanması ve ulaştırma gibi temel hizmet niteliği taşıyan belediye hizmetlerinde; “seçici dağıtım stratejisi”ni sadece talep edenlerin istekleri doğrultusunda yerine getirilen kültürel, sportif, özel eğitim vb. temel hizmetler dışında kalan belediye hizmetlerinde kullanmak mümkündür (Torlak, 1999b: 111).

Vatandaşların değerlerine göre şekillenen belediye hizmetlerini bir kısmı da özelleştirme yoluyla yerine getirilmektedir. Seferihisar Belediyesi’nde özelleştirilen herhangi bir hizmet alanı bulunmamaktadır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.3.4. Tutundurma stratejileri

İşletmenin tüketici istek ve ihtiyacını karşılayacak mal veya hizmeti üretmesi, fiyatlandırması ve istenilen yer ve zamanda tüketicinin satın alacağı şekilde elinde bulundurması yanında satışı arttıracak pazarlama faaliyetlerinde bulunması gerekmektedir.

Tutundurma olarak ifade edilen bu pazarlama faaliyeti, işletmenin ürettiği mal veya hizmetlerin varlığını tüketicilerine duyuran ve işletmenin yaşamasını, gelişmesini sağlayan stratejik bir pazarlama aracı olarak ifade edilmektedir (Mucuk, 2001: 269).

Hizmetler nitelik olarak soyut olduğundan ve dolayısıyla hizmetin sunulmadan gösterilememesi tutundurmanın etkin şekilde yapılmasını zorlaştırmaktadır. Hizmetlerin özellikleri itibariye elle tutulur gözle görülür olmaması tutundurma faaliyetlerinin hem hizmetten ayrı hem de hizmetle birlikte yürütülmesini zorunlu kılmıştır. Öyle ki, reklâm ve halkla ilişkiler gibi tutundurma yöntemleri ile hizmetler tüketicilere duyurulmakta, tanıtımı yapılmakta ve müşteriler satın almaya ikna edilmektedir. Ancak diğer yandan hizmet sunumu esnasında da hizmetin sunulduğu yer, hizmeti sunan personelin tavır ve davranışları, hizmetin kalitesi ve fiyatı gibi bir takım koşullar ve eylemlerde pazarlama iletişiminin birer parçası olmaktadır (Uğurlu, 2007: 177).

Küreselleşmenin benzer kentler yarattığı son yıllarda birbirine benzemek istemeyen, özünü ve kimliğini korumak amacıyla bir araya gelen kentlerin uluslararası Yavaş Şehir birliğine katılmak için birçok kriteri yerine getirme zorunluluğu vardır. Ancak tutundurma aşamasında her bir kriterin tek tek anlatılması zor olacaktır. Temel dayanaklarının ifade edilmesi yeterlidir. Kentin yerel özelliklerine, doğasına, sanatına sahip çıkacağının mesajının verilmesi diğer taraftan da tüm kriterlerin yerine getirileceğinin taahhüt edilmesi gereklidir. Yavaş şehir felsefesinin kent sakinlerine ve esnafa anlatılması ile birlikte oluşuma sahip çıkmaları ile ilgili tutundurma faaliyetleri gerçekleştirilmelidir (Sezgin ve Ünüvar 2011:153).

Yavaş Şehir'in başarıya ulaşması için kent sakinlerinin bu felsefeye sahip çıkması gerekir. Bunun için de Yavaş Şehir uygulayıcısı olan Belediyeler tarafından yavaş şehir olmanın ne anlama geldiği, yavaş şehir ağına dâhil olmanın kente neler kazandıracağı, amaçları, hedefleri, beklentileri ile ilgili etkin ve etkili bir çalışma yapılması şarttır. Bu da ancak pazarlama stratejilerini kullanan pazarlama temelli yönetim anlayışı ile mümkün görünmektedir.

2.9.4.2.3.4.1.Reklam Stratejileri

Belediyeler sundukları hizmetleri en etkin şekilde tanıtmak durumunda olduğundan hem kendi kurum kimliklerini hem de sunulan hizmetlerin tanıtımında reklamı kullanmak durumundadır (Torlak, 1999b: 112). En basit ifadeyle üretici ve

tüketici arasında iletişim aracı olan reklam (Olalı ve Doğan, 1988: 93), yavaş şehir belediyesi hizmetlerinin tutundurulmasında önemli bir araçtır. Yavaş şehir açısından reklam, hizmetin kitle iletişim araçları ile belirli ücret karşılığında hedef kitlelere tanıtılmasıdır. Yavaş şehir ile ilgili temel sıkıntı oluşumun yeterince bilinmemesidir. Bu nedenle geniş kitlelere kavramın duyurulması ve pazarlanması açısından reklam etkili bir kitle iletişim aracıdır. Televizyon, dergi, internet kullanılacak diğer önemli reklam araçlarıdır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:161).

Yavaş şehir olduktan sonra Seferihisar Belediyesi yavaş şehir tanıtımını yapmak için bütçesinin önemli bir kısmını reklam giderlerine harcamıştır. Halen de Yavaş Şehir kapsamında yerine getirilen hizmetler İlçe'nin sekiz ayrı noktasında bulunan kent bilgi ekranları ve İlçe Merkezi'nde bulunan LED ekranda halka duyurulmaktadır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.3.4.2. Kişisel Satış Stratejileri

Ulaştırma, temizlik, kütüphane gibi belediye hizmetinde hizmeti sunanla hizmeti alan kişi karşı karşıyadır. Bu nedenle bu hizmeti veren çalışanlar satış personeli olarak değerlendirilebilir (Torlak, 1999b: 112). Çünkü çalışan ile hizmeti alan kişi veya grup arasında doğrudan bir ilişki vardır ve reklamın tersine iletişimin çift yönlü olması nedeniyle çalışan, hizmeti alan kişinin istek ve ihtiyaçlarının yakından takipçisidir. Dolayısıyla çalışanların kişisel satış elemanı olarak düzenli ve sürekli olarak hizmet içi eğitimle eğitilmeleri önemlidir.

Seferihisar Belediyesi ağı dâhil olduğu 2009 yılından bugüne kadar belediye çalışanlarının ve yöneticilerinin her proje ve çalışmada yer almasına özen göstererek; aynı zamanda düzenli olarak belediye çalışanlarına ve yöneticilere hizmet içi eğitim vermektedir (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.3.4.3. Halkla İlişkiler Stratejileri

Tutundurma faaliyetlerinde kullanılacak önemli bir araç halkla ilişkilerdir. Halkla ilişkiler faaliyetleri hedef kitleyi etkilemek için hazırlanmış planlı, inandırıcı iletişim araçlarıdır. İletişim kurulmak istenen hedef kitlenin desteği ve işbirliği kazanılırken diğer taraftan hedef kitlenin istek ve ihtiyaçlarını öğrenmek için etkili bir araçtır (Sezgin ve Ünüvar, 2011:166). Kamu kuruluşlarında halkla ilişkiler faaliyetleri ise “bir kamu kuruluşunun ilişkide bulunduğu toplum kesiminin güven ve desteğini

sağlamak için giriştiği, iki yönlü iletişime dayalı, sonuçta kamuoyunda kuruluşun, kuruluşta da toplumun istediği yönde değişikliklerin gerçekleşmesine, böylece kuruluş ile çevresi arasında olabilecek uygun ölçekte uyum ve denge sağlanmasına yönelik sistemli ve sürekli çabalardır” şeklinde tanımlanmaktadır (Kazan, 2007: 19).

Belediye hizmetlerinde en üst yönetim kademesinden en alt kademe çalışanlara kadar herkesin birer halkla ilişkiler elemanı olarak görülmesi ve belediye yönetimi, hizmetlerinin tanıtımında ve benimsetilmesinde buna uygun stratejiler geliştirilmesi önemlidir (Torlak, 1999b: 113). Ayrıca reklam gibi tutundurma araçları ile ulaşılabilen vatandaşlara ulaşılmasında etkin bir yöntem olarak kullanılabilir. Halkla ilişkiler faaliyetlerinin diğer tutundurma araçları ile birlikte kullanıldığında daha iyi sonuçlar vereceği kesindir.

Seferihisar Belediyesi yavaş şehir olduktan sonra hizmet üretme, sunma ve hizmet sonrası Belediye'nin halkla ilişkilerindeki olumlu ve olumsuz durumların tespiti için Halkla İlişkiler Müdürlüğü çözüm masasını aktif olarak kullanmakta; Kadın Danışma Müdürlüğü anket çalışması ve memnuniyet çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca sivil toplum kuruluşları, kooperatifler ve diğer kamu kuruluşları ile Seferihisar'da gerçekleştiren her projede ve etkinlikte birçok ortaklık sağlayarak halkla ilişkileri etkin şekilde kullanmaktadır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.4. Yavaş Şehir Belediyelerinde Sosyal Belediyecilik Ve Sosyal Sorumluluk

Sosyal Belediyecilik, yerel yönetimlere sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen bir modeldir. Bu çerçevede; kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo - kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılmasını öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet konusunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel yönetimlere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yüklemektedir (Akdoğan, 2002: 15). Pazarlama anlayışını benimsemiş bir belediye, kendini topluma karşı daha sorumlu hissetmek durumundadır. Çünkü belediyeler, sosyal olarak sorumlu olmanın hem kendileri hem de belediye sınırları içinde yaşayan halka fayda sağladığını bilmektedir.

Bir beldede yaşayan halkın mahalli ortak ihtiyaçlarını gidermek şeklinde ifade edilen belediyelerin kuruluş amaçları, sosyal sorumluluklarını belirlemede belirleyici olmaktadır. Bu durumda yerel yönetimlerin sosyal sorumluluk alanları, temel işlevlerini yerine getirmek, yani gerekli yerel ihtiyaçları üretmek, halka sunmak ve vatandaşın beklentilerini gidermek olarak sıralanabilir (Özer, 2013: 35). Belediyelerde sosyal belediyeçilik alanında yürütülen hizmetler, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinde; “Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı sınırları içerisinde olmak kaydıyla, sosyal hizmet ve yardım (...), meslek ve beceri kazandırma(...).hizmetlerini yapar ve yaptırır; belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur(...). Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır.” şeklinde ifade edilmektedir.

Yavaş Şehir ağına dâhil olmak belediyelere sosyal belediyeçilik kapsamında sosyal sorumluluk yüklemiştir. Sosyal belediyeçilik, belediyeçiliğin sadece yol su altyapı gibi hizmetlerden ibaret olmadığı bunun yanında kent sakinlerinin sosyal ve kültürel yönden de beslenmesi gerektiği düşüncesi ile hareket etmektir. Gençlik merkezleri oluşturmak, engellilere destek vermek, kültür hizmetleri ve vatandaşların kendilerini geliştirmelerini sağlamak ve konut üretimi sosyal belediyeçilik hizmetleri arasında sıralanabilir. Yavaş Şehir olma kriterlerinden “Sosyal Uyum” ana başlığı altında sıralanan; azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar, farklı etnik kökene sahip insanların aynı mahallede yaşaması, engelli kişilerin entegrasyonu, çocuk bakımının desteklenmesi, genç neslin istihdam durumu, belediyenin kamu konut yatırımı, gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü bir alanların ve bir gençlik merkezinin mevcudiyeti gibi koşullar ağına dâhil olan belediyelerin bu koşulları yerine getirmesi ile birlikte sosyal belediyeçiliği uygulamaları anlamına gelmektedir.

Seferihisar Belediyesi, sosyal belediyeçilik ve sosyal sorumluluk adına Seferikart projesi ile esnafla yapılan anlaşma düşük gelirli kent sakinlerine indirim sağlanmaktadır. Toplumda dezavantajlı grupların (kadın, çocuk, genç, işsiz, engelli vb.) yaşam kalitesini arttırmalarına imkân sağlayan kadın emeği evleri açmıştır. Yerel üreticiyi destekleme kapsamında İlçede yaşayan kadınların kurduğu Hıdırlık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ile kadın üreticilere ekonomik yönden kendilerini gerçekleştirdikleri bir ortam sağlanmıştır. Kent Belleği Anı Evi ile kent kültürü, yaşam

alışkanlıkları ve kentin tarihinin sergilenerek geleceğe aktarılması sağlanmıştır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

Seferihisar Belediyesi, gerçekleştirdiği projeler ve yapılan hizmetlerin daha şeffaf ve anlaşılır olabilmesi için ilçede bulunan Kent Bilgi Ekranlarından istenilen bilgilere ulaşılabilmesini sağlamıştır. Ayrıca halkın ihtiyaç duyduğu ve haberdar olmak istediği tüm bilgileri kent merkezinde bulunan LED ekran, Belediyenin yürüttüğü sosyal ağlar, mobil uygulamalar ile ve Belediye'yi ziyaret ederek halkın belediye hizmetlerine erişimleri sağlanmıştır (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

2.9.4.2.5. Yavaş Şehir Belediyelerinde Katılımcı Yönetim Anlayışı

Belediyeler, etkin ve verimli hizmet sunumu yanında bireylerin yönetime katılmasını sağlayan, demokratik, katılımcı ve çoğulcu demokratik birimler olarak kabul edilmektedir (Berk, 2003: 49). Çünkü belediyeler, bir yandan yerel halkın mal ve hizmet taleplerini karşılarken aynı zamanda hemşerilerine yönetime katılımını sağlamaktadır (Falay, 1996:5-6).

Son yıllarda yeni kamu yönetimi anlayışına göre yerel yönetimlerin- özel sektör işletmelerinde olduğu gibi vatandaşı müşteri olarak gördüğü yönetim anlayışında- vatandaş memnuniyetine dayalı katılımcı yönetim uygulamaları kamu yönetiminin bir parçası haline gelmiştir (Bayraktar, 2007: 471). Bu durum kamu kesiminde katılımcı ve demokratik yönetim, hesap verme sorumluluğu, kalite, vatandaş ve sonuç odaklı yönetim, etkinlik, verimlilik ve ekonomiklik gibi yeni kamu yönetimi prensiplerinin yaygınlaşmasına olanak sağlamıştır (Saran, 2004: 187).

Diğer taraftan katılımcı belediyeçilik anlayışı kapsamında Belediye Kanunu'nda sivil toplum kuruluşlarına ayrı bir önem verildiği ve katılımcı yönetimi sağlamaya dönük olarak kent konseylerinin kurulmasının yasal dayanaklarına zemin hazırladığı görülmektedir. Öyle ki 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun Kent Konseyleri ile ilgili 76. maddesinde “Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır ” ifadelerine yer verilmiştir.

Yavaş şehir olma kriterleri içerisinde de katılımcı yönetim anlayışına vurgu yapılmaktadır. “Misafirperverlik Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” başlığı altında yer alan “Önemli yönetsel kararlara tabandan tavana katılım sürecini sağlayacak aktif tekniklerin benimsenmesi” kriteri katılımcı belediyeçilik anlayışını desteklemektedir. Bu bağlamda Seferihisar Belediyesi, Yavaş Şehir hareketine ilk başladığında Seferihisar’ın resmi internet sitesinde 300’ü aşkın Yavaş Şehir gönüllü katılımcısı ile kent sakinlerinin bu projeyi sahiplenmesi ve destek olması sağlanmıştır. Zira hiçbir kalkınma modelinin toplumsal katılım olmaksızın başarılı olması mümkün değildir. Yine tabandan tavana katılımcı yönetim anlayışını çerçevesinde çocukların yönetime katılmasını sağlamak amacıyla “Çocuk Belediyesi” kurularak; çocukların kendilerini ilgilendiren konularda yönetime karar alıcı bir mekanizma olarak doğrudan katılımları sağlanmaktadır. Yürütölen “Ben Başkan Olsam” projesiyle Belediye“ Aktif hemşerilik, her gün demokrasi” hedefi doğrultusunda halktan gelen taleplerin değerlendirilerek şeffaf ve katılımcı, aktif bir yönetim modeli benimsemektedir (Soyer, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

“YAVAŞ ŞEHİR” UYGULAMALARININ YERLEŞİMCİLERİN KENTSEL YAŞAM KALİTESİ ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: SEFERİHİSAR ÖRNEĞİ

Seferihisar, İzmir’in tarihi zenginlikler ve coğrafi açısından büyük potansiyele sahip bir ilçesidir. İzmir kent merkezinin güneybatısında yer almaktadır. Seferihisar İlçesi; batıda Ege Denizi ve Urla İlçesi, kuzeyde Konak, Urla ve Güzelbahçe İlçeleri, doğuda Menderes İlçesi ve güneyde Ege Denizi ile çevrili olup; yaklaşık 60 kilometrelik kıyı kuşağına sahiptir. Kent merkezine olan 45 km’lik uzaklığı ve hava limanına olan yakınlığı ilçeye konum olarak avantaj sağlamaktadır (Soykan ve Emekli, 2004: 82).

Seferihisar, tarihte birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. İlçe ’de tescillenmiş birçok anıt, cami, hamam gibi yapılar bulunmaktadır. Tarihi değer taşıyan Sığacık Kalesi önemli kültür varlıkları arasındadır. İlçe toprakları içerisinde en eski yerleşim yeri olan Teos Antik Kenti de ilçe için tarihi öneme sahiptir (İzka,”2014-2023 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları-Seferihisar İlçe Raporu, 2013”).

İlçenin Beyler, Çamtepe, Düzce, Gödence, Gölcük, İhsaniye, Kavakdere, Orhanlı ve Turgut olmak üzere 9 köyü, Camikebir, Çolak İbrahim Bey, Hıdırlık, Sığacık, Tepecik, Turabiye, Ulaş, Atatürk, Cumhuriyet, Payamlı, Bengiler ve Mersinaları olmak üzere 12 mahallesi bulunmaktadır. 2014 Yılı ADNKS verilerine göre; Seferihisar’ın toplam nüfusu 35.960’tır (seferihisar.gov.tr, 2015).

İlçe ekonomisi önemli ölçüde tarıma ve özellikle satsuma mandalina, sebzeçilik ve zeytinciliğe dayalıdır. Son yıllarda süs bitkileri ağırlıklı olmak üzere seracılık faaliyeti ve şaraba yönelik üzüm üretimi artmıştır. Halkın %80’i tarımla uğraşmaktadır (İzka,”2014-2023 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları-Seferihisar İlçe Raporu, 2013”).

Öte yandan turizm; ilçe ekonomisine katkı sağlayan faaliyet alanlarından biri olmuştur ve gelişme potansiyeli yüksektir (Soykan ve Emekli, 2004: 91). Seferihisar, denizi ile kitlesel turizme; jeotermal su kaynakları ile sağlık turizmine ve zengin kültürel / tarihsel değerleri kültürel turizme imkân veren bir potansiyele sahiptir (İzka,”2014-2023 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları-Seferihisar İlçe Raporu, 2013”).

2009 yılında ilçenin Yavaş Şehir ağına katılması ile birlikte turizm sektöründe önemli gelişmeler gözlenmektedir.

Seferihisar'ın 2009 yılında ağa katılmasıyla birlikte oluşumun felsefesine uygun olarak birçok proje hayata geçirilmiştir. Bu dönüşümün devam ediyor olması yavaş şehir felsefesinin sakinler tarafından benimsendiği ve hayat tarzı haline getirildiği söylenebilir. Seferihisar belediyesi bünyesinde ve kontrolünde hayata geçirilen projeleri aşağıdaki gibi sılamak mümkündür (cittaslowturkiye.org, 2015).

Hayata geçirilen önemli faaliyetlerden biri endüstriyel katı atık ve kompostlama kriterlerine uygun olarak kompost tesisi kurulmasıdır. Devamında güneş enerjili sokak aydınlatma elemanları ve güneş enerji santrali yapımı ile yenilebilir enerji kaynakları olarak etkin biçimde kullanılmaktadır.

Yavaş Şehir olmanın getirdiği sakin şehir imajı ile kente olan ziyaretçi talebi sonucu artan nüfus yoğunluğu, trafik, gürültü kirliliğine sebep olmuştur. Kent içi trafiğin rahatlaması, trafiğin gürültü ve görüntü kirliliğinden korunmaya vurgu yaparak Seferihisar'da bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak için bisiklet garajı oluşturulmuştur. Böylece EKO ulaşım konusunda önemli bir proje hayata geçirilmiştir.

Sadece Seferihisar'da üretilen ürünlerin satıldığı dolayısıyla üreticiden tüketiciye doğrudan ulaşan, yerel üretimi geliştirmek ve desteklemek için üretici pazarları kurulmuştur. Belediye tarafından tahsis edilen bu alanlarda herhangi bir ücret ödmeden üreticiler kendi ürettikleri ürünleri satma imkânı bulmaktadır. İlk olarak Seferihisar kent merkezinde kurulan pazara, Sığacık Kaleiçi Üretici Pazarı, Seferihisar Köy Pazarı, Ürkmez Köy Pazarı ve Tepecik Köy Pazarı dâhil olmuştur. Böylece yerel ve yöresel ürünlerin dağıtımı ve ticarileştirilmesi ile ilgili olarak bölgesel kalkınma sürdürülebilir politikalarla desteklenmektedir. Balıkçılık sektörünü güçlendirmek dolayısıyla yerel üretimi desteklemek amacıyla "Sürdürülebilir Balıkçılığın Geliştirilmesi Projesi" gerçekleştirilmiştir. İlçenin Sığacık Mahallesinde bir balıkçı barınağı ve yat limanı bulunmaktadır.

Kirleticilerin tespit edilmesi ve azaltılması için bir takım çalışmalar yapılmış ve sonucunda uyumsuz binalar, çanak antenler, dükkân tabelaları gibi görüntü kirliliği unsuru olabilecek durumu değiştirmek için Atatürk Caddesi üzerinde pilot bir çalışma yapılarak esnafın tek tip tabela kullanması, güneş enerjili aydınlatma elemanlarının

kullanılması gibi güvenli ve çevreci bir cadde teşvik edilmiştir. Doğal bitki örtüsünün ve yeşil alanların korunması ile ilgili olarak yeşil alanların imara açılması engellenmiştir.

Bölgenin önemli kültür varlıklarından olan Teos antik kentinde bu tarihi değerin korunması ve gelecek nesillere ulaşması için arkeolojik kazılar başlatılmıştır. İlçenin Sığacık Mahallesi'nde İzmir Kalkınma Ajansı desteğiyle peyzaj projesi uygulanmış ve mahalleye yeni bir kimlik kazandırılmıştır. İlçenin merkez mahallesi olan Sığacık, yavaş şehir yaşam felsefesinin hayata geçirildiği bölgelerden biridir. Turizmin merkezi Sığacık'ta sokaklar yenilenerek altyapı tamamlanmış evlerin cepheleri yenilenmiştir.

Hem üreticinin gelir düzeyini hem de tüketicinin güvenli gıdaya ulaşmasını kolaylaştırmak için aynı zamanda sürdürülebilir tarımsal üretimin uygulama alanlarının artırılmasına olanak sağlamak için “Tarladan Sofraya İyi Tarım Projesi” başlatılmıştır. Üreticiler arasında “İyi Tarım” uygulamalarının yaygınlaşması hedeflenirken aynı zamanda tüketicinin güvenli gıdaya ulaşma imkânının artırılması hedeflenmiştir.

Yavaş Şehir örgütlenmesinin önemli kriterlerinden biri olan Yavaş Yemek'in ve yöresel lezzetlerin korunması için “Sefertası Lokantası” açılmıştır. Tarımda GDO kullanımı konusunda yöre halkı bilinçlendirilirken, GDO kullanımı, yerel tohumların üretiminde yasaklanmıştır. Agroekolojinin desteklenmesi konusunda “sürdürülebilir tarım” uygulaması önemli ölçüde hayata geçirilmiştir. Meyve ve sebzenin varlığını korumak için tohum takas şenlikleri düzenlenmektedir. İlçede yetişen satsuma cinsi mandalınanın markalaşması ve üreticisinin desteklenmesi amacıyla “Mandalina Üretici Birliği” kurulmuştur. Okul bahçeleri projesiyle üretimden kopma tehlikesiyle yüz yüze kalan toplumun yeniden üretim kapasitesine kavuşması için genç yaşta eğitmek amacıyla okullarda “Okul Bahçeleri Projesi”ne başlanmıştır. Yerel üreticiyi desteklemek için “Can Yücel Tohum Merkezi” faaliyete açılmıştır. Doğaya zarar vermeden yaşamış ve yaşamaya devam eden toplumlardan ilham alan, işbirliğine ve adil paylaşımına dayalı sürekli öğrenmenin temel alındığı “Doğa Okulu” kurulmuştur.

Bölgede yaşayan kadınlara meslek edindirmeye yönelik “kadın emeği evleri” kurulmuş ve kadınların topluma kazandırılmasına ve gelir düzeyinin yükseltilmesine olanak sağlanmıştır. Kentte ait değerlerin korunması ve iyileştirilmesi için “Kent Belleği ve Anı Evi” açılmıştır.

Konukseverlik politikaları kapsamında hem bölgenin turizm potansiyelini arttırmak hem de sakinlerin ekonomik gelişimine katkıda bulunmak amacıyla ev pansiyonculuğu eğitimi düzenlenmiştir.

Seferihisar Belediyesi, projeleri hayata geçirmeden önce kent sakinlerinin görüşlerini alarak yönetime katılımını teşvik etmektedir. Bu kapsamda birliğe üye olduğu 2009 yılından bu yana Yavaş Şehir felsefesini benimsetmek ve bilinç yaratmak için tanıtımlar yapılarak eğitimler verilmektedir. Yöre sakinlerinin belediye hizmetlerine daha kolay ulaşması için e- belediye sistemi uygulamaya konulmuştur.

Yine sosyal uyum kapsamında Seferihisar'ın toplumsal uyumunu arttırmak ve farklı kültürleri kaynaştırmak için düzenli aralıklarla Seferihisarlılar toplantısı düzenlenmektedir. Farklı kültürlerin kaynaşması için festivaller ve eğlence geceleri düzenlenmekte böylece birlikte yaşama bilincine vurgu yapılmaktadır.

Engelli kişilerin toplumla entegrasyonunu sağlamak için ihtiyaç sahiplerine elektrikli bisiklet desteği sağlanmıştır. Yönetime katılım açısından bilinçlenen kent sakinleri Engelli Meclisi ve Çocuk Belediyesi ile kararlara katılmaktadır. Yavaş Şehir ile birlikte artan turizm potansiyeli ile kentte birçok alanın hareketlenmesine katkıda bulunmuş bu sayede gençlerin istihdamına katkı sağlanmıştır.

Yavaş Yaşam felsefesi kapsamında İlçe'nin bu yaşam tarzına uyumlu hale getirilmesi için Yavaş Şehir kriterlerini içine alan projeler sakinlerinde katılımıyla belediye tarafından hayata geçirilmeye devam edecektir.

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın konusu, amacı ve önemi açıklanarak, yöntem ile ilgili bilgiye yer verilmektedir. Ayrıca, araştırmanın metodolojisi ile ilgili ayrıntılı bilgi yer almaktadır. Bunun yanı sıra, araştırmanın temelini oluşturan veriler analiz edilmekte, son olarak sonuç-öneriler kısmı ile tamamlanmaktadır.

3.1. Araştırmanın Konusu

Küreselleşme ile kültürlerin, fikirlerin ve insanların etkileşim hâlinde olduğu toplumsal bir yapı oluşmuştur. Bu oluşumun sonucunda küreselleşme, hızlı bir dünya yaratmış; kentler gelişip değiştikçe birbirlerine daha çok benzemeye, daha az farklılaşmaya ve daha az sosyal yaşam içermeye başlamıştır. Endüstri devrimi sonucunda ortaya çıkan tüketim temelli hızlı yaşam, küreselleşme ile tüm dünyaya

yayılmış, bu durumun değişmesi gerektiğine inanan kişi ve toplumlar tarafından, yavaş yaşam hareketleri ortaya atılmıştır (Mayer ve Knox, 2006: 321-334). Değişim ve yayılma için büyük fırsatlar sunan ancak diğer taraftan yerel toplulukların ayırt edici farklılıklarını, bir topluma ait özellikleri ve karakteristik yapıları ortadan kaldırma eğilimi de taşıyan küreselleşmenin aksine, yavaş şehir hareketi, direnç olarak toplumların özgün kimliklerini kaybetmeden, değişim hızının yavaşlatılması ve bu yerel özelliklerin yaşatılmasından doğmuştur. Bu akım, kentlerin geleneksel yapılarında var olan mevcut özelliklerinin korunması ve yaşatılması esasına dayanmaktadır (Uslu, 2009: 49-58).

Günümüz dünyasında, küreselleşmenin gölgesinde hızla artan kentleşme ile birlikte insanların önemli bir bölümü kentlerde yaşamaya başlamıştır. Bu durum şehirlerdeki yaşam kalitesini küreselleşmenin güncel sorunlarından birisi haline getirmiştir. Yaşam kalitesi üzerine yapılan araştırma ve çalışmaların çokluğu ve hızla artan kentleşme olgusu, kent ve yaşam kalitesi kavramlarını bir araya getirmiştir (Yıldız, 2007: 27). Diğer taraftan yapılan araştırmalar, yavaş şehir olgusunun, o bölgede yaşam sürmekte olan yerel halkın kentsel yaşam kalitesi algısı üzerinde etkili olabileceği konusunda bazı ipuçları vermektedir (Uslu, 2009: 49).

Yerel kalkınma modeli olarak da ifade edilen ve kriterleri belediye yönetimleri tarafından uygulamaya konan “Yavaş Şehir” lerin temel felsefesi, yaşam kalitesini arttırmaktır. Yerleşim yerinde yaşayan sakinlerin yaşam kalitelerinin yükseltilmesi ve korunması iddiasında olan yavaş şehir akımının hedef kitlenin kentsel yaşam kalitesi algısında ne düzeyde değişiklik meydana getirdiği bu çalışmanın araştırma konusunu oluşturmaktadır.

3.2.Araştırmanın Amacı Ve Önemi

Bu araştırma, yavaş şehir kriterlerinin kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesi beklenti ve deneyimleme düzeyinde meydana getirdiği farklılık düzeyini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, yavaş şehir olduktan sonra belediye hizmetleri kapsamında uygulanan kriterlerin kentsel yaşam kalitesi algısında yarattığı farklılığın uygulamalar aracılığıyla sınanması çalışmanın temel hedefi olmuştur. Bu farklılık, yavaş şehir olma kriterlerine odaklanarak açıklanmaktadır. Ayrıca yavaş şehir uygulamalarının kent sakinlerinin ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılayıp

karşılamadığının saptanması, sakinlerin konuyla ilgili duygu, düşünce, tutum, beklenti, algılama ve davranışları gibi unsurların belirlenmesi diğer bir hedefidir.

Önceki bölümlerde yer alan kavramsal ve teorik çerçeve ile kentsel yaşam kalitesi araştırmalarından yararlanılarak yavaş şehir olarak anılan kentlerde belediye hizmetleriyle tanımlanan kentsel yaşam kalitesinin nasıl belirleneceği ortaya konulacaktır. Araştırma, yavaş şehir olma kriterlerinin, kentsel yaşam kalitesine sağladığı katkılar doğrultusunda geliştirilmesine yönelik unsurların belirlenmesi açısından da önem taşımaktadır.

Böylece çalışmanın, kent sakinlerinin amaç ve beklentileri doğrultusunda kent yaşamının geliştirilmesine olanak sağlayacak unsurların belirlenmesinde ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesinde yavaş şehir kriterlerinin geliştirilmesine yönelik müdahaleleri tanımlamada belediyelere kılavuzluk etmesi beklenmektedir.

Seferihisar Belediyesi tarafından yavaş şehir kriterlerinin yoğun olarak uygulandığı 6 merkez mahallede gerçekleştirilen bu çalışma ile Seferihisar’da kentsel yaşam kalitesinin oluşumunda yavaş şehir felsefesinin sağladığı katkılar, farklı nitelik ve sosyo-ekonomik yapıya sahip gruplar açısından önem taşıyan yönleriyle ortaya konulmuştur. Yöntemsel açıdan ele alındığında çalışma; kentsel yaşam kalitesi araştırmalarında uygulanan yaklaşımların yavaş şehirlere uyarlanması bakımından önem taşımaktadır.

3.3.Araştırmanın Kapsamı

Bu çalışma kapsamında; ülkemizde yeni bir uygulama olan yavaş şehir felsefesinin, orada yaşayan kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesine olan etkisini ölçmek amacıyla hazırlanmış anket formu Seferihisar İlçesi merkez mahallelerinde ikamet eden 480 kişiye uygulanmıştır. Seferihisar’ın seçilen ilk “Yavaş Şehir” olması ve 2009 yılında üyeliğe kabul edilen İlçe’de yapılan uygulamaların diğer 11 Yavaş Şehir’e göre sonuçlarının daha gözlenebilir olması gibi gerekçeler İlçe’nin seçilmesinde etken olmuştur.

3.4.Araştırmanın Kısıtları

Araştırma, maliyet ve zaman faktörleri göz önünde bulundurularak ilk yavaş şehir örneği olan İzmir İli’ne bağlı Seferihisar İlçesi ile sınırlandırılmıştır. Araştırma süresince; katılımcı sayısının çok ve yerleşimin dağınık olması, uygulamanın yapıldığı

tarihlerin tatil zamanına denk gelmesi nedeniyle ilçe nüfusunun azalmış olması, sıcak hava koşulları ve anketör sayısının sınırlı olması uygulama süresinin uzamasına neden olmuştur. Ayrıca anketi cevaplamada katılımcıların isteksiz oluşu hem bilimsel araştırma yapmayı hem de bilgiye ulaşmayı güçleştirmiştir. Anketin uygulamasındaki problemler yanında, konunun içeriği açısından da problemlerle karşılaşmıştır. Araştırma konusunun belediye hizmetlerine yönelik olması anketin belediye tarafından yaptırıldığı düşüncesine yol açmıştır. Ancak katılımcılar, anket formunu yanıtlamadan önce araştırmacı tarafından bilgilendirilmiştir. Yanıtı çarpıtma eğilimini en aza indirmek için, anket formunun girişinde araştırmanın temel amacı açıklanmıştır.

Yavaş Şehirler'in kentsel yaşam kalitesine sağladığı katkılar, hem yerleşim alanında yaşayan halkın demografik, sosyo-ekonomik özellikleri ile kentten beklentileri hem de yerleşimin fiziksel ve sosyal çevresi ile ilişkilidir. Bu unsurların karşılıklı etkileşimi sonucunda şekillenmektedir. Araştırma kapsamında ele alınan Yavaş Şehir, Türkiye'deki ilk yavaş şehir olma özelliği taşıyan Seferihisar ve Seferihisar'da uygulamaların yoğun olarak yaşandığı Hıdırlık, Sığacık, Turabiye, Tepecik, Ula ve Camikebir merkez mahalleleri ile sınırlandırılmıştır.

3.5.Araştırmanın Metodolojisi

Bu bölümde ana kütle seçimi, örnek kütle seçimi, veri toplama yöntemi, anket sorularının hazırlanması ve veri analizinde kullanılan istatistiksel yöntemlere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.5.1.Araştırmanın Modeli

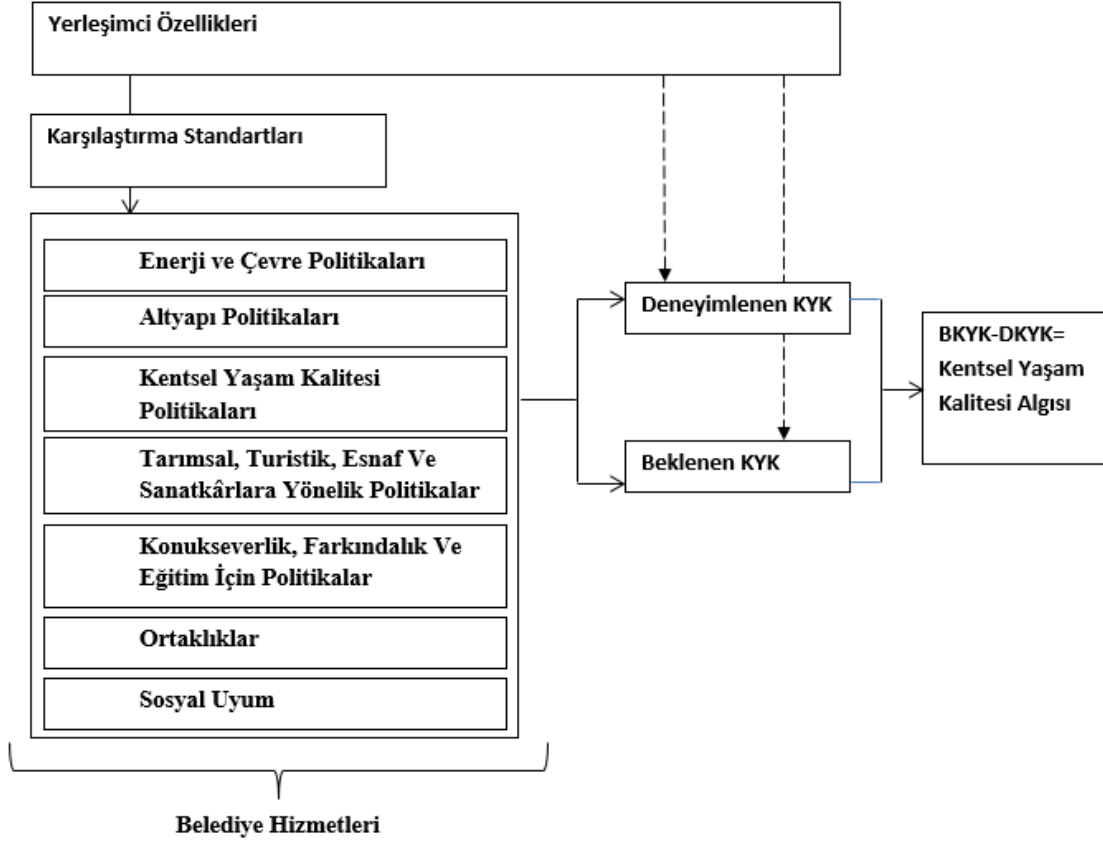
Bu araştırmada spesifik bir bilgi araştırılmaktadır. Bu nedenle araştırmada, tanımlayıcı araştırma modeli kullanılmıştır. Tanımlayıcı araştırma yönteminde amaç, eldeki problemi, bu problemle ilgili durumları, değişkenleri ve değişkenler arasındaki ilişkileri tanımlamaktır. Bu tür araştırmalar genellikle iki veya daha fazla değişken arasındaki ilginin derecesinin belirlenmesini içermektedir (Kurtuluş, 2004: 252).

Tanımlayıcı araştırma modeli, araştırma konusu itibarıyla mevcut durumun analiz edilmesini ve araştırmada yeralan değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemeyi amaçlamaktadır. Tanımlayıcı araştırmaların amacı, İslamoğlu (2011: 35) tarafından;

- Nedensel bir ilişki kurarak genellemelere varmak,
- Sistemleştirip sınıflandırmak,

- Tahminlerde bulunmak,
- Kuramlara varmak,

olarak ifade edilmiştir.

Şekil 3.1. Yavaş Şehirlerde Kentsel Yaşam Kalitesi Modeli

Şekil 3.1.'de gösterilen araştırma modelinde kullanılan tanımlayıcı araştırma yaklaşımı; yavaş şehir uygulamaları (belediye hizmetleri/mükemmeliyet koşulları) ile yerleşimci özellikleri değişkenlerinin kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi ve beklenen kentsel yaşam kalitesinde meydana getirdiği farklılığı incelemek ve yavaş şehir uygulamalarının kentsel yaşam kalitesi algısına katkısını tespit etmek amacıyla kullanılmıştır. Marans'ın (2012: 15) "Objektif Koşullar Ve Sübjektif Tepkiler İle Konut Memnuniyeti Arasındaki İlişki"yi gösteren modeli, araştırma amacına uygun olarak yorumlanarak geliştirilmiştir.

Araştırma modeli; belediyeler tarafından yavaş şehir olma kriterlerine uygun olarak hayata geçirilen uygulamaların kentsel yaşam kalitesi algısına katkı sağladığını

savunmaktadır. Modelde, “Kentsel Yaşam Kalitesi Algısı”, “Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi” ile “Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi” arasındaki farkı ifade etmektedir.

“Karşılaştırma Standartları”, yavaş şehir olma kriterlerinin (mükemmeliyet koşulları) yedi ana temel başlığından oluşmaktadır. Bu yedi ana temel başlık altında yer alan alt kriterlerin belediyeler tarafından uygulamaya geçirilmeden önce kent sakinlerinde yüksek kentsel yaşam kalitesi oluşturacağı öngörülmektedir. Modelde, yedi ana temel kriterin belediyelerce uygulanması sonucunda kent sakinlerinin “Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi” ile “Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi” arasında fark olacağı savunulmaktadır. Aynı zamanda, “Yerleşimci Özellikleri”nin “Beklenen Ve Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi”nde farklılık yaratacağı ileri sürülmektedir. “Yerleşimci Özellikleri” ve “Karşılaştırma Standartları” kapsamında gerçekleşen belediye hizmetlerine bağlı olarak kent sakinlerinin “Bekledikleri Kentsel Yaşam Kalitesi” ile “Deneyimledikleri Kentsel Yaşam Kalitesi”nin farklı olacağı ve bu farkın “Kentsel Yaşam Kalitesi Algısı”nı oluşturduğu yönündedir.

Belediye tarafından sonuçların değerlendirilmesinden sonra tespit edilen eksiklik ve aksaklıkların iyileştirilerek kentsel yaşam kalitesi algısının arttırılacağı düşünülmektedir.

3.5.2. Araştırmanın Değişkenleri

Araştırma modelinde yer alan değişkenler ana başlıklarıyla; “Kent Sakinlerinin Yaşadığı Çevreden Beklediği Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Değişkenler”, “Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesini Yansıtan Değişkenler”, “Yerleşimci Özelliklerini Yansıtan Değişkenler” ve “Kentsel Yaşam Kalitesi Algısı”dır.

Yerleşimci özelliklerine ilişkin değişkenler, ikamet edilen süre, ikamet edilen mahalle, cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve aylık hane geliridir. Araştırmanın beklenen ve deneyimlenen kentsel yaşam kalitesini yansıtan değişkenleri, kentlerde belediyeler tarafından sunulan hizmetlerle ilişkili olarak kentsel yaşam kalitesinin ortaya konması amacıyla yavaş şehir olma koşullarının (mükemmeliyet koşulları) 7 ana başlığı temel alınarak belirlenen göstergelerden ortaya çıkan ve 27 önermeden oluşan değişkenlerdir.

3.5.3. Araştırmanın Hipotezleri

Konu ile ilgili literatür taraması sonucunda bu araştırmada, kullanılan model ve uygulanan araştırma yönteminin araştırma amacına uygun olduğu, anketi cevaplayan katılımcıların soruları doğru şekilde algılayıp cevapladığı, verilerin analizinde kullanılan istatistiksel tekniklerin araştırma amacına uygun olduğu ve araştırma örnekleminin heterojen bir yapıya sahip olduğu varsayılmıştır.

Bu varsayımlar ve araştırma modeli doğrultusunda İzmir İli, Seferihisar İlçesi merkez mahallelerinde ikamet eden bireylerin İlçe'nin Yavaş Şehir olmasından sonra kentsel yaşam kalitesinde meydana gelen değişimi objektif ve algısal kriterlere göre değerlendirme ve algılama düzeylerini açıklamaya yönelik aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

H₁: Yavaş şehir uygulamaları, kentsel yaşam kalitesini arttırmıştır.

H₂: Kent sakinlerinin deneyimledikleri kentsel yaşam kalitesi ile bekledikleri kentsel yaşam kalitesi arasında farklılık vardır.

H_{2.1}: 'Enerji Ve Çevre Politikaları' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.2}: 'Altyapı Politikaları' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.3}: 'Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.4}: 'Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.5}: 'Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.6}: 'Sosyal Uyum' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H_{2.7}: 'Ortaklıklar' göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

H3: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin demografik özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

H3.1: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H3.2: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.

H3.3: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.

H3.4: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

H3.5: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin ikamet ettiği mahalleye göre farklılık göstermektedir.

H4: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin demografik özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

H4.1 Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H4.2: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.

H4.3: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.

H4.4: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

H4.5: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin ikamet ettiği mahalleye göre farklılık göstermektedir.

3.5.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Yöntemi

Araştırmanın ana kütlesi, Seferihisar İlçesi sınırları içine giren 6 merkez mahallede ikamet eden, yaşları 18 ve üzeri olan toplam 21.254 kişiyi içermektedir. % 95 güven düzeyinde farklı ana kütle büyüklükleri için örnek hacimleri tablosu esas alınarak araştırma için gerekli olan ana kütle sayısına, % 5 hata payıyla karşılık gelen ana kütle

büyüklüğü doğrultusunda örneklem çerçevesi belirlenmiştir. Tablo 3.1’de gösterildiği üzere evren birim sayısının 10.000’nin üzerinde olduğu durumlarda %95 güven düzeyinde %5 hata payıyla karşılık gelen örnek büyüklüğünün 370 olması yeterli görülmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 50).

Tablo 3.1. $\alpha=0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri

Evren Büyüküğü	+ 0.03 örnekleme hatası (d)			+0.05 örnekleme hatası (d)			+0.10 örnekleme hatası (d)		
	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7
100	92	87	90	80	71	77	49	38	45
500	341	289	321	217	165	196	81	55	70
750	441	358	409	254	185	226	85	57	73
1.000	516	406	473	278	198	244	88	58	75
2.500	748	537	660	333	224	286	93	60	78
5.000	880	601	760	357	234	303	94	61	79
10.000	964	639	823	370	240	313	95	61	80
25.000	1.023	665	865	378	244	319	96	61	80
50.000	1.045	674	881	381	245	321	96	61	81
100.000	1.056	678	888	383	245	322	96	61	81
1.000.000	1.066	682	896	384	246	323	96	61	81
100 milyon	1.067	683	896	384	245	323	96	61	81

Kaynak: Yazıcıoğlu, Y. ve S. Erdoğan, (2004), Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara, s.50.

Anket formalarının dağıtılmasında, belirlenen mahallelerde olasılıklı örnekleme yöntemlerinden kümelere göre örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Buna göre araştırmanın yapılacağı Seferihisar İlçesine bağlı altı merkez mahallede yaşayan deneklere tek tek ulaşmak olanaksız olduğu için altı mahallenin tamamı küme olarak alınmış; böylece 6 küme oluşturulmuştur. Ancak kümelerdeki eleman sayısı çok büyük olduğundan, tamamına ulaşmak mümkün olmamıştır. Böylece, her mahalleden tesadüfi olarak birer sokak seçilmiş ve örneklem oluşturulmuştur. Anketi cevaplamayı kabul eden 18 yaş üzeri katılımcılar seçilerek yüz yüze görüşme yoluyla anket uygulanmıştır. Ayrıca, anket formunun katılımcıların bizzat kendileri tarafından doldurmaları sağlanarak 480 adet kullanılabilir anket elde edilmiştir. Örnek büyüklüğü 370’in üzerinde olduğundan, örneğin ana kütleyi temsil ettiği kanısına varılmıştır. Katılımcıların doldurdıkları anket formları aracılığı ile alınan bilgiler sonucunda, çalışmanın uygulama bölümü şekillenmiştir. Araştırma ile İzmir İli, Seferihisar

İlçesi'nin 6 merkez mahallesinde ikamet eden yerleşimcilerin, İlçe yavaş şehir olduktan sonra kentsel yaşam kalitesinde değişiklik olup olmadığı ve bu konuda neler yapılması gerektiğine dair sonuçlar ortaya çıkmıştır.

3.5.5. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Araştırmayı yönlendirecek bulguların elde edilmesi amacıyla Seferihisar İlçesi'nin 6 merkez mahallesinde birincil veri toplama yönteminden yüz yüze anket gerçekleştirilmiştir. Merkez mahallelerde uygulanan anket formu, literatür araştırmasından elde edilen bilgilerin ışığında ve bu araştırma için oluşturulan araştırma modeli çerçevesinde hazırlanmıştır. Anket kapsamında, kentlerde belediyeler tarafından sunulan hizmetlerle ilişkili olarak kentsel yaşam kalitesinin ortaya konması amacıyla göstergeler Yavaş Şehir olma koşullarının 7 ana başlığı temel alınarak belirlenmiş; kentsel yaşam kalitesi algısının bu yedi ana maddeyle ilişkili olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde yer alan birçok çalışmada, kentsel yaşam kalitesinin yalnızca objektif çevre tarafından değil aynı zamanda bu çevrenin yerleşimciler tarafından nasıl algılandığı ile belirlendiği görüşü hakimdir. Bu görüşten yola çıkarak, odaklanma birey üzerine olmakta ve yaşam kalitesini sübjektif olarak ölçen öznel göstergeler kullanılması tercih edilmektedir. Nesnel ölçümler her ne kadar avantaj sağlasa da bu çalışmada birkaç soru ile sınırlı kalmıştır.

Anket formu, demografik bilgiler, kentsel yaşam kalitesi beklentisi ve deneyimlenen kentsel yaşam kalitesine ilişkin ifadelerin yer aldığı 3 bölümden oluşmaktadır. Ankette, Seferihisar İlçesinde ikamet eden bireylere, yavaş şehir olduktan sonra kentsel yaşam kalitelerinde meydana gelen değişimi ölçmeye yönelik ifadeler yöneltilmiş ve birincil veri toplama yönteminden yüz yüze anket tekniği ile cevapları alınmıştır. Anket formu, 3 Ağustos 2015- 16 Ağustos 2015 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Oluşturulan anket formu, ilk olarak 50 kişiye uygulanarak bir pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma ile anketin genel yapısı ve her bir ifadenin anlaşılabilirliği değerlendirilmiş; elde edilen bilgiler ışığında anket formunda değişiklikler yapılarak eksiklikler giderilmiş ve anlatım geçerliliği sağlanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formunda yer alan “**Demografik Bilgiler**” bölümünde, katılımcının sosyo-ekonomik

yapısı, çalışma hayatı, yaşadığı mahalle ve Seferihisar’da yaşama süresine ilişkin sorular yer almaktadır.

Tablo 3.2. Anket Formu- Demografik Bilgiler

SORU	YANIT	BAŞLIK
Ne zamandan beri Seferihisar’da ikamet ediyorsunuz?	5 yıldan az/ 5 yıl ve üzeri	YERLEŞİM GEÇMİŞİ
Hangi mahallede yaşıyorsunuz?	Hıdırlık, Sığacık, Turabiye, Tepecik, Ulaş ve Camikebir	
Cinsiyetiniz	Kadın- Erkek	DEMOGRAFİK YAPI
Yaşınız	18-24/ 25-31/ 32-38/ 39-45/ 46-52/ 53-59/ 60 yaş ve üzeri	
Medeni Durumunuz	Evli- Bekâr	
Eğitim Durumunuz	İlköğretim- Lise- Üniversite- Lisansüstü	SOSYAL YAPI
Çalışma Durumunuz	Çalışıyor- Çalışmıyor	
Aylık Hane Geliriniz	2000 TL’den az/ 2000TL-3000 TL/ 3001TL-4000TL/ 4001TL-5000TL/ 5001 TL ve üzeri	EKONOMİK YAPI

“**Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentisi**” bölümü, kentte yaşayan sakinlerin yaşadıkları kentin kentsel yaşam kalitesine ilişkin beklentisini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Seferihisar’ın yavaş şehir olması için gereken mükemmeliyet kriterleri temelinde oluşturulan ve kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesi beklentisini ölçen 5’li Likert ölçek tipinin uygulandığı 7 ana başlık altında 27 adet soru yer almaktadır. Bu bölümde yaşanan çevre ile ilgili beklentisel verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu ölçek tipinde sıralama; 1= Hiç Önemli Değil, 2= Önemsiz, 3= Ne Önemli Ne Önemsiz, 4= Önemli, 5= Çok Önemli, şeklindedir. Bölüme ilişkin sorular Tablo 3.3.’de ayrıntılarıyla gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Anket Formu- Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentisi

ANA BAŞLIK	SORULAR	YANIT	YANITIN NİTELİĞİ
Enerji ve Çevre Politikaları	Sağlık açısından temiz bir çevrede yaşamak (hava ve su kalitesi vb.) Görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı bir çevrede yaşamak Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı bir çevrede yaşamak (Güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vb.)	5'li Likert Ölçeği	ALGISAL
Altyapı Politikaları	Engellilere yönelik düzenlemelerin yapıldığı bir çevrede yaşamak (yaya kaldırımlarının engellilere göre tasarlanması vb) Zengin ulaşım ağına sahip bir çevrede yaşamak Altyapısı tamamlanmış bir çevrede yaşamak (doğalgaz, elektrik, telefon, kanalizasyon vb.)	5'li Likert Ölçeği	ALGISAL
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	Sakin yaşam sunan bir çevrede yaşamak Bölgesel çekiciliği yüksek bir kentte yaşamak Doğa ile bütünleşmeye imkân tanıyan bir çevrede yaşamak (Açık yeşil alanlar, kent parkları, oyun bahçeleri vb.) Vatandaşlar ve turistler için interaktif hizmetlerin olduğu bir kentte yaşamak (e- kasaba, e- belediye vb). Yerel ürünlerin ticareti için oluşturulmuş alanları olan bir çevrede yaşamak (köy pazarları vb) Doğal/ yerel alışveriş merkezlerinin korunduğu bir çevrede yaşamak (geleneksel kasap, fırın bakkal gibi dükkânların desteklenmesi) Kente ait değerlerine sahip çıkan bir belediyede yaşamak	5'li Likert Ölçeği	ALGISAL

Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar	Tarımda GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)'nın yasaklanması Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretimin değer kazanması Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değerinin artırılması (El sanatları ürünlerinin pazarlanması, sertifikalandırılması vd.) Restoranlarda yerel ve organik ürünlerin kullanılması	5'li Likert Ölçeği	ALGİSAL
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Turizmin canlanması Yavaş Şehir (Cittaslow) hakkında eğitim verilmesi (Çalışanlara, halka, yöneticilere vb.) Yönetimsel kararlara kent sakinlerinin katılımı	5'li Likert Ölçeği	ALGİSAL
Sosyal Uyum	Engelli kimselerin sosyal hayata katılımının desteklenmesi Kadınlara yönelik projelerin var olduğu bir kentte yaşamak Engellilerin toplumla entegre olmasını sağlayan bir belediyede yaşamak	5'li Likert Ölçeği	ALGİSAL
Ortaklıklar	Yerel yiyecek üretiminin teşvik edilmesi Doğal ve yerel yiyeceklerin korunması Belediyenin diğer belediyelerle işbirliği içinde olması	5'li Likert Ölçeği	ALGİSAL

“Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi” bölümünde katılımcının yavaş şehir uygulamalarına ilişkin genel algı eğilimini ölçen 27 adet soru yöneltilmiştir. Literatürde Yavaş Şehir Ağı ve Seferihisar İlçesi ile ilgili benzer bir çalışmaya rastlanmamış; bu nedenle bölüme ilişkin ölçek bu araştırma kapsamında hazırlanmıştır. Seferihisar İlçesi’nde uygulamaya konulan Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları, Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar, Enerji Ve Çevre Politikaları, Altyapı Politikaları, Sosyal Uyumla İlişkin Eylemler, Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar ve Slowfood faaliyetlerinin desteklenmesi başlıklarından oluşan mükemmeliyet kriterleri kapsamında Belediye tarafından uygulamaya geçirilen projeler, etkinlikler ve projeler

incelenerek bunlar arasında kent sakinlerinin gözlemleyebileceği uygulamalar seçilmiştir. Aynı zamanda Belediye yetkilileri ile görüşmeler yapılmış, Belediye'nin web sayfası ile birlikte görsel ve yazılı yayımlar incelenerek bölüme son şekli verilmiştir. Bu bölümde yaşanan çevre ile ilgili gerek objektif gerekse de algısal verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Algısal verilerin elde edilmesine yönelik sorular, katılımcının yaşadığı çevreye ilişkin algılamalarını ve değerlendirme düzeylerini sorgulamaktadır. Objektif verilerin elde edilmesine yönelik sorular ise katılımcının gözlem yaparak kolaylıkla elde edeceği değerlendirmeleri içermektedir.

Bölüm, yavaş şehir olduktan sonra belediye tarafından uygulamaya geçirilen mükemmeliyet koşullarının sakinlerin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi algısında meydana gelen değişimleri ölçen faktörleri belirlemeye yönelik 5'li likert tipi sorulardan oluşmaktadır. Bu ölçek tipindeki sıralama ise; 1= Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4= Katılıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum, şeklindedir. Bölüme ilişkin sorular Tablo 3.4. 'de ayrıntılarıyla gösterilmektedir.

Tablo 3.2. Anket Formu- Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi

ANA BAŞLIK	SORULAR	YANIT	YANITIN NİTELİĞİ
Enerji ve Çevre Politikaları	Sağlık açısından daha temiz bir çevre sunmaktadır (hava ve su kalitesi vb.) Görsel kirlilik ve trafik gürültüsü azalmıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanılmaktadır (güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vs.)	5'li Likert Ölçeği	ALGISAL
Altyapı Politikaları	Engellilere yönelik mimari doku iyileşmiştir. Ulaşım hizmetleri zenginleşmiştir (sakin tur minibüsü, bisiklet istasyonu ve bisiklet yollarının varlığı) Altyapı hizmetleri iyileşmiştir (doğalgaz, elektrik, su, kanalizasyon vs.).	5'li Likert Ölçeği	ALGISAL

Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	“Yavaş Şehir (Cittaslow)” olmak daha sakin bir yaşam sağlamaktadır. “Yavaş Şehir (Cittaslow)” olmak bölgenin çekiciliğini arttırmıştır (yöre sakinleri, turist, yatırımcı için vs.). Teknolojinin kolaylıklarından faydalanan bir kent olmuştur (e- kasaba, e- belediye vs.). Yerel üretim desteklenmektedir (üretici pazarı, kadın üretici pazarı). Yerel üreticiler ve esnaf korunmaktadır (kasap, bakkalların korunması AVM’lere izin verilmemesi). <u>Korunan tarihi yapı sayısı artmıştır.</u> <u>Yeşil alan ve parkların sayısı artmıştır.</u>	5’li Likert Ölçeği	ALGİSAL OBJEKTİF
Tarımsal, Turistik Ve Esnafa Yönelik Politikalar	GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)’lu ürün kullanımı yasaklanmıştır. Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretim değer kazanmıştır (Tohum seferberliği, mandalina birliği kurulması vs.). Yerel ve geleneksel kültürel etkinlikler korunmaktadır. Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değeri artmıştır (sabun yapımı, zeytinyağı üretimi vb.) <u>Organik ürün kullanan kamuya ait restoran (okul kantinleri, aş evleri vs) sayısı artmıştır.</u>	5’li Likert Ölçeği	ALGİSAL OBJEKTİF
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Turizm canlanmıştır. Kent sakinlerine Cittaslow’un felsefesi hakkında eğitim verilmektedir. Kentle ilgili kararlara kent sakinlerinin katılımı artmıştır.	5’li Likert Ölçeği	ALGİSAL

Sosyal Uyum	Engellilere yönelik sağlık ve sosyal hizmetler iyileşmiştir. Belediye, engelli kişilerin entegrasyonu için çalışmalarını arttırmıştır <u>Kadınlara yönelik projelerin sayısı artmıştır</u> <u>(kadın emeği evleri vb.)</u>	5’li Likert Ölçeği	ALGISAL OBJEKTİF
Ortaklıklar	“Terra Madre” Günleri ile yerel yiyecek üretimi teşvik edilmektedir. Slowfood aracılığıyla doğal ve yerel yiyecekler korunmaktadır. Seferihisar Belediyesi yavaş şehir felsefesini yaymak için diğer belediyeler ile işbirliğine gitmektedir.	5’li Likert Ölçeği	ALGISAL

“**Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentisi**” bölümünde kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesi beklentilerini mükemmeliyet koşulları temelinde genel özellikleri bazında değerlendirilmesi istenirken, “**Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi**” bölümünde ise kent sakinlerinin mükemmeliyet koşulları temelinde deneyimlenen kentsel yaşam kalitesine odaklanılmıştır.

3.5.6. Araştırmada Kullanılan İstatistiksel Analiz Yöntemleri

Araştırma sonuçları, bilgisayar destekli SPSS (Statistical Package For Social Sciences) 20.0 paket programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Elde edilen veriler eleştirel bakış açısı ve bilimsel bilgiler çerçevesinde yorumlanmıştır.

Analiz ve değerlendirme aşamasında;

- Kullanılan ölçeğin beklenti ve deneyimleme maddelerinin güvenirliliği Cronbach Alpha değerinin ölçülmesi yoluyla test edilmiştir.
- Her ifade için yüzde, ortalama ve standart sapma değerlerinden oluşan tanımlayıcı istatistik değerleri hesaplanmıştır.
- Beklenen kentsel yaşam kalitesi ile deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için t-testi yapılmıştır.
- Değişkenlerin kentsel yaşam kalitesi algısına etkisini araştırmak için; iki

örneklem grubu arasında ortalamalar açısından fark olup olmadığı Independent-Samples t-test, iki veya daha fazla gruba ait ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı Tek Faktörlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA); farklılığın nedenini araştırmak için ise Post- Hoc, varyansların homojen olması durumunda Scheffe testi uygulanmıştır.

3.6.Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Geçerliliği ve Güvenilirliği

Geçerlilik; bir ölçme aracının, bu araçla ölçülmek istenen özelliğin ölçülerini diğer özellik veya özelliklerin ölçüleri ile karıştırmadan değerlendirebilme derecesidir. Geçerlilik, genel olarak içerik geçerliliği, tahmini geçerlilik, eşzamanlı geçerlilik ve yapısal geçerlilik olarak sınıflandırılmaktadır (Nakip, 2006: 150). Bu araştırmada anketin geçerliliğinin doğrulanmasında içerik geçerliliği kullanılmıştır. İçerik geçerliliği anketin yeterli sayıda ve ölçmek istenen olguyu temsil edebilecek soruları içerdiğinden emin olmak için yapılmaktadır. İçerik geçerliliği için kullanılan en yaygın yöntem konu ile ilgili uzman kişilerin görüşlerinin alınmasıdır (Yükselen, 2009: 99). Ankette yer alan ifade ve soruların hazırlanması sürecinde öğretim üyelerinin görüş ve düşünceleri alınmış ve pilot çalışma sırasında anketin içeriği ve anlaşılabilirliği konusunda herhangi bir sorun olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle anketin içerik geçerliliğine sahip olduğu düşünülmektedir.

Ölçeğin taşınması gereken özelliklerden birisi olan güvenilirlik ise; bir ölçme aracıyla aynı koşullarda tekrarlanan ölçümlerde elde edilen ölçüm değerlerinin kararlılığının bir göstergesidir. Ölçekle sağlanan bilgilerin kararlı özellik taşıdığına ve aynı amaçla yapılacak ikinci bir ölçümde aynı sonuçların elde edileceğine güven duyulması gerekir (Öncü, 1999: 49). Likert tipi bir ölçeğin güvenilirliğini test etmek için; Cronbach tarafından geliştirilen ve kendi adıyla anılan Cronbach faktör α katsayısının kullanılması gerekmektedir. Ölçeğin α katsayısı 0,70'den fazla olması beklenmektedir (Bryman ve Cramer, 1997: 78).

Tablo 3.5. Cronbach α Testi ile Elde Edilen Güvenilirlik Değerleri

Tüm Anket	Cronbach α katsayısı	Madde Sayısı (N)
Beklenti	0,82	27
Deneyimleme	0,87	27

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik analizleri sonucu hesaplanan Cronbach's Alpha değerleri beklenti ölçeği için 0,82, deneyimleme ölçeği için 0,87 düzeyinde hesaplanmıştır. Her iki ölçek için de hesaplanan Cronbach's Alpha değerleri 0,70 olan kritik değerin üzerinde olduğu için kullanılan ölçeklerin yeterli güvenilirlik düzeyine sahip oldukları kabul edilmektedir. Buna göre bütün soruların güvenilirlik açısından istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

3.7.Verilerin Dağılımı ve Analizi

Araştırmanın bu bölümünde, katılımcıların yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, mesleği gibi demografik özellikleri, istatistiksel ölçütlerden yüzde ve frekans dağılımlarına göre incelenmiştir. Ayrıca Seferihisar İlçesine bağlı 6 merkez mahallede ikamet eden bireylerin, yaşadıkları kentten beklentileri ve yaşadıkları kenti mevcut deneyimlerine göre değerlendirmelerine yönelik genel eğilimleri incelenmiş ve tespitlerde bulunulmuştur.

3.7.1. Verilerin Dağılımı

Bu bölümde, araştırma sonuçlarından elde edilen tanımlayıcı istatistiki verilerin dağılımına yer verilmektedir.

3.7.1.1. Katılımcıların Demografik ve Sosyo-Ekonomik Özelliklerine İlişkin Dağılımı

Araştırmaya katılan Seferihisar İlçesine bağlı 6 merkez mahallede ikamet eden bireylerin, yerleşimci özellikleri ile ilgili sonuçlar ve değerlendirmeler bu başlık altında incelenecektir.

Tablo 3.7. Katılımcıların Kentte Yaşadıkları Süreye İlişkin Dağılım

Yaşadıkları süre	Frekans (f)	Yüzde (%)
5 yıldan az	270	56,2
5 yıl ve üzeri	210	43,8
Toplam	480	100

Katılımcıların kentte yaşadıkları süreye ilişkin dağılım Tablo 3.6.'da gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların %56,2'si 5 yıldan daha az, %43,8'i 5 yıl ve üzeri süreyle kentte yaşadıklarını belirtmiştir.

Tablo 3.7. Katılımcıların Yaşadıkları Mahalleye İlişkin Dağılım

Yaşadıkları Mahalle	Frekans (f)	Yüzde (%)
Camikebir	144	30,0
Hıdırlık	100	20,8
Turabiye	68	14,2
Sığacık	64	13,4
Ulaşı	52	10,8
Tepecik	52	10,8
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin yaşadıkları mahalleye ilişkin dağılım Tablo 3.7.'de gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların %30'u Camikebir Mahallesi, %20,8'i Hıdırlık Mahallesi, %14,2'si Turabiye Mahallesi, %13,4'ü Sığacık Mahallesi, %10,8'i Ulaşı Mahallesi ve %10,8'inin Tepecik Mahallesinde yaşadığı görülmektedir.

Tablo 3.8. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Dağılım

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	278	57,9
Kadın	202	42,1
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine ilişkin Dağılım Tablo 3.8.' de gösterilmiştir. Örneklemi oluşturan 480 katılımcılar içerisinde 202 (%58)'si kadın, 278 (% 42)'i ise erkektir.

Tablo 3.9. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Dağılım

Yaş	Frekans (f)	Yüzde (%)
18-24 Yaş	64	13,3
25-31 Yaş	85	17,7
32-38 Yaş	75	15,6
39-45 Yaş	74	15,4
46-52 Yaş	71	14,8
53-59 Yaş	52	10,8
60 Yaş ve Üzeri	59	12,4
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin yaşlarına ilişkin dağılım Tablo 3.9.'da gösterilmiştir. Buna göre katılımcıların çoğunluklu olarak 25-31 yaş aralığında (%17,7),

32-38 yaş aralığında (%15,6) ve 39-45 yaş grubunda (%15,4) yer almaktadır. En az sıklıkta temsil edilen yaş grubu ise 53-59 yaş grubudur.

Tablo 3.10. Katılımcıların Medeni Durumlarına İlişkin Dağılım

Medeni Durum	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bekâr	134	27,9
Evli	346	72,1
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına ilişkin dağılım Tablo 3.10.'da gösterilmiştir. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında evli olanların oranının % 72,1; bekâr olanların ise % 27,9 oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılım

Eğitim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim	186	38,8
Lise	154	32,1
Üniversite	84	17,5
Lisansüstü	56	11,6
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim düzeylerine ilişkin dağılım Tablo 3.11.'de gösterilmiştir. Katılımcıların eğitim durumlarına incelendiğinde % 71'i ilköğretim ve lise, %29 ise üniversite ve üzeri eğitim görmüştür. Ankete katılanların eğitim düzeylerinin ağırlıklı olarak ilköğretim ve lise düzeyinde olduğu gözlenmektedir.

Tablo 3.12. Katılımcıların Çalışma Durumlarına İlişkin Dağılım

Çalışma Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Çalışan	175	36,5
Çalışmayan	305	63,5
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin çalışma durumlarına ilişkin dağılım Tablo 3.12.'de gösterilmiştir. Katılımcıların çalışma durumlarına bakıldığında; % 36,5'i çalışanlardan % 63,5'i ise çalışmayanlardan oluşmaktadır.

Tablo 013. Katılımcıların Gelirlerine İlişkin Dağılım

Gelir Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
2000 TL'den az	183	38,1
2000-3000 TL arası	147	30,6
3001-4000 TL arası	77	16,0
4001-5000 TL arası	44	9,3
5001 TL ve üzeri	29	6,0
Toplam	480	100

Araştırmaya katılan bireylerin gelir düzeylerine ilişkin dağılım Tablo 3.13.'da gösterilmiştir. Katılımcıların gelir düzeylerine bakıldığında; geliri 2000 TL'den az olanların oranı % 38,1, 2000-3000 TL arası olanların oranı % 30,6, 3001-4000 TL arası olanların oranı % 16, 4001-5000 TL arası olanların oranı % 9,3, 5001 TL ve üzeri gelirleri olanların oranı ise % 6'dır.

3.7.1.2. Seferihisar Kent Sakinlerinin Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentilerine İlişkin Dağılımı

Seferihisar kent sakinlerinin yaşadıkları çevreden beklentilerini kentsel yaşam kalitesi göstergelerine göre değerlendirmelerine ilişkin ifadeler Tablo 3.14.'deki gibi kodlanmıştır.

Tablo 3.14. Kent Sakinlerinin Kentsel Yaşam Kalitesi Beklentilerini Değerlendirmelerine İlişkin İfadeler Ve Kodlar

İfade Kodu	KENTSEL YAŞAM KALİTESİ BEKLENTİSİ GÖSTERGELERİ
	Enerji ve Çevre Politikalarına İlişkin İfadeler
EÇP1	Sağlık açısından temiz bir çevrede yaşamak (hava ve su kalitesi vb.)
EÇP2	Görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı bir çevrede yaşamak
EÇP3	Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı bir çevrede yaşamak (Güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vb.)
	Altyapı Politikalarına İlişkin İfadeler
AP1	Engellilere yönelik düzenlemelerin yapıldığı bir çevrede yaşamak (yaya kaldırımlarının engellilere göre tasarlanması vb)
AP2	Zengin ulaşım ağına sahip bir çevrede yaşamak
AP3	Altyapısı tamamlanmış bir çevrede yaşamak (doğalgaz, elektrik, telefon, kanalizasyon vb.)
	Kentsel Yaşam Kalitesi Politikalarına İlişkin İfadeler
KYKP1	Sakin yaşam sunan bir çevrede yaşamak
KYKP2	Bölgesel çekiciliği yüksek bir kentte yaşamak

KYKP3	Doğa ile bütünleşmeye imkân tanıyan bir çevrede yaşamak (Açık yeşil alanlar, kent parkları, oyun bahçeleri vb.)
KYKP4	Vatandaşlar ve turistler için interaktif hizmetlerin olduğu bir kentte yaşamak (e- kasaba, e- belediye vb).
KYKP5	Yerel ürünlerin ticareti için oluşturulmuş alanları olan bir çevrede yaşamak (köy pazarları vb)
KYKP6	Doğal/ yerel alışveriş merkezlerinin korunduğu bir çevrede yaşamak (geleneksel kasap, fırın bakkal gibi dükkânların desteklenmesi)
KYKP7	Kente ait değerlerine sahip çıkan bir belediyede yaşamak
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalara İlişkin İfadeler	
TTESP1	Tarımda GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)'nın yasaklanması
TTESP2	Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretimin değer kazanması
TTESP3	Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması
TTESP4	Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değerinin artırılması (El sanatları ürünlerinin pazarlanması, sertifikalandırılması vd.)
TTESP5	Restoranlarda yerel ve organik ürünlerin kullanılması
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalara İlişkin İfadeler	
KFEP1	Turizmin canlanması
KFEP2	Yavaş Şehir (Cittaslow) hakkında eğitim verilmesi (Çalışanlara, halka, yöneticilere vb.)
KFEP3	Yönetimsel kararlara kent sakinlerinin katılması
Sosyal Uyuma Politikalarına İlişkin İfadeler	
SOP1	Engelli kimselerin sosyal hayata katılımının desteklenmesi
SOP2	Kadınlara yönelik projelerin var olduğu bir kentte yaşamak
SOP3	Engellilerin toplumla entegre olmasını sağlayan bir belediyede yaşamak
Ortaklık Politikalarına İlişkin İfadeler	
OP1	Yerel yiyecek üretiminin teşvik edilmesi
OP2	Doğal ve yerel yiyeceklerin korunması
OP3	Belediyenin diğer belediyelerle işbirliği içinde olması

Kodlamalara ilişkin katılımcı görüşlerinin ortalaması, standart sapması, frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3.15.'de gösterilmektedir.

Tablo 3.15. Katılımcıların Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

İfade kodu	N	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	s
		%	%	%	%	%		
EÇP1	480	1,7	4,4	3,8	8,8	81,5	4,64	0,88
EÇP2	480	2,7	2,5	6,5	18,8	69,6	4,50	0,92
EÇP3	480	2,9	6,3	5,0	10,8	82,5	4,41	1,06
AP1	480	1,7	3,1	2,9	11,5	80,8	4,66	0,82
AP2	480	0,8	1,9	3,8	25,8	67,7	4,58	0,73
AP3	480	2,1	3,3	3,5	12,9	78,1	4,62	0,87
KYKP1	480	1,0	4,0	5,6	26	63,3	4,68	0,85

KYKP2	480	2,7	9,0	12,9	39,4	36,0	3,97	1,04
KYKP3	480	2,7	4,2	11,3	28,8	53,1	4,25	0,99
KYKP4	480	5,2	3,5	17,9	32,1	41,3	4,00	1,10
KYKP5	480	1,3	4,8	5,2	27,3	61,5	4,43	0,89
KYKP6	480	0,6	4,2	31,9	50,4	12,3	3,86	2,59
KYKP7	480	1,7	3,8	9,4	56,9	28,3	4,06	1,04
TTESP1	480	2,9	6,5	16,3	33,8	40,6	4,15	1,03
TTESP2	480	2,13	5,2	9,4	36,9	45,0	4,33	0,97
TTESP3	480	2,5	4,6	7,1	29,4	56,5	4,53	0,91
TTESP4	480	1,7	4,6	5,2	15,6	72,9	3,71	0,77
TTESP5	480	0,6	4,2	31,5	51,0	12,5	4,08	0,99
KFEP1	480	2,7	5,2	14,2	37,1	40,8	4,08	0,99
KFEP2	480	0,0	0,6	1,3	16,0	82,1	4,79	0,48
KFEP3	480	2,5	3,1	5,6	37,5	51,3	4,32	0,91
SUP1	480	1,00	4,0	3,5	16,5	75,0	4,60	0,82
SUP2	480	1,9	4,6	3,5	20,8	69,2	4,51	0,91
SUP3	480	2,7	5,6	15,6	34,9	39,2	4,04	1,01
OP1	480	7,7	5,6	23,3	29,4	34,0	3,77	1,20
OP2	480	6,7	8,1	24,0	20,4	40,8	3,81	1,24
OP3	480	2,3	5,6	17,3	36,5	38,1	4,03	0,99

1=Hiç Önemli Değil, 2=Önemsiz, 3= Ne Önemli Ne Önemsiz, 4= Önemli, 5=Çok Önemli

Tablo 3.15’de yer alan değerlere göre; “Enerji Ve Çevre Politikaları” ile ilgili araştırmaya katılan bireylerin % 92’si sağlık açısından temiz, görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı bir çevrede yaşamayı önemli bulduklarını ifade etmiştir.

“Altyapı Politikaları”na ilişkin araştırmaya katılan bireylerin % 93’ü altyapısı tamamlanmış, zengin ulaşım ağına sahip, engellilere yönelik çevresel düzenlemelerin yapıldığı bir çevrede yaşamının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcıların %81’i “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”na ilişkin olarak doğayla iç içe oldukları, yerel ürünlere kolayca erişebilecekleri diğer bir deyişle

gelenekseli korurken modernizmin bir sonucu olan teknolojiye de uzak kalmadıkları yaşam sunan bir çevrede yaşamayı önemli bulduklarını vurgulamıştır. “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkarlara Yönelik Politikalar”a ilişkin katılımcıların %82’i geleneksel el sanatlarının korunduğu ve sürdürülebilirliğinin sağlandığı, sağlık için önem arz eden GDO’lu ürünlerin yasaklandığı ve yerine yerel ve organik ürünlerin tüketilmesine yönelik politikaların uygulandığı bir çevrede yaşamının önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Katılımcıların %92’si “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ile ilgili olumlu görüş belirtmiştir. Kent sakinleri için yönetsel kararlara katıldıkları bir turizm kentinde yaşamak önemlidir.

Katılımcılar, engellilerin sosyal hayata katılımı ve kadınlara yönelik projelerin önemsendiği ve engellilerin toplumla entegre olduğu bir belediyede yaşamayı içeren “Sosyal Uyum Politikaları”na yönelik ifadelere ise %77,4 düzeyinde katıldıklarını ifade etmiş ancak diğer göstergelere göre daha düşük bir katılım olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, kent sakinlerinin toplumsal uyuma önem verdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan bireylerin “Ortaklık Politikaları” ile ilgili göstergelere %77 olan katılma düzeyi görece diğer göstergelere göre daha azdır. Ancak kent sakinlerinin yerel yiyecek üretiminin teşvik edildiği ve doğal yiyeceklerin korunduğu bir kentte yaşamının kendileri için önemli olduğu söylemek mümkündür.

Seferihisar Kent Sakinlerinin Belediyeler Tarafından Gerçekleştirilen Cittaslow Uygulamalarını Değerlendirmelerine İlişkin Tablo 3.16.’daki gibi kodlanmıştır.

Tablo 3.16. Kent Sakinlerinin Yavaş Şehir Uygulamalarını Değerlendirmelerine İlişkin İfadeler Ve Kodlar

İfade Kodu	DENEYİMLENEN KENTSEL YAŞAM KALİTESİ GÖSTERGELERİ
	Enerji ve Çevre Politikalarına İlişkin İfadeler
EÇP1	Sağlık açısından daha temiz bir çevre sağlamıştır.
EÇP2	Görsel kirlilik ve trafik gürültüsü azalmıştır.
EÇP3	Yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanılmaktadır (güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vs.)
	Altyapı Politikalarına İlişkin İfadeler
AP1	Engellilere yönelik mimari doku iyileşmiştir.
AP2	Ulaşım hizmetleri zenginleşmiştir (sakin tur minibüsü, bisiklet istasyonu ve bisiklet yollarının varlığı)

AP3	Altyapı hizmetleri iyileşmiştir (doğal gaz, elektrik, su, kanalizasyon vs.).
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikalarına İlişkin İfadeler	
KYKP1	“Yavaş Şehir (Cittaslow)” olmak daha sakin bir yaşam sağlamaktadır.
KYKP2	“Yavaş Şehir(Cittaslow)” olmak bölgenin çekiciliğini arttırmıştır (yöre sakinleri, turist, yatırımcı için vs.).
KYKP3	Yeşil alan ve parkların sayısı artmıştır.
KYKP4	Teknolojinin kolaylıklarından faydalanan bir kent olmuştur (e- kasaba, e-belediye vs.).
KYKP5	Yerel üretim desteklenmektedir (üretici pazarı, kadın üretici pazarı)
KYKP6	Yerel üreticiler ve esnaf korunmaktadır (kasap, bakkalların korunması AVM'lere izin verilmemesi)
KYKP7	Korunan tarihi yapı sayısı artmıştır.
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalara İlişkin İfadeler	
TTESP1	GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)'lu ürün kullanımı yasaklanmıştır.
TTESP2	Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretim değer kazanmıştır (Tohum seferberliği, mandalina birliği kurulması vs.).
TTESP3	Yerel ve geleneksel kültürel etkinlikler korunmaktadır
TTESP4	Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değeri artmıştır (sabun yapımı, zeytinyağı üretimi vb.)
TTESP5	Organik ürün kullanan kamuya ait restoran (okul kantinleri, aş evleri vs) sayısı artmıştır.
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalara İlişkin İfadeler	
KFEP1	Turizm canlanmıştır.
KFEP2	Kent sakinlerine Cittaslow'un felsefesi hakkında eğitim verilmektedir.
KFEP3	Kentle ilgili kararlara kent sakinlerinin katılımı artmıştır.
Sosyal Uyuma Politikalarına İlişkin İfadeler	
SUP1	Engellilere yönelik sağlık ve sosyal hizmetler iyileşmiştir.
SUP2	Kadınlara yönelik projelerin sayısı artmıştır (kadın emeği evleri vb.)
SUP3	Belediye, engelli kişilerin entegrasyonu için çalışmalarını arttırmıştır.
Ortaklık Politikalarına İlişkin İfadeler	
OP1	“Terra Madre” Günleri ile yerel yiyecek üretimi teşvik edilmektedir
OP2	Slowfood aracılığıyla doğal ve yerel yiyecekler korunmaktadır.
OP3	Seferihisar belediyesi yavaş şehir felsefesini yaymak için diğer belediyeler ile işbirliğine gitmektedir.

Kodlamalara ilişkin katılımcı görüşlerinin ortalaması, standart sapması, frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3.17.'de gösterilmektedir

Tablo 3.17. Katılımcıların Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

İfade kodu	N	1	2	3	4	5	— X	s
		%	%	%	%	%		
EÇP1	480	29,0	49,8	4,0	15,8	1,5	2,11	1,04
EÇP2	480	27,7	49,6	6,5	13,3	2,9	2,14	1,06
EÇP3	480	6,5	14,8	6,0	45,6	27,1	3,72	1,19

AP1	480	7,3	26,0	12,1	41,3	13,3	3,27	1,19
AP2	480	11,5	21,7	7,1	43,5	16,3	3,31	1,29
AP3	480	12,5	21,7	6,3	39,0	20,6	3,33	1,35
KYKP1	480	17,1	27,9	20,00	26,3	8,8	2,82	1,24
KYKP2	480	4,6	6,3	6,7	55,0	27,5	3,95	1,00
KYKP3	480	11,9	14,0	15,0	47,7	11,5	3,33	1,20
KYKP4	480	8,8	9,6	17,5	46,3	17,9	3,55	1,15
KYKP5	480	3,5	3,1	9,2	49,2	35,0	4,09	0,94
KYKP6	480	16,0	31,5	20,8	22,7	9,0	2,77	1,22
KYKP7	480	4,6	24,0	19,0	41,7	10,8	3,30	1,09
TTESP1	480	12,1	24,6	27,3	24,0	12,1	2,98	1,21
TTESP2	480	7,5	14,2	15,0	40,4	22,9	3,57	1,20
TTESP3	480	5,0	5,8	25,0	43,5	20,6	3,69	1,02
TTESP4	480	7,5	14,2	20,0	39,8	18,5	3,48	1,16
TTESP5	480	12,7	19,8	32,5	26,0	9,0	2,99	1,15
KFEP1	480	5,8	5,8	7,5	36,9	44,0	4,08	1,13
KFEP2	480	9,2	20,4	8,8	43,8	17,9	3,41	1,25
KFEP3	480	10,8	20,4	6,0	42,9	19,8	3,40	1,30
SUP1	480	4,6	11,00	33,1	43,3	7,9	3,39	0,94
SUP2	480	6,7	2,5	11,7	50,2	29,00	3,92	1,05
SUP3	480	3,5	29,6	25,4	33,3	8,1	3,13	1,04
OP1	480	5,8	22,5	19,0	41,0	11,7	3,30	1,12
OP2	480	4,8	24,4	17,9	38,8	14,2	3,33	1,13
OP3	480	7,7	27,3	13,8	36,0	15,2	3,24	1,22

1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4= Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 3.17.'de yer alan verilere göre; katılımcılar “Enerji ve Çevre Politikaları” ile ilgili, bir belediye hizmeti olan sağlık açısından temiz bir çevrede yaşama algısına %81 düzeyinde katıldıklarını ifade ederken, görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün varlığına %74 düzeyinde katılmaktadır.

“Altyapı Politikaları”na ilişkin katılımcı değerlendirmelerine bakıldığında genel olarak %66 oranında altyapı hizmetlerinin iyileştiğine inanılmaktadır. Bununla birlikte, katılımcıların yavaş şehir olduktan sonra ilçede ulaşım hizmetlerinin zenginleştiğine inananların oranı %63, engellilere yönelik mimari dokunun iyileşmediğini düşünenlerin oranı ise %33 olarak tespit edilmiştir.

“Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”na ilişkin; yaşam kalitesini arttırmak ve daha sakin bir yaşam temeli üzerine kurulu olan yavaş şehir uygulamalarının vaat ettiğinin aksine daha sakin bir yaşam sağlamadığını düşünenlerin oranı ise %55’dir. Bununla birlikte yavaş şehir olduktan sonra ilçenin çekiciliğinin arttığını düşünenler %85 düzeyindedir. Bölgenin çekiciliğinin artmasıyla birlikte şehre olan turist talebindeki artış ve yine ilçeye yerleşmek üzere gelenlerin sayısındaki artış bölgenin sakinliğini bozan önemli bir etken olarak görülmüştür.

“Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar”a ilişkin; yavaş şehir olmak için belediyelerin zorunlu olarak yerine getirmeleri gerekli kriterlerden biri olan yerel üretimi teşvik etmek ve yerel ürünlerin ticarileşmesi için alanların yaratılması kriterinin uygulamaya geçmesine katılımcılar %89 düzeyinde katılmaktadır. Bu yüksek düzeydeki oran, yerel üreticiyi destekleme kriteri kapsamında hayata geçirilen üretici pazarı ve sadece kadın üreticilerden oluşan kadın üretici pazarı uygulamalarının kent sakinleri arasında kabul görmesi ve yerel özelliklere sahip çıkması konusunda kent sakinlerinin farkındalığının artmasıyla açıklanabilir. Katılımcılar, %58 düzeyinde yerel üreticilerin korunmadığını ifade etmişlerdir. Geleneksel kasap ve bakkalların yerini alan perakende ve zincir mağazaların ilçedeki varlığı bu düşüncüyü desteklemektedir. Katılımcılar yavaş şehir olmanın önemli kriterlerinden biri olan GDO’nun yasaklandığı ifadesine %50 düzeyinde katılmamaktadır.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikaları” ile ilgili olarak; araştırmaya katılan bireyler, %85 düzeyinde, yavaş şehir olduktan sonra İlçe’de turizmin canlandığı görüşündedir. Kentin cazibesinin artmasıyla birlikte bölgeye yerli ve yabancı turist akını olması kentin sakinliğini bozan bir durumdur. Aynı zamanda turizmin temel hedef olmadığı yavaş şehir uygulamalarında turizmin en önemli kriter olarak ön plana çıkması yavaş şehir felsefesiyle çelişen bir sonuçtur.

“Sosyal Uyum Politikaları” kapsamında uygulamaya geçirilen kadınlara yönelik projelerin arttığını düşünenlerin oranı %85’dir. Ev ekonomisine katkıda bulunmak ve para kazanmak isteyen kadınları için belediye tarafından açılan kadın emeği evleri, yine sadece kadın üreticilerin ürünlerinin sergilendiği kadın üretici pazarlarının varlığı bu politikanın etkin olarak hayata geçirildiğini göstermektedir.

“Ortalıklar Politikaları”na ilişkin olarak katılımcıların yerel yiyecek üretiminin teşvik edilmesi ifadesine katılım düzeyi %62’dir. Bununla birlikte doğal ve yerel yiyeceklerin korunduğu, belediyelerin diğer belediyelerle işbirliği içinde olması ifadelerine katılım yine düşük seviyededir. Söz konusu göstergelerin kapsamında yer alan ve aynı zamanda Yavaş Şehir politikalarını da oluşturan Yavaş Yemek uygulamalarını kapsayan bu politikaların yeterli düzeyde uygulanmadığı, yeterli bilgilendirme yapılmadığı veya kent sakinleri için kentsel yaşam kalitesine olan etkisinin önemli düzeyde olmadığı söylenebilir.

3.7.2. Verilerin analizi

Bu bölümde araştırmaya katılan bireylerin yaşadıkları İlçe olan Seferihisar’ın yavaş şehir olduktan sonra yaşam kalitelerine ilişkin değerlendirmelerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi (Independent Samples Test), bağımlı gruplar t-testi (Paired Sample t-test), tek örneklem t testi (One Sample t-test) ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları incelenecektir.

3.7.2.1. Yavaş Şehir Uygulamalarının Kentsel Yaşam Kalitesini Arttırmaya İlişkin Analizi

Araştırmaya katılan kent sakinlerinin yavaş şehir uygulamaları sonucu deneyimlenen kentsel yaşam kalitesinin anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için One- Sample Test uygulanmıştır. Test değeri “3” olarak alınmıştır. %95 güven düzeyinde konuya ilişkin araştırma ana hipotezi aşağıdaki gibidir:

H₁: Yavaş şehir uygulamaları, kentsel yaşam kalitesini arttırmıştır.

Tablo 3.18.’de Deneyimlenen Kentsel Kalitesi Göstergelerinin one-sample test sonuçları görülmektedir.

Tablo 3.18. Yavaş Şehir Uygulamalarının Kentsel Yaşam Kalitesini Arttırmaya İlişkin Analizi

Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Yavaş Şehir kriterleri boyutları)	Test Değeri=3					t	df	P
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar 95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Enerji ve Çevre Politikaları	2,6576	,88947	-,34236	-,4221	-,2626	-8,433	479	,000
Altyapı Politikaları	3,3076	,96856	,30764	,2208	,3945	6,959	479	,000
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	3,4006	,63966	,40060	,3432	,4580	13,721	479	,000
Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkarlara Yönelik Politikalar	3,3438	,87236	,34375	,2655	,4220	8,633	479	,000
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	3,6285	,84863	,62847	,5524	,7046	16,225	479	,000
Sosyal Uyum	3,4806	,66079	,48056	,4213	,5398	15,933	479	,000
Ortaklıklar	3,2903	,94625	,29028	,2054	,3751	6,721	479	,000

Tablo 3.18’de yer alan her bir gösterge, t değeri 3 alınarak ayrı ayrı test edildiğinde (one-sample test) katılımcıların kentsel yaşam kalitesini deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Buna göre; katılımcıların yavaş şehir kriterlerinden “Enerji Ve Çevre Politikaları” ile ilgili kriterlerin kentsel yaşam kalitelerini arttırdığına ilişkin deneyimi olumsuz yöndedir. Bu göstergeye ilişkin olarak ortaya çıkan olumsuz algılama, trafik gürültüsünü azaltmak, yerel hava kalitesini arttırmak, yaşanabilirliği geliştirmek, gürültü yoğunluğu azaltmak ve yerel hava kalitesini arttırmak için bisiklet yollarının oluşturulması; reklam ve tabela kirliliğinin çeşitli yasalarla kontrol altına alınarak azaltılması gibi önlemler alınarak giderilebilir. “Altyapı Politikaları”, “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”, “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkarlara Yönelik Politikalar”, “Sosyal Uyum”, “Ortaklıklar” a ilişkin değerlerinin karasızlık ve katılma noktası arasında olması katılımcıların bu göstergelerle ilgili gelişmeler bekledikleri ile yorumlanabilir. Katılımcılar, “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” a yönelik kriterleri deneyimleme ile ilgili orta düzeyin üzerinde bir değerlendirme yapmıştır.

Tablo 3.19. Deneyimlenen ve Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Analizi

	Test Değeri=3					t	df	P
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar 95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Deneyimleme	3,3191	,42456	,31914	,2811	,3572	16,468	479	,000
Beklenti	4,2657	,34524	,34524	1,2347	1,2966	80,319	479	,000

Tablo 3.19.'da yer alan beklenen ve deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi analiz sonuçlarına göre; beklenen kentsel yaşam kalitesi düzeyi deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi düzeyinin üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre, Seferihisar Belediyesi tarafından uygulamaya geçirilen yavaş şehir kriterlerinin kentsel yaşam kalitesini istenilen düzeyde karşılamadığı görülmektedir.

Kişilerin sunulan hizmetten beklentileri her zaman maksimum düzeydedir. Her ne kadar katılımcıların deneyimleme düzeyleri beklenti düzeylerinin altında kalsa da; deneyimleme ortalamaları $t=3$ 'ün üzerinde gerçekleştiğinden yavaş şehir uygulamalarının kentsel yaşam kalitesini arttırdığı söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre, H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.2. Beklenen Ve Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Karşılaştırmalarına İlişkin Analizler

Araştırmaya katılan kent sakinlerinin bekledikleri kentsel yaşam kalitesi ile deneyimledikleri kentsel yaşam kalitesi arasındaki değişimin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla t-testi (Paired Sample t-test) yapılmıştır. %95 güven düzeyinde, konuya ilişkin ana hipotez aşağıdaki gibidir:

H₂: Kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi ile deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi arasında bir farklılık vardır.

Bu ana hipotezi test etmek için deneyimlenen ve beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri 7 alt hipotezle ayrı ayrı karşılaştırılarak test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3.20. Enerji Ve Çevre Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Enerji Ve Çevre Politikaları	-1,86181	1,07808	,04921	-1,95849	-1,76512	-37,836	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.1}: ‘Enerji Ve Çevre Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Enerji Ve Çevre Politikaları” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, belediye hizmetleri kapsamında yerine getirilen uygulamaların yetersiz olduğuyla açıklanabilir. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezi olan **H_{2.1}** hipotezi, Tablo 3.20’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.21. Altyapı Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Altyapı Politikaları	-1,31250	1,08939	,04972	-1,41020	-1,21480	-26,396	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.2}: ‘Altyapı Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Altyapı Politikaları” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin düşük olduğu görülmektedir. Bu gösterge altında yeralan hizmetlerin kent sakinlerinin beklentisini yeteri düzeyde sağlamadığı söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.2}** hipotezi, Tablo 3.21’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.22. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	-,75030	,85282	,03893	-,82678	-,67381	-19,275	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.3}: ‘Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Kentin ağı üyeliğinin yeni olması dolayısıyla bu kapsamda yerine getirilen hizmetlerin sonuçları uzun vadede görülecek hizmetler olması bu sonucun çıkmasında etkili olmuş olabilir. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.3}** hipotezi, Tablo 3.22’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.23. Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	-,80583	1,00386	,04582	-,89587	-,71580	-17,587	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.4}: ‘Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin düşük olduğu görülmektedir. Bu gösterge altında gerçekleştirilen uygulamaların kent sakinleri tarafından gözlenmesi mümkün olmayabilir. Dolayısıyla gerçekleştirilen hizmetlerin halka anlatılması ve tanıtılması bu sonucu değiştirebilir. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.4}** hipotezi, Tablo 3.23’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.24. Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	-,77014	1,01425	,04629	-,86110	-,67917	-16,636	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.5}: ‘Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda uygulanan hizmetlerin sonuçları uzun vadede alınacak hizmetler olması nedeniyle beklentiye karşılamaması doğaldır. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.5}** hipotezi, Tablo 3.24’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.25. Sosyal Uyum Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Sosyal Uyum Politikaları	-,90417	,86751	,03960	-,98197	-,82636	-22,835	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.6}: ‘Sosyal Uyum Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Sosyal Uyum Politikaları” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Bu gösterge altında sunulan hizmet, belli bir hedef kitleye yönelik olduğundan araştırma kapsamında yeteri sayıda hedef kitleye ulaşamamış olmasından dolayı bu sonuç elde edilmiş olabilir. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂**

hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.6}** hipotezi, Tablo 3.25’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Tablo 3.26. Ortaklıklar Politikaları Göstergesinin Beklenti Ve Deneyimleme Karşılaştırmasına İlişkin Analizi

Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri (Cittaslow kriterleri boyutları)	Eşli Karşılaştırma Farklılıkları					t	df	P (iki yönlü)
	Ort.	Std. Sap.	Std. Hata	Farklılıklar				
				95% Güven Aralığı				
				Düşük	Yüksek			
Ortaklıklar	-,57639	1,30082	,05937	-,69305	-,45972	-9,708	479	,000

Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{2.7}: ‘Ortaklıklar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.

“Ortaklıklar” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) bu göstergenin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen deneyimledikleri durum ile ilgili değerlendirmelerinin düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda sunulan hizmetlerin gözlemlenemez olması ve yeterli bilgilendirme yapılmaması nedeniyle kent sakinlerinin beklentilerini karşılamada yetersiz kalmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, **H₂** hipotezinin alt hipotezleri olan **H_{2.7}** hipotezi, Tablo 3.26’de sonuçları görülen bulgulara göre kabul edilmiştir.

Sonuç olarak, Seferihisar İlçesinde kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesini ölçmeye yönelik beklenti ve deneyimleme arasındaki farklılıklar test edilmiştir. Her grup beklenti ve deneyimleme arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) tüm grupların beklenti ve algılama düzeyleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. En fazla farklılık ise “Enerji Ve Çevre Politikaları” bileşeninde görülmektedir. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında belediye sakinlerinin beklentilerinin yüksek olmasına rağmen algıladıkları durum ile ilgili değerlendirmelerinin daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 3.27. Deneyimleme Ve Beklenti Sonuç Karşılaştırılmasına İlişkin Analizi

	Ort.	Std. Sapma	t	df	p
Deneyimleme/Beklenti	-,94653	,53037	-39,100	479	,000

Her gösterge arasındaki farka ilişkin veriler test edildiğinde (Paired Sample t-test) tüm göstergelerin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık bulunmuştur. Tablo 3.27.'de beklenti ve deneyimleme ortalamaları arasında yapılan tek yönlü t testi sonuçlarına göre; %5 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=-39,10$, $df=479$, $p=0,00<0,05$). Araştırma sonuçlarına göre, H_2 hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.3. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Yerleşimci Özelliklerine Göre Dağılımının Analizi

Bu bölümde, araştırmaya katılan kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin değerlendirmelerinin demografik özelliklerine göre dağılımı incelenmiştir. %95 güven düzeyinde, konuya ilişkin ana hipotez aşağıdaki gibidir:

H₃: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin demografik özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri, kent sakinlerinin demografik özelliklerine ilişkin değerlendirmeleri bireylerin sosyo-demografik özellikleri bakımından karşılaştırılmıştır. Buna göre alt hipotezler oluşturularak test edilmiştir. Yapılan testlere ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

3.7.2.3.1. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi

Tablo 3.28., belediyeler tarafından Yavaş Şehir kriterleri kapsamında yapılan uygulamaların kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesine ilişkin değerlendirmelerin araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre dağılımına ilişkin t testi (Independent Samples Test) sonuçlarını göstermektedir. Tablo'da ortalama

sütunundaki değerlerin 1'e yakınlığı Yavaş Şehir kriterleri kapsamında yapılan uygulamaların amacına ulaşmadığını, 5'e yakınlığı ise Yavaş Şehir kriterleri kapsamında yapılan uygulamaların amacına ulaşmadaki etkinliğini göstermektedir. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H3.1: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.28. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	İfade kodu	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	t	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	EÇP1	Kadın	202	1,98	,997	-2,371	,018*
		Erkek	278	2,20	1,063		
	EÇP2	Kadın	202	2,06	1,054	-1,453	,147
		Erkek	278	2,20	1,059		
	EÇP3	Kadın	202	3,68	1,205	-,665	,506
		Erkek	278	3,75	1,189		
	Grup ort.	Kadın	202	2,57	,891	-1,789	,074***
		Erkek	278	2,72	,885		
Altyapı Politikaları	AP1	Kadın	202	3,14	1,263	-1,995	,047*
		Erkek	278	3,37	1,135		
	AP2	Kadın	202	3,10	1,346	-3,103	,002 *
		Erkek	278	3,47	1,227		
	AP3	Kadın	202	3,21	1,402	-1,768	,078
		Erkek	278	3,43	1,305		
	Grup ort.	Kadın	202	3,15	1,019	-3,011	,003*
		Erkek	278	3,42	,915		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	KYKP1	Kadın	202	2,87	1,351	,801	,424
		Erkek	278	2,78	1,159		
	KYKP2	Kadın	202	3,98	1,012	,640	,522
		Erkek	278	3,92	,995		
	KYKP3	Kadın	202	3,27	1,209	-,884	,377
		Erkek	278	3,37	1,197		
	KYKP4	Kadın	202	3,59	1,236	,634	,526
		Erkek	278	3,52	1,087		
	KYKP5	Kadın	202	4,07	,912	-,403	,687

	KYKP6	Erkek	278	4,10	,957	-1,570	,117
		Kadın	202	2,67	1,182		
		Erkek	278	2,84	1,246		
	KYKP7	Kadın	202	3,34	1,045	,678	,498
		Erkek	278	3,27	1,120		
	Grup ort.	Kadın	202	3,40	,671	-,050	,960
		Erkek	278	3,40	,618		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	TTESP1	Kadın	202	2,98	1,188	-,210	,834
		Erkek	278	3,00	1,221		
	TTESP2	Kadın	202	3,63	1,166	,901	,368
		Erkek	278	3,53	1,224		
	TTESP3	Kadın	202	3,66	1,044	-,478	,633
		Erkek	278	3,71	1,008		
	TTESP4	Kadın	202	3,52	1,168	,764	,445
		Erkek	278	3,44	1,163		
	TTESP5	Kadın	202	2,98	1,135	-,038	,970
		Erkek	278	2,99	1,167		
	Grup ort.	Kadın	202	3,36	,896	,271	,786
		Erkek	278	3,33	,856		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim için Politikalar	KFEP1	Kadın	202	1,06	,0748	1,666	,096
		Erkek	278	1,17	,0701		
	KFEP2	Kadın	202	1,32	,0928	-,982	,326
		Erkek	278	1,20	,0718		
	KFEP3	Kadın	202	1,38	,0971	-,952	,342
		Erkek	278	1,24	,0746		
	Grup ort.	Kadın	202	3,62	,873	-,249	,804
		Erkek	278	3,64	,832		
Sosyal Uyum Politikaları	SUP1	Kadın	202	,96	,067	-,068	,946
		Erkek	278	,94	,056		
	SUP2	Kadın	202	1,09	,076	-,742	,459
		Erkek	278	1,02	,061		
	SUP3	Kadın	202	1,02	,072	-2,330	,020*
		Erkek	278	1,04	,063		
	Grup ort.	Kadın	202	3,42	,662	-1,645	,101
		Erkek	278	3,52	,658		
Ortaklıklar	OP1	Kadın	202	,81	,057	16,697	,000**
		Erkek	278	,95	,057		
	OP2	Kadın	202	,80	,056	18,212	,000**
		Erkek	278	,93	,056		
	OP3	Kadın	202	1,00	,071	11,228	,000**

		Erkek	278	1,15	,069		
	Grup ort.	Kadın	202	4,04	,609	20,959	,000**
		Erkek	278	2,74	,750		

*, <0.05, **, <0.01, ***, <0.001 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 3.28.'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan bireylerin, cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi (Independent Samples Test) sonucunda “Enerji Ve Çevre Politikaları” ($p<0,001$), “Altyapı Politikaları” ($p<0,05$), “Ortaklıklar” ($p<0,01$) göstergeleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı düzeyde farklılık bulunmaktadır. Aritmetik ortalamalar bazında bakıldığında “Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesi için erkek sakinlerin kadın sakinlerden daha yüksek algıya sahip olduğu; yine “Altyapı Politikaları” göstergesi için erkek sakinlerin, kadınlara oranla daha yüksek algıları olduğu görülmektedir. “Ortaklıklar” a ilişkin değerlendirmeye bakıldığında, kadın sakinlerin yerel yiyecek üretiminin teşviki, doğal ve yerel yiyeceklerin korunması ve kendi belediyelerinin diğer beledilerle işbirliği içinde olması algısı erkek sakinlere göre daha yüksek olup erkek sakinlerin bu konudaki algısının olumsuz olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre $H_{3.1}$ hipotezi reddedilmiştir.

3.7.2.3.2. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Araştırmada kullanılan verilerden hareketle grupların gelir aralıkları itibariyle deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı farkın olup olmadığı ($p<0,05$; $p<0,01$) tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Çalışmada tespit edilen farklılığın hangi grup veya gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere, varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonuçları, Tablo 3.29’de gösterilmiştir. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

$H_{3.2}$: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.29. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. S.	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	2000 TL'den az	183	4,55	,569	4,951	,001**
	2000-3000 TL	147	4,54	,583		
	3001-4000 TL	77	4,56	,536		
	4001-5000 TL	44	4,47	,611		
	5001 TL ve üzeri	29	4,20	,687		
Altyapı Politikaları	2000 TL'den az	183	4,58	,496	212,275	,000**
	2000-3000 TL	147	4,68	,535		
	3001-4000 TL	77	4,69	,474		
	4001-5000 TL	44	4,53	,687		
	5001 TL ve üzeri	29	4,56	,528		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	2000 TL'den az	183	4,12	,607	,155	,961
	2000-3000 TL	147	4,23	,622		
	3001-4000 TL	77	4,19	,433		
	4001-5000 TL	44	4,07	,425		
	5001 TL ve üzeri	29	4,00	,379		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	2000 TL'den az	183	4,15	,527	1,003	,405
	2000-3000 TL	147	4,19	,459		
	3001-4000 TL	77	4,16	,516		
	4001-5000 TL	44	4,06	,474		
	5001 TL ve üzeri	29	4,02	,448		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	2000 TL'den az	183	4,40	,479	17,271	,000**
	2000-3000 TL	147	4,44	,576		
	3001-4000 TL	77	4,53	,531		
	4001-5000 TL	44	4,19	,679		
	5001 TL ve üzeri	29	4,18	,531		
Sosyal Uyum	2000 TL'den az	183	4,35	,551	3,309	,011*
	2000-3000 TL	147	4,47	,511		
	3001-4000 TL	77	4,47	,557		
	4001-5000 TL	44	4,20	,709		
	5001 TL ve üzeri	29	4,26	,522		
Ortaklıklar	2000 TL'den az	183	3,88	,945	3,098	,016*
	2000-3000 TL	147	4,02	,954		
	3001-4000 TL	77	3,80	,937		
	4001-5000 TL	44	3,51	,864		
	5001 TL ve üzeri	29	3,68	,594		

*, <0.05, **, <0.01, 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Araştırmaya konu olan kişilerin gelir düzeyleri açısından tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre gelir değişkeni, “Enerji Ve Çevre Politikaları” ($p < 0.01$), “Altyapı Politikaları” ($p < 0.01$), “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ($p < 0.01$), “Sosyal Uyum” ($p < 0.05$) ve “Ortaklıklar” ($p < 0.05$) göstergeleri ile gelir durumu arasında istatistiki olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir.

Scheffe yöntemi kullanılarak yapılan Post Hoc testi sonucuna göre bu farklılık, “Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede 2000 TL’den az geliri olanlar ile 5000 TL ve üstü geliri olanlar arasındadır ($p=0,036$). Gelir yükseldikçe kent sakinlerinin daha temiz bir çevrede yaşamak, görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanan bir kentte yaşamak yönündeki algıları yükselmektedir.

“Altyapı Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede ise farklılık, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 3001-4000 TL, 4001-5000 TL ve 5000 TL ve üzeri geliri olanlar arasında olduğu görülmüştür ($p=,000$). Geliri 2000 TL’den az olanların altyapı hizmetlerinin iyileşmesi, ulaşım hizmetlerinin zenginleşmesi ve engellilere dönük hizmetlerin artışı ile ilgili algıları, diğer gelir gruplarına göre daha düşüktür.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 3001-4000 TL ($p=,000$), 4001-5000 TL ($p=,001$) ve 5000 TL ve üzeri ($p=,000$) geliri olanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bireylerin gelir düzeyi arttıkça, kentle ilgili kararlara katılım ve Yavaş Şehir ile ilgili eğitim almak isteği artmaktadır.

“Sosyal Uyum” göstergesine ilişkin değerlendirmede farklılık, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 4001-5000 TL ve 5000 TL ve üzeri geliri olanlar arasındadır ($p=,001$). 2000 TL’den az geliri olan katılımcıların Belediyenin engelli kişilerin entegrasyonu için yapılan çalışmalar ile ilgili algısı diğer gelir gruplarına oranla daha düşüktür.

“Ortaklıklar” göstergesine ilişkin değerlendirmede ise farklılık, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 3001-4000 TL geliri olanlar arasındadır ($=,000$). 2000TL’den az gelirli kişiler, aynı zamanda Yavaş Şehir kriteri olan yerel yiyecek üretimini teşvik etmek bakımından geliri 3001-4000 TL arası olanlara kıyasla daha olumsuz düşünmektedir. Ortaklık boyutuna ilişkin değerlendirmeler için bireylerin gelir düzeyleri arttıkça, bu

kapsamda yapılan faaliyetlere yönelik olumlu eğilimin arttığı yönünde bir çıkarımda bulunulabilir. Araştırma sonuçlarına göre **H_{3.2}** hipotezi kabul edilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin, “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”, “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” göstergelerine ilişkin değerlendirme ortalamaları, gelir düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

3.7.2.3.3. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi

Belediyeler tarafından hayata geçirilen Yavaş Şehir uygulamalarının kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı yaş değişkeni itibarıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.30.’da gösterilmiştir. Farklılığın nereden kaynaklandığı ve hangi gruplar arasında olduğu Post Hoc testi ile analiz edilmiştir. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{3.3}: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.30. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	18-24	64	2,90	,972	1,096	,364
	25-31	85	2,66	,895		
	32-38	75	2,61	,860		
	39-45	74	2,62	,931		
	46-52	71	2,54	,821		
	53-59	52	2,61	,769		
	60 yaş ve üstü	59	2,68	,945		
Altyapı Politikaları	18-24	64	3,61	,955	3,299	,003*
	25-31	85	3,46	,793		
	32-38	75	3,10	,977		

	39-45	74	3,10	1,084		
	46-52	71	3,19	,944		
	53-59	52	3,53	,920		
	60 yaş ve üstü	59	3,23	1,008		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	18-24	64	3,54	,807	1,228	,290
	25-31	85	3,47	,727		
	32-38	75	3,42	,654		
	39-45	74	3,36	,588		
	46-52	71	3,35	,541		
	53-59	52	3,27	,544		
	60 yaş ve üstü	59	3,35	,510		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	18-24	64	3,38	,949	,431	,858
	25-31	85	3,29	,904		
	32-38	75	3,29	,907		
	39-45	74	3,31	,865		
	46-52	71	3,32	,874		
	53-59	52	3,36	,803		
	60 yaş ve üstü	59	3,49	,781		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	18-24	64	3,91	,686	2,613	,057***
	25-31	85	3,71	,787		
	32-38	75	3,47	,829		
	39-45	74	3,45	,943		
	46-52	71	3,58	,859		
	53-59	52	3,76	,881		
	60 yaş ve üstü	59	3,59	,880		
Sosyal Uyum	18-24	64	3,47	,700	,881	,509
	25-31	85	3,47	,630		
	32-38	75	3,42	,731		
	39-45	74	3,49	,656		
	46-52	71	3,44	,629		
	53-59	52	3,44	,649		
	60 yaş ve üstü	59	3,65	,622		
Ortaklıklar	18-24	64	3,45	1,026	2,996	,067***
	25-31	85	3,43	,941		

	32-38	75	3,38	,904		
	39-45	74	3,40	,860		
	46-52	71	3,22	,922		
	53-59	52	3,07	,859		
	60 yaş ve üstü	59	2,93	1,023		

* : <0.05, **: <0.01, *** : <0.001, 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 3.30.'a göre araştırmaya katılan bireylerin yaş aralıkları açısından tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre, “Altyapı Politikaları” göstergesi ile yaş değişkeni arasında $p<0.05$, “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar”ı ve “Ortaklıklar” göstergeleri ile yaş değişkeni arasında $p<0.001$ düzeyinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Scheffe yöntemine göre yapılan Post Hoc Testi sonucuna göre “Altyapı Politikaları” göstergesine ilişkin farklılık, 18-24 yaş grubundaki sakinler, ulaşım hizmetlerinin zenginleşmesi ve altyapı hizmetlerinin iyileşmesi konusunda 32-38 yaş gruplarına göre daha düşük algıya sahiptirler. “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikaları” göstergelerine ilişkin farklılık 18-24 yaş grubu ile 32-38 yaş grubu arasındadır. “Ortaklıklar” göstergesi ile yaş değişkeni arasındaki farklılık 25-31 yaş grubu ile 60 yaş ve üstü yaş grubu arasındadır. 25-31 yaş grubundaki sakinler, Yavaş şehir olma kriterlerinde olan yavaş yemek uygulamalarına 60 yaş ve üstü yaş grubundakilere göre daha yüksek algıya sahiptir. Bu göstergelere ilişkin değerlendirmelerde genel olarak 25-31 yaş grubundaki sakinlerin hizmetler konusunda daha gözlemci olduğu ve yavaş hareketine daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları söylenebilir. Araştırma bulgularına göre **H3.3** hipotezi reddedilmiştir.

3.7.2.3.4. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılım Analizi

Belediyeler tarafından hayata geçirilen Yavaş Şehir uygulamalarının kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri boyutlarına ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı eğitim durumu değişkeni itibarıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.31.'de gösterilmiştir. Ortalamalardaki farklılığın nereden kaynaklandığı ve hangi gruplar

arasında olduğu Post Hoc testi ile analiz edilmiştir. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Araştırmayı destekleyen alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{3.4}: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.31. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	İlköğretim	186	3,04	,830	78,190	,000**
	Lise	154	2,91	,791		
	Üniversite	84	1,88	,450		
	Lisans Üstü	56	1,84	,504		
Altyapı Politikaları	İlköğretim	186	3,60	,782	27,466	,000**
	Lise	154	3,47	,947		
	Üniversite	84	2,82	,971		
	Lisans Üstü	56	2,62	,994		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	İlköğretim	186	3,38	,594	,096	,962
	Lise	154	3,40	,610		
	Üniversite	84	3,41	,712		
	Lisans Üstü	56	3,43	,758		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	İlköğretim	186	3,38	,823	,203	,894
	Lise	154	3,33	,889		
	Üniversite	84	3,30	,922		
	Lisans Üstü	56	3,31	,924		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	İlköğretim	186	4,03	,537	161,951	,000**
	Lise	154	3,99	,610		
	Üniversite	84	2,77	,686		
	Lisans Üstü	56	2,58	,624		
Sosyal Uyum	İlköğretim	186	3,39	,638	4,106	,007*
	Lise	154	3,45	,692		
	Üniversite	84	3,62	,592		
	Lisans Üstü	56	3,67	,690		
Ortaklıklar	İlköğretim	186	3,19	,938	1,837	,140
	Lise	154	3,27	,917		

	Üniversite	84	3,47	,967		
	Lisans Üstü	56	3,39	1,000		

* : <0.05, ** : <0.01, *** : <0.001, 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 3.31.'de Belediyeler tarafından hayata geçirilen Yavaş Şehir uygulamalarının kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergesi boyutlarına ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. ‘Scheffee’ (Varyans homojenliği bulunmaktadır) yöntemine göre yapılan Post Hoc Testi sonucunda “Enerji Ve Çevre Politikaları”, “Altyapı Politikaları”, “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ve “Sosyal Uyum” göstergeleri ile eğitim durumu arasında fark istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur.

“Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede eğitim durumu değişkeni $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık, ilköğretim mezunu sakinleri ile üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri arasındadır. İlköğretim mezunu sakinlerin sağlık açısından daha temiz bir çevrede yaşamak, görsel kirliliği, trafik gürültüsü ve yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanılması yönündeki algılamaları üniversite ve lisans üstü mezunlarına göre daha düşüktür. Katılımcıların eğitim düzeyi arttıkça bu hizmetler ile ilgili algıları yükselmektedir.

“Altyapı Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede eğitim durumu değişkeni $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri, ulaşım hizmetlerinin zenginleşmesi, altyapı hizmetlerinin iyileşmesi ve engellilere yönelik mimari dokunun iyileştiği konusunda ilköğretim mezunu sakinlere göre daha olumsuz düşünmektedir. Altyapı politikaları boyutuna ilişkin değerlendirmeler için bireylerin eğitim durumu yükseldikçe bu kapsamda yapılan faaliyetlere yönelik olumsuz yönde bir algılama olduğu söylenebilir.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede eğitim durumu değişkeni $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık, ilköğretim mezunu sakinleri ile üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri arasındadır. Lise mezunları arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. İlköğretim mezunlarının, Yavaş Şehir felsefesi hakkında eğitim verilmesi ve

kentle ilgili kararlara kent sakinlerinin katılması yönündeki değerdendrimeleri olumsuz yöndedir.

“Sosyal Uyum” göstergesine ilişkin değerdendirmede ilköğretim mezunu sakinleri ile üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < 0.05$). İlköğretim edğitim durumundaki sakinlerin “Sosyal Uyum” göstergesi altında sunulan hizmetlere ilişkin değerdendirmeleri üniversite ve lisansüstü mezunu kent sakinlerine göre olumsuz yöndedir. Eğitim durumu yükseldikçe dezavantajlı gruplara yönelik sunulan hizmetlere olan duyarlılık artmaktadır.

“Enerji Ve Çevre Politikaları”, “Altyapı Politikaları”, “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ve “Sosyal Uyum” göstergelerine ilişkin değerdendirme sonuçlarına göre bireylerin eğitim durumu yükseldikçe yapılan faaliyetlere yönelik olumsuz yönde bir algılama olduğu söylenebilir. Bu durumda, **H_{3.4}** hipotezi kabul edilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin, “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”, “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” ve “Ortaklıklar” göstergelerine ilişkin değerdendirme ortalamaları, eğitim düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

3.7.2.3.5. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılım Analizi

Yaşanılan mahalle itibariyle Belediyeler tarafından hayata geçirilen Yavaş Şehir uygulamalarının kent sakinlerinin deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri boyutlarına ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.32.’de sunulmuştur. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Araştırmayı destekleyen alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{3.5}: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşadığı mahalleye göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.32. Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	Camikebir	144	2,65	,882	1,517	,183
	Hıdırlık	100	2,72	,867		
	Turabiye	68	2,51	,954		
	Sığacık	64	2,63	,874		
	Ulamış	52	2,90	,906		
	Tepecik	52	2,53	,844		
Altyapı Politikaları	Camikebir	144	3,39	,911	1,114	,352
	Hıdırlık	100	3,33	,949		
	Turabiye	68	3,27	,968		
	Sığacık	64	3,23	1,018		
	Ulamış	52	3,42	,873		
	Tepecik	52	3,06	1,166		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	Camikebir	144	3,32	,731	4,101	,001**
	Hıdırlık	100	3,41	,659		
	Turabiye	68	3,51	,686		
	Sığacık	64	3,57	,412		
	Ulamış	52	3,13	,558		
	Tepecik	52	3,53	,452		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	Camikebir	144	3,26	1,039	4,281	,001**
	Hıdırlık	100	3,30	,798		
	Turabiye	68	3,50	,860		
	Sığacık	64	3,72	,577		
	Ulamış	52	3,08	,882		
	Tepecik	52	3,27	,641		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Camikebir	144	3,54	,896	2,654	,052***
	Hıdırlık	100	3,68	,8287		
	Turabiye	68	3,39	,812		
	Sığacık	64	3,82	,786		
	Ulamış	52	3,81	,733		
	Tepecik	52	3,65	,910		
Sosyal Uyum	Camikebir	144	3,44	,769	2,038	,072***
	Hıdırlık	100	3,49	,583		
	Turabiye	68	3,60	,640		
	Sığacık	64	3,62	,517		

	Ulaşı	52	3,29	,643		
	Tepecik	52	3,45	,643		
Ortaklıklar	Camikebir	144	3,19	1,012	1,881	,096***
	Hıdırlık	100	3,19	,976		
	Turabiye	68	3,29	,867		
	Sıgacık	64	3,54	,822		
	Ulaşı	52	3,48	,932		
	Tepecik	52	3,25	,912		

*, <0.05, **, <0.01, ***: <0.001, 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Araştırmaya konu olan kişilerin ikamet ettikleri mahalle açısından ANOVA analizi sonuçları incelendiğinde, “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”, “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar”, “Sosyal Uyum” ve “Ortaklıklar” göstergeleri ile ikamet ettikleri mahalle değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

“Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirme ortalamalarında ikamet edilen mahalle değişkeni $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık Sıgacık Mahallesi ile Ulaşı Mahallesi arasındadır. Seferhisar Belediyesi Yavaş Şehir ağına dâhil olduktan sonra diğer politikalarda olduğu gibi “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”nı da Sıgacık Mahallesi’nde uygulamaya koymuştur. Deniz kıyısına konumu bulunan Sıgacık Mahallesi, sahip olduğu Sıgacık Kalesi ve her pazar günü kurulan kadın emeği pazarı ile yerli ve yabancı turist çekmekte; bu durum belediye hizmetlerinin bu bölgede yoğunlaşmasına neden olmaktadır. Ulaşı Mahallesi ise konum itibarıyla kent merkezine daha uzak bir noktada bulunduğundan Sıgacık Mahallesi’ne göre dezavantajlı konumdadır.

“Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede ikamet edilen mahalle değişkeni $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar göstergesine ilişkin değerlendirme ortalamalarında farklılık Camikebir Mahallesi ile Sıgacık Mahallesi arasındadır. Yavaş Şehir kriterlerinin en çok Sıgacık Mahallesi’nde kendine uygulama alanı bulması, Sıgacık Mahallesinde ikamet eden kent sakinlerinin yerel ve geleneksel kültürel değerlerinin korunduğu, GDO’lu ürünlerin yasaklandığı, geleneksel iş teknikleri ve zanaatlarının korunduğuna ilişkin algısını arttırmaktadır.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ilişkin değerlendirmede ikamet edilen mahalle değişkeni $p<0,001$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu göstergeye ilişkin farklılık Camikebir Mahallesi ile Hıdırlık Mahallesi arasındadır. Camikebir Mahallesi sakinleri Hıdırlık Mahallesi sakinlerine göre yönetime katılımın yüksek olduğuna ilişkin algısı daha yüksektir.

“Sosyal Uyum” göstergesine ilişkin değerlendirmede ikamet edilen mahalle değişkeni $p<0,001$ düzeyinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Farklılık, Sığacık Mahallesi ile Ulaş Mahallesi arasındadır. “Ortaklıklar” göstergesine ilişkin değerlendirmede, ikamet edilen mahalle değişkeni $p<0,001$ düzeyinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Bu göstergeye ilişkin farklılık, Sığacık Mahallesi ile Ulaş Mahallesi arasındadır. Sığacık Mahallesi sakinleri dezavantajlı gruplara hizmet verilmesi ve yerel lezzetlerin korunması yönündeki algısı Ulaş Mahallesi sakinlerine göre daha yüksektir.

Araştırma bulgularına göre **H_{3.5}** hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.4. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Yerleşimci Özelliklerine Göre Dağılımının Analizi

Araştırmaya katılan kent sakinlerinin yaşadıkları kentten beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri ortalamalarının demografik özelliklerine göre dağılımı incelenmiştir. %95 güven düzeyinde, araştırmayı destekleyen hipotez aşağıdaki gibidir:

H₄: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, yerleşimci özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

Beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergeleri, kent sakinlerinin demografik özelliklerine ilişkin değerlendirmeleri, bireylerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre karşılaştırılmıştır. Buna göre alt hipotezler oluşturularak test edilmiştir. Yapılan testlere ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

3.7.2.4.1. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi

Tablo 3.33., belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesine yönelik değerlendirmelerin araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre dağılımına ilişkin t testi sonuçlarını göstermektedir. Tabloda yer alan ortalama sütunundaki değerlerin 1'e yakınlığı yaşanılan çevrenin kent sakinlerinin bekledikleri kentsel yaşam kalitesini sağlamadığı, 5'e yakınlığı ise yaşanılan çevrenin kent sakinlerinin bekledikleri kentsel yaşam kalitesini sağladığını göstermektedir. Araştırmayı destekleyen alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{4.1}: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.33. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Cinsiyete Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	İfade kodu	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	t	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	EÇP1	Kadın	202	4,72	,763	1,727	,085***
		Erkek	278	4,58	,949		
	EÇP2	Kadın	202	4,49	,958	-,200	,842
		Erkek	278	4,51	,902		
	EÇP3	Kadın	202	4,39	1,074	-,573	,567
		Erkek	278	4,53	,569		
	Grup ort.	Kadın	202	4,51	,594	0,381	,070***
		Erkek	278	2,72	,885		
	AP1	Kadın	202	4,71	,771	1,055	,292
		Erkek	278	4,63	,851		
Altyapı Politikaları	AP2	Kadın	202	4,68	,669	2,658	,010
		Erkek	278	4,50	,764		
	AP3	Kadın	202	4,56	,951	-1,122	,008*
		Erkek	278	4,65	,808		
	Grup ort.	Kadın	202	4,65	,506	1,122	,263
		Erkek	278	4,59	,542		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politika	KYKP1	Kadın	202	4,59	,756	,2,780	,263
		Erkek	278	4,38	,906		
	KYKP2	Kadın	202	3,94	1,049	-,540	,007*

		Erkek	278	3,99	1,044		
	KYKP3	Kadın	202	4,16	1,040	-1,706	,006*
		Erkek	278	4,32	,958		
	KYKP4	Kadın	202	3,91	1,181	-1,625	,590
		Erkek	278	4,08	1,029		
	KYKP5	Kadın	202	4,48	,848	,1,178	,089***
		Erkek	278	4,39	,915		
	KYKP6	Kadın	202	3,91	2,808	,0334	,105
		Erkek	278	3,83	2,416		
	KYKP7	Kadın	202	4,11	,748	1,121	,239
		Erkek	278	4,03	,870		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	Grup ort.	Kadın	202	4,16	,598	,273	,085***
		Erkek	278	4,15	,537		
	TTESP1	Kadın	202	4,04	1,048	,312	,738
		Erkek	278	4,01	1,044		
	TTESP2	Kadın	202	4,14	,962	-,131	,263
		Erkek	278	4,15	1,071		
	TTESP3	Kadın	202	4,33	,899	-,007	,755
		Erkek	278	4,33	1,018		
	TTESP4	Kadın	202	4,44	,992	-1,900	,896
		Erkek	278	4,60	,842		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	TTESP5	Kadın	202	3,73	,785	,370	,995
		Erkek	278	3,70	,756		
	Grup ort.	Kadın	202	4,14	,493	-,524	,060***
		Erkek	278	4,16	,498		
	KFEP1	Kadın	202	4,05	,973	,501	,058***
		Erkek	278	4,05	,973		
	KFEP2	Kadın	202	4,10	1,018	,047	,712
		Erkek	278	4,79	,482		
	KFEP3	Kadın	202	4,79	,470	-,146	,617
		Erkek	278	4,31	,802		
Sosyal Uyum Politikaları	Grup ort.	Kadın	202	4,39	,509	-,375	,713
		Erkek	278	4,41	,576		
	SUP1	Kadın	202	4,64	,754	,896	,963
		Erkek	278	4,58	,866		
	SUP2	Kadın	202	4,52	,871	,338	,884
		Erkek	278	4,49	,934		
	SUP3	Kadın	202	4,05	,973	-,237	,371
		Erkek	278	4,03	1,035		
	Grup ort.	Kadın	202	4,41	,522	,763	,446
		Erkek	278	4,41	,522		

		Erkek	278	4,37	,585		
Ortaklıklar	OP1	Kadın	202	3,62	1,171	-2,247	,025
		Erkek	278	3,87	1,211		
	OP2	Kadın	202	3,63	1,232	-2,614	,009
		Erkek	278	3,93	1,234		
	OP3	Kadın	202	4,02	,969	-,122	,903
		Erkek	278	4,04	1,019		
	Grup ort.	Kadın	202	3,76	,903	-,2168	,061***
		Erkek	278	3,94	,943		

* : <0.05, **: <0.01, *** : <0.001, 1: Kesinlikle Katılmıyorum 5: Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 3.33.'de görüldüğü üzere; beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerinin araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi (Independent Samples Test) sonucunda “Enerji Ve Çevre Politikaları”, “Ortaklıklar”, “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları” ve “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” göstergeleri grup ortalamaları arasında $p < 0,001$ düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

“Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesi için kadın sakinlerin daha temiz, görsel kirliliğin olmadığı bir çevrede yaşama beklentisi erkek sakinlere göre daha yüksektir. “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları” ile “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” göstergelerine ilişkin olarak erkek ve kadın sakinlerin beklentileri paralel yöndedir. “Ortaklıklar” göstergesi için erkek sakinlerin kadın sakinlerden daha yüksek beklentiye sahip olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre $H_{4.1}$ hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.4.2. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Araştırmada kullanılan verilerden hareketle grupların gelir aralıkları itibarıyla Belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında anlamlı farkın olup olmadığı ($p < 0,05$; $p < 0,01$) varyans analiz testi ile belirlenmiştir. Çalışmada tespit edilen farklılığın hangi grup veya gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere, varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.34.'de gösterilmiştir. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H4.2: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.34. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Gelir Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	2000 TL'den az	183	4,55	,569	2,599	,036*
	2000-3000 TL	147	4,54	,583		
	3001-4000 TL	77	4,56	,536		
	4001-5000 TL	44	4,47	,611		
	5001 TL ve üzeri	29	4,19	,687		
Altyapı Politikaları	2000 TL'den az	183	4,52	,584	1,508	,199
	2000-3000 TL	147	4,58	,496		
	3001-4000 TL	77	4,68	,535		
	4001-5000 TL	44	4,69	,474		
	5001 TL ve üzeri	29	4,53	,687		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	2000 TL'den az	183	4,12	,608	1,548	,187
	2000-3000 TL	147	4,22	,622		
	3001-4000 TL	77	4,19	,433		
	4001-5000 TL	44	4,07	,425		
	5001 TL ve üzeri	29	4,00	,379		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	2000 TL'den az	183	4,15	,527	1,175	,321
	2000-3000 TL	147	4,19	,459		
	3001-4000 TL	77	4,16	,516		
	4001-5000 TL	44	4,06	,474		
	5001 TL ve üzeri	29	4,02	,448		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	2000 TL'den az	183	4,38	,559	4,071	,003*
	2000-3000 TL	147	4,39	,479		
	3001-4000 TL	77	4,44	,576		
	4001-5000 TL	44	4,53	,531		
	5001 TL ve üzeri	29	4,19	,679		
Sosyal Uyum	2000 TL'den az	183	4,35	,551	2,963	,019*
	2000-3000 TL	147	4,47	,511		
	3001-4000 TL	77	4,47	,557		
	4001-5000 TL	44	4,20	,709		
	5001 TL ve üzeri	29	4,26	,522		
Ortaklıklar	2000 TL'den az	183	3,88	,945	3,049	,017*
	2000-3000 TL	147	4,02	,954		

	3001-4000 TL	77	3,80	,937		
	4001-5000 TL	44	3,51	,864		
	5001 TL ve üzeri	29	3,68	,594		

* : <0.05, 1: Hiç Önemli Değil 5: Çok Önemli

Araştırmaya konu olan kişilerin gelir düzeyleri açısından ANOVA analizi sonuçlarına göre gelir değişkeni ile “Enerji Ve Çevre Politikaları” (p <0.05), “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” (p <0.05), “Sosyal Uyum” (p <0.05) ve “Ortaklıklar” (p <0.05) göstergeleri arasındaki fark istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur.

“Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede 2000-3000 TL geliri olanlar ile 4001-5000 TL ve üstü geliri olanlar arasındadır. Gelir yükseldikçe kent sakinlerinin daha temiz bir çevrede yaşamak, görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılan bir kentte yaşamak yönündeki beklentileri yükselmektedir.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 4001-5000 TL ve 5000 TL ve üzeri geliri olanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bireylerin gelir düzeyi arttıkça, kentle ilgili kararlara katılım ve Yavaş Şehir ile ilgili eğitim alma yönündeki beklentileri artmaktadır.

Sosyal Uyum göstergesine ilişkin değerlendirmede farklılık, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 4001-5000 TL geliri olanlar arasındadır. Geliri 2000 TL’den az olan katılımcıların Belediyenin engelli kişilerin entegrasyonu için yaptığı çalışmalar ile ilgili beklentisi gelir gruplarına oranla daha düşüktür.

Ortaklıklar göstergesine ilişkin değerlendirmede farklılık, 2000 TL’den az geliri olanlar ile 3001-4000 TL geliri olanlar arasındadır. Ortaklık boyutuna ilişkin değerlendirmeler için bireylerin gelir düzeyleri arttıkça, bu kapsamda yapılan faaliyetlere yönelik beklentilerinin arttığı söylenebilir. Araştırma sonuçlarına göre **H4.2** hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.4.3. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi

Belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı yaş değişkeni itibariyle tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.35.'de gösterilmiştir. Ortalamalardaki farklılığın nereden kaynaklandığı ve hangi gruplar arasında olduğu Post Hoc testi ile analiz edilmiştir. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{4.3}: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.35. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Yaş Gruplarına Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	18-24	64	4,58	,623	,604	,613
	25-31	85	4,49	,511		
	32-38	75	4,55	,594		
	39-45	74	4,52	,541		
	46-52	71	4,56	,563		
	53-59	52	4,37	,694		
	60 yaş ve üstü	59	4,54	,599		
Altyapı Politikaları	18-24	64	4,62	,517	3,027	,069***
	25-31	85	4,56	,596		
	32-38	75	4,61	,532		
	39-45	74	4,67	,563		
	46-52	71	4,63	,489		
	53-59	52	4,58	,476		
	60 yaş ve üstü	59	4,69	,479		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	18-24	64	4,14	,468	1,225	,300
	25-31	85	4,12	,435		
	32-38	75	4,09	,474		
	39-45	74	4,11	,451		

	46-52	71	4,18	,745		
	53-59	52	4,09	,466		
	60 yaş ve üstü	59	4,35	,806		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	18-24	64	4,12	,483	1,857	,096***
	25-31	85	4,06	,559		
	32-38	75	4,10	,495		
	39-45	74	4,22	,434		
	46-52	71	4,21	,509		
	53-59	52	4,23	,483		
	60 yaş ve üstü	59	4,15	,476		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	18-24	64	4,36	,461	2,142	,094***
	25-31	85	4,34	,533		
	32-38	75	4,38	,536		
	39-45	74	4,31	,607		
	46-52	71	4,43	,618		
	53-59	52	4,38	,562		
	60 yaş ve üstü	59	4,62	,458		
Sosyal Uyum	18-24	64	4,34	,560	4,855	,072***
	25-31	85	4,31	,562		
	32-38	75	4,41	,530		
	39-45	74	4,39	,548		
	46-52	71	4,25	,671		
	53-59	52	4,43	,508		
	60 yaş ve üstü	59	4,61	,438		
Ortaklıklar	18-24	64	3,79	,816	,768	,512
	25-31	85	3,74	,892		
	32-38	75	3,86	,853		
	39-45	74	3,81	,932		
	46-52	71	3,93	1,064		
	53-59	52	3,93	,957		
	60 yaş ve üstü	59	4,06	1,001		

* : <0.05, *** : <0.001, 1: Hiç Önemli Değil 5: Çok Önemli

Tablo 3.35.'de yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda “Altyapı

Politikaları”, “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar”, “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” ve “Sosyal Uyum” göstergeleri yaşa göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır.

“Altyapı Politikaları” göstergelerine ilişkin yapılan Post Hoc testi (“Scheffe” yöntemi) sonucuna göre bu farklılık 18-24 yaş grubu ile 32-38 yaş grubu arasındadır. Yine “Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar” göstergesine ilişkin farklılık, 18-24 yaş grubu ile 32-38 yaş grubu arasındadır. 18-24 yaş grubu arasındaki sakinlerin 32-38 yaş grubu arasındaki sakinlere göre altyapısı tamamlanmış bir çevrede yaşama, GDO’lu ürünlerin yasaklandığı, yerel ve geleneksel değerlerin yaşatıldığı bir çevrede yaşama beklentisi daha yüksektir.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” 39-45 yaş grubu ile 46-52 yaş grubu arasındadır. 39-45 yaş grubu arasındaki sakinler, turizm potansiyeli yüksek, yönetsel kararlara katılımın olduğı bir kentte yaşamak konusunda 46-52 yaş grubundaki sakinlere göre daha yüksek beklenti içerisinde.

“Sosyal Uyum” göstergelerine ilişkin farklılık 25-31 yaş grubu ile 46-52 yaş grubu arasındadır. 25-31 yaş grubu arasındaki sakinler, dezavantajlı gruplara yönelik yapılan çalışma ve projelerin olması beklentisi 46-52 yaş grubu arasındaki sakinlere göre daha yüksektir.

Araştırma bulgularına göre, **H_{4.3}** hipotezi kabul edilmiştir.

3.7.2.4.4. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı eğitim durumu değişkeni itibariyle tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.36.’de gösterilmiştir. Farklılığın nereden kaynaklandığı ve hangi gruplar arasında olduğu Post Hoc testi ile analiz edilmiştir. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H_{4.4}: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.36. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların Eğitim Düzeyine Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	İlköğretim	186	4,55	,592	,604	,613
	Lise	154	4,52	,556		
	Üniversite	84	4,44	,667		
	Lisans Üstü	56	4,53	,495		
Altyapı Politikaları	İlköğretim	186	4,54	,562	3,027	,029*
	Lise	154	4,71	,457		
	Üniversite	84	4,65	,484		
	Lisans Üstü	56	4,59	,616		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	İlköğretim	186	4,10	,605	1,225	,300
	Lise	154	4,22	,612		
	Üniversite	84	4,13	,452		
	Lisans Üstü	56	4,14	,396		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	İlköğretim	186	4,18	,487	1,857	,136
	Lise	154	4,19	,480		
	Üniversite	84	4,09	,531		
	Lisans Üstü	56	4,04	,503		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	İlköğretim	186	4,34	,536	2,142	,094***
	Lise	154	4,44	,574		
	Üniversite	84	4,49	,500		
	Lisans Üstü	56	4,33	,572		
Sosyal Uyum	İlköğretim	186	4,27	,566	4,855	,002*
	Lise	154	4,49	,487		
	Üniversite	84	4,43	,585		
	Lisans Üstü	56	4,37	,625		
Ortaklıklar	İlköğretim	186	3,83	,914	,768	,512
	Lise	154	3,94	,980		
	Üniversite	84	3,89	,943		
	Lisans Üstü	56	3,75	,8196		

* : <0.05, ***: <0.001, 1: Hiç Önemli Değil, 5: Çok Önemli

Tablo 3.36.'da Belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergelerine ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı 'Scheffee' (Varyans homojenliği bulunmaktadır) yöntemine göre yapılan Post Hoc testi sonucunda "Altyapı Politikaları", "Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin

Politikalar” ve “Sosyal Uyum” göstergeleri ile eğitim durumu değişkeni arasında fark istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur.

Altyapı Politikaları” göstergesine ilişkin değerlendirmede eğitim durumu değişkeni $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri, ulaşım hizmetlerinin zenginleşmesi, altyapı hizmetlerinin iyileşmesi ve engellilere yönelik mimari dokunun iyileşmesi konusunda ilköğretim mezunu sakinlere göre daha yüksek bir beklenti içerisinde. Altyapı politikaları göstergesine ilişkin değerlendirmeler için bireylerin eğitim durumu yükseldikçe bu kapsamda yapılan faaliyetlere yönelik beklentinin yükseldiği söylenebilir.

“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede eğitim durumu değişkeni $p < 0,001$ düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu farklılık ilköğretim mezunu sakinler ile üniversite mezunları arasındadır. Turizmin canlandığı bir kentte yaşamak ve kentsel yönetim kararlara katılımın önemi konusunda ilköğretim mezunu sakinlerin beklentisi üniversite mezunu kent sakinlerine göre daha düşüktür.

“Sosyal Uyum” göstergesine ilişkin değerlendirmede ilköğretim mezunu sakinleri ile üniversite ve lisansüstü mezunu sakinleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($p < 0.05$). Buna göre; eğitim düzeyi yükseldikçe engellilere yönelik yapılan hizmetlerin olması gerektiği yönündeki beklentilerin arttığı söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına göre **H4.4** hipotezi reddedilmiştir.

3.7.2.4.5. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi

Yaşanılan mahalle itibariyle Belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergesi boyutlarına ilişkin ifadeler arasında bir farklılığın olup olmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile araştırılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.37.’de sunulmuştur. Varyans homojenliğinin sağlanması durumunda Post Hoc “Scheffe” yöntemi kullanılmıştır. Konuya ilişkin alt hipotez aşağıdaki gibidir:

H4.5: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin ikamet ettiği mahalleye göre farklılık göstermektedir.

Tablo 3.37. Beklenen Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerine İlişkin Boyutların İkamet Edilen Mahalleye Göre Dağılımının Analizi

Boyutlar	Grup	N	Ort.	Std. Sapma	F	p
Enerji Ve Çevre Politikaları	Camikebir	144	4,62	,504	2,950	,062***
	Hıdırlık	100	4,61	,560		
	Turabiye	68	4,38	,550		
	Sığacık	64	4,45	,669		
	Ulamış	52	4,43	,681		
	Tepecik	52	4,42	,604		
Altyapı Politikaları	Camikebir	144	4,61	,515	1,095	,362
	Hıdırlık	100	4,69	,52		
	Turabiye	68	4,51	,602		
	Sığacık	64	4,65	,493		
	Ulamış	52	4,58	,536		
	Tepecik	52	4,65	,500		
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	Camikebir	144	4,17	,412	,337	,890
	Hıdırlık	100	4,15	,667		
	Turabiye	68	4,13	,483		
	Sığacık	64	4,19	,801		
	Ulamış	52	4,07	,567		
	Tepecik	52	4,16	,450		
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	Camikebir	144	4,19	,562	1,144	,336
	Hıdırlık	100	4,10	,456		
	Turabiye	68	4,09	,456		
	Sığacık	64	4,10	,449		
	Ulamış	52	4,16	,479		
	Tepecik	52	4,25	,491		
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Camikebir	144	4,45	,487	1,976	,081***
	Hıdırlık	100	4,29	,599		
	Turabiye	68	4,32	,590		
	Sığacık	64	4,38	,496		
	Ulamış	52	4,45	,536		
	Tepecik	52	4,52	,599		
Sosyal Uyum	Camikebir	144	4,39	,563	,454	,810
	Hıdırlık	100	4,36	,565		
	Turabiye	68	4,36	,571		
	Sığacık	64	4,43	,530		

	Ulamış	52	4,45	,516		
	Tepecik	52	4,32	,612		
Ortaklıklar	Camikebir	144	4,45	,487	1,335	,248
	Hıdırlık	100	4,29	,599		
	Turabiye	68	4,32	,590		
	Sığacık	64	4,38	,496		
	Ulamış	52	4,45	,536		
	Tepecik	52	4,52	,599		

* : <0.05, *** : <0.001, 1: Hiç Önemli Değil 5: Çok Önemli

Tablo 3.37.'da yaşanan mahalle itibariyle belediye sınırları içinde yaşayan kent sakinlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi göstergesi boyutlarının meslek değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda “Enerji Ve Çevre Politikaları” ile “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergeleri ile ikamet ettikleri mahalle değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

‘Scheffee’ (Varyans homojenliği bulunmaktadır) yöntemine göre yapılan Post Hoc testi sonucuna bakıldığında “Enerji Ve Çevre Politikaları” göstergesi ile ikamet edilen mahalle değişkeni $p < 0,001$ düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık Camikebir Mahallesi ile Sığacık Mahallesi arasındadır. “Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar” göstergesine ilişkin değerlendirmede farklılık Ulamış Mahallesi ile Sığacık Mahallesi arasındadır. Buna göre Sığacık Mahallesinde Yavaş Şehir uygulamalarının daha yaygın olması diğer mahallelere göre kentsel yaşam kalitesi beklentisini arttırmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre $H_{4.5}$ hipotezi reddedilmiştir.

Araştırma kapsamında test edilen ana hipotezler ile alt hipotezlerin kabul ve red durumuna ilişkin sonuçlar Tablo 3.38.'de gösterilmiştir.

Tablo 3.38. Araştırma Modelini Destekleyen Hipotezlerin Sonuçları

HİPOTEZLER	SONUÇ
H₁: Yavaş Şehir uygulamaları, kentsel yaşam kalitesini arttırmıştır.	KABUL
H₂: Kent sakinlerinin deneyimledikleri kentsel yaşam kalitesi ile bekledikleri kentsel yaşam kalitesi arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.1}: ‘Enerji Ve Çevre Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.2}: ‘Altyapı Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.3}: ‘Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.4}: ‘Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.5}: ‘Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.6}: ‘Sosyal Uyum’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H_{2.7}: ‘Ortaklıklar’ göstergesi ile ilgili olarak kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme düzeyleri arasında farklılık vardır.	KABUL
H₃: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesine ilişkin göstergeler, kent sakinlerinin demografik özelliklerine göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H_{3.1}: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.	RED
H_{3.2}: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.	KABUL

H3.3: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.	RED
H3.4: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H3.5: Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin ikamet ettiği mahalleye göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H4: Beklenen kentsel yaşam kalitesine ilişkin göstergeler, kent sakinlerinin demografik özelliklerine göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H4.1 Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H4.2: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin gelirine göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H4.3: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin yaşına göre farklılık göstermektedir.	KABUL
H4.4: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.	RED
H4.5: Beklenen kentsel yaşam kalitesi, kent sakinlerinin ikamet ettiği mahalleye göre farklılık göstermektedir.	RED

Elde edilen analiz sonuçları, araştırmada test edilen hipotezleri doğrulamaktadır. Buna göre, araştırmanın başlangıçtaki kurgusunda yer alan yavaş şehir özellikleri ile ilişkilendirilen “Karşılatırma Standartları” sonuçları, “Beklenen Ve Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi ”nde istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. “Enerji ve Çevre Politikaları” dışındaki göstergelere ilişkin elde edilen sonuçlar, bu göstergelerin kentsel yaşam kalitesi algısına katkı sağladığını teyit etmektedir. Aynı zamanda “Beklenen Ve Deneyimlenen Kentsel Yaşam Kalitesi”, yerleşimci özelliklerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Tüm bu araştırma sonuçları, araştırma modelini destekler niteliktedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hızlı dünyada, kentlerde yaşayan nüfus ve kentlerin yayıldığı alan artarken; kentsel yaşam kalitesi azalmaktadır. Yerel nitelikteki hizmetleri karşılamakla yükümlü olan belediyeler, kentsel yaşam kalitesinin geliştirilmesi için altyapı hizmetleri, ulaşım, sağlıklı çevre, sosyal refahın yükseltilmesi, ekonomik faaliyet, eğitim ve kültür gibi farklı konularda sorumluluk yüklenmektedir. Kent sakinlerinin beklentileri, ihtiyaçları ve kent hizmetlerine yönelik talepleri; kentleşme, küreselleşme ve teknolojik gelişmeler ile birlikte artmakta ve çeşitlenmektedir. Artan bu talepleri karşılamakta belediyeler yetersiz kalmakta ve bu durum kentsel yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel dinamikleri içinde barındıran küreselleşme, dünyanın birçok yerindeki toplumları içinde bulundukları durumun algılandıklarından daha fazla farkında olmaları için harekete geçirmiştir. Türkiye de, küreselleşmenin getirdiği dönüşüm süreçlerini yaşamakta ve buna çözüm sunacak yaklaşımlara yönelmektedir. Bu yaklaşımlardan biri de Yavaş Şehir hareketidir. Amacı kent sakinleri için yaşadıkları şehri daha yaşanılır bir yer yapma etrafında dönen yavaş şehir akımı, projeleri, uygulamaları ve etkinlikleri ile yerel yönetimlere kentsel yaşam kalitesini arttırmak için çözümler sunan bir yerel yönetim modeli olmuştur.

Bu hareket, insanların birbirleriyle iletişim kurup sosyalleşebilecekleri, gelenek göreneklerini korurken aynı zamanda belediye hizmetleri kapsamında yerine getirilen altyapısı tamamlanmış, teknolojik kolaylıklar sunan, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan, yerel üretimi ve üreticisini koruyan kentler oluşturmak istemektedir. Bu nedenle dünyada hızla yayılan ve giderek artan üye sayısına sahip bu hareket, ülkemizde de belediyeler tarafından ilgi görmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda; belediye hizmetleri kapsamında Yavaş Şehir hareketi ile kentsel yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin ortaya konulması araştırmanın ana amacını oluşturmaktadır. Yapılan literatür araştırmasında, kentsel yaşam kalitesinin hem kavram olarak tanımlanması hem de ölçülmesinde görüş farklılıkları olduğu görülmüştür. Kentsel yaşam kalitesinin yaşamın ve çevrenin farklı alanlarının etkileşimi sonucu oluşan çok boyutlu bir kavram olduğu, gerçekleştirilen araştırmanın amacına göre tanımlandığı; yine araştırmanın amacına uygun yöntemler uygulandığı, bu nedenle ölçülmesinde kullanılan göstergelerin farklılaştığı ortak görüşüne varılmıştır. Kentsel

yaşam kalitesinin ölçülmesine yönelik tek ve genel bir yöntem olmadığı için bu araştırmada da göstergeler, araştırmanın amacına uygun olarak seçilmiştir.

Bu araştırma ile kentsel yaşam kalitesi göstergeleri belirlenmiş; kentsel yaşam kalitesine ilişkin Seferihisar kent sakinlerinin deneyimleri ve beklentileri arasındaki fark ortaya konmuştur. Bu kapsamda elde edilen bulgular, oluşturulan araştırma modelinde kullanılan değişkenlere ilişkin önemli ve anlamlı sonuçlar vermektedir. Araştırmada test edilmiş olan H₁, H₂, H₃ ve H₄ hipotezlerinin anlamlı çıkması araştırma modelinde yer alan kentsel yaşam kalitesi göstergelerinin yavaş şehir uygulamalarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve bu farklılığın deneyimlenen ve beklenen kentsel yaşam kalitesini etkilediğini doğrulamaktadır.

Araştırma, 3-16 Ağustos 2015 tarihleri arasında Seferihisar İlçesine bağlı 6 merkez mahallede ikamet eden 480 kent sakinine uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılanların %58'i erkeklerden oluşmakta; %18'i 25-31 yaş aralığında bulunmaktadır. %72'si evli, %39'u ilköğretim mezunudur. %63'ü çalışmayanlardan oluşurken, %38'inin geliri 2000 TL'den azdır.

Yavaş Şehir Mükemmeliyet Koşulları'nın ana başlıklarına göre belirlenen 7 grup göstergenin kent sakinlerinin beklenti ve deneyimleme kriterlerine ait analizler sonucunda tüm kriterleri için sakinlerin beklentileri ve deneyimleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar, sakinlerin kentsel yaşam kalitesi beklentilerinin yüksek olmasına karşın yavaş şehir olduktan sonra belediye tarafından uygulanan yavaş şehir kriterleri sonucunda deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi algılarının aynı paralellikte olmadığını göstermektedir. Deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi algısının attırılması ancak belediye hizmetlerinin pazarlama anlayışına göre yerine getirilmesi ile mümkün olacağı söylenebilir.

Yavaş Şehir mükemmeliyet koşullarının ana başlıklarına göre belirlenen 7 grup göstergenin beklenti ve deneyimleme soruları değerlendirmelerine göre aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Deneyimleme ve beklenti arasındaki karşılaştırmaya ilişkin sonuçlar dikkate alındığında, elde edilen sonuçların negatif olması, yavaş şehir belediye hizmetlerinin kent saklerinin beklentilerini beklenen düzeyde karşılayamadığını göstermektedir. En

yüksek fark **“Enerji Ve Çevre Politikaları”** göstergesinde, en az fark ise **“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar”** göstergesinde gözlenmiştir.

Seferihisar İlçesi’nde belediyenin yerine getirdiği Yavaş Şehir uygulamalarına katılımcıların verdiği cevapların beklenti ile deneyimleme arasındaki istatistiksel farka bakıldığında mevcut çevresel koşulların kent sakinlerinin beklentilerini karşılamadığı görülmektedir. Kent sakinlerinin **“Enerji Ve Çevre Politikaları”**nı deneyimleme düzeylerine göre belediye hizmetleri kapsamında sunulan “Sağlık açısından daha temiz bir çevre sağlamıştır.” ifadesini algılama düzeyi 2,11 ortalama ile en düşüktür. Yaşanılabilir bir çevrede yaşamak her bireyin hakkıdır. Bireylerin sağlıklı bir çevrede yaşamalarının sağlanması, toplumun sahip olduğu çevresel değerlerin korunması, buna uygun politikalar üretilmesi ve uygulanması devletlerin görevidir. Ülkemizde devam eden flora-fauna, hava, gürültü, su, toprak ve çevre kirlilikleri, doğaya ve insana zarar veren alternatif olarak yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının yeterli seviyede olmaması gibi sorunlar göz önüne alındığında mevcut durumun beklentiye karşılamaması kaçınılmaz bir sonuçtur.

Katılımcıların **“Altyapı Politikaları”** ile ilgili beklenti ile deneyimleme arasındaki istatistiksel farka göre, kent sakinleri altyapısı tamamlanmış bir çevrede yaşamayı isterken mevcut durumun beklentilerini karşılamadığı görülmektedir. Altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi açısından belirleyici konulardan biridir. Yaşanabilirlik açısından ve kentlerin mekânsal gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle belediyelerin önemle üzerinde durduğu konulardandır. Belediyelerin, rant haline gelen imar planları hızlı ve çarpık kentleşmeyi arttırmakta, tarihi doku ve kültürel miras zarar görmektedir. Belediye’nin **“Altyapı Politikaları”** altındaki kriterlere uygun olarak yerine getirdiği hizmetler, kent sakinlerinin kentsel yaşam kalitesini arttıracak düzeye henüz ulaşmamıştır. Bu gösterge altındaki”Engellilere yönelik mimari doku iyileşmiştir.” ifadesini algılama düzeyi 3, 27 ortalama ile en düşük seviyededir.

“Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları” ile ilgili beklenti ve deneyimleme arasındaki istatistiksel farka göre; katılımcılar, doğa ile bütünleşmiş, internet ağına sahip ve aynı zamanda kentsel dokuyu bozan, kamusal alan kullanımını, kentsel aidiyeti ortadan kaldıran ve tüketimi arttıran alışveriş merkezlerinin olumsuzluklarının yaşanmadığı bir kentte yaşamayı beklemektedir. Ancak, Belediye’nin Yavaş Şehir

kriterleri kapsamında uyguladığı belediye hizmetleri, kent sakinlerinin beklentilerini karşılamamaktadır. Kentlerin farklı temalarla başvurabildiği Yavaş Şehir ağına, Seferihisar “yerel üreticilerin desteklenmesi” teması ile başvuru yaparak tüm kriterleri yerine getirmiş ve Türkiye’nin ilk yavaş şehri seçilmiştir. Turizm, asla Yavaş Şehir’in ilk önceliği olmamıştır. Ancak kazandığı yavaş şehir kimliğiyle bölgeler, ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Yavaş şehir olduktan sonra Seferihisar İlçesi de turizmin odağı haline gelmiştir. Buna bağlı olarak açılan beş yıldızlı oteller, yoğun turist talebini karşılamak için Migros, BİM gibi zincir mağazaların yavaş şehir felsefesine aykırı olmasına rağmen varlıklarını koruması yerel üreticinin rekabet edebilirliğini zorlaştırmaktadır. Buna göre; bu gösterge altındaki “Yerel üreticiler ve esnaf korunmaktadır (kasap, bakkalların korunması AVM’lere izin verilmemesi)” ifadesine kent sakinlerinin katılımı 2,77 ortalama ile en düşük seviyededir.

Katılımcıların “**Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar**”a ilişkin beklenti ve deneyimleme arasındaki istatistiksel farka bakıldığında; genetik olarak değiştirilmiş tarım ürünlerinin yetiştiriciliğiyle birlikte tüketiciliğinin dünyada hızla artmasına karşın bilinçlenen tüketiciler artık sofralarında GDO’lu ürün tüketmek istemediği görülmektedir. Yine katılımcılar, homojenleşen şehir yaşamına karşı sahip olunan değerlerin korunması ve sürdürülmesi gerektiğine inanmaktadır. Yavaş Şehir uygulamaları kapsamında gerçekleştirilen GDO’lu ürünlerin yasaklanması ve buna uygun tarım politikalarının desteklenmesi, iyi tarım uygulamalarının desteklenerek yaygınlaştırılması, tohum takas merkezinin kurulmasıyla tohumların gen kaynakları korunarak muhafaza edilmesi, geleneksel iş tekniklerinin desteklenmesi ve korunmasına karşın katılımcıların beklentisini karşılamamaktadır. Seferihisar Belediye’sinin tüm okullarda faaliyete geçireceği “Okul Tarlaları” projesi ile Tohum Seferberliği” ile çoğaltılacak tohumların okul bahçelerinde öğrenciler tarafından ekilerek erken yaştan itibaren kültürene ve doğasına sahip çıkmayı öğrenmeleri amaçlanmıştır. Bu uygulamaların uzun vadede sonuçları alınacak faaliyetler olması algının düşük olmasına sebep olabilir. Kent sakinlerinin bu gösterge altındaki kriterleri deneyimleme düzeylerine göre belediye hizmetleri kapsamında sunulan “GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)’lu ürün kullanımı yasaklanmıştır.” ifadesini algılama düzeyi 2,98 ortalama ile en düşüktür. Bunu, 2,99 ortalamayla “Organik ürün

kullanan kamuya ait restoran (okul kantinleri, aş evleri vs) sayısı artmıştır.” ifadesi izlemektedir.

Katılımcıların **“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar”** ile ilgili beklenti düzeyleri ile mevcut durumu değerlendirirkenki deneyimleme düzeylerine bakıldığında; yaşadıkları bölgede turizmin canlanmasına, kentle ilgili yönetim kararlarına katılmaya ve Yavaş Şehir felsefesini öğrenmeye önem verdikleri görülmektedir. “Çocuk Dostu Kentler Projesi” kapsamında oluşturulan Seferihisar Çocuk Belediyesi ile çocuklara kendilerini ilgilendiren konularda karar alma yetkisi verilmesi, katılımcı ve aktif bir yönetim modeli oluşturmak için sosyal medya ve Belediye’nin web sayfası üzerinden kent sakinlerinin yönetime katılması için yapılan çalışmalar bunun en iyi göstergesidir. Buna rağmen, katılımcıların “Kentle ilgili kararlara kent sakinlerinin katılımı artmıştır.” ifadesini algılama düzeyi, 3,40 ile orta düzeyin çok az üstündedir.

Katılımcıların **“Sosyal Uyum Politikaları”** ile ilgili beklenti düzeyleri ile mevcut durumu değerlendirirkenki deneyimleme düzeylerine bakıldığında; kent sakinleri Yavaş Şehir’in kriterleri içerisinde yer alan engelliler gibi dezavantajlı grupların sosyal hayata katılımının desteklenmesine ve kadınlara yönelik projelerin olmasına çok önem verdiği görülmektedir. Ancak sakinler, Belediye’nin Yavaş Şehir kriterleri kapsamında uygulamaya koyduğu engelliler konusundaki girişimleri ve kadınlara yönelik çalışmaları yetersiz bulmaktadır. Belediye’nin engellilere dair uygulamalar içerisinde, meydan-kültürel aks yolu alan kullanımı projesi dâhilinde engelli ve yaşlı bireylere yönelik rampalar ve yol düzenlemeleri, Kent Konseyi içerisinde engelli meclisi bulunması gibi çalışmalar yer almaktadır. Kent sakinlerinin bu gösterge altındaki kriterleri algılama düzeylerine göre belediye hizmetleri kapsamında sunulan “Belediye, engelli kişilerin entegrasyonu için çalışmalarını arttırmıştır.” ifadesini algılama düzeyi 3,13 ortalama ile en düşüktür.

Katılımcıların **“Ortaklıklar”** ile ilgili beklenti ile deneyimleme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Yavaş Şehir felsefesi temelini Slow Food’un yavaş felsefesinden almakta ve bunu kentsel politikalar çerçevesinde uygulamaktadır. Bu nedenle Yavaş Şehir kriterleri arasında, Slow Food ile işbirliği vurgulanmaktadır. Yöresel damak tatlarının korunması böylece gelecek nesillere

aktarılmasını içeren “Ortaklıklar Politikası” hem beklenti hem de deneyimleme düzeyinde diğer politikalara göre son sırada yer almaktadır. Yavaş Şehir seçilen kentlerin, Yavaş Şehir felsefesini destekleyen projelerle, aktivitelerle ve etkinliklerle Slow Food hareketinde aktif şekilde yer alması aracılığıyla gelişmeye devam etmesi beklenmektedir. Hal böyle olunca, Yavaş Şehir felsefesinin İlçe’de bütün olarak uygulandığı söylenemez. Kent sakinlerinin bu gösterge altındaki kriterleri algılama düzeylerine göre belediye hizmetleri kapsamında sunulan “Seferihisar belediyesi yavaş şehir felsefesini yaymak için diğer belediyeler ile işbirliğine gitmektedir.” ifadesini deneyimleme düzeyi 3,24 ortalama ile en düşüktür. Oysaki Türkiye’nin Yavaş Şehir başkenti olarak Seferihisar, Yavaş Şehir olma yolunda ilerlemek isteyen tüm belediyelere kılavuzluk etmektedir.

Seferihisar İlçesinde yaşayan kent sakinlerinin Yavaş Şehir kriterleri kapsamında sunulan belediye hizmetlerine ilişkin beklenen ve deneyimlenen kentsel yaşam kalitesinde yaş, cinsiyet, ikametgâh, eğitim, gelir düzeyi gibi demografik ve sosyo-ekonomik özelliklere göre farklılıklar bulunmuştur. Araştırmada test edilen H₁, H₂, H₃ ve H₄ hipotezlerinin anlamlı çıkması, yerleşimci özellikleri ve yavaş şehir uygulamalarının araştırma modelinde yer alan beklenen ve deneyimlenen hizmeti etkilediğini doğrulamaktadır. H₃ ve H₄ hipotezlerine göre elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin yavaş şehir kriterleri kapsamında uygulamaya konulan kriterlere yönelik değerlendirmeleri incelendiğinde “**Enerji Ve Çevre Politikaları**” göstergesine ilişkin kent sakinlerinin **deneyimleri; cinsiyet, gelir ve eğitim durumu** değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre erkekler, yavaş şehir olduktan sonra bu gösterge altında gerçekleştirilen belediye hizmetlerini olumlu algılama bakımından kadınlardan oransal olarak daha fazladır. 5.001 TL ve üzeri geliri olanların algıları 2.000 TL’den az geliri olanlara göre daha düşüktür. Bireyler, gelir düzeyi yükseldikçe yavaş şehir kriterleri kapsamında gerçekleştirilen belediye hizmetlerini yetersiz bulmaktadır. Üniversite ve Lisans üstü eğitim düzeyine sahip olanlar ilköğretim mezunlarına göre hizmetleri algılama düzeyi daha düşüktür. Eğitim seviyesi arttıkça belediye hizmetlerini değerlendirmede olumlu eğilimin azaldığı söylenebilir. Kent sakinlerinin **beklentileri** ise; **cinsiyet, gelir ve ikamet edilen mahalle durumu** değişkenlerine göre istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu sonuçlardan hareketle, kadınların belediye hizmetlerinden beklentilerinin erkeklerden oransal olarak daha fazla olduğu söylenebilir. 2.000- 3.000 TL geliri olanlar, 4.001-5.000 TL geliri olanlara kıyasla daha olumlu düşünmektedir. Camikebir Mahallesi sakinlerinin bu gösterge altındaki belediye hizmetlerinden beklentisi, Sığacık Mahallesi sakinlerine oranla daha yüksektir.

Araştırmaya katılan kent sakinlerinin “**Altyapı Politikaları**” göstergesine ilişkin değerlendirmelerinde **deneyimleri cinsiyet, gelir, yaş ve eğitim durumu** değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuçlardan hareketle, erkeklerin bu gösterge altında gerçekleştirilen belediye hizmetlerini olumlu algılama eğilimi kadınlara göre daha yüksektir. 5.001 TL ve üzeri, 4.001-5.000 TL, 3.001-4.000 TL gelir grubundakilerin bu hizmetleri olumlu algılamaları bakımından 2.000 TL’den az geliri olanlara göre oransal olarak daha düşüktür. Çoğu öğrenci olan 18-24 yaş grubundaki kişiler 32-38 yaş grubundaki kişilere göre bu gruptaki hizmetlerin daha fazla arttığını düşünmektedir. Kent sakinlerinin **beklentileri** ise **yaş ve eğitim durumu** değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kent sakinlerinin yaş durumlarına göre dağılımında 18-24 yaş grubu ile 32-38 yaş grubu arasında; eğitim durumlarına göre dağılımında ise ilköğretim ile üniversite ve lisans üstü eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu gruplardaki kent sakinlerinin hizmetlerden beklentileri oransal olarak birbirine yakın bir dağılım göstermektedir.

Kent sakinlerinin “**Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları**” göstergesine ilişkin **deneyimleri** ise sadece **ikamet edilen mahalleye** göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaşadığı mahalle dışındaki herhangi bir değişiklik, belediye hizmetlerinin “Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları”na ilişkin değerlendirmelerinde deneyimlerine ilişkin bir farklılık yaratmamaktadır. Bu sonuca göre; Sığacık Mahallesi’nde ikamet eden bireylerin bu gösterge altında gerçekleştirilen belediye hizmetlerini olumlu algılaması bakımından Ulaşmış Mahallesi’nde ikamet eden bireylere göre oransal olarak daha fazladır. Sığacık Mahallesi’nin Ulaşmış Mahallesi’ne göre daha merkezi bir konumda olmasının ve yavaş şehir kriterleri kapsamında yerine getirilen belediye hizmetlerinin genel olarak bu mahallede uygulanıyor olmasının bu algıyı arttırdığı söylenebilir. Katılımcıların

beklentileri ise hiçbir sosyo-demografik değişkene göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Araştırmaya katılan bireylerin yavaş şehir kriterleri kapsamında uygulamaya konulan kriterlere yönelik değerlendirmeleri incelendiğinde **“Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar”**ı göstergesine ilişkin kent sakinlerinin **deneyimleri**, sadece **ikamet edilen mahalle** ile ilişkilidir. Bu sonuçtan hareketle, Sığacık Mahallesi’nde ikamet eden kent sakinlerinin Camikebir Mahallesi’nde ikamet eden sakinlerin bu gösterge altında yer alan belediye hizmetlerini olumlu algılama eğilimi Sığacık Mahallesi’nde ikamet eden kent sakinlerine göre oransal olarak daha düşüktür. Katılımcıların bu göstergeye ilişkin **beklentileri** ise yalnızca **yaş** değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre, 18-24 yaş grubundaki kent sakinlerinin 32-38 yaş grubundaki kent sakinlerine oranla bu gösterge altında yer alan hizmetlerden beklentisi daha yüksektir.

Araştırmaya katılan kent sakinlerinin yavaş şehir kriterleri kapsamında uygulamaya konulan kriterlere yönelik değerlendirmelerine göre; **“Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar”**ı göstergesine ilişkin **deneyim ve beklentilerinde gelir, yaş, eğitim ve ikamet edilen mahalle durumuna** göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Göstergeye ilişkin gelir durumu dağılımında 2.000 TL’den az gelir grubu ile 3.001-4.000 TL, 4.001-5.000 TL ve 5.001 TL ve üzeri gelir grupları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında gelir düzeyi arttıkça kent sakinlerinin belediye hizmetlerini olumlu algılama düzeyinin düştüğü söylenebilir. 18-24 yaş grubundaki sakinler, 32-38 yaş grubundaki sakinlere göre hizmetler olumlu algılama oranı daha yüksektir. Üniversite eğitim düzeyindeki kent sakinlerinin bu gösterge altında yer alan hizmetler ile ilgili düşünceleri ilköğretim eğitim düzeyindeki sakinlere oranla daha olumsuzdur. Camikebir Mahallesi sakinlerinin hizmetleri, Hıdırlık Mahallesi sakinlerine göre olumlu algılama eğilimi daha düşüktür. Kent sakinlerinin hizmetlerden beklentileri değerlendirildiğinde; 2.000 TL’den az gelir grubu ile 4.001-5.000 TL ve 5.001 TL ve üzeri gelir grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. 39-45 yaş grubundaki sakinlerin hizmetlerden beklentileri 46-52 yaş grubundaki sakinlere göre oranla daha yüksektir. Üniversite eğitim düzeyindeki sakinlerin beklentileri ilköğretim eğitim düzeyindeki sakinlere göre daha yüksektir. Eğitim düzeyi arttıkça

belediye hizmetlerinden beklenti düzeyinin arttığı söylenebilir. Ulaşı Mahallesi sakinlerinin belediye hizmetlerinden beklentisi Sığacık Mahallesi sakinlerine oranla daha yüksektir. Mevcut hizmetlerin dağılımına bakıldığında Sığacık Mahallesi'nin bundan büyük payı almasının bunda etkili olduğu yönünde çıkarımında bulunulabilir.

Katılımcıların “**Sosyal Uyum Politikaları**” göstergesine ilişkin **deneyimleri gelir, eğitim ve ikamet edilen mahalle** durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu hizmetlerle ilgili olarak 5.000 TL ve üzeri, 4.001- 5.000 TL geliri olan sakinler çoğu asgari ücretli veya emekli olan 2.000 TL’den az gelire sahip kent sakinlerine kıyasla daha olumsuz düşünmektedir. Kent sakinlerinin eğitim durumu dağılımına göre üniversite ve lisans üstü eğitim düzeyi ile ilköğretim eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. Eğitim düzeyi arttıkça belediye hizmetlerini olumlu algılama eğilimi düşmektedir. Sığacık Mahallesi sakinleri bu gösterge altında yerine getirilen belediye hizmetlerini Ulaşı Mahallesi’nde ikamet eden kent sakinlerine oranla daha olumlu algılamaktadır. Katılımcıların “**Sosyal Uyuma Politikaları**” göstergesine ilişkin **beklentileri, yaş, eğitim ve gelir durumu** değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre 25-31 yaş grubunda yeralan bireylerin bu gösterge altında yeralan hizmetlerden beklentileri 46-52 yaş grunda yeralan bireylere göre oransal olarak daha yüksektir. İlköğretim eğitim düzeyindeki katılımcıların beklentileri üniversite ve lisans üstü eğitim düzeyindeki katılımcılara oranla olarak daha düşüktür.

Araştırma katılan kent sakinlerinin yavaş şehir kriterleri kapsamında uygulamaya konulan kriterlere yönelik değerlendirmelerine göre “**Ortaklıklar**” göstergesine ilişkin kent sakinlerinin **deneyimleri, cinsiyet, yaş, gelir ve ikamet edilen mahalle durumuna** göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar dikkate alındığında kadınların bu kapsamda yerine getirilen belediye hizmetlerini algılama düzeyleri erkeklere göre daha olumludur. Bu gösterge altında yeralan hizmetlerin genel olarak yemek-yiyecek ile ilgili olması araştırma sonucunun böyle çıkmasının bir sebebi olabilir. 25-31 yaş grubu ile 60 yaş ve üstü yaş grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Hizmetin kapsamının Slow Food ve Terra Madre günleri gibi yeni dönem kavramları içermesi bakımından yeni nesil tarafından dikkate alınması bu sonucu doğurmuş olabilir. 2.000 TL’den az gelire sahip olanların bu gösterge altında yer alan hizmetleri algılama düzeyi 3.001-

4.000 TL gelir sahip olanlara oranla daha yüksektir. Sığacık Mahallesi sakinlerinin bu hizmetleri olumlu algılama düzeyi Ulaşmış Mahallesi sakinlerine göre oransal olarak daha fazladır. Kent sakinlerinin **beklentileri** sadece **cinsiyet ve gelir durumu** değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar dikkate alındığında, erkeklerin bu gösterge altındaki hizmetlerden beklentileri kadınlara oranla daha yüksektir. 2.000 TL'den az geliri olanlar, 3.001-4.000 TL geliri olanlara göre daha yüksek beklenti içerisinde

Özetle, yapılan araştırma sonucunda belediye hizmetlerinin beklenen kentsel yaşam kalitesi ile deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi algılamalarında farklılık yarattığı söylenebilir. Ayrıca, beklenen kentsel yaşam kalitesi ile deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi arasındaki fark, kent sakinlerinin sosyo- demografik özelliklerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Belediye hizmetleri kapsamında uygulanan Yavaş Şehir kriterlerinin halkın deneyimlenen kentsel yaşam kalitesini aynı düzeyde arttırması mümkün değildir. Yavaş şehir olduktan sonra kriterlere yönelik yerine getirilen hizmetlerin Belediye yönetimince kontrol edilmesi mümkünken kent sakinlerinin beklenti ve deneyimine dönük kişisel özelliklerinden kaynaklanan farkları denetim altına alması mümkün değildir. Yine de yavaş şehir ağına dâhil olmanın var olan belediyecilik anlayışına ek olarak kentsel yaşam kalitesini arttırıcı katkıları olduğunu söylemek mümkündür.

Modern pazarlama anlayışına göre belediyeler yerleşimcilerin istek ve ihtiyaçlarını karşılayabildikleri ölçüde başarılı sayılmaktadır. Halkın ihtiyaçlarını karşıladığı ve beklentilerine cevap verdiği sürece başarılı sayılır; amaç ve fonksiyonlarını yerine getirmiş olurlar. Yavaş Şehir kriterleri, belediyelere bu imkânı vermektedir. Diğer taraftan, ağı dâhil olmanın belediyelere kazandırdığı “yavaş imajı”, bu imajın gerek hizmet pazarlaması gerekse de turizm pazarlama stratejilerine sağlayacağı katkı; kentlerin bu katkı ile elde ettikleri kazanımların diğer aday kentlere kılavuzluk etmesi ve her kentin bir “yavaş şehir”i olması ilkesiyle diğer tüm belediyelere öncülük etmesi açısından da önemlidir.

Kent sakinleri, beklenen ve deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi ile ilgili olarak duygu, düşünce, tutum, beklenti, algılama ve davranışlarını belirlerken belediye

hizmetlerine bakmaktadır. Bu bağlamda; araştırma modeline ilişkin hipotezler ile test edilen bulgulara dayanılarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Seferihisar Belediyesi 2009 yılında Uluslararası Yavaş Kentler Birliği'ne üye olmuş; Birliğin kriterlerine uygun olarak projeler gerçekleştirmiş ve gerçekleştirmeye devam etmektedir. Ancak Yavaş Şehir kriterlerine bakıldığında; sonuçlarının uzun vadede alınacak uygulamaları içerdiği görülmektedir. Dolayısıyla, Belediye'nin kentin altı senelik üyeliği içerisinde gerçekleştirdiği projelerin kent sakinlerinin beklentilerini karşılamaması doğal bir sonuç olarak görülebilir.
- Kentsel yaşam kalitesi bir bütün olarak ele alınmalıdır. Böylece her gösterge altında yer alan ölçütler için kentsel yaşam kalitesinin artırılması mümkün olacaktır. Genel olarak değerlendirildiğinde, belediyelerin sundukları hizmetler açısından en büyük farklılıklar, "Enerji Ve Çevre Politikaları" ile "Ortaklıklar" göstergesinde görülmektedir. "Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar" göstergesi ise farklılığın en az görüldüğü belediye hizmetlerini kapsamaktadır. Belediyelerin zayıf oldukları bu hizmet alanları için çalışmalar yapmaları, kaliteli hizmet sunmaları, güçlü oldukları hizmet alanlarını korumaları böylelikle toplam kentsel yaşam kalitesini arttırmaları gerekir.
- Kent sakinlerinin yönetime katılımı, kentin yavaş şehir felsefesini sahiplenmesi ve benimsemesi, gördüğü aksaklıklar konusunda yöneticilere uyarılarda bulunması hem yavaş şehir uygulamalarında görülen eksikliklerin giderilmesinde hem de hizmetin ihtiyaçları karşılaması konusunda yararlı olacaktır. Bu konuda, belediyelerce uygulanacak katılımcı belediyeçilik anlayışına uygun yönetim şekli önem arz etmektedir.
- Kentsel yaşam kalitesi konusunda belediyelerin daha güçlü bir kentsel yaşam kalitesi algısı yaratabilmek; beklenti ve deneyim arasındaki farkı azaltabilmek için kent sakinlerine uygun açılımlar yapmaları gerekir. Yeni bir yerel yönetim modeli olan yavaş şehir'in tanıtımının yapılması, kentin geleceği ile ilgili kararların kent sakinlerinin de katılımını sağlayarak ortaklaşa şekillendirilmesi önemlidir. Artan ve farklılaşan insan ve toplum ihtiyaçlarını karşılayan kurumlar olarak belediyelerin, verdikleri hizmetlerin yeterliliğine ilişkin kent sakinlerinin önerileri, istek ve şikâyetleri dinleyerek değerlendirmesi, kentsel yaşam

kalitesinin arttırılması için sakinlerin belediyeye ulaşmasının sağlanması, özellikle dezavantajlı grupların (kadın, çocuk, engelli vb.) yaratılacak kaynaklarla yetersiz bulunan alanları desteklemesi gerekir. Kent sakinlerinin mevcut ve değişen ihtiyaçlarını anlama konusunda, sakinlerin sıklıkla ziyaret edilerek istek ve taleplerinin dinlenmesi, bu yeni yerel yönetim modelinin sakinlerce benimsenip sahiplenilmesi için tanıtımının yapılması sağlanmalıdır. Sürece dahil olan kent sakini hareketi sahiplenirken; aynı zamanda müşteri memnuniyeti de sağlanmış olacaktır.

- Belli aralıklar yapılacak anket çalışmaları ile elde edilecek sonuçlara göre; Yavaş Şehir ile ilgili deneyimlenen kentsel yaşam kalitesinin yüksek olduğu konularda hizmetin sürekliliğini sağlanacak ve algının düşük olduğu hizmetler için düzeltici önlemler alınabilecektir. Katılımın düşük olduğu konularda hedef pazara uygun hizmet sunulup sunulmadığının araştırılması ve tespiti ile sonrasında hedef pazara uygun hizmetin sunulması müşteri memnuniyetini arttıracaktır.
- Kentsel yaşam kalitesinde beklenti ve deneyimleme algısı arasındaki farkı azaltmak için yapılacak diğer bir çalışma, belediyenin her türlü faaliyetlerini kent sakinlerine açıklanması ve bu konuda şeffaf olmasıdır. Özellikle temizlik, yeşil alan, park, kaldırım, kanalizasyon, su gibi görülebilen belediye hizmetlerinde sürekliliğin sağlanması ve kent sakinlerinin beklentilerine dayanması; trafik gürültüsü, görsel kirlilik, temizlik, gıda gibi alanlarda denetimin yapılarak hizmetlerin sürekliliğinin sağlanması ile yerel halkın istek ve ihtiyaçları en etkin biçimde karşılanabilecek ve kentsel yaşam kalitesini arttıracaktır.
- Kent sakinleri ile birlikte ziyaretçilerin de Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir'in marka kalitesinden haberdar edilmesi, yavaş şehir turları düzenlenerek ziyaretçilere yavaş şehir felsefesi ve kente özgü yerel yaşam biçiminin tanıtılması, kentin yavaş şehir olmakla kazandığı imajını güçlendirecektir.

Beklenen kentsel yaşam kalitesi ile deneyimlenen kentsel yaşam kalitesi arasındaki farkı en aza indirmek için yukarıda sıralanan önerilerin yerine getirilmesi ancak belediyelerin kararlarını pazarlama anlayışına uygun olarak alması ile mümkün olacağı söylenebilir.

Bu araştırmanın sonuçları, araştırmada tanımlanan evren için geçerli olup belli bir dönemi kapsamaktadır. Çalışma, sadece Türkiye'nin yavaş şehir başkenti olan Seferihisar ilçesinde gerçekleştirilmiş, gerek Türkiye'de gerekse diğer ülkelerde bulunan yavaş şehirlerde aynı ölçümler yapılmamıştır. Diğer yavaş şehirlerde de ölçümler yapılarak, belediyeler arası kıyaslamalar yapılabilir. Kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesinde etkili olan unsurlar sadece yavaş şehir olma kriterleri değildir. Bu yönde, etkili olabilecek merkezi yönetim, sivil toplum kuruluşları, kentte bulunan diğer kamu kurumları ile ilgili çalışmalar yapıp, kentsel yaşam kalitesine ilişkin göstergeler geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

Acartürk, E., “Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumunda Alternatif Yöntemler”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2001, (6), 46–60.

Akder, A. H., Türkiye’de İnsani Gelişme ya da Yaşam Kalitesi, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Raporlarına Göre Bir Değerlendirme, <http://www.aso.org.tr/kurumsal/media/kaynak/TUR/asomedyamayis2004/dosyamayis2004.html>, 29.11.2014.

Akdoğan, Y., “Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik”, *Eminönü Bülteni*, Şubat 2002, ss. 9-15.

Argüden, Y., “Sürdürülebilir Yaşam ve Kalite”, *Önce Kalite Dergisi*, Temmuz 2008, ss.12-14.

Aslan, S., (1996). *Kâr amacı gütmeyen sağlık hizmetleri kuruluşlarında pazarlama: Erciyes Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi’nde bir uygulama*, (Yayımlanmamış Bilim Uzmanlığı tezi), Erciyes Üniversitesi, Kayseri (Türkiye).

Aslanoğlu, R., (2000), Kent, Kimlik Ve Küreselleşme, Asa Kitapevi, Bursa.

Atik, A., E. Taçoral, M. F. Altunkasa, “Kent Halkının Kentsel Yaşam Memnuniyeti Üzerinde Etkili Sosyo-Demografik Özelliklerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Kemaliye Örneği”, *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi*, 2014/4, (9) ss.21-33.

Ayataç, H., Ş.Ş. Türk, “An Assessment of Quality of Place (Qop) Research for Istanbul”, *ITU A|Z*, 2009/6 (1), pp. 77-93.

Baldemir, E., T.K., Şahin Ve F., Kaya, “Yavaş Şehir Olma Durumunun Analitik Hiyerarşi Süreci İle Değerlendirilmesi”, *Ekonomi Ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2013/2 (1), ss.29-50.

Batmaz, N. ve A. Özcan (2007), “Küreselleşmenin Ekonomik Büyüme ve Yoksulluk Üzerindeki Etkileri: Finansal Krizler”, *IV. Uluslararası STK Kongresi Bildiri Kitabı-Küresel Yoksulluk*, 19-21 Ekim Çanakkale, ss. 37–51.

Bayraktar, S. Ulaş, (2007), Yeni Katılımcı Uygulamalar ve Kamu Yönetimi: “Neo-liberal bir tuzak” mı, “Demokratik bir açılım” mı?, Kamu Yönetimi Yöntem ve Sorunlar, (Edt. Sinasi Aksoy Ve Yılmaz Üstüner), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Beck, U., (1997), Was ist Globalisierung?, Suhrkamp, Frankfurt.

Berger-Schmitt, R. ve B. Jankowitsch, “Systems of Social Indicators and Social Reporting - State of the Art”, *EU Working Paper*, 1999, (1).

Berk, A., “Yerel Hizmet Sunumu ve Belediye İktisadi Teşebbüsleri”, *Sayıştay Dergisi*, Nisan-Haziran 2003, (49), ss. 47-63.

Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi: Türkiye’de Yaşam Kalitesi Değerlendime Raporu, İçişleri Bakanlığı/ AREM, Ankara 2007.

Birleşmiş Milletler Resmi Web Sayfası, Ekonomik Ve Sosyal Kalkınma, <http://www.unicankara.org.tr/today/3.html>, 05.04.2015.

Blattberg, Robert C., K. Sen, Subrata, “Market Segmentation Using Models of Multidimensional Purchasing Behavior”, *Journal of Marketing*, October 1974/38, (4) , pp. 17-28

BM, (1991), Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu, “Ortak Geleceğimiz” (*Our Common Future*), Oxford University Press adına Türkiye Çevre Sorunları Vakfı, Ankara.

BM Habitat, (1996), “BM İnsanYerleşimleri Konferansı, HABITAT II İstanbul Deklarasyonu”, <http://www.toki.gov.tr/habitat/dokumanlar/habitatgundemi.doc>, 03.05.2015.

Boyer, R. ve D., Savageau D., (1981), Places Rated Almanac, (1st Ed.), Rand McNally and Co.,Chicago.

Bozkurt, Ö., vd., (1998), Kamu Yönetimi Sözlüğü, TODAİE Yayını, Ankara.

Bozkurt, V., “Küreselleşme: Kavram, Gelişim ve Yaklaşımlar”, *Endüstri İlişkileri Ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 2000a/2, (1), <http://www.isgucdergi.org/?p=article&id=87&cilt=2&sayi=1&yil=2000>, 27.10.2014.

Bozkurt, V., (2000b), Küreselleşmenin İnsani Yüzü, Alfa Yayınları, İstanbul.Bozlağan, R., (2005), Liderlik Yaklaşımları ve Belediyeler, Hayat Yayıncılık, İstanbul.

Bozlağan, R. ve H. Yaş, (2007), “Belediyelerde Hizmet İçi Eğitim”, (edt. Bilal Eryılmaz, Musa Eken ve Mustafa Lütfi Şen), Kamu Yönetimi Yazıları, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, ss.123-144.

Bryman, A. ve Cramer, D., (1997), Quantitative Data Analysis with SPSS for Windows, Routledge, NewYork.

Campbell, A., Converse, R., & Rodgers, W. (1976). The quality of American life: Perceptions, evaluations and satisfactions. New York: Russell Sage Foundation’dan aktaran, Marans, R.W., “Quality of Urban Life Studies: An Overview and Implications for Environment-Behaviour Research”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2012, (35), pp. 9-22.

Carp, J., “The Town’s Abuzz: Collaborative Opportunities for Environmental Professionals in the Slow City Movement”, *Environmental Practice*, 2012/ 14, pp. 130–142.

Castells, M.(2005), Ağ Toplumunun Yükselişi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Cebeci, K., “Küreselleşme Bağlamında Ulus-Devletin Egemenlik Gücünün Dönüşümü”, *Sayıştay Dergisi*, 2008, (71), ss. 23-39.

Cemalcılar, İ. (1994), Pazarlama Kavramlar- Kararlar, Beta Basım Dağıtım, İstanbul.

Cemalcılar, İ. (1999), Pazarlama Kavramlar- Kararlar, Beta Basımyayım, İstanbul.

Ceylan, Y. (2006), Doğu Batı, “Global Etik”,Doğu Batı Yayını, Ankara.

Cittaslow International Charter (2015a), <http://www.cittaslow.org/section/association/charter>, 30.10.2015).

Cittaslow International (2015b), Bruxelles: Cittaslow UE Meeting, <http://www.cittaslow.org/article/bruxelles-cittaslow-ue-meeting>, 20.03.2015.

Cittaslow International, Philosophy (2015c), <http://www.cittaslow.org/section/association/philosophy>), 22.03.2015.

Cittaslow International (2015d), Slow Food: Good, Clean and Fair Food for Everyone <http://www.cittaslow.org/article/slow-food-good-cleanand-fair-food-for-everyone>, 02.02.2015.

Cittaslow International (2015e), The Slow Cities Philosophy, <http://www.cittaslow.org/section/association/philosophy>, 16.02.2015.

Cittaslow International (2016), Cittaslow List, http://www.cittaslow.org/download/DocumentiUfficiali/CITTASLOW_LIST_-_June_2016.pdf, 12.05.2016.

Coşar, Y. (2013), “*Yavaş Şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları Ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri*”, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir (Türkiye).

Coşkun, R. (2002), Küreselleşme: Türkiye Eksenli Analizler, Beta Yayınları, İstanbul.

Çabuk, S. ve Mehmet İ. Yağcı, (2003), Pazarlamaya Çağdaş Yaklaşım, Nobel Kitabevi, İstanbul.

Çerçi, A. (2013), *Destinasyon Markalama Ve Yavaş Şehir Seferihisar’ın Destinasyon Marka İmajı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi, İşletme ABD, Ankara (Türkiye).

Çukurçayır, M. Akif, (2009), Küreselleşme ve Türkiye’de Yerel Yönetimler, Türkiye Belediyeler Birliği Yayınları, Ankara.

De Grazia, V., (2005), Irresistible Empire. America’s Advance through Twentieth-Century Europe, Cambridge: Belknap Press.

Diener, Ed, E. Suh, “Measuring Quality of Life: Economic, Social and Subjective Indicators”, *Social Indicators Research*, 1997 (40), pp.189-216.

Doğan, M., “Cittaslow Markasının Turizme Etkisi: Seferihisar’daki Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma”, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2014/4, (2), 6-11.

Doğutürk, G., (2010), *Mimari Ve Yaşam Kalitesi Bağlamında Yavaş Şehir Hareketi Ve Seferihisar Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Mimarlık ABD, İstanbul (Türkiye).

DPT, (2004), “İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması”, Ankara.

Drache, D., “Globalization: Is There Anything to Fear?, CSGR Working Paper No. 23/99, February 1999.

Drewnowski, J. “Social Indicators, Quality Of Life And Economic Theory A Suggestion For Establishing A Theoretical Basis For Social Indicators And Quality Of Life Research”, *Philosophica*, 1980, (25), 15-32.

Dulupçu, M. A. (2001); Küresel Rekabet Gücü, Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Duman, M.Z. “Neo- Liberal Küreselleşmenin Zaferi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2011/8, (1), ss. 666-700.

Duru, B. “Avrupa Birliği Kentsel Politikası Ve Türkiye Kentleri Üzerine”, *Mülkiye Dergisi*, C.XXIX, Bahar 2005,(246), ss.59-76.

Dündar, S., “Teorik Çerçeve İçinde Yaşamdan Duyulan Tatmin Kavramı” *Yönetim*, Haziran 1993, (15), ss. 49-55.

Dünya Sağlık Örgütü (2015), What is a healthy city? (2015), <http://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/urban-health/activities/healthy-cities>, 21.06.2014.

Earth Markets (2011), <http://www.earthmarkets.net>, 20.12.2014.

Earthmarkets (2015), What is an Earth Market? http://www.earthmarkets.net/pagine/eng/pagina.lasso?-id_pg=4, 16.02.2015.

Emrealp, S. (2005), “Türkiye Yerel Gündem 21programı Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler Elkitabı”<http://habitatkalkinma.org/dl/uploads/2014/03/YG21ElKitabi.pdf>, 03.05.2015.

Emür, S. Halil, D. Onsekiz, “Kentsel Yaşam Bileşenleri Arasında Açık–Yeşil Alanların Önemi–Kayseri Kocasinan İlçesi Park Alanları,” *Erciyes Üniversitesi Sosyal*

Bilimler Enstitüsü Dergisi,2007/1, 367-396; [http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_22/23-%20\(367-396.%20syf.\).pdf](http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_22/23-%20(367-396.%20syf.).pdf), 10.09.2014.

Erbay, Yusuf ve Z. Yener, (1999), Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Yerel Yönetimlerimizin Avrupa Platformu, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi (WALD) Yayını, İstanbul.

Erdoğan, H. (2010), *Türkiye’de Belediye Hizmetlerinin Sunumunda Özel Sektör Alternatifi: Batı Akdeniz Bölgesindeki (Antalya-Isparta-Burdur) Uygulamaların Analizi (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta (Türkiye).

Erkızan, N. (2006), Küreselleşmenin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri Üzerine, Doğu Batı Yayınları, Ankara.

Erkut, G., “Kentsel Mekân Ve Yaşam Kalitesi”, *Mimari Ve Kentsel Çevrede Kalite Arayışları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, İTÜ Mimarlık Fakültesi, UYG-AR Merkezi: İstanbul, 1995.

Eurofound 2003, First European Quality of Life Survey: Quality of Life in Europe, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions,www.eurofound.europa.eu/areas/qualityoflife/eqls/2003>, 01.02.2015.

Falay, N. vd. (1996), Belediyelerin Mali Yönetimi, iktisadi ve Siyasal Bir Çözümleme, TESEV Yayınları, İstanbul.

Findlay, A.M., R.J.Rogerson, ve A.S., Morris, “Quality of Life in British Cities”, *Cities*,1988/5 pp.268-276.

Foundation Findings - Quality Of Life in Urban and Rural Europe, <http://www.eurofound.europa.eu/publications/foundation-finding/2014/quality-of-life-social-policies/foundation-findings-quality-of-life-in-urban-and-rural-europe-04.03.2015>.

Fox, J., (2002), Chomsky ve Küreselleşme, Çev.E. Kılıç, Everest Yayınları, İstanbul.

Furze, M., C. Barkhurst, M. C. Childs, “Small Town Sustainability: Economic, Social and Environmental Innovation”, *Journal of Urban Design*, 2010/15, (3), pp. 449-450.

Gallagher, A., “Slow Ethics: A Sustainable Approach to Ethical Care Practices?”, *Clinical Ethics*, 2013/8, (4) pp. 98–104.

Geray, C., “Kentsel Yaşam Kalitesi ve Belediyeler”, *Türk İdare Dergisi*, 1998, (421), ss.323-346.

Giddens, A., (1994), *Modernliğin Sonuçları*, Çev. E. Kuşdil, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Giddens, A., “Küreselleşmenin İklimleri”, *Sosyal Demokrat Değişim Dergisi*, 1999, (12).

Giddens, A., (2000), *Elimizden Kaçıp Giden Dünya*, Alfa Basım Yayınları, İstanbul.

Gölcük Belediyesi, Sağlıklı kent nedir? <http://skb.golcuk.bel.tr/id3.html>, 09.10.2014.

Gözlü, S., “Kamu Hizmeti Veren Kuruluşlarda Toplam Kalite Yönetimi”, *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu Bildirileri*, TODAİE Yayını, Ankara, 1996, ss. 43-50.

Grönross, C., (1990), *Service Management and Marketing the Moments of Truth in Service Marketing*, Lexington Books, Toronto.

Grzelak-Kostulska, Elżbieta, B. Hołowiecka And G. Kwiatkowski) , “Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?”, In *The Scale of Globalization. Think Globally, Act Locally, Change Individually in the 21st Century*, Ostrava: University of Ostrava, 2011, pp. 186-192.http://conference.osu.eu/globalization/publ2011/186-192_Grzelak-Kostulska-Holowiecka-Kwiatkowski.pdf, 04.04.2015.

Güler, Y.B., A. Gürer, “Yerel Katılımın Belediyelerde Hizmet Pazarlamasına Etkisi: Kırıkkale İli Örneği”, *AKÜ İİBF Dergisi*, 2014/ XVI, (1), ss. 125-142.

Gürpınar, E.,(1996), *Kent ve Çevre Sorunlarına Bir Bakış*, Der Yayınları, İstanbul.

Hablemitoğlu, S., (2004), Küreselleşme: Düşlerden Gerçeklere, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.

Harvey, D., (1997), Postmodernliğin Durumu, Çev: Sungur Savran, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Hatipoğlu, B., “Cittaslow”: Quality of Life and Visitor Experiences”, *Tourism Planning & Development*, 2014, pp. 1-17.

Heitmann, S., P. Robinson and G. Povey, “Slow food, slow cities and slow Tourism” *Research Themes for Tourism*, 2011, pp.114-127.

Held, D., (1995), Ulus Devletin Çöküşü, Der: S. Hall ve M. Jacques, Yeni Zamanlar, Çev. Abdullah Yılmaz, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Henden, H. Burçin, R. Henden, “Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim ve E-Belediyecilik”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2005/4, (14), ss.48-66.

Hirst, P. Ve G. Thompson (2000), Küreselleşme Sorgulanıyor, Çev. Çağla Erdem ve Elif Yücel, Dost Kitapevi, Ankara.

Honore, C., (2004), In Praise of Slowness: How a Worldwide Movement Is Challenging the Cult of Speed, San Francisco: Harper San Francisco.

Hunt, S.D. , “The Nature and Scope of Marketing”, *Journal of Marketing*, 1976, (40), ss. 17-28.

İslamoğlu, A.H., vd., (2006), Hizmet Pazarlaması, Beta Basım Yayın, İstanbul.

İslamoğlu, A. H. (2011), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı), 2. Baskı, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

İzka, (2013), ”2014-2023 İzmir Bölge Planı İlçe Toplantıları-Seferihisar İlçe Raporu”, İzmir.

Jackson, S. (2007), “The Slow Movement: On The Snails Trail”, www.suejackson.com.au/documents/tsmotst.pdf, 25.03.2015.

Jameson, F., “Küreselleşme ve Politik Strateji”, *Birikim Dergisi*, 139 Kasım 2000, ss. 39-50.

Jones, P., P. Shears, D. Hillier, vd., “Return to traditional values? A case study of slow food”, *British Food Journal*, 2003/105, (4/5), pp. 297-304.

J. Radstrom, S., (2005) *An Urban Identity Movement Rooted In The Sustainability Of Place: A Case Study Of Slow Cities And Their Application In Rural Manitoba*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), The University Of Manitoba, Faculty Of Graduate Studies, Winnipeg, Manitoba, Canada.

J. Radstrom, S., “A Place Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow”, *Italian Journal of Planning Practice*, 2011/1, (1), pp. 90-113.

Kalkınma Bakanlığı, (2013), “İllerin Ve Bölgelerin Sosyo- Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması- SEGE-2011”, Ankara. Kansu, I., (1997), *Emperyalizmin Yeni Masalı; Küreselleşme*, İmge Yayınları, Ankara.

Kansu, I., (1997), *Küreselleşme Emperyalizmin Yeni Masalı*, İmge kitapevi, 3. Baskı, Ankara.

Karahan, K., (2000), *Hizmet Pazarlaması*, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

Karahan, K. (2006), *Hizmet Pazarlaması*, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

Karakurt, E., (2002) *Küreselleşme ve Yerelleşme Süreçlerinde Üst Gelir Grubu Konutları: Bursa/Bademli Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Bursa.

Karakurt, E., “Kentsel Mekânı Düzenleme Önerileri: Modern Kent Planlama Anlayışı Ve Postmodern Kent Planlama Anlayışı”, *Erciyes Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2006, (26), ss. 1-25.

Karakurt T., E., “Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi”, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2013/XXXII (1), ss.215-237.

Kazan, E. (2007), *Eski Türkler ve Osmanlı’da Halkla İlişkiler*, Yakamoz Yayınları, İstanbul.

Kentges, *Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi Ve Eylem Planı 2010-2023*, Ankara.

Kentsel Yaşam Kalitesi ve Yer Duygusu, Mimarlık Dergisi, <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=53&RecID=1330>, 10.04.2015.

Keskin, E.B., (2010), *Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış Olarak Yavaş Şehirler (Cittaslow): Seferihisar Örneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dumlupınar Üniversitesi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Kütahya (Türkiye).

Kızılcılık, S., "Kapitalizmin Diasporası Olarak Küreselleşme", *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2002, (6), ss.12-33.

Kiper, P., "Küreselleşme Sürecinde Kentlerimize Giren Yeni Tüketim Mekânları ve Yitirilen Kent Kimlikleri" *Planlama Tmmob Şehir Plancıları Odası Yayını*, 2004/4, (30), 14-18.

Knox, P.L., "Creating Ordinary Places: Slow Cities In A Fast World", *Journal of Urban Design*, 2005/10, (1), pp. 1–11.

Koray, M. "Reel Küreselleşme Veya Küreselleşmenin Realitesi", *Çalışma ve Toplum*, 2005/4, ss. 11-46.

Kotler, P., vd. (1996), *Principles of Marketing*, Hemel Hempstead, Prentice Hall Europe.

Kurgun, A., A. Özdemir, vd., "Belediyelerde Hizmet Yeterliliğinin ve Hizmet Kalitesinin Artırılmasını Etkileyen Faktörlerin Analizi: İzmir Karşıyaka Belediyesinde Uygulama", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008/ 10, (2), ss. 29-54.

Kurtuluş, K. (2004), *Pazarlama Araştırmaları (Genişletilmiş 7. Basım)*, Literatür Yayıncılık Dağıtım, Yayın No: 114, İstanbul.

Levy, B., "Globalization and Development: Facing the Challenges," *The Political Economy of Globalization*, 1997/15, pp. 315- 335.

Liu, B. 1975, *Quality of Life Indicators in U. S. Metropolitan Areas*, 1970, U. S. Environmental Protection Agency, Washington, Environmental Research Center, Washington DC. 12-26.

Magrath, A.J., “When Marketing Services, 4 Ps Are Not Enough”, *Business Horizons*, 1986/ 29, (3), 44-50.

Marans, R.W. and Rodgers, L. (1975) “Toward an Understanding of Community Satisfaction”, *Metropolitan America in Contemporary Perspective*, Halsted Press, New York, USA.

Marans, R.W., “Understanding Environmental Quality through Quality of Life Studies: The 2001 DAS and its Use of Subjective and Objective Indicators”, *Landscape and Urban Planning*, 2003, (65), pp. 73–83.

Marans, R.W., “Quality of Urban Life Studies: An Overview and Implications for Environment-Behaviour Research”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2012, (35), pp. 9 – 22.

Marans, R. W., “Quality Of Urban Life & Environmental Sustainability Studies: Future Linkage Opportunities”, *Habitat International*, 2014, (45), Pp. 47-52.

Massey, D., (1993), “Power-Geometry and A Progressive Sense of Place”, *Mapping The Futures Local Cultures Global Change*, ed. J.Bird-B.Curtis, Routledge Publications: London.

Mayer, H., P.L. Knox, “Slow Cities: Sustainable Places In A Fast World”, *Journal of Urban Affairs*, 2006/ 28, (4), pp. 321–334.

Mayer, H., P. L. Knox, “Pace of Life and Quality of Life: The Slow City Charter. Community Quality-of Life Indicators”, *Netherlands: Springer*, 2009, (1), pp. 21-39.

Mayer, H., P. L. Knox, “Small-Town Sustainability: Prospects In The Second Modernity”, *European Planning Studies*, 2010/18, (10), pp. 1545–1565.

Mc Luhan, M., (1964), *Understanding Media*, Rotledge, London.

Mercati Della Terra (2011), <http://www.mercatidellaterra.it/>, 15.12.2015.

Methodology (2016), <https://www.imercer.com/content/mobility/quality-of-living-city-rankings.html>, 31.05.2016.

Miele, M., “CittaSlow: Producing Slowness against the Fast Life”, *Space and Polity*, 2008/12, (1), pp. 135-156.

Mimarlar Odası, (2008), Avrupa Kentsel Şartı – 2: Yeni Bir Kentlilik İçin Manifesto, Avrupa Konseyi 15. Genel Oturumu Strazburg, çev. Aydan Erim1-11, <http://www.mo.org.tr/UIKDocs/kentselsart1.pdf>, 09.03.3015.

Mitchell, G., (2000), Indicators as tools to guide progress on the sustainable development pathway. In: Lawrence, R.J. (Ed.), *Sustaining Human Settlement: A Challenge for the New Millennium*. Urban International Press, pp. 55–104.

Mostafa, A. M.,”Quality of Life Indicators in Value Urban Areas: Kasr Elnile Street in Cairo” *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2012, (50), pp. 254 – 270.

Mucuk, İ., (2001), *Pazarlama İlkeleri*, 13. Basım, Türkmen Kitapevi, İstanbul.

National Research Council, (2002), *Community and Quality of Life: Data Needs for Informed Decision Making*, National Academy Press, Washington Dc.

Nilsson, J. H., A. Svärd, Å. Widarsson, vd.”‘Cittáslow’ Eco-Gastronomic Heritage As A Tool For Destination Development”, *Current Issues In Tourism*, 2011/14, (4), pp. 373-386.

Noll, H.H., “Social Indicators And Quality Of Life Research: Background, Achievements And Current Trends”, *Social Indicators Research, International Social Science Council*, 2002a, pp.1-36, http://www.gesis.org/fileadmin/upload/institut/wiss_arbeitsbereiche/soz_indikatoren/Publikationen/isscnoll.pdf-11.10.2014.

Noll, H. H., “Towards A European System Of Social Indicators: Theoretical Framework And System Architecture”, *Social Indicators Research*, 2002b, (58), pp.47-87.

OECD (2013), *How’s Life?2013: Measuring Well-being*, *OECD Publishing*, 2013, pp.1-216, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264201392-en>, 02.02.2015.

Oktay, D., A. Rüstemli, vd., “Neighborhood satisfaction, sense of community, and attachment: Initial findings from Famagusta quality of urban life study”, *ITU A|Z*, 2009/6 (1), pp.6-20.

Oktay, D., R.W., Marans, “Toulous Neighbourhood satisfaction among diverse groups of inhabitants: Findings from Famagusta Area Study”, *Enhr Conference 2011 – 5-8 July*.

Olalı, H., M. Doğan, (1988), Reklâmın Türkiye'nin ekonomik gelişmesi ve verimlilik üzerindeki etkisi, İzmir Ticaret Borsası Yayınları, İzmir.

Osborne, D. and T., Gaebler (1992), Reinventing Government, How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector, A William Patrick Book, Addison-Wesalwy Publishing Company.

Ömürgönülşen, U., "The New Public Management", *AÜSBF Dergisi*, 1997, (52), ss. 517-566.

Öncü, H.,(1999), Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, 3. Baskı. Yaysan AŞ. Ankara.

Özel, M., C. Polat, "Yerel Yönetimlerde Değişim Ve Yerel Yönetim Hizmetlerinde 'Müşteri Odaklı Pazarlama' Yaklaşımı", 2013/2, (1), ss. 42-79.

Özgenç, Ö., (2012), *İdeal Toplum Düzeni Arayışında Kurgulanan Kentsel Planlamalar, Ütopylar Ve Yavaş Şehir Akımı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Mimarlık ABD, İstanbul (Türkiye).

Örs, H., (2007), Hizmet Pazarlama Etkinliği ve Kalite, Gazi Kitabevi, Ankara.

Özer, M. Akif, "Günümüzün Yükselen Değeri: Yeni Kamu Yönetimi", *Sayıştay Dergisi*, 2005, (59), 3-46.

Özer, M.Akif, "Yerel Yönetimlerin Varlık Nedeni Olarak "Halkla" İlişkiler", *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2013/4, (5), ss. 19-50

Öztemel, E. (2001), Belediyelerde Toplam Kalite Yönetimi, Değişim Yayınları, Adapazarı.

Öztürk, A. (2003), Hizmet Pazarlaması, (4. Baskı), Ekin Kitabevi, İstanbul.

Öztürk, S. A.,(1998), Hizmet Pazarlaması, Eskişehir.

Pacione, M., "Urban Environmental Quality And Human Wellbeing - A Social Geographical Perspective", *Landscape and Urban Planning*, 2003/ 65, ss. 19-30.

Palabıyık, Hamit (2004), "Avrupa Kentsel Şartı", Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Anlaşmaları, ss.1-11.<http://members.comu.edu.tr/hpalabiyik/makale/f9.pdf>, 03.10.2015.

Palmer, A., (2005), Principles Of Services Marketing, (4th ed.), McGraw-Hill, England.

Parkins, Wendy, G. Craig (2006), Slow Living, New York: Berg Publishers.

Pektaş, E. K., F. Akın, “Avrupa Kentsel Şartları Perspektifinde Bir Kentli Hakkı Olarak “Katılım Hakkı” ve Türkiye”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, XII/2010, (II), ss. 23-49.

Petrini, C., (2001), Slow Food: The Case for Taste, New York: Columbia University Press.

Petrini, C. (2005), Slow Food Nation: Why Our Food Should Be Good, Clean and Fair, Rizzoli Ex Libris, New York.

Petrini, C. (2006), Slow Food Revolution: A New Culture for Dining and Living, Rizzoli International Publications.

Pietrykowski, B., “You Are What You Eat: The Social Economy Of The Slow Food Movement”, *Review of Social Economy*, 2004/ 62, (3), pp. 307–321.

Pink, S., “Rethinking contemporary activism: From community to emplaced sociality”, *Ethnos*, 2008a/73, (2), pp. 163–188.

Pink, S., “Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement”, *Local Environment*, 2008b/13, (2), pp. 95–106.

Pink, S., “Urban Social Movements and Small Places, City: Analysis of Urban Trends, Culture, Theory, Policy, Action”, 2009/13, (4), pp.451-465.

Projeler, <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-seferihisar/> (08.08.2015).

Pustu, Y., “Küreselleşme Sürecinde Kent “Antik Site’den Dünya Kentine”, *Sayıştay Dergisi*, Ocak- Mart 2006, (60), ss. 129-130.

Ritzer,G., (2011), Toplumun McDonaldlaştırılması, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Robertson, R., (1992), Social Theory And Global Culture, Sage Publication, London.

Sağlıklı Kent İzmir, Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Kentler Projesi, <http://skpo.izmir.bel.tr/content.aspx?MID=11>, 07.08.2014.

Saran, U., (2004), Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Kalite Odaklı Bir Yaklaşım, Atlas Yayınları, Ankara.

Sarıbay, A.Y., (2004), Global Toplumda Din Ve Türkiye, Everest Yayınları, İstanbul.

Sassatelli, R. F. Davolio, “Consumption, Pleasure and Politics: Slow Food and The Politico-Aesthetic Problematization of Food”, *Journal of Consumer Culture*, 2010/10:202-232

Schneider, S., “Good, Clean, Fair: The Rhetoric of the Slow Food Movement”, *Special Focus: Food*, 2008/70, (4), 384-402.

Seferihisar Hakkında, http://www.seferihisar.gov.tr/default_B1.aspx?content=188, (12.09/2015).

Semmens, J., C. Freeman, “The Value of Cittaslow as an Approach to Local Sustainable Development: A New Zealand Perspective”, *International Planning Studies*, 2012/17, (4), pp. 353-375.

Sezgin, M. ve Ş., Ünüvar (2011), Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir, Çizgi Kitapevi, Konya.

Slow Food Manifesto For Quality (2010), http://slowfood.com/_2010_pagine/com/popup_pagina.lasso?-id_pg=122., 29.10.2014.

Slow Food (1989), Slow Food Manifesto, http://www.slowfood.com/filemanager/Convivium%20Leader%20Area/Manifesto_ENG.pdf, 11.01.2015.

Slow Food (2012a), Slow Food International Statute, Definition And Aims Art. 3 http://www.slowfood.com/filemanager/official_docs/SLOW_FOOD_STATUTE_2012.pdf, 25.02.2015.

Slow Food (2012b), Slow Food International Statute, http://www.slowfood.com/filemanager/official_docs/SLOW_FOOD_STATUTE_2012.pdf, 25.02.2015.

Slow Food International (2013), About Us, Good, Clean And Fair Food, <http://www.slowfood.com/international/1/about-us>, 14.11.2014.

Slow Food (2015), The Central Role of Food Congress Paper 2012-2016, http://www.slowfood.com/filemanager/official_docs/SFCONGRESS2012__Central_role_of_food.pdf. 15.02.2015.

Slow Food International (2015a), Taste And Food Education, <http://www.slowfood.com/international/12/food-and-taste-education>, 18.01.2015.

Slow Food International (2015b), University of Gastronomic Sciences Getting into the future of food, <http://www.slowfood.com/international/157/university-of-gastronomic-sciences>, 22.01.2015.

Slow Food International (2015c), Slow Food Presidia in Europe: A Model of Sustainability <http://www.slowfood.com/slowlife/wp-content/uploads/Ricerca-presidi-Europa-ENG.pdf>, 13.03.2015.

Slow Food International (2015d), The Slow Food Manifesto, http://www.slowfood.com/filemanager/Convivium%20Leader%20Area/Manifesto_ENG.pdf, 16.02.2015.

Slow Food Foundation For Biodiversity (2015a), Ark Of Taste Manifesto, <http://www.slowfoodfoundation.com/ark/37/history>, 13.03.2015.

Slow Food Foundation For Biodiversity (2015b), Slow Food Presidia Handbook, http://www.slowfoodfoundation.com/welcome_en.lasso, 13.03.2015.

Slow Food Foundation For Biodiversity (2015c), History, <http://www.slowfoodfoundation.com/presidia/12/history>, 13.03.2015.

Slow Food Foundation For Biodiversity (2015d), Objectives, <http://www.slowfoodfoundation.com/presidia/13/objectives>, 13.03.2015.

Slow Food Presidia In Europe: A Model Of Sustainability (2000-2012), <http://www.slowfood.com/slowlife/wp-content/uploads/Ricerca-presidi-Europa-ENG.pdf> 01.09.2015.

Slow Food USA (2015), Themes And Events, <https://www.slowfoodusa.org/themes-and-events#theme1>, 12.02.2015.

Soyer, T., Seferihisar Belediye Başkanı, Yüzyüze Görüşme, 28.03.2016.

Soykan, F. ve G. Emekli, (editör), (2004), Seferihisar (Tanıtım Kitabı), Seferihisar Kaymakamlığı Çevre Kültür ve Turizm Birliği yayını, No: 1, İzmir.

Springer, A., (2011) “Slow Food: A Globalized Social Movement With An Anti-Globalization Mission” (Yayımlanmamış Doktora Tezi), The University Of Hawai, Philosophy In Sociology, USA.

Stevans, W. G., (1968), Problems of Local Goverment in Turkey, The Turkish Administrater A Culturel Survey USAID.

Sungur, Z., "Türkiye'nin Sakin Şehirlerindeki Kadın Girişimciliğine Sosyolojik Bir Bakış", *International Euroasian Economies Conference*, St. Petersburg- Rusya, 2013, 641-648.

Syre, T. R. ve Wilson, R. W. (1990), Health Care Marketing: Role Evolution of The Community Health Educator, *Health Education*, 1990/21, (1), pp.6-8.'dan aktaran Ekrem, C., “Kâr Amacı Gütmeyen Kurumlarda Pazarlama Faaliyetleri”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2006/ 8 (2) ss. 393-409.

Szalai, A., (1980), “The Meaning of Comparative Research on The Quality of Life” The Quality of Life: Comparative Studies, Andrews, F. ve Szalai, A. (Eds.), Sage Publications, London.

Şeker, M., “İstanbulda Yaşam Kalitesi Araştırması”, *İstanbul Ticaret Odası Yayınları*, 2011 (2010-103).

Şeker, M., “Quality of Life Index: A Case Study of Istanbul”, *Ekonometri Ve İstatistik Dergisi*, 2015 (23), pp.1-15.

Talas, M.(2004), “Küreselleşme Ve Kültür” Küreselleşme Ve Psikiyatri Kitabı İçinde, Türk Tabipleri Birliği Yayınları, Ankara, ss.229-244.

Taşkın, E. ve K. Büyük, “Hizmet Pazarlaması Açısından Eğitim Hizmetlerinde Kalite: Kütahya'daki Özel Dershane Öğrencileri İle İlgili Bir Saha Araştırması”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2002, (7), 203-224.

TBMM, (2005), Belediye Kanun Tasarısı, Ankara.

Tekeli, İ. (2001), “Her Geçen Gün Geleceği Yeniden Yaratıyor ve Yeniden Kavırıyoruz,” Geleceği Planlamak, Yeni Planlama Yönetimi Dili Yasal Düzenlemeler-Dünya Şehircilik Günü 24. Kolokyumu, TMMOB Şehir Plancıları Odası: Ankara.

Tencati, A., L. Zsolnai, “Collaborative Enterprise and Sustainability: The Case of Slow Food”, *J Bus Ethics*, 2012/110, pp. 345–354.

Terra Madre (2015a), Network, <http://www.terramadre.info/en/terra-madre-network/>, 14.02.2015.

Terra Madre (2015b), who we are, <http://www.terramadre.info/en/organization/who-we-are/> 02.01.2015.

Toker, C.ve B. Ekici, “Vatandaş Odaklı Yönetim ve İçişleri Bakanlığı Uygulaması”, Çağdaş Gümüşsuyu vd. (Ed.), *Kamu Yönetiminde Kalite III. Ulusal Kongresi*, TODAİE Yayınları, Ankara, 2003.

Tomlinson, J., (2004), Küreselleşme ve Kültür, Ayrıntı Yayınları: İstanbul.

Top, N., (1999), *Belediye Hizmet Yeterliliği: Adapazarı Belediyesi Örneği*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi SBE, Kamu Yönetimi ABD, Sakarya, (Türkiye).

Torlak, Ö. (1999a), *Belediyelerde Hizmet Yönetimi ve Pazarlama*, Seçkin Yayınevi, Ankara.

Torlak, Ö., “Belediye Hizmetlerinde Pazarlama”. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 1999b/8, (1), 96- 114.

Toprak, M., (2001), *Küreselleşme ve Kriz Türkiye ve Dünya Deneyim*”, Siyasal Kitabevi, Ankara.

Toprak, Z., (2006), *Yerel Yönetimler*, (6. Baskı), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

TRC1 Kentsel Yaşam Kalitesi Araştırması, <http://www.investinadiyaman.gov.tr/upload/download/TRC1-Kentsel-Yasam-Kalitesi-Arastirmasi---Kilis-Kent-Merkezi-30871.pdf>, 15.03.2016.

TRC2 Bölgesi Yaşam Kalitesi Araştırması Diyarbakır – Şanlıurfa http://www.karacadag.org.tr/Download/TRC2_Yasam_Kalitesi_Arastirmasi.pdf, 21.04.2016.

TR63 Bölgesi Yaşam Kalitesi Analizi,
http://www.dogaka.gov.tr/Icerik/Dosya/www.dogaka.gov.tr/_507_ZD5E38HL_TR63-Bolgesi-Yasam-Kalitesi-Analizi.pdf, 20.04.2016.

TÜİK, (2013), “Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2013”, Ankara.

Türkoğlu, H.D., F. Bölen, P.K., Baran, R.W., Marans, , “İstanbul’da Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi”, *İTÜ Dergisi A – Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 2008/ 7 (2), ss.103- 113.

Uçkan, Ö., “E-Devlet, E-Demokrasi ve E-Yönetişim Modeli: Bir İlkesel Öncelik Olarak Bilgiye Erişim Özgürlüğü”, *Aylık Strateji ve Analiz E-Dergisi*, 2003,(5). Stradigma.com

Uğurlu, K., (2007), *Konaklama İşletmelerinde Pazar Bölümlendirme Ve Hedef Pazar Belirleme Stratejileri: İstanbul’daki 5 Yıldızlı Oteller Üzerine Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, Marmara Üniversitesi, İşletme ABD, İstanbul (Türkiye).

UNDP, (2000), “Human Development Report”, <http://hdr.undp.org/en/media/completenew1.pdf> , 03.03.2015.

United Nations Human Settlements Programme August 2004, http://ww2.unhabitat.org/programmes/guo/documents/urban_indicators_guidelines.pdf, 10.11.2014.

UNISG (2015), History & Mission, <http://www.unisg.it/en/storia-e-missione/>, 14.02.2015.

Urban Indicators Guidelines Monitoring The Habitat Agenda And The Millennium Development Goals, http://ww2.unhabitat.org/programmes/guo/documents/urban_indicators_guidelines.pdf,01.01.2015.

UrbanAudit,http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/urban2/urban/audit/src/intro.html,09.10.2014

Urban Audit, http://app.statistics.sk/ua/eng/img/Uvod_UA_en.pdf, 09.10.2014.

Uslu, A., (2009), Sürdürülebilir Yeşil Kent Fikirleri, Örnekleri ve Türkiye İçin Dersler”. 21. Uluslar arası Yapı ve Yaşam Kongresi”. Ss. 49-58, TMMOB Mimarlar Odası Bursa Şubesi Yayını, Bursa.

Uysal Şahin, Ö., “Vatandaş Odaklı Yönetim İçin Vatandaş Odaklı Denetim”, *Sayıştay Dergisi*, Ocak-Mart 2014,(92), ss. 35-63.

Üçüncü Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi (2012), http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1350tr8.pdf 08.09.2014.

Ülengin, B., F. Ülengin ve Ü. Güvenç, “ A Multidimensional Approach To Urban Quality Of Life: The Case Of Istanbul”, *European Journal of Operational Research*, 2001/130 (2), pp.361-374.

Went, R., (2001), Küreselleşme: Neoliberal İddialar Radikal Yanıtlar, Çev. Emrah Dinç, Yazın Yayıncılık, İstanbul.

Western European Cities Top Quality of Living Ranking – Mercer (2016), <http://www.mercer.com/newsroom/western-european-cities-top-quality-of-living-ranking-merc.html>, 31.05.2016.

Whoqol Group, “Study Protocol for The World Health Organization Project to Develop a Quality of Life Assessment Instrument (WHOQOL)”, *Quality of Life Research*, 1993, (2), pp.153-159.

Van Kamp, I., K. Leidelmeijer, G. Marsman, A. Hollander, “Urban Environmental Quality And Human Well-Being Towards A Conceptual Framework And Demarcation Of Concepts; A Literature Study”, *Landscape and Urban Planning*, 2003, (65), pp. 5–18.

Veenhoven, R., “The Four Qualities of Life”. *Journal of Happiness Studies*, 2000, (1), pp.1–39.

Yazıcıoğlu, Y. ve S. Erdoğan, (2004), Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara.

Yıldız, H.T., “Kentsel Yaşam Kalitesi: Kuram, Politika ve Uygulamalar”, *Mimarlık Dergisi*, 2007. <http://www.mimarlikdergisi.com>, 12.11.2015.

Yırtıcı, H., (2005), Çağdaş Kapitalizmin Mekânsal Örgütlenmesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Yüksel, F., (2004), “Kamu Yönetiminde Yeni Eğilimler Perspektifinde Türk Kamu Yönetiminde Reform İhtiyacı ve Kamu Yönetimi Reform Yasa Tasarısı”, İçinde Kamu Yönetimi (Ed. M. Ökmen, A. Yılmaz) Gazi Kitabevi, Ankara.

Yükselen, C., (2001), Pazarlama Ülkeler-Yönetim, Detay Yayıncılık, Ankara.

Yükselen, C., (2009), Pazarlama Araştırmaları, (4. Baskı), Detay Yayıncılık, Ankara.

Zeithaml, V. A. and Bitner, M. J., (1996), Services Marketing, McGraw Hill, Singapore.

Zengin, E., A. Esedov, “Çevre Sorunlarının Yerel Özellikleri Ve Üsküdar Örneği” ,*Sosyal Siyaset Konferansları*, 2010, (59), ss. 149–178.

EKLER

EK 1:YAVAŞ ŞEHİR (CİTTASLOW) OLDUKTAN SONRA SEFERİHİSAR’ DA YAŞAYAN SAKİNLERİN KENTSEL YAŞAM KALİTESİNDE MEYDANA GELEN DEĞİŞİMİ ÖLÇMEYE YÖNELİK ANKET FORMU

Sayın Katılımcı,

Bu çalışma, Seferihisar’ın Yavaş Şehir (Cittaslow) olmasından sonra ilçede yaşayan sakinlerin “Kentsel Yaşam Kalitesi”nde meydana getirdiği değişimi ölçmeyi hedeflemektedir. Araştırma doktora tez çalışması için yapılmakta olup, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, sizlerin değerli katılımına bağlıdır. Araştırmaya yaptığınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Kaç Yıldır Seferihisar’ da Yaşıyorsunuz?	5 yıldan az ☐				5 yıl ve üzeri ☐		
Hangi Mahallede Yaşıyorsunuz?							
Cinsiyetiniz	Kadın ☐				Erkek ☐		
Yaşınız	18-24 ☐	25-31 ☐	32-38 ☐	39-45 ☐	46-52 ☐	53-59 ☐	60 yaş ve üstü ☐
Medeni Durumunuz	Evli ☐				Bekâr ☐		
Eğitim Durumunuz	İlköğretim ☐		Lise ☐		Üniversite ☐		Lisansüstü ☐
Çalışma Durumunuz	Çalışıyor ☐				Çalışmıyor ☐		
Aylık Hane Geliriniz	2.000 TL’den az ☐	2.000 TL-3.000 TL arası ☐	3.001 TL-4.000 TL arası ☐	4.001 TL-5.000 TL arası ☐	5.001 TL ve üzeri ☐		

1. KENTSEL YAŞAM KALİTESİ BEKLENTİSİ

Yaşadığınız İlçenin “*Kentsel Yaşam Kalitesi*” (Yaşadığınız çevrenin sahip olması gerektiğine inandığınız nitelikler) ile ilgili olduğunu düşündüğümüz 7 temel kategori belirlenmiştir. Bu kategorilerin altında açıklayıcı bilgiler yer almaktadır. Size uygun olan her bir özellik için “1:Hiç Önemli Değil” ile başlayan, giderek artan ve “5: Çok Önemli” ile biten seçeneklerinden birini seçiniz.

Enerji ve Çevre Politikaları	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
Sağlık açısından temiz bir çevrede yaşamak (hava ve su kalitesi vb.)	1	2	3	4	5
Görsel kirlilik ve trafik gürültüsünün olmadığı bir çevrede yaşamak	1	2	3	4	5
Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı bir çevrede yaşamak (Güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vb.)	1	2	3	4	5
Altyapı Politikaları	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
1. Engellilere yönelik düzenlemelerin yapıldığı bir çevrede yaşamak (yaya kaldırımlarının engellilere göre tasarlanması vb)	1	2	3	4	5
2. Zengin ulaşım ağına sahip bir çevrede yaşamak	1	2	3	4	5
3. Alt yapısı tamamlanmış bir çevrede yaşamak (doğalgaz, elektrik, telefon, kanalizasyon vb.)	1	2	3	4	5
Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
Sakin yaşam sunan bir çevrede yaşamak	1	2	3	4	5
Bölgesel çekiciliği yüksek bir kentte yaşamak	1	2	3	4	5
Doğa ile bütünleşmeye imkân tanıyan bir çevrede yaşamak (Açık yeşil alanlar, kent parkları, oyun bahçeleri vb.)	1	2	3	4	5
Vatandaşlar ve turistler için interaktif hizmetlerin olduğu bir kentte yaşamak (e- kasaba, e- belediye	1	2	3	4	5

vb).					
• Yerel ürünlerin ticareti için oluşturulmuş alanları olan bir çevrede yaşamak (köy pazarları vb)	1	2	3	4	5
• Doğal/ yerel alışveriş merkezlerinin korunduğu bir çevrede yaşamak (geleneksel kasap, fırın bakkal gibi dükkânların desteklenmesi)	1	2	3	4	5
• Kente ait değerlerine sahip çıkan bir belediyede yaşamak	1	2	3	4	5
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
1. Tarımda GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)'nın yasaklanması	1	2	3	4	5
2. Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretimin değer kazanması	1	2	3	4	5
3. Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması	1	2	3	4	5
4. Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değerinin arttırılması (El sanatları ürünlerinin pazarlanması, sertifikalandırılması vd.)	1	2	3	4	5
5. Restoranlarda yerel ve organik ürünlerin kullanılması	1	2	3	4	5
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
☐ Turizmin canlanması	1	2	3	4	5
☐ Yavaş Şehir (Cittaslow) hakkında eğitim verilmesi (Çalışanlara, halka, yöneticilere vb.)	1	2	3	4	5
☐ Yönetimsel kararlara kent sakinlerinin katılması	1	2	3	4	5
Sosyal Uyum	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
1. Engelli kimselerin sosyal hayata katılımının desteklenmesi	1	2	3	4	5
2. Kadınlara yönelik projelerin var olduğu bir kentte yaşamak	1	2	3	4	5
3. Engellilerin toplumla entegre olmasını sağlayan bir belediyede yaşamak	1	2	3	4	5

Ortaklıklar	Hiç Önemli Değil	Önemsiz	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
1. Yerel yiyecek üretiminin teşvik edilmesi	1	2	3	4	5
2. Doğal ve yerel yiyeceklerin korunması	1	2	3	4	5
3. Belediyenin diğer belediyelerle işbirliği içinde olması	1	2	3	4	5

2. DENEYİMLENEN KENTSEL YAŞAM KALİTESİ

Aşağıda “Yavaş Şehir(Cittaslow)” kriterleriyle ilgili olarak Seferihisar’da hayata geçirilen uygulamalara ilişkin ifadeler yer almaktadır. “Yavaş Şehir (Cittaslow)” olduktan sonra yaşadığınız çevrede meydana gelen değişime katılma derecenizi yan tarafta bulunan kutucukları işaretleyerek belirtiniz.

Enerji ve Çevre Politikaları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
☐ Sağlık açısından daha temiz bir çevre sunmaktadır (hava ve su kalitesi vb.)	1	2	3	4	5
☐ Görsel kirlilik ve trafik gürültüsü azalmıştır.	1	2	3	4	5
☐ Yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanılmaktadır (güneş enerjisi ile çalışan sokak lambaları vs.)	1	2	3	4	5
Altyapı Politikaları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Engellilere yönelik mimari doku iyileşmiştir.	1	2	3	4	5
2. Ulaşım hizmetleri zenginleşmiştir (sakin tur minibüsü, bisiklet istasyonu ve bisiklet yollarının varlığı)	1	2	3	4	5
3. Altyapı hizmetleri iyileşmiştir (doğalgaz, elektrik, su, kanalizasyon vs.).	1	2	3	4	5

Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. “Yavaş Şehir (Cittaslow)” olmak daha sakin bir yaşam sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
2. “Yavaş Şehir(Cittaslow)” olmak bölgenin çekiciliğini arttırmıştır (yöre sakinleri, turist, yatırımcı için vs.).	1	2	3	4	5
3. Yeşil alan ve parkların sayısı artmıştır.	1	2	3	4	5
4. Teknolojinin kolaylıklarından faydalanan bir kent olmuştur (e- kasaba, e- belediye vs.).	1	2	3	4	5
5. Yerel üretim desteklenmektedir (üretici pazarı, kadın üretici pazarı)	1	2	3	4	5
6. Yerel üreticiler ve esnaf korunmaktadır (kasap, bakkalların korunması AVM’lere izin verilmemesi)	1	2	3	4	5
7. Korunan tarihi yapı sayısı artmıştır.	1	2	3	4	5
Tarımsal, Turistik, Esnaf Ve Sanatkârlara Yönelik Politikalar	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. GDO (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar)’lu ürün kullanımı yasaklanmıştır.	1	2	3	4	5
2. Tarım politikaları ile birlikte tarımsal üretim değer kazanmıştır (Tohum seferberliği, mandalina birliği kurulması vs.).	1	2	3	4	5
3. Yerel ve geleneksel kültürel etkinlikler korunmaktadır.	1	2	3	4	5
4. Geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değeri artmıştır (sabun yapımı, zeytinyağı üretimi vb.)	1	2	3	4	5
5. Organik ürün kullanan kamuya ait restoran (okul kantinleri, aşevleri vs) sayısı artmıştır.	1	2	3	4	5
Konukseverlik, Farkındalık Ve Eğitim İçin Politikalar	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum

1. Turizm canlanmıştır.	1	2	3	4	5
2. Kent sakinlerine Cittaslow'un felsefesi hakkında eğitim verilmektedir.	1	2	3	4	5
3. Kentle ilgili kararlara kent sakinlerinin katılımı artmıştır.	1	2	3	4	5
Sosyal Uyum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Engellilere yönelik sağlık ve sosyal hizmetler iyileştirilmiştir.	1	2	3	4	5
2. Kadınlara yönelik projelerin sayısı artmıştır (kadın emeği evleri vb.)	1	2	3	4	5
3. Belediye, engelli kişilerin entegrasyonu için çalışmalarını arttırmıştır.	1	2	3	4	5
Ortaklıklar	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. "Terra Madre" Günleri ile yerel yiyecek üretimi teşvik edilmektedir	1	2	3	4	5
2. Slowfood aracılığıyla doğal ve yerel yiyecekler korunmaktadır	1	2	3	4	5
3. Seferihisar Belediyesi yavaş şehir felsefesini yaymak için diğer belediyeler ile işbirliğine gitmektedir.	1	2	3	4	5